

EZBEHAR LARRIA ETXEGARATEN

Lau gipuzkoar hil dira Altsasun, lanera zihoazela izandako errepide istripuan

Langileen autoa bidean gurutzatu zen
kamioi baten azpian sartu zen,
Etxegarateko mendatean

Lau langile hil ziren atzo goizean, Etxegarateko mendatean jazo zen ezbeharrean. Istripua N-1 errepideko 400. kilometroan gertatu zen. Bi kamioik kolpea izan zuten, eta haietako bat kontrako norabidean sartu zen, eta bete-betean harrapatu zuen lau langileak zihoazen autoa. Langileek Altsasuko Sunsundegi enpresan egiten zuten lan, eta hara zihoazela izan zen ezbeharra. Biktimak 34 eta 53 urte bitarteko lau gizonezko ziren: bat Zumarragakoa, beste bat Ezkio-Itsasokoa, beste bat Antzuolakoa eta azkena Beasaingoa. /16

JESUS DIGES / EFE

Garabi bat istripua izan zuen kamioia erretiratzeko.

EKIALDE HURBILEKO GATAZKA

HOSAM ABU ALAN / EPA

Israelek beste bi haur palestinar hil ditu

Israelgo Armada egiten ari den 'hilketa selektiboan' biktima errugabeak izan dira

Israelgo helikopteroek bi haur palestinar hil zituzten atzo Hebronan, eta hainbat lagun zauritu zituzten, hiru misil botaz eginiko erasoan. Israelgo Armadako iturrien arabera, helburua Jihad taldeko buruzagi bat zen, baina erasoak jendez gainezka zegoen kale batean izan zen, eta haiek *hilketa selektiboa* deitzen dioten hori bereizi gabea izan zen azkenean. Israelgo Gobernuak talde palestinarrek eskainitako meniari muzin egin ostean izan zen eraso. /25

DURANGOKO AZOKA

Azoka normalizazio bidean sartu dela nabarmendu du Gerediaga elkarteak

Durangoko Liburu eta Disko Azokaren antolatzaileek atzo emandako datuen arabera, aurtengo ekitaldian iazko jende kopurua aise gainditu da. Joseba Sarrionandiaren Lagun izoztua saldu da gehien. /42

EUROPAKO BATASUNA

EBren zerrendak eta araudiak oraingoz ez diote eragingo ETari

Atzo onartutako «talde terroristen diru kontuak izozteko araudiak» EBren kanpoko erakundeetan izango du eragina /6

OSASUNA

Ebola birus hilgarria berriz agertu dela baieztatu dute osasun adituek, oraingoa Gabonen /38

GERRA AFGANISTANEN

Bin Ladenen aldeko indarrek gogor eusten diete Iparraldeko Aliantzaren erasoei

Aliantzako buruek diotenez, Tora Bora hiria ia erabat kontrolpean daukate, eta hiriko mendietako kobazuloak dira Osama Bin Ladenen jarraitzaileen azken gotorlekuak. /26

2001-12-11
kioskoa**Eneko Bidegain**

Opariak jendarmeei

«Eta ni, eta ni, eta ni» zioen **Le Monde**-ko kronika batek frantses abesti ezagun bat berriz hartuz. Egunkari honen marrazkia ere deigarria da. Lionel Jospin opari batekin dator. Lehen irudian jendarmeei ematen die. Ondoko irudian jendetza ikaragarria dauka inguruan. Hirugarren irudian, opariaren ordeztu hautes-ontzi bat dauka eskutian. Egunkarietako datozen Frantziako lehendakaritzako hauteskunde atarian kokatu zituzten asteburu honetan Gobernuak jendarmeen aldarrikapenei eman erantzunak.

L'Humanite egunkariak aparte («beti behar berak» ageri direla naharmendu du, hala nola «bizi goxogoa eta ziurragoa»), bertzeek nahiko begi txarrez ikusten dute jendarmeen eskaerei hain laster amore ematea. Batez ere jendarmek militarrek direla eta horregatik ez dutela grebarako eskubiderik azpimarratu zuten. Haien lehenbiziko protestaldiek berehala nahi zituzten lorpenak ekartzeak harridura sortu zuen.

Sud-Ouest-ek «zerbait eskatzeko duten guztiei» dudarik ez izateko aholkatu zien. «Gobernuak badaki eskuzabal agertzen haren karrera politikoa arriskuan ezar dezaket ororen aurrean», azpimarratu zuen. **Liberation**-ek arraz posible ikusten du, hemendik aitzina, estatuaren peko diren lanbide desberdinek berdin jokatzeko. «Guzergatik ez?» edo «Ez dugu haiek bezainbat jaso, guk!» bezalako mezuak zabalduko direla uste du egunkari honek. «Hori zaharkeria protestatzaileak da, modernizatze soziala baino gehiago» gaitzetsi zuen. Aldi berean, «gaur egun hobe da jendarmea izan, Bata-ko langile baino», zioen.

Egunkaria 3.421. zenbakia

Ohorezko Lehendakaria: Martin Ugalde

Administratzaile Kontseiluko Lehendakaria: Joan Mari Torrealdai

Kontseilari Ordezkarria: Iñaki Uribe

Zuzendaria: Martxelo Otamendi

Gerentea: Mikel Sorozabal

Publizitatea: Idoia Sanz

Egoitza Nagusia: Martin Ugalde Kultur Parkea 20140 Andoain Tel.: 943300222
Erredakzio faxa: 943300255-943590354 Publizitate faxa: 943300707

Webgunea: www.egunkaria.com

Posta elektronikoa: egunkaria@egunkaria.com

Publizitatea: publi@egunkaria.com

Batzorde Parekidea: 72664 E. Lege Gordailua. SS 800/90 ISSN 1134-640X
QUJIK IKUSKATURIKO HEDAPENA

ORDEZKARITZAK ■ **Araba:** San Antonio, 20-1. ezker. 01005 Gasteiz
Tel.: 945233872 Faxa: 945233873 Publizitatea: Tel.: 945131965

Nafarroa: Irabie Monasterioa, 45-13. esk. (Irritzidorra) 31011 Iruñea
Tel.: 948178078-79 Faxa: 948178077 Tel.: Publizitatea: 948176686

Bizkaia: Egoia Jenerala, 3-behea. 48010 Bilbo Tel.: 944104046 Faxa: 944103715
Tel.: Publizitate Orokorra: 944701199-80 Publizitate Lokala: 944701114

Lapurdia, Nafarroa Beherea, Zuberoa: Pelletier 35, 1 503 Posta
kubxatila, 64100 Baiona Tel.: 559593575 Faxa: 559525751

martintxo

hizpideak

PP eta PSE, Batasunarekin?

Oraindik ez dago argi Jaurlaritzaren aurrekontu proiektuarekin zer gertatuko den. Oposizioko alderdiek osoko zuzenketa bana aurkeztu dute, baina ikusteko dago PPK, PSE-EEk eta Batasunak bat egingo duten Jaurlaritzaren proiektua atzera botatzeko. Aurreko urteetan, osoko zuzenketa bat baino gehiago izan denetan, bozketa bakarrean erabaki izan da aurrekontuak Jaurlaritzari itzuli edo ez. Horrela eginez gero, oposizioko hiru alderdiek ez lukete arazorik izango *halabeharrez* bat egiteko. Legebiltzarreko araudiak, ordea, aukera ematen dio Mahaiairi bozketa bakarra barik hiru egiteko, eta kasu horretan PPK eta PSE-EEk Batasunaren zuzenketaren alde egin beharko lukete, edo alderantziz, aurrekontuak itzularazteko. Eta Mahaiean, osoko bilkuran ez bezala, gehiengo osoa du Jaurlaritzako hirukoak.

Israeldarren bonbardeketen ondorioz bi haur palestinar hil ziren Hebronon; haren inguruan bilduta daude palestinarak.

Hizkuntz eskubideen aldeko borroka legala Nafarroan

Hizkuntz eskubideen aldeko borroka urrats berriak egin ditu aurtan Nafarroan. Kaleko elkarretaratzeekin batera —ezin da ahaztu otsailean 30.000 lagun bildu zirela Iruñeko karriketan Nafarroako Gobernuaren hizkuntza politika salatzeke— auzibideari eta Europako erakundeen aurrean egoera salatzeari ekin diote elkarte ezberdinek. Behatokiak, Euskara Kultur Elkargoak, sindikatuak... ekin diote bide berri horri. Ekimena luzea eta korapilatsua izango da zalantzarik gabe; baina euskarak era guztietako neurriak eta ekimenak beharko ditu Nafarroako Gobernuak jarritzen dizkion trabak gainditzeko.

Su-eten eskaintza gutxietsita

Palestinako Hamas eta Jihad Islamikoa erakundeek igandean Israeli eskaintako su-etena onartu ez, eta ekintzaile bat hiltzen saiatu zen atzo Israelgo Armada, baina, antzadenez, huts egin eta bi ume hil zituen. Hala ere, Estatu Batuetako ordezkari Anthonny Ziniri su-etena bermatzeko ahaleginei eusteko eskatu zion Ariel Sharonen gobernuak.

Israelek Palestinaren aurkako erasoak etenez gero, sei eguneko su-etena egingo zutela iragarri zuten Hamasek eta Jihad. Baina egun horretan bertan 11 israeldar zauritu ziren atentatu suizida batean, eta PAN Palestinako Aginte Nazionalaren aurkako neurri gogorrei eustea ebatzi zuen Israelek. Atzo *hilketa selektibo* saioa egiteaz gain, PANeko presidente Arafati Konferentzia Islamikoaren bilerara joatea eragotzi dio, bestela ezingo zela itzuli ohartarazita.

Durango azokaren aurtengo edizioa arrakastatsua izan da oso.

Noraino haz daiteke Durangoko Azoka?

200.000-225.000 lagunek bisitatu dute aurtan Durangoko Liburu eta Disko Azoka, Udaltzaingoak emandako datuen arabera. Salmentetan ere argitaldarien aurreikuspenak asetu ditu aurtengoak. Editore eta egileen artean ez dira gutxi azokak urtez urte lortzen duen oihartzunarekin harritzen direnak, baina ezta azoka arrakastaz hil aurretik zenbait arlo birplanteatzea eskatzen dutenak ere. Bi urte falta dira Azokaren ibilbidean abiapuntu berria ekarriko duen eraikina zabaltzeko. Denbora dago eztabaida zabal baten bidez beharren eta azokaren filosofiaren azterketa txukun bat egin eta hartu beharreko norabidea adosteko.

egunekoa

Teresa Toda

(Kazetaria)

Gizarte zibila eztabaidagai

Duela egun gutxi bukatu den Eusko Ikaskuntzako Kongresua Euskal Herriko gizarte zibilarengana hurbildu da, ikuspuntu eta ekarpen desberdinetatik. Ekimen emankorra izan da Kongresua, zehaztu gabeko eta zabal den gai garrantzitsu bat, gizarte zibilaren zeregina gaur egungo Euskal Herrian, alegia, hobeto ezagutzeko balio izan diguna.

Kongresuan bertan nabaritu zen, halaber, zein zaila den gizarte zibilak bere aurretan eta herri honen erabakietan eragile zuzena benetan izatea. Gaur egun, edonon asanbladan ibiltzea ezinezkoa da, jakina; joan diren mendeetan erabakiak hartzeko erabilitako sistema komunitarioak gizartearen bilakaerek gainditu dituzte, bilakaera horien artean gizakion kopuru berak, jendea multzo handietan biziitzeak zailtzen baitu horrelako bilgune masiboak antolatzea. Sortu diren hainbeste mekanismo politikok —alderdi politikoak, parlamentuak, bozketak, erreferendumak eta abar— gizarte sektore anitzi hainbat mailatan parte hartzeko aukerak zabaldu zituzten. Paraleloki, esan gabe doa gizarte guztiek beti sortu dituztela sistema haue-tatik kanpo hainbeste mugimendu, non jendearen parte-hartze zuzena izaten den. Gobernuak behin eta berriro saiatu dira mugimendu horiek menperatzen edo asimilatzen.

Denbora eta ustelkeriaren poderioz, bizi garen «demokrazia parlamentarioen» zainak zahartuak daude, guztiz esklerotikoak daude herrialde gehienetan. Euskal Herria horren eredu nabarmena da. Ez bakarrik kanpotik inposatutako «arau demokratikoagatik», euskaldunon arteko fun-

tzionamenduan dela-eta ere bai. Euskal gizartearen esana ez onartzearen adibide asko daude, eta ezagunenen artean: Kons-titutzio espainolari emandako ezezkoa Madrilek onartu ez izana, NATOri buruzko iritzi garbiarekin gertatu zen bezala, edo Iruñeko eta Gasteizko muzina Eskubide Sozialen Gutunari eta sinadura bilketa-ri, edo Parisek eta Miguel Sanzen gobernuak euskararekiko darabilten jarrera...

Demokrazia horren gabeziak gehien pairatzen dituztenak gizakide arruntak dira. Herritarren gehiengoa. Kexa eta irritan, gizarte sektore askok beren defentsarako erakundeak sortu dituzte, kolore guztietako mugimendu sozialak, bere benetako indarra ezagutzen ez dutenak, baina etorkizun oparokoak direnak. Nahiz eta Euskal Herria demokrazia ezaren eredu izan, esparru parte-hartzaile hartan irudi positiboa eskaintzen du: azken urteotan gizartearen parte-hartzea eta mobilizazioa gutxitu arren, orokorrean euskal gizarteak bizirik dirau, bere arazo anitzez zerbait egiteko grinan eta beren etorkizunaz eztabaidatzeko prest.

Eztabaidagai potoloenatariko bat euskal gizartearen rola gatazkaren konpontzeko ahaleginetan zein izango den zehaztea izango da. Potentzial handiko gaia, alde guztiek beren ikuspuntuetatik landu nahi dutena. Gakoa gizarteak berak zer nahi duen, nola lortu nahi duen jakitean datza. Zatika azaltzen dira nahiak eta beharrak, eta mota anitzeko jendea kalera-tzen da deialdiei erantzunez, baina, horrek sektoretako kezak eta aldarrikape-nak gizarteratzea ekarri arren, ez da behar den parte-hartze emankorrik izan konponbidea bideratzeko.

Horretan datza gaurko koska: Euskal Herriaren etorkizunerako hain premiazkoa den betebeharra, nola bete? Zein bi-tartekorekin? Orain arte erantzun egokiena ez da asmatu. Gizartearen nahiek ez dute gauzatzeko bide berriak aurkitu, kanal gutxi daude gizarte zibilak proposa-tzen duenak eragina eduki dezan.

Gizartearen ezinaren azken adibide na-beria Lizarra-Garaziren prozesuaren lehe-nengo aldiarena izan da. Akordioa elkarte anitzek sinatu zuten; gero, praktikan, ges-tioa goi mailako politikarien esku geratu zen bakarrik. Gizarteratzeko ahaleginak itxurakerietan geratu ziren gehienetan, batzuetan alderdikeriak zirela medio, bes-te batzuetan nola burutu ez jakiteagatik. Esan beharra dago ere euskal gizartea be-ra ere ez dela errugabea, ezin baita beti egon «goian daudenei» begira ea handik zer etorriko den zain.

Gizarteak baditu tresnak bere buruaren jabe izateko, bere eskubide guztiak bete daitezen gauden fasetik aurrera begiratzeko: betiko tresnei (alderdiak, instituzioak, komunikabideak, gizarte elkarteak) erabi-lera berria emanez, eta berriak edo berri-tuak gogoz erabiliz (herri mugimenduak, sindikatuak, elkarte herrikoiak, edo asma-tzeaz daudenak... zeinak parte hartzeko molde anitz eskaintzen dizkion). Etenga-beko azterketak ere beharrezkoak dira, zurrundua ez gelditzeko. Horrekin batera, pertsonen arteko harremanak berpizteari oso garrantzitsu deritzot: gizartea pertso-naz osatzen delako, eta pertsonak ez ba-dute dagokien erantzukizun kolektiboa onartzen, jai dauka gizarte zibilaren inda-rak. Euskal Herriak ezin du indar hau us-teltzen utzi.

zutabea

Juan Ramon Madariaga

Walt, Arreola eta beste batzuk

Nire osaba Juanek zine batean egiten zuen lan. Txikitan, etxean guztiok ba-tzen gintuen bazkari oparoa izaten zen erreallitateetik magia sorginduen mundura igarotzeko azken muga, postrea arin janda osaba Juanek ume guztiak hartzen baitzituen zinemara eroateko. Arratsaldeko filmetan marrazki bizi-dunez beteriko ametsak gauzatzen ziren. Ordu haiek inon emaniko orduak ziren, polikromia erabiliaren etxean sartzen ginen irudi fantastiko haiei esker. *Fikziozko errealtatearekiko* lehen ha-rremana izan zen hura niretzat, eta nola gozatu nuen! Aro hartan ikasi nuen Walt Disney pertso-na baten izena zela, eta ez pelikula marka edo klase bat. Hau da, Waltek pertsonaia guztiak as-matzen zituela, istorio guztiak amesten zituela, berak nik besteko maitasunez begiratzen ziela Mickey Mouser, Dumbori eta Zazpi Ipotei. Walt Disney, ni jaio eta hiru urte geroago hil zen, eta hilda zegoela jakin barik, pelikularen hasie-ran agertzen zitzagun filma nola egin zen eta zertan zetzan ahots belusatuez azalduz. Beti ber-din, zahartu gabe. Joan den astean 100 urte bete-ko zituen. Gehiegi.

Joan den astean ere horrenbeste betetzeko gutxi batzuk falta zituela Juan Jose Arreola idaz-le mexikarra hil zen. Horrek, aurrekoak bezala-xe, fantasiaren galaxian sarrarazi ninduen ipui-naren eskutik. *Confabulario* izeneko liburuak li-luratu ninduen gaztetan, eta horri esker Juan Rulfo irakurri nuen. Liburu hori (*La Feria* izeneko eleberriaz gainera) egileak idatzi zuen bakar-ra izan zela esan daiteke, mila aldiz orraztua eta ipuin gehiagoz osatua izan zen arren, izenburu bera jarri baitzion. *Confabular* hitzaren esanahia ere orduan ikasi nuen. *Bi pertsona edo gehiago hi-rugarren bati kalte egiteko ados jartzen direnean*.

Walten filmetan, Arreolaren ipuinetan edo gu-re eguneroko bizitzan beti egongo dira, amarru zikinaren bidez, bati kalte egin nahi diotenak. Eta Disney jaunaren urtebetetze egunaren ostean, abenduaren 6an, euskaldunok bereziki ezer ere ospatzen ez dugun horretan, are gehiago.

seiko urrea

Andolin Eguzkitza

Hori bakea ote?

Orain dela aste pare bat, ETAK Beasainen ertzain bi hil baino apur bat lehenago, nortzuek izenpetzen zuten gomutatzen ez ditudalari-k, Gesto por la paz/Bakearen Aldeko Koordinakundea elkarteak partaide bik artikulu bat idatzi zuten EUSKALDUNON EGUNKARIAN. Hartan, elkarte horretakoek egin ohi duten legez bakearen alde egiten zuten, bakea —ondo ulertzen badiet behintzat— ETArekin ekintza armaturik eza bezala mugatuz, alegia, oinarritz demokratikoa den egoeran halako erakunde batek sorturiko ezinegon irrazional eta etikaren kontrakoa ezabatuz bakarrik be-rrezar daitekeen zerbait legez, «ez duzu hilen» agindu oinarritzkoaren bortxaketa alde batera utzita batez ere. Laburbilduta:

ETA desagertzea da gakoa. Izan ere, Liza-rra-Garaziren garaiko hutsegiteak azter-tzean, denok datoz bat porrotaren arrazoi nagusietariko bat aipatzean: prozesu bi nahastu ziren hor, bakearen aldekoa eta burujabetzarena. Ez dirudi azterketa erra-tua denik, eta halaz ere ezin etor naiteke bat Bakearen Aldeko Koordinakundea el-kartearen jarraitzaileekin.

Nire aburuz, arazoaren korapilo nugu-sia alde batera uzten dute: Euskal Herria-ren gainean agintea daukaten estatu bien, Frantses eta Espainiar Estatuaren legezko-tasunik eza. Hor dago, laburbildu beha-rrez, «euskal gaztazka» deritzon horren muina nire iritziz. Beste berba gordinago-ez formulaturik: demokrazia gaur egun ulertzen dugun zentzuan estatu bi horiek

demokratikoak izateagatik ere frantses eta espainiar herrien ikuspegitik, ez da ho-ri egia euskaldunon, edo katalanen, edo britainiarren perspektibatik. Hor dago apurturaren iturburu nagusia. Are gehia-go, gauden egoeran ez da oraindik egia estatu horiek ematen dizkiguten tresne-kin injustiziazko egoera hori aldatzeko aukerarik dagoenik. Zakarrago ere des-kriba liteke egoera, eta horretarako Euro-pako estatu demokratikoen munduan zehar egindako astakeriak gomutatu, edo AEBen kasua akordura ekarri, herri ho-rren barruan dagoen bizitasun demokrati-koa ezin aldatzeko baina guztiz interes ekonomikoen baitan egiten duen kanpo-politika inperialista eta zakarrarekin.

Ulergarria da espainiar ikuspegi nazio-nalistatik bakea era horretara muga-tzea, baina «ez duzu hilen» hatsarre etiko horren alde ehuneko ehunetan egonda ere, beraren bortxaketa alde batera uztea baino askozaz ere gehiago behar da hemen bakeaz berba egiten hasi baino lehen.

kornerra

Mikel Elorza

Dolarizazioa

Onartzen dut makroekonomia kontuak beti egin zaizkidala korapilatsu sama-rak —mikroekonomian mugitu izan naiz, esan gabe doa—, eta ez dakit zer gerta-tzen den Argentinan. Ez dakit krisiaren diag-nostikoa zein den, are gutxiago hortik ateratzeko modua. Ez dakit Nazioarteko Diru Funtsak mailegua ukatzean erabateko dolari-zazioa bilatu nahi ote duen, baina sinesgarria egiten zait. Baina ulertzen benetan zaila zaida-na da Argentina bezalako herri baliabidez aberatsa halako egoera batera jaustea. Eta ber-din Hego Amerika osoa. Argentinan herrita-rrek kalean dihardute, sindikatuek deituta, agintarien neurrien aurka. Venezuelan ere kalean daude herritarak, baina ugazabek dei-tuta! Eta haxe marka, seguru NDFk Argenti-nako Gobernuari orain arte bezalaxe lagundu-ko diela Venezuelako grebalariei. Hor ere, beste termino batzuetan, dolarizazioa baita helburu.

hondo-hondotik

Thamer Birau

(Palestinaren Lagunak Elkarteko kidea)

Ezinbesteko gogoetak terrorismo palestinarra dela eta

Egia bada, askok dioten bezala, irailaren 11koak iturri intelektual eta psikologikoa Palestinako gatazkan duela, orduan, Mendebaldeko herriak eta Estatu Batuak ezin dira guztizitsu izan eta ez konturatu Afganistanen egiten ari direna, esate baterako, guztiz alferrikakoa dela, ez bada konpontzen palestinarren arazoa.

Egia esan, palestinarren eta israeldarren arteko borroka Mendebaldearen eta mundu arabiar zein islamikoaren arteko gerra da. Horren adierazgarri, aski litzateke gogoratzea nola jokatu zuten luzaroan Mendebaldeko potentziek (Britainia Handiak eta Frantziak nagusiki) Otomandar Inperioaren aurka. Gogoratu beharko litzateke, halaber, aliantza anglo-sionista egin zenean, garaiko Atzerri Arazoetako ministroak (lord Balfour-ek) promes ospeitsu bat egin zuela (1917ko azaroaren 2an) Palestinan entitate judu bat sortzearen alde. Bestalde, ez genuke ahaztu behar ingelesek

Palestinan izandako agintaldia —okupazioa— promes hura betetze aldera, eta nola Palestina zatitzera iritsi ziren (1947) etorkin judu iritsi berrien eta bertako herriarren artean, eta, ondorioz, nola piztu ziren arabiarren eta israeldarren arteko gerra etengabeak. Hala ere, 50 urtetik gora iragan arren, Israelgo estatu berriak ezin izan du ezarri lurralde hartan garaileen egonkortasuna eta bakea; aitzitik, palestinar herriaren sufrimendua eta tragedia hasi zen (eta oraindik ez da amaitu). Herri palestinarrek, bide batez esanda, ez du eskatzen bizi baldintzak hobetzerik, ez eta limosnarik ere. Bere lurraldean burujabe izateko eskubidea aldarrikatzen du. Izan ere, lurraldea beste batek okupatua du, zeinek, eta Israelgo estatu demokratikoegiak, eta haren buru, gaur egun, giza eskubideen arloko ale eder bat dago, Ariel Sharon izenekoa, zein, oraintxe bertan, bere burua bezala ordezkatzan duen estatua

ere biktima eta erasoak jasaten ari den herri gisa aurkezten ari baita, azken mendeko kronika ezabatu nahirik, etengabeak izan baitira, Israelgo estatu terrorista sortu baino lehen ere, herri palestinarren aurka egindako erasoak.

Dударik gabe, gorrotoa «zibilizazioen arteko talkaren iturria da, inguru hartan sufritu eta hiltzen direnen saminaz eta miseriaz elikatzen baita», baina, halaber, han sufritu eta hiltzen direnentzat «hargi guztia ez da jaten» eta, orobat, «ez dago dena salgai», are gutxiago Mendebaldeko erosleak demokratikoki eskaintzen edo ezartzen dituen prezioan eta modalitateetan; hau da, horientzat kontua ez da bizitzea besteek bizitzeaz

duen ikuspegiaren arabera, azken batean arazoa beste bat delako: onargarria ote da beste bat existitzea, bere buruaz eta inguruko munduaz bere ikuspegi propioa izateko eskubidearekin?

Jakina, besterik da nagusitu nahi izatea

indarraz eta engainuaz baliatuta, baina Mendebalde eta sionismoa zein Israel aspalditik ari dira jokatzan horrela. Horregatik dira hain garrantzitsuak Palestina eta bertako gatazka, arabiar edo musulman direnentzat bezala ez arabiar ez musulman ez direnentzat ere. Ez da ezinbestean ustez lurralde santua izatearen ondorio, jasaten duen bidegabekeria guztiz agerikoaren ondorio baizik, krimenik ez baitu egin, alde baten ustezko liburu sakratuetan aipatuta agertzea ez bada (lur promestua).

Ozen eta beldurrik gabe esan behar da, egia delako: Palestinan bakea, lehen Kissinger edo Rogersekin gertatu bezala, orain ere ez da lortuko inongo Mitchell edo Tente planen bidez. Palestinan bakea lortzeko bide posible eta egingarri bakarra, bide zuzena da. Justiziarik gabe, inoiz ere ez zaizkie ordainduko palestinarrei lehen bezala orain ere jasaten ari diren kalte guztiak. Inoiz ere ez

dute ulertuko zergatik onartzen duten bidezko justizia printzipioa batzuen kasuan (juduak eta Alemania) eta zergatik ukatzen beraiei dagokienez.

Bide batez: palestinarrek, duela hainbat urtetatik, Arafaten politika errealistaren ondorioz, beren lurraldearen erdia baino gutxiago aldarrikatzen dute (NBERen ebazpenen aplikazioa), Israeli armada 1967tik okupatzen dituen lurraldeetatik ateratzeko eskatzen diote-eta.

Mundu guztiak eskatzen dio Arafati ahal duen guztia egin dezan mundu guztiak, ustez, terrorismo palestinarra esaten diona geldiarazteko. Baina, aldi berean, inork ez dio Sharoni horren ozen eta argi eskatzen amaitzeko palestinar lurraldeen okupazio militarra, nahiz eta okupazio hori edozein herriren duintasunaren aurkako etengabeko eraso modu bat izan, eta, horrenbestez, Palestinak jasaten duen indarkeria guztiaren iturri eta zioa.

Orduan, Arafatek indarkeria (palestinarrena) geldiarazi behar du, baina okupazioko armadaren indarkeriak bere horretan jarrai dezake denbora luzeegian egin duen bezala; edo gerra-gurdiak eta okupazioko soldaduak palestinarrentzat ezin ulertuzkoa den laguntzako giza-misioren bat betetzen ari ote dira?

Gainera, zergatik baztertu behar dute indarkeria Arafatek eta palestinarrek soilik, eta ez Israelek? Eta nor ari da eguneroko bestea okupatzen eta apaltzen? Egia bada Sharonen eskatzen duena, nolatan jardungo du Arafatek, Hamasekoak atxilotu behar dituzten polizien instalazioak bonbardatzen ari zaizkio-eta? Hitz batean, inork ez du ulertzen nola nahi duten Arafat terrorismo palestinarra deritzotenaren aurka borrokatzea, hari palestinar gehienek onartutako gutxieneko babes politikoa eman gabe? Edo Arafati bere iritzia publikoa kontuan ez hartzeko eskatzen ari zaizkio? Haiek, ordea, dena parlamentuaren erabakien

eta, are gehiago, batzuetan erreferendumen mende jartzen ari dira.

Hitz batean, Arafati presioa egiten ari zaizkio, urte askoan lortzerik izan ez dutena egin dezan: herriaren erresistentzia suntsitzea, eta haren erakunde armatuak desagitea, Israelek Ekialde Erdiko lehen potentzia militarra izaten jarrai dezan.

Litekeena da Sharon etengabe ibiltzea aitzakiak asmatzen darabilen zapalkuntza-politikaren porrota ez onartzeko, ez diolako inori inolako segurtasunik ematen. Argi dago, halaber, palestinarren arteko borroka pizten ahalegintzen ari direla. Horregatik, honako hau da Palestinako egungo aldi politikoa ongien adierazten duen titulua: «Arafaten oinetara ari da tiro egiten Sharon, Arafatek Hamasen burura tiro egin dezan».

Arafatek joko (demokratikoko) arau guztiei muzin egitea nahi dute, terroristatzat jotzen dituztenen zapalkuntza errukigabea abiatzeko;

orduan, orduan bakarrik, baliteke hari zerbait ematea. Hasteko ez dago gaizki, betiere beste aldeak gauza bera egiten badu, non eta ez duen uste norbaitek Israelgo gizarteak ez dituela hiltzaile, terrorista eta estremistarik gobernu barruan bezala kanpoan ere, armadan bezala horretatik kanpo ere, iazko irailetik kasik mila palestinar hil dituztelako. Hau da, non eta ez duten uste horiek guztiak zibilak eta errugabeak direla.

Argi dago Palestinako gatazka nazioartekoa dela hasieratik, eta horrek esan nahi du Europak, haren sortzailea izan baitzen, erantzukizun historiko eta moralak dituela, eta horiek ez direla ezezean gelditzen ustez gaitasunik ez duelako eraginkortasunez jokatzeko. Gutxienez, lehen Balkanetan eta Iraken eta orain Afganistanen diotenez aldeztan ari diren nazioarteko ustezko legedia errespetarazi beharko luke.

Erredakzioan itzulia

esaldiak

«EAJrekin azkenean funtsezko akordioak badaude aurrekontuetan nabaritutako da, baina ez naiz EAJren salbatzailea izango»

NICOLAS REDONDO

(PSE-EEko idazkari nagusia)

«Bin Ladenek eta bereek, beren sare zabalagatik eta dituzten bitartekoengatik, globalizazioa markatuko dute»

CLAUDE LEFORT

(Filosofoa)

«Latinoamerikako ezkerre umezurtz dago. Proiektuak genituen, mundua globalizatu zen, eta zentzua galdu zuten gure proiektuek»

MARCELA SERRANO

(Idazlea)

«70 eta 80ko hamarkadetan ez bezala, arrakastatsuen distrakzioa eta 'relax'-a bihurtu dira drogak gaur egun»

GEORGES ESTIEVENART

(Drogaren Europako Behatokiko zuzendaria)

zuzendariari

(0034) 943 300 222

OHARRA: Ahalik eta iritzi gehienek izan dezaten tokia, ez da komeni makinazko 15 lerro baino luzeago idaztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea eta NAren zenbakia agertu beharko dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak bere esku du horretarako eskubidea. Erdaraz iristen diren gutunak ez dira argitaratuko.

zuzendariari@egunkaria.com

Gudarien etorbidea, z/g 20140 Andoain

Berrikeriak

Jose Luis Alvarez Enparantza,
Txillardegi • AMASA

Aurreko batean, neure sinaduraz izenpeturik, nik sekula idatzi ez dudana «Lizarra-garazi edo hil» topatu nuen EGUNKARIAN.

Nik, noski, «Lizarra-Garazi ala hil» idatzi nuen. Baina, argitaratuta, *edo* ikusi dute irakurleek.

Badirudi, Batuauren aitzekian, «goiko» norbaitzuk *ala/edo* berezketa «gainditzea» erabaki dutela.

Orain dela oso gutxi erreparatu dut olatu berriaren bultzada.

EGUNKARIA honetantxe (2001-XI-27) «Euskara Batua edo Euskalkien» artean hautatu beharra aipatu da. Eta handik 4 egunetara beste hau: «Hil edo bizikoa da

euskal kulturaren inguruko erakundeak indartzea».

Lehen «Euskadi ala hil» oihukatzen genuen. Moda berriaren arabera «Euskadi edo hil» esan beharko bide dugu...

Orain dela urte batzuk $2+3=5$ ekua-zioa, «bost gehi hiru edo bost» irakurtzea erabaki zen. *Edo* berdintasuna adierazteko erabiltzen baitzen. Eta *ala*, berriz, hautuaren larria eta desberdintasunaren sakona adierazteko.

Leizarragak berak, XVI. mendeko bere *Testamentu* famatuan, honela idatzi zuen: «Zein nahi duzue larga diezazuedan? Barabas ala Kristo» (Math. XXVII-17).

Bide beretik markatzen zuen hautua Axularrek, Villasantek autore honen hiztegiari buruzko lanean ikus daitekeenez: «traba edo behaztopa-herri... gozorik

edo zaphorerik... hemen edo purgatorioan pagatu behar» (160); baina «zein un-tzi, kostan dagoena, ala itsasoan dabile-na?... zein ur, geldia ala bastera?» (43). Eta *ala*, «*conjunción disyuntiva*» irakurtzen dugu.

Ithurry-ren *Gramatika* famatuan (*Grammaire Basque*, 1895), hau irakur daiteke: «*'ala', opposition ou choix; 'edo', ou*» (54, 55 orr.).

Bide beretik Lafittek bere *Gramatika*-n: «*'edo', sert à marquer que la distinction qu'on peut établir n'a pas d'importance*» (175).

Ohar bera aurkitzen da Sota-Lafitte-Akesolo-ren *Diccionario de Autoridades* delakoan: «*'Edo' es conjunción de igualdad*» (1215). Baina «*'ala', conjunción disyuntiva*» (177). Gauza bera idatzi zuen

Azkuek bere *Morfologia*-n (485,486). Gauza bera bere *Hiztegia*-n.

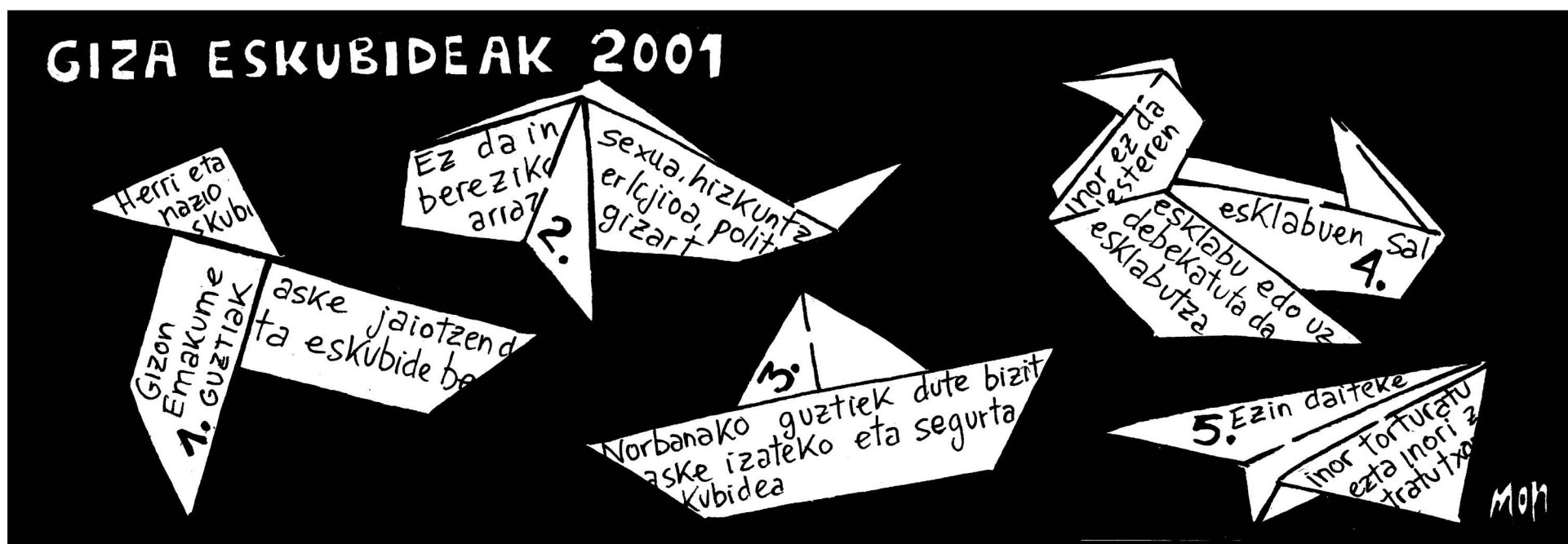
Zenbat aldiz bien nahasketa aurkitzen da, Azkuek berak gogorazi zuenez. Baina nahasketa hazkor horren gakoa ez da urrun: gaztelaniak ez du berezketa hori egiten.

«*O', conjunción disyuntiva que denota contraposición*» (*Dicc. Sopena*, tomo 4, p. 3000: ac. 1). Eta ondoko paragrafoan: «*También indica equivalencia*». Euskaraz desberdinak dira «aitak» eta «gurasoak». Frantsesez ere bai: «*Pères vs. parents*».

Baina espainieraz ez: «*Padres*» betian. Hortaz, euskaraz ere ez, jatetxe famatu hartan bezala: «Aiten etxea».

Eta guk, noski, gauza bera: «Lizarra-Garazi edo hil». Txillardegi dixit! Bapo, mutilak!

montxo

galdeiozu... ?

Sari ugari irabazi dituzu bertsopaperak idatzita. Zergatik ez duzu bertsorik kantatzen oholza gainean?

Fermin Perurena (Iruñea)

PELLO ESNAL

Idazlea

Oholtza gainean ere probatu dut neure burua; behin baino gehiagotan, ez pentsa. Eta ikasi ere bai zer baldintza bete behar diren plazan kantatzeko. Lau, batez ere: 1) bertsorik egiten jakin, 2) bat-batean egiten jakin, 3) plaza-gizona izan eta 4) kantatzen jakin (belarri ona eta ahots egokia izan). Lehenengoa, betetzen dut. Bigarrena, hor nonbait. Beste bietan, ordea, desastre xamarra naiz. Beraz, zerorrek atera kontuak, Fermin, zergatik ez dudana oholzarik maite. Gainera, 9 puntuko bertso batean idatzi nuen: «Ordaintzen duenari/lotsa zor zaio».

Abenduaren 18tik aurrera **Mixel Berhokoirigoin • ELBko lehendakaria** izango da Galdeiozu ataleko gonbidatua. Bidali zure galderak ordurako.

hirusta

Aitziber Perez de Karkamo

Terrorismoaren definizioaz

Terrorismoaren entziklopedia osatzen ari dira herri boteretsuetako agintariak; *bortizkeria ez zilegiari* buruzko erabiltzailearen gida, alegia. Atal anitz bilduko ditu; munduan zehar terrorismoaren gaitza duten guneak identifikatzeko atlas; nazioarteko ordena oinarritzen den paradigma berrien eskema; kontzeptuaren baitan sar daitezkeen talde edo pertsona disidente ororen zerrenda; kontzeptuaren identifikazioa ahalbideetako duen definizio ulerterraza eta honi aurre egiteko definizioaren egileek proposaturiko neurriak. Zenbait zalantza sortu dizkit honek guztiak, baina, nire deiei muzin eginez, liburua plazaratuko duen argitaletxearen arduradunek ez dute nire kolaborazioaren eskaintza onartu, eta nire aportazioek ez dute kabidari izanen definizio prozesuan. Tira, botako ditut, norbaitentzat baliagarriak izango direlakoan.

Ez dut zorrotzegia izan nahi, baina ondo azal-

du beharra dago zergatik ote den terrorismo batzuek herriaren izenean erabiltzen duten bortizkeria, eta beste batzuek praktikatzten dutenean, ordea, «*nazioarteko zuzenbideaz*» eta «*defentsa eskubideaz*» mintzatzen garen. Ez daukat oso argi ere zilegia ote den terrorismo-tzat jotzen denaren aurka aritzeko erabiltzen den bortizkeria motari terrorismo ez deitzea. Komeni da argitzea zeinek duen «*defentsa eskubidearen*» jabego morala, hots, zeinek defenda dezakeen bere burua zilegitasunez, bortxa bidez bada ere, eta zeinek gaintzen duen moralaren muga, bere defentsa terrorismo bilakatuz. Azkenik, matematika atala ere jaso zezakeen, gaizki ulertuak egon ez daitezkeen, biolentziak eragindako biktima bakoitzaren balioa zehaztuz, bistan baitago denek ez dutela berdina balio.

Bide batez, argibide bat eskatu nahi nuke, ea ez ote den nire izena ere zerrenda horretan agertuko, horrelako zutabeen idaztea dela eta.

EUROPAKO BATASUNA. «Talde terroristen diru kontuak izozteko araudia» hitzartu zuten atzo Europako Batasuneko Atzerri ministroek. Zerrenda urtea amaitu aurretik osatu behar dute, baina, oraingoz, EB barneko erakundeengan ez du eraginik izango.

EBren zerrendak kanpoko erakundeei soilik eragingo die oraingoz

Bertako talde eta pertsonen diru kontuak ezin izango dituzte izoztu Hamabostek

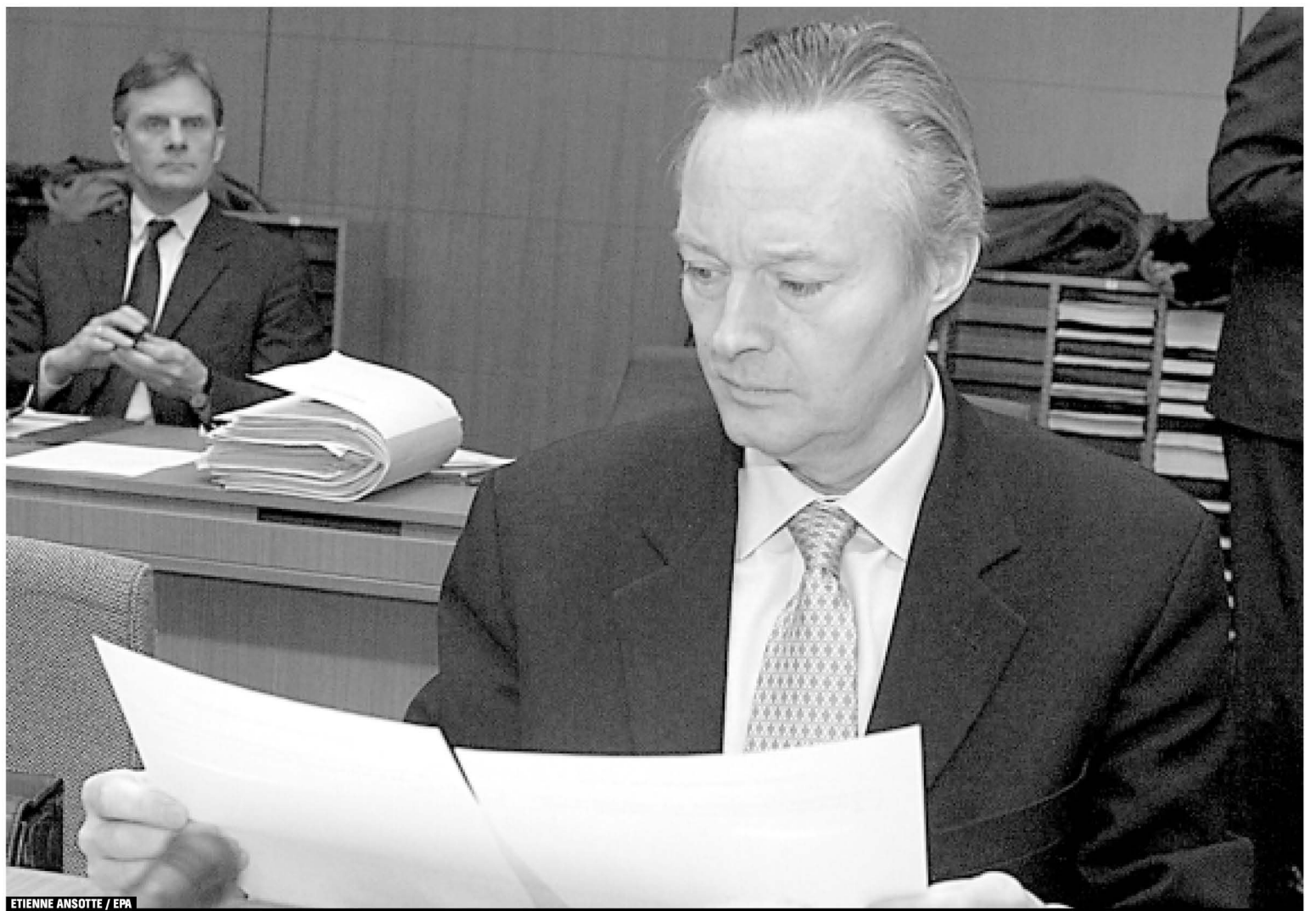
Agentziak | BRUSELA

Europako Batasuneko Atzerri ministroek *terroristen zerrenda* osatzeko oinarri juridiko korapilatsua hitzartu zuten atzo, Bruselan; oraindik zehaztu gabeko talde, erakunde eta pertsonen finantzatzea galaraztea du helburu. Zerrendan zein talde egongo diren, urtea amaitzerako erabaki behar du Europako Kontseiluak —bihar hasiko dira osatzen—, baina EB barneko erakundeei ez die berehalakoan eragingo. Oraingoz, EBz kanpoko taldeen diru kontuak soilik izoztu ahal izango dituzte.

Nazio Batuen Erakundearen 1373 erresoluzioa aplikatzea, polizi eta justizia lankidetzarako neurri komunak —zerrenda atxikia eramango duena—, eta finantza iturriak izozteko prozedura zehazten duen Araudia onartu zituen atzo EBko Atzerri ministroen Kontseiluak. Araudi horrek barneko erakundeentzat «oraingoz» ez duela balio, esan zuen Espainiako Atzerri ministro Josep Piquek.

Izan ere, Europako Batasuneko Hitzarmentak eragotzi egiten du EB barneko erakundearen diru kontuak izoztea. Hamabostek ez dute, beraz, EB gisa ETaren finantza bideak mozteko neurririk hartuko berehalakoan. Estatu bakoitzak izan beharko du, egoki irizten dizkion neurriak hartuko dituen.

Zerrenda horretan zein sartu, erakunde judizialek proposatu behar dute. Datorren ostiralera-ko zerrenda prest egongo dela uste da, EBko estatu eta gobernuburuek Laeken (Belgika) egitekoa duten Goi Bileran onespina emateko. Atzo ez zen zerrendaren osaketaz hitz egin, prozeduraz baizik. «Zerrenda ez da onartu, ez kanpoko talde-

ETIENNE ANSOTTE / EPA

Espainiako Atzerri ministro Josep Pique, Europako Batasuneko Ministroen Kontseiluan, atzo, txostenak gainbegiratzen.

ATXILOTZE ETA EMATE AGINDU EUROPARRA

Harremanak estutu dira Italiak euro-aginduaren blokeoa altxa dezan

Italiak atxilotze eta emate agindu europarrari buruz «denen gustuko akordioa ahalbidetzeko borondatea» duela esan zuen atzo Italiako Atzerri ministro Renato Ruggierok. Europako Kontseiluko presidente eta Belgikako lehen ministro Guy Verhofstadtekin bildu zen Ruggiero Bruselan, eta EBko hainbat kargukiderekin ere bitariko bilerak egin zituen. Italiak eragotzi zuen iragan astean EBko Barne eta Justizia ministroek euro-aginduari buruz akordioa lortzea, eta harremanak estutzen ari dira orain,

abenduaren 14an eta 15ean EBko estatu eta gobernuburuek agindua aho batez hitzar dezaten, Laekengo Goi Bileran.

Jose Maria Aznar eta Josep Pique agintari espainiarrak «baikor» agertu ziren atzo. Hala batak nola besteak, «Europako Kontseiluaren bilera baino lehen» Italiak euro-agindua desblokeatuko duela iragarri zuten, «ziurtasunez». Aznarrek erantsi zuen «terrorismoaren aurkako borroka» izango dela bere lehentasuna.

Hamabosten aho bateko adostasunik lortu ezean, Italiak beste hamalau estatuek lankidetzat indartua hitzartzeko aukera nabarmendu dute. Italia ados dago sei delituri eragingo dien euro-aginduarekin, baina EBk 32 delitu sartzea nahi du. Ustelkeria eta diru-zuritze delituetan Silvio Berlusconi presidente italiarra nahasteko arriskuaren beldur da Italiako Gobernuak.

ena, ez barrukoena», esan zuen Piquek, bileraren ostean.

ETA eta Grapo zerrendan egongo direla iradoki zuen, hala ere, Piquek: «Zalantza gutxi dut horretan». Batasuna eta beste

zerrendan egongo ez direna ere nahikoa argi dago, baina horri ez zion zuzenean erantzun Espainiako Atzerri ministroak: «Gauzak eratzen ari diren gisan, zerrenda egokia da Espainia-

rentzat», esan zuen. Oraindik egin gabe dago, ordea. Zerrenda sei hilabeteko gainbegiratu beharko dute, eta atal sekretu bat ere izango du, segurtasun zerbitzuen elkarlanerako.

Espainiak 2002. urtearekin hartuko du Europako Batasuneko lehendakaritza, eta EBko Barne eta Justizia ministroek hurrengo hilabeteetan hitzartu nahi dituzte zerrendan egongo diren EB barneko erakundearen aurkako neurriak. «*Hirugarren oinarria* deritzon horren barruan ere, Hamabostak saiaturko dira neurri komunak diseinatzeko», esan zuen Piquek.

Amnesty Internationalen kezka giza eskubideen urraketatik

Giza eskubideak oraindik ez direla behar bezala betetzen esan zuen atzo Alko Espainiako presidente Esteban Beltranek, eta, Giza Eskubideen Egunaren kariatara, sinadura bilketa egin zuten, Espainiako presidente Jose Maria Aznarri bidaltzeko. «Irailaren 11ko atentatuen aitzakian, askatasunak galtzeko arriskua dago. Erresuma Batuk 50 urteko jauzia egin du atzera», esan zuen Beltranek.

ESTRADIZIOAK. Lehenengo kasua da

Kantauri aldi baterako entregatuko du Frantziak

Espainian epaitu eta Frantziara itzuliko dute

Eneko Bidegain | BAIONA

Frantziak lehen aldikotz onartu zuen ETAko kide bat aldi baterako entregatzea, Europa Press agentziak zabaldu informazioaren arabera. Preso hori Josetxo Arizkuren Ruiz *Kantauri* da. Perpinyango goi-bilerako akordioak oraindik ez dira indarrean, baina EGUNKARIAREN informazio iturrien arabera, Frantziako legeriak norbait aldi baterako estraditatzeko onartzen du jadanik. 1927ko martxoako legearen 8. artikulua dio pertsona bat behin-behineko utz daitekeela estradizioa eskatu duen estatuko justiziaren esku. Baina horregatik estradizio eskaera onartua izan behar da eta eskaera horretako txostenaren inguruan baizik ezin dezakete epaitu.

Josetxo Arizkuren 1999ko martxoan atxilotu zuten Parisen eta 2025 arteko zigorrak dauzka Frantzian. Espainiak estradizio eskaerak egin zituen eta akusazio ganberak baieztatu iritzia eman zuen. Abokatuak kasuaren aztertzen ari ziren barda, ikusteko ea estradizio eskaeraren prozedura bururaino joana zen edo ez. Abokatuen ustez, ezin dute zortzi hilabete hauetan Espainiaren esku utzi.

Hala ere, Espainiako Barne ministro Mariano Raxoik esan zuen Frantziak «urtarrilean» utziko duela Kantauri Espainiaren esku. Hala agindu bide diote Frantziako agintariek. Angel Acebes Justizia ministroak ere «datozen egunetan» entregatuko dutela esan zuen.

Kondena luzeentzat

Horrelako behin-behineko entregak Frantzian kondena luzeak dituztenei baizik ez zaizkie betetzen ahal eta estradizio eskaera onartua baldin bada bakarrik. Josetxo Arizkuren lau hilabeteko eperako estraditatu luke hiru auzitan epaitzeko asmoz. Juan Carlos erregearen kontra 1995eko udan Mallorcan burutzeko zuten atentatu agintzea leporatzen diote. Auzitegi Nazionalak bertze hogeit bat sumariotan galdekatzeko baliatu nahi luke behin-behineko estradizioa.

Monika Martinez, atzo Barajasera heldu zenean.

Monika Martinez estraditatu dute

Erredakzioa | DONOSTIA

Monika Martinez Larrabetzu-ko preso estraditatu zuten atzo. Egurdian Baltasar Garzon epailearen aurrean deklaratzeko bazen ere, haren idazkariarekin egon zen eta Garzonek deklarazioa gaur hartuko diola jakinarazi zion. Alcala Mecoko emakumeen espetxera eramane zuten. 1995eko azaroaren 23an atxilotu zuten.

Bizitzarik gabe askatasunik ez

Bakerrik gabe askatasunik ez

Giza eskubide guztiak guztiontzat.

Munduko giza eskubideen deklarazioaren arabera pertsona guztiok, libre jaiotzen gara. Duintasun eta askatasunez. Bizi eskubidearekin. Libre izateko eskubide eta, segurtasun pertsonalarekin eta honen arabera, ezin izango zaio inori tratatu txar edo ankerrik eman.

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

JUSTIZIA, LAN ETA GIZARTE
SEGURANTZA SAILA
DEPARTAMENTO DE JUSTICIA,
EMPLEO Y SEGURIDAD SOCIAL

UDALBILTZA. Batzorde Eragilearen datorren urteko aurrekontua 2,38 milioi eurokoa da

Udalbiltzak Euskal Garapen Fondoa sortuko du datorren urtean

Hautetsien batzarrak 2002ko aurrekontua eta plangintza aztertuko ditu, larunbatean, Miarritzen

Garbiñe Olaizola | **ASTIGARRAGA**

Udalbiltzako Batzorde Eragileak 2002ko aurrekontua eta egitasmoak aurkeztu zituen atzo prentsaurrekoan. Aurrekontua eta plangintza datorren larunbatean Miarritzeko udal kasinon goizeko 09:30ean egingo den batzarrean aztertuko dute hautetsiek.

Datorren urteko egitasmoen artean Euskal Garapen Fondoaren sorrera aurreikusten da. Horren helburua Euskal Herriko lurraldeen arteko barne kohezio sozio-ekonomikoa zein kulturala bultzatzea da. «Hainbat eskualde desorekan bizi da hizkuntza, kultura, ekonomia edo gizarteari dagokienez. Udalbiltzak lagundu nahi du egoera horiek oreka daitezen eta barne kohezioa egitura dadin. Horretarako fondoa eratuko du», azaldu zuen Maribi Ugarteburuk.

Euskal Garapen Fondoaren barruan Zuberoako Garapen egitasmoa sartzen da. Hala, zuberotarrek diseinaturik dituzten proiektuentzat finantzabideak ahalbidetuko ditu Udalbiltzak datorren urtean.

Beste egitasmoen artean nabarmenenak dira naziotasun aitormenaren agiria Euskal Herri- ra hedatzea eta Euskal Herriko Eskubideen Karta eratzea. Karta azaroa arte eratuko da, eta ekimen hori Europako estatutik gabeko beste nazioetako eragile eta hautetsiekin partekatu nahi da. Hala, azaroan egingo den Europako Estatutik gabeko Nazioen Nazioarteko Konferentzian aurkeztuko da Karta.

Aurrekontua

Oskar Goñi eta Maribi Ugarte- buru Udalbiltzako bozeramaileak eta Dominique Duhalde ki-

2002ko aurrekontua

Gastuak	Pezetatan	Eurotan	Liberatan
Idazkaritza orokorra	26.195.000	157.440	1.033.000
Gizarte ekonomia	25.558.000	153.610	1.008.000
Naziotasuna	43.754.000	262.970	1.725.000
Nazioartea	54.689.000	328.690	2.156.000
Nazioarte orokorra	13.689.000	82.270	540.000
Konferentzia	41.000.000	246.410	1.615.000
Euskal Garapen Fondoa sortzeko	18.435.000	110.800	727.000
Komunikabideak	14.285.000	85.850	563.000
Irakaskuntza	11.200.000	67.310	442.000
Euskara	20.000.000	120.200	788.000
Kultura-Kirola	15.084.000	90.660	595.000
Eskubide demokratikoak	6.300.000	37.860	248.000
Lurralde antolaketa	6.500.000	39.070	256.000
Diru laguntzak	10.000.000	60.100	394.000
Guztira Udalbiltza	252.000.000	1.514.550	9.935.000
Euskal Garapen Fondoa	145.000.000	871.470	5.716.000
Guztirako kontsolidatua	397.000.000	2.386.020	15.651.000

deak datorren urteko aurrekontua jakinarazi zuten atzo. Aurrekontua 2.386.020 eurokoa da (397 milioi pezeta eta 15,6 milioi libera). Aurrekontu guztitik Udalbiltzak 1.514.550 euro erabiliko ditu bere proiektuak aurrera eramateko. Beste 871.470 euro —aurrekontu osoaren %40a— Euskal Garapen Fondoarentzat izango da. Baina diru kopuru hori herritarrek borondatez emandako ekarpenetatik jasotzea aurreikusten du Udalbiltzak. Hala, urtariletik Aberri Eguna arte dirua biltzeko kanpaina bat jarriko da martxan.

Eskaera handia eta diru iturri murrizak

Ugarteburuk adierazi zuenez, «Euskal Herriari zor zaizkigun eskubideen artean hainbat premia daude gaur egun inondik ere asetzen ez direnak». Proiektuak aurrera eramateko diru eskasiagatik kexu zen Ugarteburu: «Desoreka handia ikusten dugu. Alde batetik gero eta gizarte eragile gehiago Udalbi-

tzara dator laguntza eske. Eskaerak gainditu egiten gaitu, gure aurrekontuak murriztzak direlako. Aurrekontu guztiaren zama handiena herri txiki eta ertainek daramate. Aldiz, ez dugu jasoko dirurik ez Nafarroako Gobernutik, ez Eusko Jaurlaritzatik, ez aldundietatik eta ezta zenbait udaletatik ere».

Aurrekontua eta plangintza aztertzeaz gain, larunbateko batzarrean Udalbiltzako barne

JOSU ETXEBARRIOSTE
Maribi Ugarteburu.

araudiaren aurkezpene egingo da. Dominique Duhaldek dei egin zien hautetsi guztiei batzar- rera ager daitezen. «Udal eta hautetsien beharra dugu nazio eraikuntzan aitzinaratzeko. Alderdi eta siglen ginetik bada- go herri bat. Bostehun urtez ukazio politikoa eta gatazka bizi izan ditu. Guztion lana da nazio horren geroa askatasu- nean eta bakean eraikitze- ko bideak irekitzea», esan zuen.

2002KO PLANGINTZA

Beste egitasmoak

Hainbat arlotan Udalbiltzak sortutako egitasmoak egia bihurtuko dira 2002an eta beste batzuei diruz lagunduko zaie.

EUSKARA. Hizkuntz Eskubideen Behatokia, Euskararen legea; plan estrategikoa; euskal kurrikuluma; 0-3 urte arteko haur es- kolak; euskarazko matrikulazio kanpaina, Nafarroan eta Lan- bide Heziketan ahailegin berezia eginez; umeentzako euska- razko hilabetekaria Euskal Herri- ra hedatzea; Bernart Etxepare lizeoari laguntza; eta UEUrekiko lankidetzak hitzarmena.

KULTURA. Udal kultur zerbitzuen sarea, liburutegi nazionala sortzeko ikerketa beka bideratzea eta arte plastikoei buruzko liburua.

KIROLA. Udal kirol zerbitzuen sarea, Euskal Herriko federazioa sortzeko kirol talde eta kirolarien erregistro nazionala eta Ikas-pilotarekin hitzarmena.

GIZARTEA ETA EKONOMIA. Euskal Herriko estatistika zerbitzua, nekazari eta laborarien gunea Urbil merkataritza zentroan, euskal kontseilu ekonomiko-soziala, Euskal Herri osorako sare meteorologikoa eta web gunea, eta herri txikien arteko elkar antolakuntzarako bideak jartzea.

HEDABIDEAK. Topagunearekin hitzarmena, irratigintzaren ekoizpen zentroa eta herri komunikabideen mapa.

KONTZERTUA

Ibarretxek dio Jaurlaritzak ez dituela 40.000 milioi pezeta gehiago emango

Agentziak | **GASTEIZ**

Juan Jose Ibarretxe EAE-ko lehendakariak esan du Jaurlaritzak ez diola Ma- drilgo Gobernuari «behar baino pezeta bat gehia- go» ordainduko Kupoan. «Ez ditugu inola ere Esta- tutuko aurrekontuetan azaltzen diren 40.000 mi- lioi pezeta gehiago horiek ordainduko», adierazi du lehendakariak. Ibarretxek gogoratu du dirutza hori ez dela hitzartu bi admi- nistrazioen artean.

Kontzertu Ekonomikoa berritzeko negoziazioa azken astean sartu da. Madrilgo gobernuak bere kasa luzatzea erabaki du, eta Jaurlaritzarekin akor- dioa lortuko balu, Luza- pen Legea zuzenduko luke. Zuzenketak aurkez- teko epea, hala ere, aste honetan amaituko da Ma- drilgo Kongresuan.

Kontzertua berritzeko borondatea berretsi zuen atzo Ibarretxek; haatik, «inposizio-rik» ez duela onartuko azaldu zuen. Ibarretxek Espainiako Aurrekontu Legean kupo gisa azaltzen den kopu- ruari erreparatu zion. Eta han hitzartutakoa baino 40.000 milioi gehiago azaltzen direla esan zuen.

Montorok erantzun dio

Cristobal Montoro Espai- niako Ogasun ministroak lehendakariari erantzun zion. Esan zuen Ibarre- txeren adierazpena «le- kuz kanpo» dagoela, eta negoziazioari heltzeko borondatea azaldu zuen.

Idoia Zenarruzabeitia Ogasun sailburuarekin gaur harremanetan izan- go da, eta negoziazio bi- le- ra egingo dute, Montorok atzo azaldu zuenez.

Kontzertua Europar defentitzeko eskubidea aldarrikatu zuen, bestal- de, Ibarretxek. «Gure es- kubideak guk defendituko ditugu, Alemaniako lan- derrek, belgikarrek edo austriarrek bezala. Herri horiek ez dute inolako eragozpenik jartzen. Es- painia da oztopoak jar- tzen dituen bakarra», adierazi zuen Ibarretxek. Bestalde, dei egin zion Jose Maria Aznarri, joka- era alda dezan.

Legazpiko Udala

Toki-Jaurlaritzaren oinarriak arautzen dituen 7/85 Legearen 21-1j. artikuluan ezarritakoaren arabera, zera

DEKRETATZEN DUT:

LEHENEA: "58. areako "D" HEUren urbaniza- zio proiektua" hasiera batean onartzea, ondo- rengo baldintzekin;

1.- Urola Ibairean eskubiko ertzeraino ur- zikinen husteketaren sistema konkretatu beharko da.

BIGARRENA: Ebazpena hamabost egune- ko epean jendaurrean agerian jartzea, dagoz- kion iragarkiak Gipuzkoako Aldizkari Ofizia- lean eta egunkari hedatuenetako bitan argitaratuz. Ale- gazioak egin nahi izanez gero, espediente- a udaletxean egongo da ikusgai.

Legazpin, 2001eko azaroaren 21ean.
ALKATEAK.
Izemp.: Juan Ramon Larrañaga.

Legazpiko Udala

Alkate-Lehendakariak, 2000ko aben- duaren 27an honako Dekretoa eman du:

1.- Legazpiko Udalak bultzatuta 6. Areako (Aizkorri) 6-1 H.E.U.ren Zehazta- pen Azterlana hasiera batean onartzea.

2.- Eusko Legebiltzarraren eskainaren 30eko 17/94. Legearen 7. Artikuluan au- rreikusitakoaren arabera, espediente- a hamabost egunetan jendaurrean agerian jartzea, interesatuek aztertu eta alegazio- ak aurkez ditzaten; horretarako iragarkia Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean eta heda- pen handiko egunkarietan argitaratu da.

Legazpin, 2001eko azaroaren 21ean.
ALKATEAK.

EAE-KO AURREKONTUAK. Beste proiektu bat aurkezteko eskatu diote Eusko Jaurlaritzari oposizioko hiru alderdiek

Osoko zuzenketak aurkeztu dituzte Batasunak, PPk eta PSE-EEK

Gobernuaren «porrota» nahi zatea leporatu die hirurei Juan Jose Ibarretxe lehendakariak

Felix Iriarte | GASTEIZ

Oposizioko hiru alderdiek beste hainbeste osoko zuzenketa aurkeztu dizkiote Eusko Jaurlaritzaren aurrekontu proiektuari. PPk, PSE-EEK eta Batasunak proiektua berriro Gobernuari itzultzeko eskatu dute. Datoren ostiralean izango den osoko bilkuran bozketa irabaziko balute, Juan Jose Ibarretxek beste proiektu bat aurkeztu beharko luke, edo bestela aurrekontuak luzatu beharko lituzke.

Zuzenketak aurkezteko epea atzo amaitu zuen, eta hirurak erroldatik pasatu ziren zuzenketak aurkezteko. Osoko zuzenketaz gain, PPk seiehun partzial egin ditu, PSE-EEK laurhun inguru, eta Batasunak ia ehun aurkeztu ditu.

PPk, PSE-EEK eta Batasunak bat egin behar dute Jaurlaritzaren egitasmoa atzera botatzeko. Hala ere, hiru alderdietako ordezkariak jakinarazi dute berearen alde bozkatuko dutela, eta eginkizun horretan bestekin bat egiten badute akordioa «bilatu gabe» izango dela ohar-tarazi dute.

Ibarretxek adierazi du PPk, Batasunak eta PSEk bat egiten badute Jaurlaritzaren «porrota» bilatzeko izango dela. «Elkarrekin bozkatzaren badute, hala ez egiteko aukera izanik, hala egin nahi dutelako izango da», adierazi zuen atzo lehendakariak. Hala egiten badute, kontuak eskatuko dizkie Ibarretxek hiru alderdietako ordezkariak. «PSEk eta PPk argitu beharko dute zergatik bozkatuko duten Batasunarekin batera, eta beste hainbesteri erantzun beharko dio Otegi», adierazi zuen.

Lehendakariaren eta Jaurlaritzako alderdien ikuspuntuarekin ez datoz bat oposizioko hiru

THOR CASTRO / EFE

Danborenea, Barreda eta Barrio PPko parlamentariak, atzo, zuzenketa aurkezten.

BOZKETA

Mahaiak erabakiko du gaur prozedura

Eusko Legebiltzarreko Mahaiak gaur erabakiko du tramiterako onartzen dituen alderdiek aurkeztu dituzten zuzenketak, eta, gainera, bozketa nola egingo den ebatziko du.

Proiektua itzultzeko eskatzen zuten osoko zuzenketak bozketa bakar batean ebatzi dira orain arte. Aurren ere ez dago bestelako moti-

borik hala izan ez dadin. Izan ere, alderdiek ez dute beste idatzi alternatiborik aurkeztu, eta horrek ahalbidetu behar luke bozketa bakar bat egitea. Araudiak, hala ere, ez du argi azaltzen. Bakarrik dio osoko zuzenketak bozkatuko direla, baina zehaztu gabe banan-banan edo batera egin behar den. Borondate kontua da.

EAJ, EA eta IUk gehiengo osoa dutenez Mahaiak, bozketa banan-banan egitea erabaki dezakete, eta, hala, aurrekontu proiektua atzera botatzeko bata bestearen zuzenketaren alde bozkatu beharko lukete oposizioko alderdiek.

alderdiak. PPk, esaterako, pentsatzen du Batasunak Jaurlaritzaren proiektua aurrera ateratzen lagunduko duela. Leopoldo Barreda PPko eledun parla-

mentarioak gogoratu du berriro EITBko aurrekontuak aurrera ateratzea Batasunak bat egin zuelako Jaurlaritzarekin, eta orain beste hainbeste egitea es-

pero duela esan du. «Osoko zuzenketak aurrera ez ateratzea errazten duen oro Jaurlaritzarekin bat egitea izango da», ohartarazi zuen Barredak Bata-

sunak osoko zuzenketa aurkeztu baino pixka bat lehenago.

Antton Morcillo Batasuneko kideak esan zuen osoko zuzenketa aurkeztu dutela Jaurlaritzak ez duelako aintzat hartu eraikuntza nazionala. Halaber, Jaurlaritzaren aurrekontu proiektua egungo esparru juridikoa «sendotzeko» besterik ez duela balio nabarmendu zuen.

Rodolfo Ares ordezkari sozialistak beste politika bat exijitu dio Jaurlaritzari sozialisten laguntza lortu ahal izateko. Gainera, Batasunarekin bat egiteko aukerari garrantzia kendu zion: «Guk ez ditugu Batasunaren botoak bilatuko, baina bat egiteak ez digu inolako hipotekarik ekarriko».

ESANAK

JUAN JOSE IBARRETXE

(Eusko Jaurlaritzako lehendakaria)

«Batasunak, PPk eta PSEk elkarrekin bozkatzaren badute, hala nahi dutelako da»

ANTTON MORCILLO

(Batasuna)

«Aurrekontu proiektu honek ez du balio eraikuntza nazionalerako»

RODOLFO ARES

(PSE-EEKo ordezkaria)

«Ez ditugu Batasunaren botoak bilatuko, baina bat egiteak ez du gure politika hipotekatuko»

LEOPOLDO BARREDA

(PPko eledun parlamentarioa)

«Osoko zuzenketa aurrera ez ateratzea errazten duen oro Jaurlaritzarekin bat egitea izango da»

.....Interneten zuzenean

WWW.GURE-IRRATIA.COM

Gure Irratia
106.6 - 90.5 FM

GIZA ESKUBIDEEN NAZIOARTEKO EGUNA. Sentsibilizazio kanpaina abian jarri du Gasteizek, eskubide urraketen aurka

MIKEL SAIZ

AMNESTY INTERNATIONAL. Ehun lagun inguru bildu zituen Alk Iruñeko manifestazioan. Autobus geltokitik abiatu eta Nafarroako Parlamentuaren parean bukatu zen ekitaldia.

PABLO S. QUIZA

ETXERAT DONOSTIAN. Donostiako Etxerat-ek elkarretaratzea egin zuen udaletxe aurrean atzo, bertako Giza Eskubideen Batzordeak presoek gaiarekin duen jarrera salatzeko.

Bizia, bakea eta askatasuna aldarrikatu ditu Jaurlaritzak Giza Eskubideen Egunean

Batasunak tortura salatu du, eta autodeterminazioa aldarrikatu

Felix Iriarte | **GASTEIZ**
Irene Arizurieta | **IRUÑEA**

Eusko Jaurlaritzak adierazi du giza eskubide «asko» bortxatzen direla, eta abian jarri du eskubide guztiak eta guztiontzat aldarrikatzeko sentsibilizazio kanpaina. Atzo bertan aurkeztu zuen kanpaina Joseba Azkarraga Justizia sailburuak. Juan Jose Ibarretxe lehendakariak, gainera, deklarazio instituzionala irakurri zuen, Giza Eskubideen Eguna zela eta.

Bizia, bakea eta askatasuna dira giza eskubideen aldeko kanpainaren hiru ardatzak. He-

dabide guztietan islatuko da kanpaina. «Bizitzeko eskubidea azpimarratuko dugu. Mundu osoan, baina baita Euskal Herrian ere, bakerik ez dugu, askatasunaren izenean hiltzen baita. Horrela bizitzeko eskubidea urratzen da, pertsona askoren segurtasuna bezala», adierazi zuen Azkarragak kanpainaren aurkezpenean.

Ibarretxek, bestalde, Giza Eskubideen Deklarazioaren baliagarritasuna nabarmendu zuen. Gainera, bakea erdiesteko baliabide guztiak jarriko dituela esan zuen lehendakariak.

Bizia eta askatasuna zalan-

tzan daudelako, erakundeek Giza Eskubideen Deklarazioa berretsi behar dutela esan zuen Ibarretxek. «Giza eskubide guztien baliagarritasuna berretsi behar dugu, bizitzeko eskubide-tik hasita», esan zuen.

Autodeterminazio eskubidea aldarrikatu du Batasunak

Giza Eskubideen Nazioarteko Eguna gogoratuz, tortura salatu zuen atzo Batasunak, eta Euskal Herrirako autodeterminazio eskubidea aldarrikatu. Goizean, Koldo Gorostiaga Batasuneko europarlamentariak Iratxe Sorzabalek jasandako torturak sa-

ESANAK

JOSEBA AZKARRAGA
(Jaurlaritzako Justizia sailburua)

«Mundu osoan, baita Euskal Herrian ere, ez dago bakerik, askatasunaren izenean hiltzen delako»

JUAN JOSE IBARRETXE
(Eusko Jaurlaritzako lehendakaria)

«Eskubide guztien baliagarritasuna berretsi behar dugu, bizitzeko-tik hasita»

ARNALDO OTEGI
(Batasuneko bozeramailea)

«Gatazka gainditzeko elementu nagusia delako aldarrikatu dugu autodeterminazioa»

latu zituen, Estrasburgoko Parlamentuko plenoan. Dena dela, ez zioten hitzaldia bukatzen utzi. Sorzabali egindakoaren berri azaltzen ari zenean, mikrofona itzali zioten, eta karte-la eskutik kendu.

Bestalde, Arnaldo Otegi Batasuneko bozeramaileak NBE-ren giza eskubideen adierazpenarekin bat egiten dutela aldarrikatu zuen Iruñean atzo. «Giza eskubideak hiru atal ditu: giza eskubideena, eskubide zibil eta politikoa, eta eskubide sozial, kultura eta ekonomikoa. Batasunak konpromisoa hartzen du planteamendu oro-ekin», azpimarratu zuen.

Ildo horretan, Euskal Herriko gatazka gainditzeko «espresuki» giza eskubideen atalean jasotzen den autodeterminazio eskubidea galdegin du Otegik. «Lehenik, giza eskubide batez mintzatzen garela, eta, bigarrenik, hori delako benetako elementu nagusia Euskal Herriak duen gatazka gainditzeko eta konponbidean jartzeko», azaldu zuen.

EUSKO LEGEBILTZARRA. Legez besteko proposamena aurkeztu dute Jaurlaritzari sostengua ematen dioten hiru alderdiek

Erredakzioa | **GASTEIZ**

Europako Ministro Kontseiluan parte-hartze zuzena izan nahi du Eusko Jaurlaritzak, eta hori ahalbidetzeko eskatu diote Madrilgo gobernuari. EAJk, EAK eta EB-IUk, Jaurlaritza osatzen duten hiru alderdiek, legez besteko proposamena aurkeztu dute Eusko Legebiltzarrean, Madrilgo gobernuari aldarrikapena eskatzeko.

Europako Ministro Kontseiluan erkidegoek parte hartzea ahalbidetzeko eskatu dute

2002. urtetik aurrera, sei hilabetez, Jose Maria Aznar Espainiako gobernuburuak EBko Kontseiluko presidentetza hartuko du, eta Jaurlaritzak baliatu nahi du erkidegoek parte-hartze handiagoa izan dezaten Eu-

ropan, eta batez ere Ministro Kontseiluetan.

Aurreko sei hilabete hauetan lehendakaritza Belgikako Gobernuaren esku izan da, eta Jaurlaritzako alderdiek uste dute «lan ona» egin duela, eskual-

deen alde lan handia egin duela. Hori dela eta, «zoriondu» egin dute, eta haren bidetik segitzeko eskatu diote Aznarri.

Proposamena Legebiltzarrak premiaz eztabaidatzeko eskatu dute EAJk, EAK eta IUk. Nahi dute Aznarrek presidentetza hartu aurretik Legebiltzarrak eskaera tramitatzea Madril.

Jaurlaritzako hiru alderdiek, gainera, jakinarazi dute bat egiten dutela Liejan eta Madeiran

hartutako erabakiekin. Halaber, Europako Batasuna zabaltzeko prozesuan han hartutako ebazpenak aintzat hartzea galdegin dute, legez besteko beste proposamen baten bidez.

Europako Eskualdeen Batzordearen jardura aldatzea nahi dute, bestalde. Batzorde horrek orain ez du funtzio eragilerik, batzorde «kontsultiboa» besterik ez da eta. Botere gehiago eskatuko du Legebiltzarrak.

EUSKAL PRESOK. Martuteneko espetxeko arduradunak eta fiskala baldintzapean aske uztearen alde agertu dira

Agurtzane Ezkerra preso askatu dute 92. artikulua aplikatuta

Bularreko minbizia du getxotarrak

Axun Erzibengoa | DONOSTIA

Agurtzane Ezkerra Perez de Nancrales euskal preso atzo arratsaldeko 17:00ak aldera atera zen Martuteneko kartzelatik. 92. artikulua aplikatuta baldintzapeko askatasunean geratu da preso hori. Gaixotasun larri edo sendaezinak dituzten presoek egiten diren erreferentzia Zigor Kodeko aipatu artikulua.

Agurtzane Ezkerrari bularreko minbizia diagnostikatu zioten urriaren 4an, eta bi ebakuntza egin ondoren tratamendua jarri zioten. Kimioterapiako lehen saioa eman zioten azaroaren 9an, baina ez zuen ondo onartu bere gorputzak. Azaroaren 17an eman zioten sendagiria eta espetxera eraman zuten. Hiru egun igaro orduko, ordea, berriz Donostiako onkologikoan sartu zuten sukarra altu zuelako, eta azaroaren 28a arte egon zen bertan. Tratamendua ondo onartu zuen. Azaroaren 30ean aztertu zen mozioa Getxoko Udalean, eta

dorioz, kimioterapiako bigarren saioa abenduaren 4a arte ez zuen hartu, eta saioa amaitzean berriz espetxera eraman zuten.

Minbizia zuela jakitean, Zigor Kodeko 92. artikulua edo Espetxe Araudiko 104.4 eta 196. artikuluen aplikazio bidez baldintzapean aske uzteko eskatu zuen abokatuak. Azaroaren 17an egin zuen eskaera Bilboko Espetxe Zaintzako epaitegian, eta espetxearen eta fiskalaren txostenen zain zegoen epailea.

Martuteneko kartzelak Ezkerra askatzearen aldeko txostena egin zuen joan den astean. Fiskalak ere jarrera hori erakutsi du, eta ondorioz, epaileak Ezkerra askatzeko agindu zuen atzo.

Ezkerraren gaixotasunaren berri jakin orduko haren askatasunaren aldeko herri ekimena sortu zen Getxon, bere herrian. Agurtzane Berehala Askatzeko Herri Ekimenak zenbait ekimen egin ditu asteotan, hitzaldiak, manifestazioak... eta mozio bat ere aurkeztu zuen udaletxean. Azaroaren 30ean aztertu zen mozioa Getxoko Udalean, eta

IÑIGO AZKONA

Ezkerrak atzo bertan jaso zuen lehen ongietorria.

aurrera atera zen EAJ-EA eta Batasunaren botoekin.

Atzo iluntzean egin zioten lehen ongietorria Leioako gasolindegian. Handik auto karabanan joan ziren Algortako Amnistiaren tabernara, eta harreran egin zioten.

Ezkerra 1995eko otsailean atxilotu zuten eta inkomunikatuta egon zen bost egunetan Guardia Zibilaren esku torturak jasan zituela salatu zuen. 1998ko abuztutik zegoen Martutenen, Carabanchel, Brieua, Langraiz eta Alcatatik igarota.

Olaizen defentsarako eskubidearen urraketa salatu dute AABek

Irene Arrizurieta | IRUÑA

Jorge Olaiz, Leire Markina eta Aitor Sola kartzelatuak ustezko ETAkideen «defentsa eskubidearen eta errugabetasun presuntzioaren urraketa» salatu dute Nafarroako AABek. Halaber, gazteok torturak eta tratatu txarrak jasan dituztela gaitzetsi dute.

AABek gogoratu dute Jorge Olaiz lau egun inkomunikaturik egon zela, eta tortura eta tratatu txarrak salatu zituela Guillermo Ruiz Polanco Entzutegi Nazionalako epailearen aurrean. «Kolpeak eman zizkieten eta poltsa jarri zioten. Etengabe mehatxatu zuten kalte psikologikoa eragiteko», salatu du Jorge Txokarro AABetako kideak. Halaber, Markina eta Sola hamar egunez inkomunikatuta —bost atxilotuta eta bost kartzelan— egon izana salatu du.

Ildo berean, Espainiako Poliziak komunikabide batzuei egindako filtrazioak horrelako gertakariak «errepikatze giroa prestatzen» dutela deitoratu du taldeak.

Ez galdu aukera eder hau

HILABETE BUKATU
ARTE BAKARRIK

Opel Astra 1.760.000 pezetan* bakarrik

eta DTi 16V diesela 2.046.000 pezetan*

Opel Vectra 2.300.000 pezetan* bakarrik

eta 2.0 DTi 16V diesela 2.675.000 pezetan*

www.opel.es

OPEL CREDIT

1, 2, 3 aukerak: Modurik errazena beti auto berria izateko

*10.577,81€ Astra Kluba 3 ate 1.6 8v 84cv. 12.296,71€ Astra 3 ate 1.7 DTi 75cv. 13.823,28€ Vectra Comfort 1.6 16v 100cv. 16.077,07€ Vectra Comfort 2.0 DTi 16v 100cv. Penintsularako eta Balearretarako ekoizleak gomendatutako salneurria. Garraioa, BEZA, matrikulazio zerga, promozioko beherapena eta preber plana barne gasolina beruduneko ibilgailuentzat, edo preber plana barne diesel motordunetan. Hilabetea bukatu arte. DGTk emandako matrikulazio datuak, 2001eko urtarilla-iraila bildurik.

GIPUZKOAKO KONTZESIONARIO SAREA

ANALSA

Tel.: 943 74 40 12 ELGOIBAR Tel.: 943 70 08 41 EIBAR Tel.: 943 75 50 72 MENDARO

Isasti

Tel.: 943 31 67 11. DONOSTIA (Gipuzkoa)

Garaje Inglés

Tel.: 943 40 00 03 / 40 01 87. DONOSTIA

TALLERES OLA

Tel.: 943 76 33 44 / 45 / 46 / 47. BERGARA.

Irurok

Tel.: 943 88 51 50 / 54. OLABERRIA (Gipuzkoa)

Talleres Yarza

Tel.: 943 62 29 99. IRUN (Gipuzkoa)

OPEL
1.a gasolinakoak saltzen

HERIOTZA. Atzo egin ziren haren aldeko hileta elizkizunak, Bilbon

Julen Guimon zendu da, EAEn eskuinaren erreferente izandakoa 80ko hamarkadan

Ajuria Eneko Itunaren sinatzaileetariko bat izan zen, 1988. urtean

Maidar del Olmo | BILBO

Laurogeiko hamarkadan eskuin pentsakeraren barruan euskal erreferente nagusienetarikoa izandakoa zendu zen herenegun gauean, Bilbon, 71 urte zituela. Julen Guimon Ajuria Eneako Itunaren sinatzaileetariko bat izan zen 1988ko urtarri-lean, eta kargu ugari bete zituen UCD, AP eta PP alderdien barruan. Orain hamahiru urte, Jaime Mayor Oreja Espainiako Barne ministro ohiak hartu zuen haren lekua EAEko PPko idazkari nagusi gisa, Guimonek dimisioa eman ostean. Egun batzuk lehenago, alderdia berregituratzeko agindu zion PPko zuzendaritzak Mayorri.

Bizkaiko Batzar Nagusietako ahaldua, legebiltzarkidea Gasteizen, Kongresuko diputatua Madrilén eta europarlamentarioa izan zen Guimon. Eusko Jaurlaritzaren aurrekari izaniko Euskal Kontseilu Nagusiko kide ere izan zen.

Julen Guimon Ugartetxea, Bilbon jaio zen 1931. urtean, eta

NURIA ARTES / EFE
Julen Guimon.

Deustuko Unibertsitatean egin zituen zuzenbide ikasketak.

Politikagintzan, berriz, 70eko hamarkada erdialdera hasi zen, Democracia Cristiana Vasca alderdian, idazkari nagusi gisa. Baina 1977. urteko hauteskunde orokorretan alderdi horrek izandako emaitza kaskarrekin, UCD alderdian afiliatzen bul-tzatu zuten, eta Bizkaiko idaz-

kari nagusi izan zen. 1979an, berriz, Euskal Kontseilu Nagusiko ekonomia kontseilari izendatu zuten. Hiru urtegeroago, UCD utzi eta gerora Alderdi Popular Demokratikoa izenez ezagutuko zen alderdiko kide bihurtu zen. Handik gutxira, APDko lehendakari kargua bete zuen EAEn.

APko parlamentari

Aliantza Popular alderdian afiliatu zen 1986an. Popularren lehendakari gisa izan zen urte bereko EAEko hauteskundeetan. eta legebiltzarkide gisa ere jardun zuen Gasteizen. Urtebete geroago, eurodiputatu izendatu zuten. Bestalde, Ajuria Eneko ituna sinatu zuten artean izan zen Julen Guimon.

Orain hamahiru urte politikagintza utzi ostean, Arabako Auzitegi Probintzian jardun zuen azken urteotan.

Atzo arratsaldean egin ziren haren omenezko hileta elizkizunak, sorleku eta bizilekua izan zuen Bizkaiko hiriburuko El Salvador elizan.

LAGUNAREN

Durangoko alkateak herrian izandako azken erasoak gaitzetsi ditu

Pilar Ardanza EAJko alkateak gaitzetsi egin ditu Durangon azken egunotan izandako kale erasoak. Hala, ostira-lean banketxe baten aurka eta herenegun gauean PSE-EEren egoitzaren kontra izandako erasoak «arbuia-garriak» direla esan zuen. PSE-EEri elkartasuna helarazi zion Durangoko alkateak, Herriko Etxeak jasandako erasoarengatik.

Trapagarango Batasuneko egoitzari su ematen saiatu ziren

Hainbat ezezagunek Batasunak Bizkaiko Trapagaran herrian duen egoitzari herenegun goizaldean su eman nahi izan ziotela salatu dute. Leihoko kristalak apurtu bazituzten ere, eraginiko kalte materialak ez ziren oso handiak izan, gortinek ez baitzuten surik hartu. Era berean, igande goizaldean Zamudio-ko kaleetan agertu ziren «pintada faxistak» ere deitoratu ditu Batasunak. Ertzaintzak herenegun gauerdian bederatzi gazte identifikatu zituen, Falangeren aldeko pintadak egiten eta pegatinak jartzen ari zirela.

Ertzaintzako sindikatuak Javier Balzarekin bildu ziren atzo

Ertzainen segurtasuna indartzeko asmoz, bilera egin zuten, atzo arratsaldean, Erne, ELA, CCOO eta UGT sindikatuetakordezkariek Javier Balza Jaurlaritzako Barne sailburuarekin. Orain bi aste bi aldeek hitzartutako akordioari erantzunez burutu zuten bilkura. Bertan izan zen, Balzaz gain, Mikel Legarda sailburuordea ere.

Diru bereizien auzian Barriónuevoren absoluzioa eskatu du haren abokatuak

«Froga nahikorik» ez dagoe-la argudiatuta, diru bereizien auzian Jose Barriónuevo Espainiako Barne ministro ohiaren absoluzioa eskatu du haren abokatuak. Pablo Jimenez de Parga abokatuak dio «frogaezina» dela Barriónuevok gainsoldatarik ordaindu zuenik. Fiskalak, aitzitik, Barriónuevorentzat sei urteko kartzela zigorra eskatu du.

EPAITEGIAK

Aucheko tiroketan atxilotutako ustezko hiru etakideak espetxeratu dituzte

Aitor Renteria | BAIONA

Joan den ostegunean Auchen atxilotutako ETAko ustezko hiru kideak presondegira sartzeko agindua eman du Pariseko Terrorismoaren Kontrako Epaitegiak. Atzo arratsaldeko azken orduan Iñaki Lizundia, Gabriel Saez eta Nerea Garaizar inkul-pazioaz eta balizko askatasunaz arduratzen diren epaileengana eraman zituzten deklaratzera. Ondotik bakoitzari leporatzen dizkioten karguak jakinarazi zituzten epaileek.

Lehen deklaratzeko Iñaki Lizundia izan zen, eta epaileak gaiztagin elkarteko partaide izatea, ebatsitako autoa erabiltzea, matrikula faltsua erabiltzea eta autoaren asurantzia faltsutzea, nortasun agiri faltsuak ukaitea, ETAko militantea izatea, lehen graduko arma ukaita eta erabiltzeko munizioaren jabetza, eta azkenik heriotza saiakera leporatzen dizkio. Deklaratu ondoren La Santeko presondegira eraman zuten.

Nerea Garaizar eta Gabriel Saezi kargu berak leporatzen dizkiete, salbu heriotza saiakera. Garaizar Fleury Merogiseko presondegian sartu zuten, eta Gabriel Saez La Santen.

Atxilotuen bertsioa

Iñaki Lizundiak ezeztatu zituen jendarmeen deklarazioak. Lizundiaren arabera, ez zen bera hasi tiroka, jendarmea baizik. Lizundiak epailearen aitzinean deklaratu zuenaren arabera, tiroak entzun eta autotik ateratu zen. Orduan jo zuen tiro batek besoan. Jendarmeak pistolako kargadore osoa hustu ondoren, zeraman txakurra bota zion. Orduan egin zizkiokeen Lizundiak bost tiroak txakurrari, tiro batez zaurituz.

Jarraian ihes egin eta ijitoen kanpaleku batean babestu zen Lizundia, eta hauek, zauriturik zegoela ikustean, Tolosako Poliziara deitu zuten. SRPJ Polizia joan zelarik atxilotzera, pistola lurrean utzi eta ez zen atxilotetari oldartu. Nerea Garaizar eta Gabriel Saezek Lizundiaren deklarazioa berretsi zuten atzo, epaileen aitzinean.

Istripuaren ondorioz, Lizundiak zango bat hautsia du. Nerea Garaizar eta Gabriel Saezek, kolpe ugari dituzte gorputzean.

Espainiako Auzitegi Nazional-eko Fiskaltzak Iñaki Lizundia eta Gabriel Saezen estradizioa eskatzeko galdegin du. Nerea Garaizarrek aldiz, ez omen du deliturik Espainian, eta ez diote estradizio eskaririk egingen.

ELKARRI. Madrilgo laguntza batzordeko kideekin mahai ingurua egin dute

KARLOS BIGURI

Bake Konferentziaren liburua osatzeko ekitaldia

Elkarrik mahai ingurua antolatu zuen, atzo, Gasteizen, Bake Konferentzia bultzatzeko ekimen bat izanik. Jose Maria Mendiluze, Xavier Rubert de Ventos eta Maria Antonia Iglesiasen hartu zuten parte. Hirurak Madrilén eratu den Elkarriren alde-

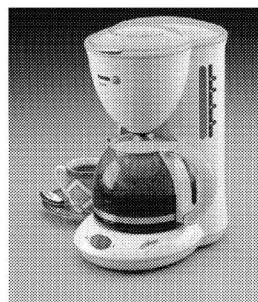
ko plataformako kideak dira. Mahai ingurua «Bake Konferentziaren liburua» barruan kokatu du Elkarrik. Jendaurreko ekitaldi hauekin herri-tarren sentsibilizazioa indartu nahi dute, eztabai-rako giroa sortzen ahaleginduz.

AUKERATU ZURE OPARIA

Egin zaitez harpidedun
eta...

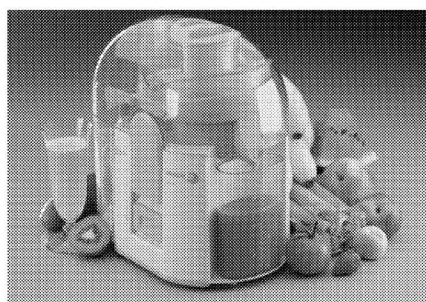
Gosaldu Egunkariarekin FAGOR ➔

Goizeko 08:00ak aurretik jaso egunkaria etxean, lantokian, kioskoan...

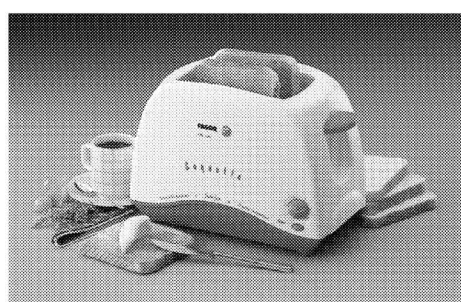
Kafe makina

☐ Bai, nahi dut

Zuku makina

☐ Bai, nahi dut

Txigorgailua

☐ Bai, nahi dut

Zukugailua

☐ Bai, nahi dut

Aisialdiaz gozatu

Harpidedun txokoa: zozketak, opariak, sarrerak, afariak, egonaldiak, liburuak...

Egunkariak ateratzen dituen liburu, disko, bidaia eta beste **promozioetan abantailak**.

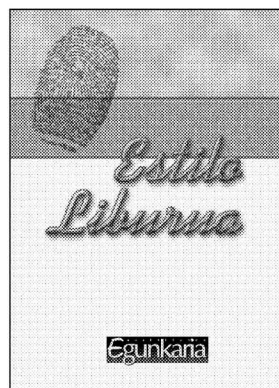

Asteburuko egonaldia
landetxe batean

☐ Bai, nahi dut

Informazio eta entretenimendua:

Egunero egunkari berezi eta desberdin bat zuretzat

☐ Bai, nahi dut

Harpidedun izatearen abantailaz gozatzeko
aukera paregabea duzu abenduaren 3tik 31ra.

Bete eta bidal ezazu iragarkia

Izen-abizenak:.....

Helbidea:.....Herria:.....

Tel.:.....Lanbidea:.....Jaioteguna:.....

K/k zbk.:.....N.A.:.....

EGUNKARIA / HARPIDETZA:

Martin Ugalde Kultur Parkea - 20140 ANDOAIN

Tel.: 943 300 222 / 902 300 223

E-mail: harpidetza@egunkaria.com

Egunkaria

*Opariak agortu arte. Bidaltzeko gastuak ez daude barne.

BIDE BERRIAK. Euskaltzaleek auzitara eraman dute gobernu

Hizkuntzen Urtea Europar, lege borrokarena Nafarroan

Hizkuntz eskubideen borrokan auzibideak
eta Europako erakundeek hartu dute
nagusitasuna elkarretaratzeen gainetik

ESANAK**JOSE LUIS MENDOZA**
(Euskara Kultur Elkargoa)

«Batuetan basatitzat
hartu izan gaituzte, eta
erakuts diezaiekegu
baditugula beste modu
batzuk ere»

«Epaileen artean
beltzak, zuriak eta
grisak daude; grisak
mugitu behar ditugu,
disidentzia bultzatu»

PAULA KASARES
(Behatokia)

«Lan hau egin egin
behar dugula ez dugu
inongo dudarik;
isilik geldituta gutxiago
lor daiteke»

Alberto Barandiaran | Iruñea

Europako Hizkuntzen Urtea euskaldunen hizkuntza eskubideen borroka legalaren urtea izan da Nafarroan. Euskara Kultur Elkargoak, Kontseiluko Behatokiak, sindikatuek, hautesiek eta banakoek Nafarroako Gobernuaren neurri, dekretu eta ekintza planen aurka jarritako helegiteek bide egin dute euskararen normalizazioaren alde, eta bide berriak jorratzen hasten diren guztietan bezala, zer egingo, zer lortuko, horrek markatuko du borrokaren etorkizuna.

Ez hori bakarrik. Europara begira ere jarri dira normalizazio hori amesten duten erakundeak, eta, eszeptizismoz bada ere, Brusela edo Estrasburgotik etorriko den lege laguntza ere azpimarratzekoa izan daitekeela diote.

Balirudike kaleko elkarretaratzeak eta adierazpen publikoak apur bat bigarren mailan gelditu direla. Borrokak gorbata jantzi duela. Aldaketa ez da itxura soilik, ordea. «Askotan pentsatu dugu auzibidea edo

Europa bera galdutako esparruak zirela guretzat», dio Jose Luis Mendoza Euskara Kultur Elkargoko ordezkariak, «baina konturatu gara ona dela hor egotea, mandeuliarena egitea eta bideak erakustea, bideak hautsi gabe». «Bide bat da», dio Paul Kasares Behatokiako zuzendariak: «Eta sistematikoki erabili behar da, bide horretatik etorri zaizkigulako euskaldunoi erasoak».

Helegite, kexu, kontsulta eta auzi errekurtsioak

Sistematikoki egin dutela ezin uka. Behatokiak zortzi helegite aurkeztu ditu aurtan, Nafarroako Gobernuak hartutako ebazpen, foru agindu eta foru dekretuen aurkakoak denak. Eta Euskara Kultur Elkargoak hogeita hamar auzi errekurtsio, kexu, kontsulta edo helegite egin ditu Nafarroako Auzitegi Nagusian eta Iruñeko Udalean.

Administrazio publikoetan euskararen erabilera arautzeko 372/2000 Foru Dekretuak piztu zuen etxafuegoa. Mota guztietako adierazpen, kritika eta elkarretaratzeak ez ezik —nabarmena otsailean Iruñean egin zen manifestazioa—, lege bidera jotzeko ahotsak altzatzen hasi ziren orduan, eta, azkenean, hamaika helegite aurkeztu zitzaizkion dekretuari. Hortik aurrera UPNko gobernuaren

JOXE LACALLE

Euskara mankomunitateetako eta euskara elkarretateetako ordezkariak, Nafarroako

edo Iruñeko Udalararen edozein ekinbidek erantzuna izan du auzibideetan.

Zer lortu nahi da? Mendozaren hitzetan, agintariei galga jartzea, alde batetik —«ea bi aldiz pentsatzen duten hurrengoa»—, baina baita borroka duintzea ere. «Batuetan basatitzat jo izan gaituzte, eta bide

honekin erakuts dezakegu baditugula beste modu batzuk ere, modu zibilizatuagoak, gure eskubideak defenditzeko».

Beste ekinbideen osagarri

Nahiz eta hizkuntzari lotutako epai oso gogorrak izan diren Nafarroan —Euskalerria Irratiarekin lotutakoa, esaterako—, Mendozak uste du zirrikituak egon badirela. «Epaileak pertsonak dira, bakoitza bere ideologiarekin, beltzak, zuriak eta grisak. Bada, gris horiek mugitu behar ditugu, disidentzia bultzatu».

«Abokatuek ezagutzen dute mundu hori», azaldu du Kasares. «Haiek dira lehen eszeptikoak, baina lan hau egin behar dela ez dugu inongo dudarik. Isilik geldituta gutxiago lor daiteke».

«Bitartean, egin ditugun urratsetan atzera ezin da egin», dio Mendozak. «Indartu, bermatu eta berreskuratu behar ditugu hezkuntza alorreko gauzak, eta Parlamentuak eskua sartu behar du. Halaber, gizarteak garbi jakin behar du euskararen eraso nafar guztien aurkakoa dela».

Eta eguneroko lanean jarraitu. Hori denek ikusten dute.

HELEGITEAK

Auzi errekurtsio, kexa eta kontsultak

Nafarroako hainbat hautetsik, alderdik, sindikatu eta banakok aurkeztutako helegiteez gain, hona hemen Behatokiak eta Euskara Kultur Elkargoak egindako lana.

EUSKARA KULTUR ELKARGOA

AUZI ERREKURTSIOAK. Otsailetik urrira bitarte hamar helegite aurkeztu ditu Elkargoak Nafarroako Auzitegi Nagusiko Administrazioarekiko Auzietako Sailean. Hain zuzen ere, joan den abenduko dekretuaren ondotik, UPNko gobernuak hartu dituen erabaki guztien aurkakoak.

KEXAK. Iruñeko Udalarari eta Arartekoari

aurkeztu dizkio kexak Elkargoak. Udalarrenak hainbat gaik eragin zituzten: 010 telefonoan erdarazko atentzioak, amodiozko eskutitzen lehiaketan lanak gaztelania hutsez aurkeztu behar izateak, eta Xabieraldian errotulazioa erdara hutsez egoteak. Arartekoaren aurrean kexua aurkeztu zen udal garabiaren gordailuan euskaldunik ez egoteagatik eta Nafarroako Jaialdien argibide papera erdara hutsez izateagatik.

KONTSULTAK ETA BESTE. Helegiteez eta kexuz gain, Elkargoko Artekari zerbitzuak hiru helegite aurkeztu ditu Iruñeko Udalarren aurrean. Zirkulazio Zergaren Ordainagiria, Casa Marcellanoko errotulazioa, Sanduzelaiko karriketako errotulazioa edo ipuin lehiaketa zenbaiten araudien inguruko kontsultak eta beste helegiteak dira horrelakoak. Halaber, bost kontsulta

egin ditu eta hiru helegite Nafarroako Gobernuaren aurrean jarritakoak

BEHATOKIA

HELEGITEAK. Behatokia sortu eta egun berrean iragarri zuen lehen helegiteak aurkeztuko zituela Nafarroako Gobernuaren neurrien aurka. Zortzi izan dira azaroaren 2ra arte. Lehena, ekainaren 4ean aurkeztutakoa, Nafarroako Foru Administrazioaren eta haren erakunde autonomoen zerbitzuko administrari laguntzaile izateko 51 lanpostu huts lekualdatze bidez betetzeko deialdia onetsi zuen ebazpenaren aurkakoa izan zen. Horixe izan zen, hain zuzen ere, Miguel Sanzen gobernuaren neurrien ondorio praktikoa zuen lehen deialdia. Behatokia hainbat euskara mankomunitaterekin batera agertu da berriki si hiltzaileen deialdia salatzen.

Auzitegi Nagusiko atarian, helegite bat aurkeztu ostean.

Brezigar Castejon eta Lagunarekin elkarrizketatuko da aste honetan

Europako Bulegoko presidentea Euskara Kultur Elkargoaren jardunaldietan izango da

A.B. | IRUÑEA

EGITARAUUA

ABENDUAK 14

17:00:

Aurkezpena. Mikel Etxeberria, Hizkuntza Gutxituen Europako Bulegoko (EBLUL) euskal ordezkaria.

17:30:

Jose Maria Satrustegi. Euskaltzaina.

18:30:

Aureli Argemi. CIEMENeko presidentea eta EBLULen estatuko ordezkaria.

19:30:

Bojan Brezigar. EBLULEko presidentea.

20:30:

Jardunaldien amaiera.

ABENDUAK 15

10:00:

Euskararen egoera juridikoa administrazioan. Isidro Rikarte, euskara teknikaria, eta Jose Maria Rodriguez Otxa, Hizkuntz Politikarako zuzendari ohia.

11:00:

Euskararen egoera juridikoa irakaskuntzan. Maite Gorospe (DHLko euskara irakaslea), Pablo Sotes (NUPeko irakaslea) eta Francisca Zabaleta (NUPeko irakaslea).

12:00:

Euskararen egoera juridikoaren eragina gizartean. Alberto Barandiaran (kazetaria) eta Carlos Vilches (soziologoa).

13:00:

Jardunaldien amaiera.

Hizkuntzen Europako Urtean «omenaldi xumea eskaintzeko asmoz», *Euskararen egoera juridikoa Nafarroan* izeneko jardunaldiak antolatu ditu aste honen hondarrerako Euskara Kultur Elkargoak, Iruñean.

Ostiral eta larunbatez, horrela, administrazioan, irakaskuntzan eta gizartean euskararen egungo egoera aztertuko dute hainbat adituk, haien artean Hizkuntz Gutxituen Bulegoko ordezkariak.

Horren kariaz, Bojan Brezigar Hizkuntza Gutxituen Bulegoko presidentea Jose Luis Castejon Parlamentuko presidentearekin eta Jose Luis Laguna Hrezkuntza kontseilarekin bilduko da aste honetan.

Elkargoak hiru arrazoi jarri ditu jardunaldien abiapuntuan. Alde batetik, Hizkuntzen Europako Urtea, bestetik Euskararen Legeak hamabost urte beteko dituela hain zuzen ere aste-buru honetan, eta, azkenik, Espainiako Gobernuak Hizkuntza Gutxituen Europako Agiria berretsi izana.

Izan ere, eta auzibidearen bidearekin batera, aurten ere hasi baitira bai Elkargoa bai Behatokia Europako aukerak aztertzen.

Behatokia eta Elkargoa, Bruselan

Behatokiak, horrela, harremanak izan ditu Europako Kontseiluko Hizkuntza Gutxituen Bulegoarekin, eta Euroitunaren gaiaz berriki Amsterdamen egindako bilera batean parte hartu du.

Euskara Kultur Elkargoak sarea atondu du Europara informazioa bidaltzeko, eta horren bidez Nafarroako egoeraren berri eman nahi dute Bruselan edo Estrasburgon.

«Europar oraindik ez dakite zer egin hainbeste hizkuntze-kin, nola bideratu gaia» dio Mendozak. «Eta horrelakoetan Europaz ari garenean mende-baldekoaz bakarrik ari gara, baina ekialdekoa ere aintzat hartzen badugu, hortik dato-rren hizkuntza aniztasuna izu-

Brusela eta Pegenaute, joka

HIZKUNTZA GUTXITUEN BULEGOA. Nafarroako Gobernuaren jarrera salatu du bulegoak, eta Pegenautek «abertzaleek kutsatuta» daudela erantzun

A.B. | IRUÑEA

Otsailaren 1 eta 2an Dubline Hizkuntza Gutxituen Europako Bulegoak (EBLUL) egindako bilkuran Nafarroako hizkuntz politikaren aurka idazkia hitzartu zuenetik, Europa ere existitzen dela jakitun dago UPNko gobernuak. Hizkuntz aferez ari gara, bistan denez.

Aho batez onartutako salaketak *«Resolution Basque»* izenekoak, azpimarratzen zuen hizkuntza gutxituen gaian adituen «harridura» UPNko Gobernuaren neurrien aurrean, Nafarroako Gobernuak «negatiboki» aldatzen ari zelako bere legeria euskarari dagokionez.

Batasuneko araudi orokorren «azalaren eta mamiaren aurka» jotzen ari zela zioen erresoluzioak, eta nabarmendu zuenbide seinale elebidu-

JOSU ETXEBARRIOSTE
Bojan Brezigar.

nen ezabaketa. Bulegoko kideek «kezka handia» zutela zioen.

Idazkia hurrengo hilabetean helerazi zitzaion Nafarroako Gobernuari, eta maiatzeko Miguel Sanzen bulego mahaiaren gainean zegoen jada. Erantzuna, ordea, gehiago atzeratu zen. Nola-

nahi ere, Rafael Gurrea presidenteordeak aipatu zuen, publikoki, Europatik salaketa «ezjakintasunean» baino ezin zela oinarritu, eta Nafarroako «benetako egoera» ezagutze-za gonbidatu nahi izan zituen Bulegoko arduradunak.

Erantzun ofiziala Pedro Pegenaute Hizkuntza Politikarako zuzendari nagusiak sinatutu zuen.

EGUNKARIAK jakin ahal izan duenez, Pegenautek gaitzetsi nahi izan zituen Bulegoko argudioak, eta salaketak «abertzaleek kutsatutako» informazioan oinarritzen zirela argudiatzen zuen.

Nafarroa Oinezaren bezperan Nafarroako Gobernuak lehen harreman zuzena egin nahi izan zuen Bulegoarekin. Gobernuak Bruselan duen bulegotik iritsi zen harremanetarako eskaintza, baina ez da, gaur arte, beste kontaktu-rik izan.

ISTRIPUA. 34 eta 53 urte arteko lau gizonak Altsasuko Sunsundegi enpresara zihoazen, bertan lan egiten zutelako

Lau gipuzkoar hil dira Etxegaraten haien autoak eta kamioi batek elkar jota

Bi kamioik kolpea izan zuten; hori dela-eta, kamioietako bat kontrako norabidean sartu eta istripua eragin zuen

Agentziak | IRUÑEA

Lau hildako eragin zituen istripu larria gertatu zen atzo Etxegarateko mendatean, N-1 errepideko 400. kilometroan. Hildakoak —Juan Merino Mutu, Javier Erostarbe Arratibel, Ramon Zaldua Korta eta Jose Mari Epelde— lanera zihoazen, Altsasuko Sunsundegi enpresara (Nafarroa).

Goizeko 06:00ak inguruan gertatu zen istripua, hildakoak zihoazen R-19 autoak Gipuzkoa eta Nafarroa arteko muga pasa eta berehala. Etxegaratera zihoan kamioi portugaldar batek eta Altsasura zihoan Eslovaikiako beste kamioi batek elkar jo zuten; horren eraginez, lehenengo kamioiak kontrola galdu zuen eta kontrako norabidean sartu zen. Orduan gertatu zen R-19 autoaren eta kamioiaren arteko talka. Autoa kamioiaren kabina azpian sartu eta txiki-txiki eginda gelditu zen. Foruzaingotik esan dutenez, hainbat egun beharko dira istripua argitzeko ikerketak amaitu arte.

Gorpuak Iruñera

Autoan lau lagun zihoazen, eta unean bertan hil ziren guztiak. Foruzainak eta suhiltzaileak izan ziren istripuaren lekura heldu ziren lehenak; eta gorpuak autotik atera eta zirkulazioa kontrolatzea izan zen haien lana. Suhiltzaileek denbora asko behar izan zuten lau langileen gorpuak autoaren hondakinetatik ateratzeko. Hala ere, Altsasuko erietxeko medikuek haien heriotza baieztatu besterik ezin izan zuten egin. Altsasuko epailea ere bertaratu zen, eta hark eman zuen hildakoen gorpuak jasotzeko eta Iruñeko Lege Medikuntzako Institutura eramateko agindua.

Horrez gain, Donostiako matrikuladun Audi A3 batek ere atzetik kolpatu zuen hildako lau langileen autoa, baina autoaren gidariak ez zuen ezer izan. Eslovakiako kamioian zihoazen 41 eta 36 urteko bi gizona, eta Portugalgo kamioiaren 33 urteko gidariak eta harekin zihoan lau urteko haurrak ere ez zuten zauririk pairatu.

Zumarraga, Ezkio, Antzuola eta Beasaingoak ziren

Istripuan hildako lau gizonenak gipuzkoarrak ziren. Meri-

JESUS DIGES

Sunsundegiko lau langileen autoa txiki-txiki eginda gelditu zen.

no, 34 urtekoa, antzuolarra zen; Erostarbe, 53 urtekoa, zumarragarra; Zaldua, 47 urtekoa, Ezkio-Itsasokoa; eta Epelde, berriz, beasaindarra. Erostarbe oso ezaguna zen Zumarragan, baina ez han bakarrik. Izan ere, 1971. urtean 2. mailako Buruz Buruko Txapelduna izan zen, pilotan; eta Buruz Buruko Nagusian ere ibilia zen, garaipen hari esker. Pilotari familia bateko kidea zen, pilotan arituak baitira bere anaia Agustin eta Javi semea ere.

Lan egiten zuten enpresako Langile Batzordeko presidente

AURAEKARRIAK

1998an leku bereberean

Duela hiru urte, 1998ko urriaren 14an, Portugalgo lau pertsona hil eta beste bost zauritu ziren Etxegarateko mendatean izandako istripu batean. Leku berean gertatu zen, N-1eko 400. kilometroan. Kasu hartan, baina, kontrako norabidean sartu zen kamioia Altsasu aldera zihoan; eta gorantz zihoan autoa aurrez aurre jo zuen.

Bienvenido Gallegok atzo azaldu zuenez, hiru eta zortzi urte artean zeramatzen zuten Sunsundegi enpresarentzako lanean —aipatutako enpresan autobusentzako karrozeriak egiten dituzte—. Normalean lanera batera joaten zirela ere azaldu zuen Gallegok, lau langileek errelebo berean lan egiten zutelako. Hain zuzen ere, atzo goizeko 06:30ean ziren lanera sartzekoak.

Enpresan hildakoak zeintzuk ziren jakin aurretik izan zuten istripuaren berri; eta kezka bertaratutako langileak konta-

tzera bultzatu zituen. Orduantxe konturatu ziren lau langile gipuzkoarrak ez zirela oraindik lanera iritsi. Behin hildakoak beraiek zirela ziurtatu zutenean, goizeko 09:00ak inguruan, Sunsundegiko langileek batzorra egin zuten, eta gaur goizeko 06:30 arte lanik ez egitea erabaki zuten.

Josetxo Hernandez Sunsundegiko operazio zuzendariak adierazi zuenez, lankide guztientzako «kolpe handia» izan da gertatutakoa eta «lur jota» daude guztiak. «Normala denez, ez dute animorik lan egiteko, eta ez dute lanik egingo. Enpresak, noski, bere gain hartzen du erabakia», azaldu zuen Hernandezek.

Lau langileen aldeko hileta elizkizunak gaur egingo dituzte.

GIZA HILKETA. Asteburuan atxilotu zituzten, baina aske daude orain, hamar milioi pezetako bermea ordainduta

Iker Aranburu | DONOSTIA

J.I.G.M. oiartzuarra eta I.I.A. errenteriarra atxilotu zituen joan den asteburuan Espainia-ko Guardia Zibilak Huescan, Leon Escudero Garmendia Biri-riatuko ehiztariaren heriotzare-kin zerikusia dutelakoan. Bi gipuzkoarrak baldintzapean aske utzi ditu Huescako epaile batek, bien artean hamar milioi peze-
tako bermea (6.000 euro) or-
daindu eta gero.

54 urteko J.I.G.M.-ri giza hil-
keta egotzi dio epaileak, eta ha-
ren ustezko krimena estaltzea, ber-
ritz, 43 urteko I.I.A.-ri. Azken
hori da Bataragua ehizaguneko
presidentea.

Escuderoren gorpua otsaila-
ren 17an aurkitu zuen, harekin
batera Bataragua ehizagunear-
—Caldearenas udalerria— ehi-
zan aritutako lagun batek. Ehiz-
tari lapurtarrak heriotza ekarri
zion bala bakar bat zuen, lepo-
an.

Jacako instrukzio epaileak

Ehiztari baten hilketa egotzi diete bi gipuzkoarri

Biri-riatuko Leon Escudero otsailaren 17an hil zuten, tiroz, Huescan

auzia itxi zuen hasiera batean,
ehiza istripua edo suizidioa izan
zela uste baitzuen. Hala ere,
ikerketak aurrera jarraitu egin
zuen, Madrilgo Toxikologia
Institutuaren eta Ikerketarako
Zentro Kriminalistaren azterke-
ten emaitzak jaso arte.

Elementu susmagarriak

Azterketek frogatu zuten Escu-
derok ez zuela bere buruaz bes-
te egin, tiroa bi metro baino
gehiagotik egin ziotelako.

Halaber baztertu zuten iker-
tzaileek istripu hutsa izatea,
gorpua ez zegoelako hil zuten
lekuan bertan, eta ehiztari
lapurtarraren arma ere leku

bitxian zegoelako. Ikerketa ger-
tuko iturriek ziurtatu dute Escu-
deroren armak ez zuela inolako
hatz markarik, ezta ehiztari

lapurtarrarenak ere. Iturri
horien arabera, ustez Escudero
hil zuen tiroaren ondoren beste
bat entzun zuten biktimarekin

batera basurde ehizan ari zire-
nek.

Iragan ostiralean, ehiztari
guztiak deitu zituzten otsailaren
17an gertatutakoa berregiteko.
Larunbatean, berriz, guardia zi-
bilek J.I.G.M. eta I.I.A. galdeka-
tu zituzten. Itaunketa luzea izan
zen, eta, Espainiako Gobernuak
Huescan duen ordezkariaren
arabera, bi ehiztari gipuzkoa-
rrek onartu egin zuten Escude-
roren heriotzan parte hartu zu-
tela.

EPAIKETA. Atzo hasi zen epaiketa, Donostian

Gutxitu psikiko bat bortxatu eta hiltzen saiatzeagatik 38 urte eskatu ditu fiskalak

Agentziak | DONOSTIA

Fiskalak 38 urteko espetxe zi-
gorra eskatu du gutxita, gutxitu
psikiko bat bortxatu eta hiltzen
saiatzeaz akusatutako bi gazte-
rentzat. Epaiketa atzo hasi zen,
Donostiako Probintzi Auzite-
gian, 23 urteko Fernando C.L.
eta Naiara T.Z. neska-laguna-
ren kontra; eta gaur bertan
amaitzea espero da. Epaitzen
diren gertakariak, berriz, 2000.
urteko urrian gertatu ziren.

Zigor eskaerak honela bana-
tzen dira: 26 urte Fernando
C.L.-rentzat, hilketa saio, bahi-
keta eta bortxaketa delituenga-
tik; eta 12 urte neskarentzat, hil-
keta saioagatik eta bahiketaga-
tik. Horrez gain, biktimari 6
milioi pezetako kalte-ordaina
eman diezaiotela eskatu du fis-
kalak (36.145 euro inguru).

Akusatuarekin batera beste
hiru lagunek parte hartu zuten
gertakarietan, guztiak adinga-
beak. Hiru gazteak iragan hila-
betean epaitu zituen adingabe-
en epaitegi batek, eta 12 urteko
espetxe zigorra ezarri zien guz-
tira.

Fiskalaren arabera, Fernando
C.L.-k eta hiru adingabeek Pa-
saiako etxebizitza batean bahi-
tuta eduki zuten biktima —oli-
gofrenia zuen neska gazteak—.
Han, jo egin zuten, biluztera be-

hartu zuten, eta, telebistaren
kablearekin, hanka eta eskuak
lotu zizkieten. Horren ondotik,
bortxatu eta bestelako sexu
erasoak egin zizkietela dio fis-
kalak.

Amildegitik behera

Biktimarekin zer egin ez zekite-
nez, hura hiltzea erabaki zutela
dio fiskalak, eta Naiara T.Z.
akusatua deitu zutela, haren au-
toaz baliatzeko. Jaizkibelen
amildegian behera bota zuten,
baina biktimak harri bati eutsi
ahal izan zion eta ez zen hil. Be-
rriro jaso, eta Pasaiako etxera
itzuli ziren. Bi egunez atxiki zu-
ten bertan, biktimak ihes egitea
lortu zuen arte. Hainbat hezur
hautsiak zituen, eta 145 egun
behar izan zituen osatzeko.

Atzoko saioan akusatuak eta
biktimak deklaratu zuten. Fer-
nando C.L. akusatuak ukatu
egin zuen sexu harremanak iza-
tera behartu zutela, eta bikti-
mak ere nahi zuela esan zuen.
Hark, berriz, behin baino gehia-
gotan bortxatu zutela deklaratu
zuen atzo.

Naiara T.Z.-k, berriz, gertatu-
ko zenaren berri ez zuela adie-
razi zuen epaiketan: «Etxera
eraman behar genuela uste
nuen». Biktimak haren ingu-
ruan honela hitz egin zuen:
«Ondo portatu zen nirekin».

Zerga-aurrezkia - BG

Aurreikuspen planak · BG EPSV
PERTSONALIZATUAK

Etorkizunerako aurreztuko duzu eta zergak aurreztuko dituzu.

- Garrantzizko osagarri bat zure erretirorako.
- Aurrez ezazu ekarpenaren %50 arte Errenta Aitorpenean.
- Zerga-baldintza bereziak parte hartzen duten 52 urtetik gorakoentzat eta laneko errentarik ez duen edo horiek 300.000 pta.tik (1.803,04 €) beherakoak dituzten bikotea duten pertsonentzat.
- Zerga-simulazioa inolako konpromisorik gabe.
- Oparia Plan* berria irekitzeagatik.

Dohainik
"Zergak aurrezteko Gidaliburua"
etortzeagatik bakarrik eskuliburu
praktiko hau oparituko dizugu.
Zain gauzkazu.

* 50.000 pta. ko / 300,51 € hasierako gutxieneko ekarpenarekin eta hilean 10.000 pta. / 60,10 €
ordainduz irekitzeagatik. 2001/12/31 arteko eskaintza edo daudenak ahitu artekoa.

BANCO
Guipuzcoano

Aukerarik onena

900 66 44 66 - www.bancogui.es

HONDAKINAK. Ipar Euskal Herriko etxeetako hondakin guziak kudeatuko lituzke

Suprefetak ofizialki iragarri du Bil ta Garbi sindikatua sortuko dela

Bizi Garbia Donibane Lohizune inguruko sindikatuak ez dela sartuko aitzinatu du

Aitor Renteria | DONIBANE

Bereizketarik gabeko zaborte-giek ateak hetsi beharko dituzte Frantzia osoan 2002ko uztailaren 1ean. Egoera horretan daude, bertzeak bertze, Behaskane, Urruña-Bittola edo Maulekoa. Horrez gain, hondakinen tratamendua segurtatzen duen Baionako Bachefores izeneko lantegia, 2005. urtean edo 2006an berantenez hetsi beharko dute.

Orain arte hautetsien arteko lan dokumentu bat besterik ez zena Jean Michel Debret suprefetak Hitzarmen Bereziko ostiraleko bilkuran baietsi zuen ofizialki; herriarteko sindikatuak bilduko dituen Bil ta Garbi egitura sortzeko xedea iragarri zuen. Egitura horren helburua Ipar Euskal Herrian urtero biltzen diren 120.000 tona hondakin tratatzea izanen da.

Andre Viau Pirinio Atlantikoetako Prefetaren xedean Euskal Herriko 10 herriarteko egiturak bilduko lirateke: BAM Baiona-Angelu-Miarritzeko hiri elkargoa, Bizi Garbia (Donibane Lohizuneko), hego itsas hegiko sindikatua (Hendaia aldea), Errobikoa (Itxasu aldea) Baigorriko sindikatua, Garazikoa, Zuberoakoa, Amikuzekoa, Garbiki (Hazparnekoa), Errobi (Bastida aldekoa) eta Biarnoko bertze hiru.

Xedeak aldatu dira

Hastapeneko xedetik gauzatu-ko denera aldaketa nabarmenak agitu dira. Donibane Lohizune, Ahetze, Bidarte, Senpere, Ainhua, Sara, Arrangoitze, Basusarri eta Arbona biltzen dituen Bizi Garbia herriarteko sindikatuak Bil ta Garbi egitura berrian ez dela sartuko iragarri du.

Elkargo bakoitzak ez du bozka bakar bat ukanen Bil ta Garbin, ordezkaritza biztanle kopuruaren arabera finkatu baita, eta herri handietako ordezkariak boz bat baino gehiago ukan dezakete. Adibidez, BAMEk 6 ordezkari ukanen ditu, eta 24 boz ukanen ditu. Denbora berean Zuberoak ordezkari bakarra eta hiru boza ukanen ditu. Orotara 66 boz egonen dira.

Bi izan dira sortu aitzin Bil ta Garbi egitasmoari egin zaizkion kritikak. Batetik, kostaldeko herriek Batzorde Erabakitzaileko bozen bi heren ukanen dituzte-

Berantenez 2006rako hetsi beharko da Bachefores, eta oraingoz ez dago ordezkatzeko egitasmorik.

la, eta, bestetik, sindikatuak estatutu egitasmo bati eman diotela baietza, eta ez filosofia bati.

Oinarrian hondakinen tratatzeko egitura bat sortzea erabaki da. Orain arteko lan xedeetan hiru ildo bereizten dira. Trivalor enpresak hiru egoera ezberdin proposatu ditu. Lehenak egin litezkeen aldaketa txikiak hartzen ditu kontuan eta bigarrenak Trivalorren ustez sor litezkeen ekipamendu berriak. Lehenak garraio zerbitzu handia eskatzen du, eta bigarrenak egitura handiak sorraraziko lituzke. Bi horien artean Trivalorrek erdibide bat litzatekeen hi-

rugarren hipotesia proposatu du, tratamendu termikoa eginen duen zentrotik metaketa zentrorera eraman beharko diren hondakinen kopuruaren arabera.

Berdeen ustez, hirurak dira legearen kontrakoak

Ipar Euskal Herriko Berdeen iritziz, hirurak 1992ko legearen eta 1998ko Voyneten barne agiriaren kontra doaz. Christian Sauve Bil ta Garbiko lehendakari ohiaren arabera, «zikinontzietako %85 berreskura daitezke, baina Trivalorren ikerketetan %15 berreskuratzea

aipatzen da soilik, eta hau onartezina da».

Nahiz eta testuak ez duen zehazki aipatu, Sauvek adierazi du «horrek 120.000 tonako errausteketa planta sortzea» hobesten duela eta «kamioien harat-honatekin garraio sarea osatzea». «Egitasmo honetan orbain handi bat dago», dio Sauvek: «Errausteko planta handi bat eraiki nahi dutela sindikatu oso-ko etxeetako hondakinak erretzeko, eta ahal bezain bat etekin ateratzeko bertatik». Egun, errausteko plantak, errentagarria izateko, 100.000 tonatik gora tratatu behar ditu urtean.

BIZI GARBIA

Ezetza Bil ta Garbiri

Bizi Garbiaren arabera, etxeetako hondakinen %85 errekuera daitezke. Horretarako, biztanleek beren borondatez hondakinak eramateko guneak sortu dituzte. Azken helburua litzateke 500 biztanleko gune bat ukaitea. Hiriei doakienez, Bizi Garbiak 8.000 biztanleko hondakindegia bat egitea proposatzen du. «Senperen dagoen Zaluaga zentroa eredu da guretako», adierazi du Christian Sauvek. Orain biogasa erretzen da; turbina bat ezarri eta elektrizitatea sortzeko asmoa daukate. «Oraingoarekin Senpere eta industria gune osoa argitzeko elektrizitatea ekoitz daiteke, 3 eoliarren energia ekoitz daitekeelako, hau da, 2,5 MW», dio Sauvek. Gaz de France enpresak 14 zentro ikusten ditu

Akitanian, eta eredu gisa Zaluagakoa aipatzen du.

«Irizpide trinko bat behar da Aturritik Bidasoara, Zuberoatik Baionara; errausteko plantarik ez», adierazi du Sauvek. Bizi Garbia-ko lehendakari ohiaren ustez, arazoa BAMen da, Bachefores itxi behar delako eta egitasmo berri bat indarrean ezartzeko bederen bost urte behar direlako. «Txarrean errausteko planta ttipi bat onar daiteke, baina BAMerako soilik».

Bizi Garbiaren politikaren azken xedea «atez ateko hondakin bilketa litzateke, eta bereizketari ongi eginga dagoela zaintzea». Jadanik kostuen arazoa pausatzen da: Bil ta Garbiren proposamenean hondakin tona bat tratatzeak 400-500 liberako kostua luke (10.000 pezetatik gora) eta Bizi Garbiaren kasuan tona baten tratatzeak 250 libera eskatzen ditu.

INGURUMENA

Autoen harrabotsa dago Ingurumen eta Garapen Jasangarriaren Itunaren jomugan

Aitor Renteria | BAIONA

2000ko ekainean izenpetu zuten Baiona, Angelu eta Miarritzek (BAM) Ingurumen eta Garapen Jasangarriaren Ituna. Xedearen nondik norakoak zaintzeko Aholku Batzordea osatu dute BAMEko elkarteak, ingurumenaz ardurtzen diren taldeek, Kontseilu Nagusiko eta Akitaniako ordezkariak eta BAMEkoek.

«Lehentasuna duten 43 sail edo ekimen zehaztu ditugu, eta haiei datzekien 100 bat aspizail», adierazi zuen Michel Veunac Aholku Batzordeko Lehendakariak, «epeak eta finantzabideak zehaztuz». Hastapenean finkatu egitasmoen %64 abian dira dagoeneko.

BAMen egin ikerketaren arabera, zarata da hiritarren kezka nagusia. «Gero eta auto gehiago dabil BAMen», jakinarazi zuen Robert Villenave Angeluko auzapezak. «Egunero 25.000 autok zeharkatzen du BAB ibilbidea, 35.000 RN10 errepidea, 31.000 Grenet zubia, 11.000 Santespíritu-ko zubia, 20.000 San Frederic...», gaineratu zuen Villenavek.

«Harrabotsa auzapezen erantzukizuna denez, orokorrean hartu eta aterabideak hartu beharko dira BAMen, jakinik guk eman behar dugula eredu», erran zuen Villenavek, herriko lanak, hondakinak biltzeko kamioiak eta abar azpimarratuz.

Eragozpenak

Horrez gain hondakinen gaian garai berri baten atarian gaudela adierazi zuen Angeluko auzapezak; «Hondakindegira sartzeko ezagutagiri bat ezartzeko xedea daukagu», gaineratu zuen, «lantegiek ez dezaten hemen utz beren zaborra».

Epe laburrerako egitasmoen artean hondakin edukiontzia lurperatzeko xedea aipatu zuten, poltsen arazoak buka daitezkeen.

Azkenik, hiritarraren eguneroko gida sortu eta 55.000 etxetara igorriko dute abenduan.

GAZTERIA. Eusko Jaurilaritzak 'Gazteriaren erretratuak 1999-2000' izeneko ikerlan soziologikoa kaleratu du

Geroa elebiduna izatearen alde dago EAEko lau gaztetik hiru

Langabezia, etxebizitzaren prezioa eta indarkeria dira beraien kezka nagusienak

Gorane Agirre | BILBO

Arabian, Bizkaian eta Gipuzkoan euskaraz eta gaztelaniaz, bietara hitz egin beharko litzatekeela uste du lau gaztetik hiru (%78k). Gazteen %18, ostera, bakarrik euskara erabiltzearen alde daude eta %4 soilik gaztelania. Datuok Eusko Jaurilaritzak landu duen *Gazteriaren erretratuak 1999-2000* ikerlan soziologikoa jasotzen ditu.

Jose Luis Madrazo Eusko Jaurilaritzako Gazteria zuzendariak eta Iñaki Martinez de Luna Prospekzio Soziologikoen Kabineteko buruak aurkeztu zuten 15 eta 29 urteko gazteen artean egindako inkesta. Orotara, ia 9.000 inkesta egin dituzte 1999 eta 2000 bitartean.

EAEko gazteriaren gehien-goa elebitasunaren alde agertzea, eta lurraldez lurralde ia ezberdintasunik ez egotea nabarmendu zituen Martinez de Lunak. Bere hitzetan, «gaze-

AUTODETERMINAZIOA

Euskal herritarren erabakia

Jarrera politikoa. Espainiako Konstituzioak Euskal Herriak bere geroa erabakitzeko duen eskubidea onartu beharko lukeela uste du gazteen %68k. Era berean, %61en arabera, gehiengoak hala nahi badu Konstituzioa aldatu egin beharko litzateke. Erdia independentziaren alde dago, eta %19 aurka.

riak oso argi dauka elebitasuna dela etorkizuneko hizkuntz egoera, hau da, bi hizkuntzen premia ikusten du».

Elebitasunaren aldeko jarrera hori bi arrazoi nagusiren ondorio dela uste du Martinez de Lunak: batetik, egungo gazteria bi hizkuntzetan hazi eta hezi izana, eta bestetik, jendeari nahi duen hizkuntzan hitz egiteko

TXEMA FERNANDEZ / EFE

Jose Luis Madrazo, Iñaki Martinez de Luna eta Lourdes Ramirez de Okariz, atzo, Bilbon.

duen eskubidea onartzen diotela.

Ildo horretan, gazteriaren gehiengoak «herriaren kultur eta hizkuntz proiektuarekin» identifikatzen dela, eta elebitasunaren «eroso» sentitzen dela nabarmendu zituen Madrazok.

Hamar gaztetik bederatzik, bestalde, euskal herritartzat dute bere burua, hau da, %91k. Horietatik %54k «nagusiki» euskal herritartzat dute bere burua eta %36 euskal herritar bezain espainol sentitzen dira.

Gazteek, Martinez de Lunaren arabera, «helduek baino barneratuago dute Euskal Herriaren badagoela kultur ezberdin bat, beste izaera bat... Ildo horretan, azken 20 urteetan aurre-

rapauso handiak eman dira, agian, politika mailan eman ez diren neurrian».

Gazteria gehien kezkatzen duten gauzak langabezia (%70), etxebizitzaren prezioa (%27) eta indarkeria (%21) dira. Ostera, EAEren arazo nagusiena indarkeria (%39) dela uste du, langabeziaren aurretik (%32).

Oro har, euskal gazteriak kontsumista, langile eta solida-

riotzat dauka bere burua. Aldi baterako lan enpresen aurka eta 35 orduko lan astearen alde dago. Konfiantza handia du Gobernu Kanpoko Erakundeengan (%77), instituzioengan baino handiagoa.

Gazteen erdiak onartzen du gurasoengandik nahi duen guztia lortzen duela, eta haien etxetik ez duela alde egin nahi, gurasoekin bizitzea erosoagoa delako.

UNIBERTSITATEA. Administrazio eta zerbitzuetako 500 lanpostu lehiaketara

EHUk barne kontrola indartu egin behar duela uste du Herri Kontuen Euskal Epaitegiak

Gorane Agirre | BILBO

Euskal Herriko Unibertsitateak (EHU) barne kontrol prozedurak «sendotu» egin behar dituela uste du Herri Kontuen Euskal Epaitegiak. Horrela gomendatu zion Rafael Iturriaga Epaitegiko lehendakariak Gizarte Kontseiluari atzo, hain zuten, EHUn 1998 eta 1999 urteetako kontuen ikuskatze txostena aurkezteko egin zuten bileran.

1998 eta 1999ko ekitaldietan EHUk unibertsitatearen jardueraren ekonomiko-finantzarioa erregulatzen duen araudia «ondo bete» zuela adierazi zuen Iturriagak. Nahiz eta, nabarmendu zuenez, «ikuskatze txostenak agerian utzi duen zenbait gauza ez zirela bete, eta horiek zuzendu egin behar direla».

Herri Kontuen Euskal Epaite-

giko lehendakariak azpimarratu zuenez, «azken urteetako joerari eutsiz Unibertsitateak hobetu egin ditu kontuen aurkezpene eta aurrekontuaren kontrola».

Irakasleen zereginen betetze maila ikuskatu

Edonola ere, EHUk bi arlotan barne kontrolerako prozedurak indartu egin behar dituela uste du Iturriagak: batetik, irakasleen lan ordutegia eta zereginen betetze mailaren ikuskaritzan, eta, bestetik, zerbitzu eta ondasunak erosteko, eta ikerkuntza lanak egiteko kolaboratzaileak kontratatze prozeduretan.

Aipaturiko bi eremuetako barne kontrol jardunbideok EHUk duela bizpahiru hilabete indarrean jarri dituela jakinarazi zuen, bestalde, Manu Montero EHUko errektoreak.

Unibertsitatearen barne kontrola sendotzeko bidean, Pedro Larrea Gizarte Kontseiluko lehendakariak, «garrantzitsutzat» jo zuen erostetarako Interneten bidez egitea. Izan ere, azaldu zuenez, «prozedura horren bidez gardentasuna, lehiakortasuna eta eraginkortasuna lortuko lirateke».

Bestalde, atzoko bileran EHUko Gizarte Kontseiluaren 2002. urteko aurrekontua ere onartu zuten, hain zuten, 87,8 milioi pezetakoa (530.000 euro).

EHUko Errektoretza taldeak eta Administrazio eta Zerbitzuetako Langileen (AZP) alorrean gehiengo sindikala duten ELA, LAB eta EILASEk, bestalde, akordio bi sinatu berri dituzte 500 lanpostu baino gehiago lehiaketa publikora ateratzeko.

AYUNTAMIENTO DE LA ANTEIGLESIA DE LEIOA ELIZATEKO UDALA	
IRAGARKIA	ANUNCIO
"HERRI BIDEETATIK IBILGAILUAK KENTZEKO BEHAR DIREN ZERBITZUAK (GARABIA)" ADJUDIKATZEARI BURUZKO PROZEDURA ARAUTZEKO BALDINTZEN PLEGUEN ONESPENA 2001-12-3 egunean eduki hau duen iragarkia igorri da B.A.O.n argitaratzearan ondoretarako: 2001eko azaroaren 29ko 5 zenbakiko ebazpenaren bidez, Udaren Gobernu Batzordeak udalaren zerbitzu teknikoek egin dituzten Baldintzen Pleguak onetsi ditu; plegu horiek "Herri bideetatik ibilgailuak kentzeko behar diren zerbitzuak (garabia)" adjudikatzeak dira. Funtsezko ezaugarriak hauek dira: * Prozedura: lehiaketa irekia. * Lizitazio oinarria: 20.000.000 peseta (B.E.Z. barne). (120.202,42 euro) urteko, oinarriko zerbitzugintzagatik. * Burutzeko epea: 2 urte; bi luzapen egin daitezke, urte batekoa bakoitza. * Kontratararen sailkapena: III. taldea, 9. azpitalea; A kategoria Toki Araubidearen arloan indarrean dauden legeko xedapenen testu bategina onetsi duen apirilaren 18ko 781/1986 Legegintzako Errege Dekretuaren 122. artikulua betetzeko, aipatu diren Baldintzen Pleguak zortzi (8) egunez azaltzen dira jendaurrera, iragarki hau B.A.O.n argitaratu eta biharamunetik zenbatuta, alegazioak aurkeztu ahal izan daitezke. Halaber, jakinarazten da eskaintzak egutegiko hamabost (15) eguneko epearen barruan aurkeztu beharko direla, arestian adierazi den argitalpena egin den egunaren biharamunetik aurrera zenbatzen hasita; hala ere, beharrezkoa denean lizitazioa geroratu egingo da, baldin eta Baldintzen Pleguen aurkako erreklamazioak formulatzen badira. Baldintzen Plegua, eta gainerako dokumentazio gehigarria, aztertu nahi duten pertsona guztien eskura egongo da Udalaren Bulego Teknikoaren idazketan, hau da, Udaletxearen 3. solairuan. Leioan, 2001eko abenduaren 4an. ALKATEA Sin.: Karmelo Sáinz de la Maza Arrola	APROBACION DEL PLIEGO DE CONDICIONES REGULADOR DEL PROCEDIMIENTO RELATIVO A LA ADJUDICACION DE "LOS SERVICIOS NECESARIOS PARA LA RETIRADA DE VEHICULOS DE LA VIA PUBLICA (GRUA)". INICIO DEL EXPEDIENTE DE CONTRATACION Con fecha 3-12-2001 se ha remitido para su publicación en el B.O.B. un anuncio con el siguiente contenido: Mediante resolución nº 5 de fecha 29 de Noviembre de 2.001, la Comisión Municipal de Gobierno aprobó el Pliego de Condiciones redactado por los Servicios Técnicos municipales, con objeto de adjudicar "Los servicios necesarios para la retirada de vehículos de la vía pública (grúa)", con las siguientes características básicas: * Procedimiento: Concurso Abierto. * Tipo de licitación: 20.000.000.- pesetas (I.V.A. incluido). (120.202,42.- euros), de base anual en concepto de prestación básica. * Plazo de ejecución: 2 años, susceptible de dos posibles prórrogas por una duración de 1 año cada una. * Clasificación del contratista: Grupo III, subgrupo 9, categoría A. De conformidad con lo señalado en el artículo 122 del Texto Refundido de las Disposiciones Legales vigentes en materia de Régimen Local, aprobado por Real Decreto Legislativo 781/1986, de 18 de Abril, se exponen al público durante un plazo de ocho (8) días hábiles contados a partir del siguiente al de la publicación del presente anuncio en el B.O.B., los Pliegos de Condiciones, a efectos de presentación de alegaciones. -En el mismo sentido, se comunica que podrán presentarse ofertas en el plazo de quince (15) días naturales, contados a partir del siguiente al de la publicación anteriormente señalada, si bien se aplazará la apertura de las proposiciones cuando resulte necesario, en el supuesto de que se formulen reclamaciones contra los Pliegos de Condiciones. -El Pliego de Condiciones, junto a la documentación complementaria se encontrará a disposición de quien desee examinarlo en las dependencias de la Oficina Técnica municipal sitas en la 3ª planta de la Casa Consistorial. Leioa, a 4 de Diciembre de 2001 EL ALCALDE Fdo.: Karmelo Sáinz de la Maza Arrola

HITZ BITAN

DROGA-MENPEKOTASUNA. Madrazok «konfiantza» izateko eskatu die auzokideei**Auzokideekin istiluak gertatu dira, berriro ere, Hontzaren inaugurazioan**

Iñigo Bilbao | BILBO

Toxikomanoentzako Hontza harrera zentroaren inaugurazioa berriro ere istiluz josia egon zen, atzo. 22:00etan ziren aterpearen atea irekitzekoak, eta ordu erdi lehenago bertan zeuden Bilboko agintari eta Eusko Jaurlaritzako ordezkariak —bestek beste, EAEko Gizarte Gaietarako sailburuorde Angel Elias—. Iñaki Azkuna Bilboko alkatea 22:00ak inguruan heldu zen.

Aterpearen atea Ertzaintzak eta Udaltzaingoak zainduta egon arren eta herritarrak 50 metro baino gehiagora gerturazten ez uzteko agindua zuten arren, Bilboko Zamakolako auzokideak ateraino bertaraino iritsi ziren. Aterpea guztiz ingu-

ratu zuten, eta 500 auzokide inguru aritu ziren aterpea ixtearen aldeko oihuak botatzen. Ertzaintzak, 22:00etan, bidea ireki zien langileei, eta aterpeko zuzendari eta langileak ateraino heldu ziren. Hala ere, atea irekitzeko zailtasunak izan zituzten. Sarrailegileak 23:00ak baino pixka bat lehenago lortu zuen atea irekitzea.

Aterpeko arduradunek zentroa irekitzearen alde egin zuten, sinbolikoki izan arren, gaua pasatzen toxikomanorik ez baitzen izan.

Istilu ugari aurretik ere

Aurretik Bilboko Zamakola auzoko herritarren presioaren eraginez itxitako aterpea, beraz, berriro ere ireki zuten, kalean bizi diren eta nora jo ez

duten drogazaleak hartzeko. Hala ere, behin betiko itxiko duten eguna ere jakina da jada, 2002ko abenduaren 31n lekuz aldatuko baitute.

Eguneroko jarraipena

Javier Madrazo Jaurlaritzako Etxebizitza eta Gizarte Gaietarako sailburuak goizean hitz egin zuen Hontza aterpearen inaugurazioak eragindako polemikari buruz. Madrazok zentroaren gestioan «konfiantza» izateko eskatu zien auzokideei. Ildo horretan, gauean egin zen inaugurazioa «normal» egiteko itxaropentsu azaldu zuen.

Bestetik, Hontzak auzoan izango duen eraginaren inguruan «jarraipena» egingo dutela iragarri zuen, «auzoak kalterik pairatzen ez duela ziurtatzeko».

XOUSE SIMAL

Atzo gauean Hontza zentroa ireki zutenean Bilbon.

EUSKARA

Gasteizko Udala kritikatu dute Batasunak eta EAJ-EAk, kaleko txarteletan euskara «baztertzeagatik»

Batasunak nahiz EAJ-EAk salatu dute Gasteizko Udalak gaztelania hutsean agertu duela autoei itxitako kaleei buruzko argibide publikoan eta Gabonetan zorionak emateko jarritako txartel argidunetan. Batasunaren arabera, Gasteizko Udala ez du nahi euskara bigarren mailakoa izatea, «hizkuntza hila» izatea baizik. EAJ-EAk, berriz, «euskara baztertzea» kritikatu du.

Euskaraz idatzitako administrazio zibileko testu historikoak bildu eta liburuak idatzi du Imanol Trebiñok

Administrazio zibileko testu historikoak izenburuko lana kaleratu du Imanol Trebiñok, Herri Arduralaritzaren Euskal Erkaundeari argitaraturik. XVI. mendeko aitzinekoenetatik hasi eta Espainiako gerraren bezpera arteko dokumentuak bildu ditu egileak, eta tarteka inoiz publikatu ez diren zenbait. 772 orriko monografia da, gaion orain arte egindako «bilduma zein ikerketa zabalena» izateko asmoz sortua. Trebiñok hainbat artxibo zein bibliografia miatuz zortzi urtez egindako lana da.

DROGA

Bilbon egindako operazio batean, 100dik gora kilo kokaina atzeman ditu Guardia Zibilak

Espainiako Guardia Zibilak, Bilbon egindako polizi operazio batean, 100dik gora kilo kokaina atzeman zituen joan den azaroaren 29an, atzo Espainiako Gobernuak Bizkaian duen Ordezkaritzak jakinarazi zuenez. Atzemandako droga gaur erakutsiko du Guardia Zibilak, La Salve kuartelean.

AZPIEGITURAK

‘Euskal Y’-aren inguruan duen jarrera argitzeko eskatu dio AHT Gelditu! Elkarlanak EB-IUri

AHT Gelditu! Elkarlanak EB-IUri eskatu dio Abiadura Handiko Trenaren inguruan (AHT) zer jarrera duen argitzeko, eta zer neurri hartu behar dituen proiektuaren inguruan. Plataformak agerraldia egin zuen atzo, EB-IU Jaurlaritzan sartu zenetik *Euskal Y*-aren proiektuaren inguruan izan diren adierazpen kontrajarriak baloratzeko. Enrique Gisasola AHT Gelditu! Elkarlaneko kideak Eusko Jaurlaritzaren apustua «kosta ahala kosta AHT aurrera ateratzea» dela esan zuen.

ELIZA

Munduan barreiatutako euskal frantziskotarren lana aztertuko dute Oñatin hainbat adituk

Euskal Herriko frantziskotarrek munduan barreiatuta egindako lanaren azterketa egingo dute Oñatin hainbat herrialdetatik etorritako 40 irakasle eta adituk. Kongresua larunbatean egingo dute. Eusko Ikaskuntzaren eskutik antolatu dute ekitaldia, eta frantziskotarrak Arantzazuko santutegira iritsi zireneko 500. urteurrena gogoratzea da helburua. Besteak beste, *Euskal frantziskotarrak misioetan* edota *Arantzazuren aztarnak Amerikan* izango dira adituek aztertuko dituzten gaiak.

Bihar

UNI

Egunkaria

Alecop kooperatiba, ikastegien eta enpresen arteko zubia

Santos Alfonso Silva irakasle perutarrek tesia egin du EHUrekin lankidetzan

Informatika: agenda elektronikoak

Internet: itzultzaile automatikoak

...zure independentzia

ARGENTINAKO KRISIA. 1.264 milioi dolarreko kreditua emateko, aurrekontu sinesgarri eta eutsigarriak eskatzen dizkio NDFk Argentinari, baina horretarako oposizioaren sostengua behar du.

Oposizioarekin akordioa lortzeko ahaleginetan ari da De la Ruaren gobernuak

Cavallok ukatu egin du NDFk debaluazioa eta «murrizketa erraldoiak» exijitu dizkiola

Erredakzioa | DONOSTIA

Nazioarteko Diru Funtseko (NDF) ordezkariak bi eguneko bilera izan ostean itzuli da Buenos Airesera Domingo Cavallo Argentinako Ekonomia ministroa. Orain, 1.264 milioi dolarreko kreditua jasotzeko NDFk jarritako baldintzak betetzeko hartu beharreko neurriak erabaki beharko ditu.

Asteburuko bilera hitz egin-dakoaz zehaztasun gutxi eman ditu Cavallok, baina hainbat iturri emandako informazioak gezurtatu egin zituen Buenos Airesera iritsitakoan. NDFk peso debaluatzeko ez diola eskatu esan zuen Cavallok, eta gastu publikoan 4 milioi dolarreko murrizketa egiteko baldintza ere ez diotela jarri adierazi zuen Ekonomia ministroak. «Ez digute murrizketa erraldorik eskatu, informazio horiek ez dira benetakoak», esan zuen.

«Eta NDFk ez digu exijitu gure diru sistema aldatzeko. Peso bat dolar bat trukeak bere horretan jarraitzen du eta ez da aldatuko», gaineratu zuen Cavallok. Hala ere, bestelakoa adierazi zuten merkatuek, dolarrak 1,4 pesoan saldu baitira asteburuan Buenos Airesen.

NDFk ere ukatu egin zuen Argentinari neurri fiskalak eskatu dizkiola. Aurrekontu sinesgarri eta eutsigarriak exijitzen dizkio NDFk, eta Argentinako Gobernuaren sinesmen politiko eskasa ikusita, aurrekontu horiek oposizioaren sostengua izatea beharrezkoa iruditzen zaio.

Oposizioarekin negoziatzen

Horrela, oposizioarekin akordioa lortzea du orain helburu Fernando de la Ruaren gobernuak. Ez da erraza izango, Argentinako Diputatuen Ganberarako presidente Eduardo Camaño esan duena kontuan hartuz gero. «Legebiltzarrean ez da egongo 2002ko aurrekontua murrizteko aukerarik. Cava-

DANIEL GARCIA / EPA
Argentinaren askok De la Ruak eta Domingo Cavallo egin dituzte krisi ekonomikoaren erantzule zuten.

PROTESTA EKINTZAK

Argentinaren kezka eta haserrea

Argentinako krisi ekonomikoaren aurrean Fernando De la Ruaren gobernuak, eta batik bat Domingo Cavallo Ekonomia ministroak hartutako neurriak ez dute batere harrera onik izan herritarren artean, eta mobilizazio andana egingo dute argentinarrak. Enpresari txiki eta dendariak argi itzalketak eta «eltze jotzeak» egingo dituzte protesta gisa. Horrez gain, bihar, Legebiltzarrera eta Gobernu Etxera martxa bat egingo dute. Ostegunean greba orokorra egingo da, berriz, Argentinako hiru sindikatu garrantzitsuenek deituta.

Kezkak daude argentinarrak, hilean 1.000 dolar ateratzeko muga jarri baitie Gobernuak, eta pesoaren debaluazioak ekar ditzakeen ondorioak gogoan dituzte oraindik. Izan ere duela hamar urte aparteko inflazioa eragin baitzuen pesoaren debaluazioak, argentinaren egoera oraindik gehiago okertuz.

Illoren asmoa hori bada, porrot egingo du», adierazi zuen Camaño. Argentinako Diputatuen Ganbera oposizioak kontrolatzen du.

Egoeraren aurrean, Alderdi Justizialistako lehendakari eta

Argentinako presidente ohi Carlos Menemekin negoziatzen ari da De la Ruak. Gainera beste alderdi politikoetako ordezkariak eta probintzietako gobernadoreekin ere saiatuko da adostasuna lortzen.

Ez du egiteko erraza izango De la Ruak, atzo, Gobernura iritsi zela bi urte justu bete ziren egunean aitortu zuen bezala. «Gobernura iritsi naizenetik besteek piztutako suak itzaltzen ari naiz, eta oraingoan ere hala egingo dut», esan zuen presidentek, eta Domingo Cavallok NDFko ordezkariak izandako bileraren ostean baikor daudela adierazi zuen.

Akordioa ezinbestekoa izango da. Argentinak 132.000 milioi hilabete honetan bertan itzultzeko, eta hazkunderik gabeko bost urteren ostean, zaila du hori ordaintzea. Horregatik beharrezkoa du NDFren 1.264 milioi dolarreko kreditua.

Argentinaren krisi ekonomiko hau bere mugetatik kanpo ere ari da nabaritzen, eta beherrako joerarekin hasi zuten atzo astea burtsek. Madrilgo Ibex-35ak %1,65eko atzerakada izan zuen, eta Bilboko burtsak ere %1,63 egin zuen atzera.

LAN ISTRIPUA

Sestaoko La Navaleko langile bat hil egin da bost metroko altueratik erorita

Erredakzioa | DONOSTIA

Atzoko goizaren hondarean lan istripu larria izan zen Sestaoko La Navalen. Ontzi batean blokeak ezartzen zihardutela, Luis Miguel Maestro Tresviña 33 urteko langilea bost metroko altueratik erori egin zen eta kolpearen ondorioz instant batean zendu zen.

Lan istripua salatzeke asmoz, langileek gaur 06:00etatik hasita 24 orduko lanuztea egingo dute La Navalen. Era berean, 08:30ean asanblea izango dute lan istripuaren aurrean zein neurri hartu erabakitzeko.

LAB Metal-eko ordezkariak Confebask patronalaren egoitzaren aitzinean bilduko dira gaur 12:15etik 12:30 bitartean. CCOO-k ontzigtzua konpainiari eskatu zion segurtasun neurriak ezartzeko, istripu bat gertatzen den bakoitzeko prebentzioak porrot egin duela azpimarratuz.

GAMESA

Moasa faktoriak erregulazio espedientea hitzartu du sindikatuekin

I.S. | GASTEIZ

Moasa enpresak 66 langilerentzako enplegu erregulaziorako espedienteak aurkeztu zituen iragan abenduaren 5ean, sindikatuekin akordioa lortu ondotik. Sustaturiko baja sistema bat onartu dute langile guztiek, 24 finakoak eta 42 aldi baterakoak. Langile Batzordearen (ELA, CCOO, UGT eta independenteak) babesaren izan du itunak, atzo enpresak jakinarazi zuenez.

Gamesa taldearen partaide da Moasa, aeronautika osagaien muntaian espezializatua. Zuzendaritzaren arabera, «negoziazio azkar baten ondorio» izan da hitzarmena. Gainera, langileen asanblean «babes zabala» izan zuela azpimarratu zuen ohar batean.

AURRENEKO BANAKETA. Iparraldeko euro zorroak 100 liberakoak izango dira, eta Hegoaldekoak 2.000 pezetakoak

Lehenengo euro txanponak eskura

Hilaren 15etik euro zorroak eskuratu ahal izango dira finantza erakundeetan, urtarrilaren 1era arte ezin erabili diren arren

BUKUA KALKULAGAILU

Euro batek 166,286 pezeta edo 6,55957 libera balio du. Prezio bat eurotan jakiteko, zenbaki horiekin zatitu behar da, beraz. Baina buruz egitea zaila denez, hona hemen gutxi gorabeherako trukeak egiteko erreferentzia batzuk.

PEZETATIK EURORA: 1.000 pezeta gutxi gorabehera 6 euro direla kontuan hartzea da erreferentzia nagusia. Hala, 100 pezeta: 0,60 euro; 500 pezeta: 3 euro, eta abar. Eurotik pezetara egiteko bide bera erabili: 45 euro: 7.500 pezeta (7.487,37); 13 euro: 2.166 pezeta (2.163,02).

LIBERATIK EURORA. Biderik onena hau da: liberetako kopuruaren erdia zati 10. Adibidez 10 libera: 1,5 euro (10 gehi 5 zati 10); 26 libera: 3,9 euro (26 gehi 13 zati 10).

EUROTIK LIBERARA. Kopurua bider 10 ken heren bat. Adibidez: 12 euro: 80 libera (12 bider 10 ken 40);

OHITZEA. Nolanahi ere, biderik onena lehenbailehen eurotan pentsatzen hastea da, beti libera edo pezetara itzultzen ibili gabe.

Herritarrek laster izango dute euro zorroak esku artean edukitzeko aukera, abenduaren 15etik aitzina.

Joseba Aiertza | **BILBO**

Euroa iristeko 20 egun falta bada ere, herritarrek aste honetan eskuratu ahal izango dituzte diru berriaren lehenengo txanponak. Hilaren 15etik aurrera, euro diru-zorroak salgai egongo dira finantza erakundeetan, nahiz eta txanpon horiek erabili ahal izateko beste bi aste itxaron behar izango den, 2002ko urtarrilaren 1era arte hain zuzen.

Diru-zorro horien banaketa azken urratsa izango da euroa ofizialki zirkulazioan jarri aurretik. Iragan irailaren 1ean finantza erakundeak berak eta saltoki handiak hasi ziren lehenengo euroak eskuratzen. Abenduaren 1ean saltoki txiki eta ostalaritza nahiz turismo zerbitzuetara iritsi zen, eta orain herritarren txanda heldu da.

Euro diru-zorroak alde aurretik banatzeko arrazoiak bi dira: alde batetik, jendea txan-

pon berrietara ohituz joan dadin, erabili aurretik; beste aldetik, euro eta pezeta-liberen trukea egin behar duten finantza erakundeek lan errazagoa izan dezaten, lan horren hasiera bi aste aurreratuz.

65 milioi euro zorro Frantzian, Espainian eta Euskal Herrian

Diru zorroak ezberdinak izango dira Iparraldean eta Hegoaldean, Frantzian eta Espainian ere ezberdinak izango diren bezala.

Iparraldeko eta Frantziako herritarrek 100 liberako diru poltsak izango dituzte eskuragarri, hots, 15,25 eurokoak, 40 txanponetan banaturik. Diru zorro horien banaketa, finantza erakundeetan eta Altxor Nazionallean ez ezik, tabako dendetan ere egingo da, eta guztira 41 milioi zorro jarriko dira salgai.

Hegoaldean eta Espainian, berriz, diru zorroak 2.000 pezetakoak izango dira, 12,02 euro boltsa bakoitzean, 43 txanponetan banaturik. Banku eta aurrezki kutxek 24 milioi diru zorro edukiko dituzte prest datarren larunbatetik aurrera kontsumitzaileei banatzeko.

Horrela, egun gutxi barru norberak frogatu ahal izango du ea egiazkoa ote den aurreko egunetan plazaratutako berri kezkarria, euro txanponak egiteko erabilitako nikela osasunerako kaltegarria dela dioena. Hain zuzen ere, material horrek azalarekin igurtzita erreazio alergikoak sor litzakeela.

Bankuetan eta saltokietan ez bezala, agintari europarrek ez dute euro billetek herritarren esku jarri nahi izan urtarrilaren 1era arte. Horretarako arrazoi nagusia segurtasuna da, agintariek diru faltsuketarako erraztasunik eman nahi ez dutelako. Horregatik, herritar xumeak urtarrilaren 1era arte ez du billetek ikusiko, bankari edo merkataria ez bada behintzat.

Euroen aurrebanaketa prozesua aurrera, baina oztopoekin

Euroak aurrez banatzeko prozesuak aurrera jarraitzen du 12 lurraldeetan, uste baino oztopo gehiago izan arren. Hala, Espai-

GALDEZKA

Euroaren inguruan sor daitezkeen zalantzak

Euroaren inguruan ia dena erabakita badago ere, batzuetan zalantzak sor litezke erabilpen zuzena egiteko. Zalantza horietako batzuk galdera-erantzunen bidez argituko ditugu.

Berdinak izango dira billeteak eta txanponak euroaren eremuko 12 lurraldeetan?

Billeteak bai, baina txanponak alde batetik bakarrik. Zazpi billeteak (5, 10, 20, 50, 100, 200 eta 500 eurokoak) kolore eta di-

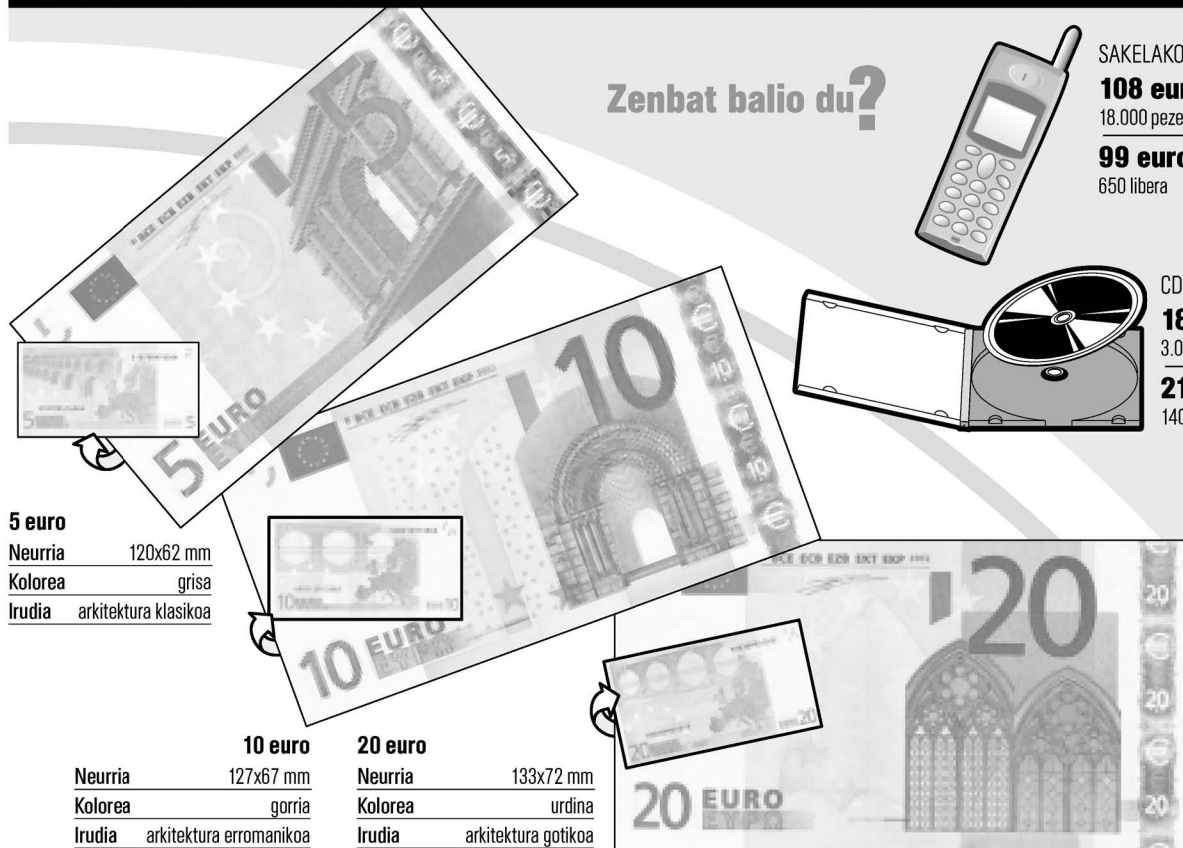
seinu berekoak izango dira 12 lurraldeetan. Txanponak, berriz, alde batetik berdinak izango dira; hain zuzen ere, txanponen balioa adierazten duen aldetik. Beste aldean, berriz, lurralde bakoitzeko ikurrak izango dituzte.

Produktu bat baino gehiago erosiz gero, bakoitzaren prezioa biribildu behar da ala prezio guztien batuketak?

Prezio guztien batuketaren emaitza biribildu behar da, eta ez batutako prezio bakoitza; bestela emaitza oso ezberdina izango litzateke, eroslearen alde edo kontra. Adibidez: 235 pezeta (1,41 euro) eta 750 pezeta (4,50 euro) balio duten produktuengatik 985 pezeta ordaindu behar dira; 5,92 euro, beraz. Txarto egin eta prezio bakoitza biribilduz gero, berriz, 5,91 euro irtengo litzateke.

TXANPON ETA BILETEAK ESKUTAN

Zenbat balio du?

TRUKEA

	83.193 pezeta 3.279,79 lib.
	33.277 pezeta 1.311,91 libera
	16.639 pezeta 655,96 libera
	8.319 pezeta 327,97 libera
	3.328 pezeta 131,19 libera
	1.664 pezeta 65,60 libera
	832 pezeta 32,80 libera
	333 pezeta 13,12 libera
	166 pezeta 6,56 libera
	83 pezeta 3,28 libera
	33 pezeta 1,31 libera
	17 pezeta 0,66 libera
	8 pezeta 0,33 libera
	3 pezeta 0,13 libera
	2 pezeta 0,07 libera

niako merkatariek kexu azaldu dira banku nahiz aurrezki kutxetako bulegoetan nahikoa eurorik ez dagoelako. Akats horiek arazo logistikoak ala kreditu txartelen erabilpena sustatzeko bankuen amarruak ote diren argitzeko eskatu dio CEC merkatarien elkarteak Espainiako Bankuari.

Finantza entitate horietako elkarteek, AEBk eta CECak, euroen banaketa «aurreikusita dagoen bezala» egiten ari dela eta merkatariek «zenbait egunetan behar dituzten euro guztiak» edukiko dituztela erantzun dute.

Frantziako FBF bankuen federazioak, berriz, onartu du banaketa prozesua «tentsioz» egiten ari dela, batik bat egunotan zabalduetako lan gatazkak direla medio. Hala ere, hilaren bukaran oztopo horiek konponduta egongo direla ziurtatu dute Frantziako bankuek ordezkariak.

Era berean, bankari frantse-sak ohartu dira 5 eta 2 euroko

EUROZORROAK

Iparraldean: 100 libera

Iparraldean diru zorroak 100 libera balioko du, hots 15,25 euro, eta 40 txanpon edukiko ditu: 2 euroko lau txanpon, euro 1eko hiru txanpon, 50 zentimoko lau txanpon, 20 zentimoko zazpi txanpon, 10 zentimoko lau txanpon, 5 zentimoko bost txanpon, 2 zentimoko zazpi txanpon eta zentimo 1eko sei txanpon.

Hegoaldean: 2.000 pezeta

Hegoaldean diru zorroak 2.000 pezeta balioko du, 12,02 euro, 43 txanponetan: 2 euroko bi txanpon, euro 1eko bi txanpon, 50 zentimoko zazpi txanpon, 20 zentimoko zazpi txanpon, 10 zentimoko sei txanpon, 5 zentimoko sei txanpon, 2 zentimoko bederatzita txanpon eta zentimo 1eko lau txanpon.

Espainian 2 eta euro bateko txanponak Juan Carlos la Espainiako Erregearen aurpegia.

Frantzian 2 eta euro bateko txanponak zuhaitz baten irudia hexagono baten erdian eta *Liberte, Egalite, Fraternite* leloarekin.

txanpon eskasia dagoela lurralde horretan, neurri handi batean «eskariak uste baino handiagoa» izan delako.

Oztopoak oztopo, euroak aurrez banatzeko urratsak aste honetan amaituko dira, eta Urteberri egunetik aurrera euroen sarrera masiboa hasiko da eurogunean. Euroguneko 300 milioi herritarrak hornitzeko dagoeneko ekoiztutako 15.000 milioi billete eta 51.000 milioi txanpon jarriko dira zirkulazioan.

ESPAINIAKOAK

FRANTZIAKOAK

Euro 1

Diametroa	23,25 mm
Lodiera	2,33 mm
Pisua	7,50 g
Forma	Biribila
Kolora	Kanpoaldea: zuria; barrualdea: horia
Materiala	Kanpoaldea: kobrea-nikela; barrualdean hiru geruza: kobre-letioia, nikela, letioia-nikela
Ertza	Ildo banatuak

2 euro

Diametroa	25,75 mm
Lodiera	2,20 mm
Pisua	8,50 g
Forma	Biribila
Kolora	Kanpoaldea: zuria; barrualdea: horia
Materiala	Kanpoaldea: kobrea-nikela; barrualdean hiru geruza: kobre-letioia, nikela, letioia-nikela
Ertza	Grabatua eta ildokatua leienda batekin

J. APEZTEGIA

Eros-ahalmena galdu ala irabazi egingo dugu euroarekin?

Soldata, pentsio eta gainontzeko errenten balioa bera izango da eurotan badago ere. Beraz, prezioak aldatzen ez diren bitartean, eros-ahalmenera ere eutsi egingo diogu. Hala ere, euroekin azkenik prezioak igotzen diren ala ez ikusi arte itxaron beharra dago. Europako diru batasunaren eraginez prezioak ere bateratu eta igoko balira, logikoena errentak ere bateratzea izango litzateke. Horrela ez balitz, eros-ahalmena galdu egingo litzateke.

Kontratuak eta antzeko agiriak aldatu egin behar dira eurotara egokitzeko?

Ez. Gaur egun pezeta edo libretan dauden kontratuak nahiz bestelako agiri ekonomiko guztiak eurotara igaroko dira, doan eta automatikoki, 2002ko urtarilaren 1ean, inolako aldaketarik egin gabe. Agiri horiek hilaren 31ra arte diru zaharretan egin ahal izango dira, eta eurotan bakarrik ordutik aurrera.

Noiztik ordain daiteke eurotan?

Euroa ordainketak egiteko 1999ko urtarilaren 1etik erabil daiteke, hau da, sortu zen egu-

netik, betiere diruz egin behar ez diren ordainketak egiteko, hala nola txekuek, transferentziak, kreditu txartelak eta hainbat zerga. Hala ere, esan bezala, eurotan eskurako ordainketak urtarilaren 1etik aurrera egin ahal izango dira.

Zer gertatuko da prezio psikologikoekin?

Saltoki gehienek prezio psikologikoak erabiltzen dituzte, gehiago saltzearen. Prezio horiek kopuru biribil batetik apur bat behera daude, adibidez praka batzuek 9.999 pezeta balio dutenean. Euroekin, eragin psikologiko hori zentimoe-

kin mantendu liteke. Adibidez, 5.999 pezeta balio duen alandara bat 35,99 eurotan jar liteke salgai.

Telefono kabinak eta saltzeko makinak eurotara egokituta egongo dira 2002ko urtarilaren 1ean?

Hala behar lukete. Makina horien jabeek eta ekoizleek aldez aurretik izan dute makinak euroetara egokitzeko aukera, eta (Espainiako) sektoretik adierazi dutenez, edari, gozoki, tabako, txartel eta antzeko makina horietako %95 euroekin funtzionatzeko gertu egongo dira urtarilaren 1erako.

Prezio batekin ados ez banago, nora jo dezaket erreklamazioa egitera?

Bi diruak batera ari diren trantsizio epean, produktu baten prezioarekin ados egon ezean kontsumitzaileen bulegoetara jo liteke, baita administrazioetako kontsumo sailera ere. Hala ere, otsailaren 17tik aurrera (Iparraldean) eta 28tik aurrera (Hegoaldean) diru bakarra euroa izango denez, ez da erreklamaziorik aurkezteko izango, saltzaileek prezio askatasuna dutelako. Ondorioz, egin litekeen gauza bakarra beste saltoki batean erostea izango da.

GOI BILERA. Europako sindikatuen protestan parte hartuko du LABek

ELAri «nora ezean egotea» egotzi dio LAB sindikatuak, eta hori azaltzeko eskatu

Europara begira UGT eta CCOOrekin agiri bat hitzartu izanak piztu du haserrea

Erredakzioa | GASTEIZ

Langile Abertzaleen Batzordeak (LAB) ez dute onartzen ELA CCOO eta UGT sindikatuarekin adostu duen memorandum bat, Espainiak urtarrean hartu behar duen Europako Batasuneko (EB) presidentziara begira hitzartua. LABekoen ustez, «uler gaitza» da ELA agiri hori babestu izana, eta «azaldu behar duen nora eza politiko eta sindikala» pairatzea leporatu zion Jose Elorrietak zuzentzen duen sindikatuari ohar batean.

Memorandum horretan Espainiako Gobernuak euskal gatazkan daraman politika sostengatzen dela ondorioztatu du LAB sindikatuak. Ez hori bakarrik, Espainiako erakunde politikoei «estalkia ematea» eta Espainiako sindikatuen jarduna «legitimizatzea» izan dela uste du.

UGT eta CCOO sindikatuak «PPren politika atzerakoiaren bultzatzaile» dira, LABen aburuz, eta sindikal gintza abertzalea nazioartean «zanpatzen» aritu dira. «Guzti horrek ez du zerikusirik post-estatutismorekin eta bide soberanistarekin», adierazi zuen LABek idazkian.

Halaber, etzi Bruselan Europako Sindikatuen Konfederazioak egingo duen manifestazioan ELA LABekin batera ez partehartzea deitoratu zuen sindikatu abertzaleak, «garrantzitsua zelako Euskal Herriak proiektio bakarra izatea protestaldi horretan».

150 ordezkari bidaliko ditu LABek Bruselara

Ostiralean Europako Batasuna osatzen duten herrialdeetako buruzagien goi bilera abiatuko da Belgikan, Laeken herrian zehazki. Aurretik, berriz, Europa-

ko Sindikatuen Konfederazioak ekitaldi ugari antolatu ditu, arlo sozioekonomikoandauden hutsuneak salatzen xedearekin. Ekitaldi nagusia etzi izango da, Bruselako kaleak zeharkatuko dituen manifestazio handia.

Atzo iragarri zuenez, LAB sindikatuak ordezkari bat bidaliko du protestaldira, baita bihartik aurrera egingo diren mahai-inguru eta batzarretara. Guztira, 150 ordezkari izango dira, sindikatu buruzagitzako kideak eta Rafael Diez Usabiaga idazkari nagusia buru.

Lau dira LAB sindikatuak Belgikan kaleratu nahi dituen aldarriak. Europar «defizit demokratikoaren handitzea» gertatu dela salatuko du, «boterearen kontzentrazioa biztanleriatik urrun dagoelako». Halaber, gizarte eta ekonomian dauden «desorekak» eta osasuna, giza babesa edo hezkuntza izaten ari diren «joera neoliberalak» kritikatu ditu. Azkenik, autodeterminazio eskubidearen beharra aldarrikatu du LABek.

LABURREAN

Brent upelaren prezioak behera egin du eta 18,49 dolarretan gelditu da atzoko saioaren ostean

Behera egin zuen atzo Londoneko merkatuan Brent upelaren prezioak eta azkeneko saioan izandako 19,03 dolarretako prezioa 18,49 dolarretara jaitsi zen. LPEE kideek eta munduko gainerrako petrolio ekoizleek asteburuan egindako bilerak izan dituen emaitza eskasen ondoren iritsi da prezioaren beherakada hau. Ekoizpena murrizteko adostasunik ez zuten lortu bileran.

Murdoch Alemaniako Kirch komunikabide taldeari OPA areriotu bat egitekotan da

Der Spiegel astekariaren arabera, Rupert Murdoch, Komunikabideetako enpresagizon australiarra, Alemaniako Kirch komunikabide taldeari OPA areriotu bat egiteko asmotan dabil. Kircheko arduradunek espekulaziotzat jotzen dut albisteak, azalpen gehiago eman gabe, baina *Der Spiegel* arabera, Municheko taldea ari da dagoeneko OPA areriotu horren aurrean nola defendatu aztertzen.

Europako Banku Zentralari ez diote ulertzen behar bezala finantza merkatuetan

Europako Banku Zentralari finantza merkatuen aurrean gardentasuna gehiago izatea komeni zaio, baina munduko banku zentraletako burujabeen etako bat da. Ondorio horiek atera ditu KPMG aholkularitza enpresa baten ikerketa batek. Finantza merkatuei kosta egiten zaie Europako Banku Zentralaren erabakiak ulertzea, baina «hala ere, eragin politiko gutxi ditu, munduko independenteen etakoa da», KPMGren arabera.

Gaur bilduko da Babcockeko zuzendaritza sindikatuarekin

Gaur bilduko da Babcock Borsig-eko zuzendaritza ELA, LAB, CCOO, UGT eta ESK sindikatuarekin lan hitzarmen kolektiboa negoziatzeko. Bilera horretan bi aldeek sindikatuak berriro negoziatzen hasteko eskatu diote zuzendaritzari eta gainera iragan azaroaren 22an langileek egindako erreferendumen emaitzak aztertuko dituzte baita ere.

INDUSTRIA

EAEko industria jarduerak %6,3 hazi zen urrian, Eustaten txostenaren arabera

Erredakzioa | GASTEIZ

Euskal Autonomia Erkidegoko (EAE) industria jarduerak berreskuratu du norabide egokia, urte hasieran behera egin ondoren. Eustat erakundeak kaleratutako azken datuetan islatzen denez, %6,3 igo zen indizea iragan urrian. Urteko lehen hamar hilabeteak kontuan izanik, %0,8 hazi da kopurua.

Lan egutegiaren efektua zuzendu ondoren, urte batetik besterako industria jardunaren tasaren hazkundeak %2,3an kokatzen da. Indizeak behera jo zuen 2001eko lehen hiruhilean, %0,6 egin zuelako atzera. Ondoren, ordea, garapen ona izan zuen, hirugarren hiruhilean %1,6raino, eta urrian %2,3raino. Azken bi hilabeteak funtsezkoak izango dira indizearen berreskurapena finkatzeko.

Produktzio Industrialaren Indizearen aldaketa %7,4 izan da Bizkaian, %6,7 Gipuzkoan eta %3,1 Araban. Urtariletik urrira hartzen badugu, Gipuzkoaren hazkunde metatua %1,1 da eta Bizkaiarena %1. Arabari dago-kionez, ez du inolako aldaketarik izan joan den urtean.

AEB

Erreserba Federala gaur bilduko da, eta baliteke interes tasak berriz jaistea, adituen ustez

Erredakzioa | DONOSTIA

Ameriketako Estatu Batuetako (AEB) Erreserba Federala gaur bilduko da eta aurreko jada hamar aldiz egin duen bezala, berriro interes tasak jaisteko neurria har dezake, ekonomiaren atzeraldia eragotzi eta suspertzeko asmoz. Hala uste dute behinik behin aditu askok. Horien arabera puntu laurden egin dezake behera dolarraren prezioak, tasa %1,75ean utziz.

Jakina denez, AEBetako ekonomia atzeraldi bidean dago. Hala egiaztatu zuen orain gutxi Ikerketa Ekonomikoko Nazioarteko Bulegoak. Interes tasen jaitsierak atzeraldiari balazta jarri eta ekonomiaren suspertzea du xede nagusi, baina zentzu horretan, geroz eta bide txikiago du egiteko Erreserba Federalak, aurreko %6,5etik %2ra murriztu baititu interesak eta zeroaren marra geroz eta gertuago baitu. Gaur jakingo da, beraz, zein erabaki hartuko den.

KONTZERTU EKONOMIKOA. Inmaculada Gallastegik idatzi du liburua

JOSU ETXEBARRIOSTE

Kontzertu ekonomikoari buruzko liburu bat aurkeztu dute

Euskadiko Kutxak babesturik, «Kontzertu ekonomikoa eta euskal ekonomia» liburuak idatzi berri du Inmaculada Gallastegi ekonomilariak. Idazleak, Juan Jose Arrieta Euskadiko Kutxako zuzendari nagusiarekin batera aurkeztu zuen atzo liburua Bilbon. Kontzertu ekonomikoa indarrean egon den 20 urteak aztertu ditu idazkiak eta bost

ataletan sailkatuta dago. Gallastegik atzo esan zuen ezin dela zenbakitan azaldu kontzertuak ekonomian izan duen eragina, baina bere iritziz, sektore publiko autonomo baten alde egiteko baliotzat hartzen du. Kontzertua izan da ekonomiari eragin dioten faktoreetako bat, biztanleriaren bilakera, 80ko krisia eta indarkeriarekin batera.

EKIALDE HURBILEKO GATAZKA. Bertan gelditu eta su-etena bermatzeko ahaleginei eusteko deia egin diote PANek eta Tel Avivek AEBetako ordezkariari. Indarkeria eteteko urratsik egiten ez badute, gaur eskualdea utziko duela ohartarazi die hark.

Islamisten menia onartu ez eta bi haur erail ditu Israelek 'hilketa selektiboan'

PANen aurkako ekintzak areagotzea erabaki ostean egin du eraso, xedea Jihad Islamikoko kide bat zela

Erredakzioa | DONOSTIA

Erakunde islamiko palestina-
rrek igandean eskaintako su-
etenari entzungor egin eta Gaza
eta Zisjordaniaren aurkako
operazio militarrek areagotzea
erabakita, beste *hilketa selektibo*
bat egiten saiatu zen Israelgo
Armada atzo Zisjordaniako He-
bron hirian. Jihad Islamikoko
ustezko kide Mohammed Aiub
Sidr jomuga zuen erasoan hiru
eta 13 urteko bi haur hil eta gu-
txienez beste zazpi lagun larri
zauritu ziren —haietako bat
Sidr bera—, helikopteroek
ekintzailea eta haurretako bat
barruan ziren autoaren aurka
misilak jaurti ostean. Dozenaka
ustezko ekintzaile palestinar hil
ditu Tel Avivek mota horretako
erasoetan.

«Israelek gure herriaren aur-
ka egiten duen beste sarraski
bat da hau, eta argi uzten du Go-
bernua ez duela egoera bare-
tzeko asmorik», salatu zuen
PAN Palestinako Aginte Nazio-
nalak agiri ofizial batean. Israel-
go defentsa ofizialek, ordea,
eraso horiek «autodefentsa
ekintzak» zirela esan zuten.

Tel Avivek Gaza eta Zisjorda-
niaren aurkako erasoak eteten
bazituen sei egunez, Israelen
atentaturik egingo ez zutela
adierazi zuten erakunde islami-
ko palestinarrek igandean.
Egun horretan bertan hamaika
israeldar zauritu zituen atentatu
suizidaren ostean bildutako Is-
raelgo Segurtasun Batzordeak,
ordea, PANen aurkako opera-
zio militarrek areagotzea itundu
zuen. Bonbardaketak, PANen
kontrolpeko eremuen okupa-
zioa eta *erailketa selektiboak* bil-
tzen dituzte operazio horiek.

Negoiazioei eusteko deia

Ekintza militarrekin jarraitzen
zuen bitartean, Israelgo lehen
ministro Ariel Sharonek Ekialde
Hurbilean gelditzeko eskatu
zion Antohny Zinni AEB Ame-
riketako Estatu Batuetako or-
dezkarari bereziari atzo. Indarke-
ria eteteko benetako urratsak
egiten ez bazituzten gaur es-
kualdea utziko zuela ohartarazi

NASSER SHIYOKHI / AP

Israelgo helikopteroek atzo Hebron suntsitutako Mohammed Aiub Sidr Jihad Islamikoko ustezko kidearen autoa. Hiru eta 13 urteko bi haur hil eta beste zazpi palestinar larri zauritu ziren erasoan.

zient Zinnik igandean segurta-
sun arloko elkarlanaz mintza-
tzeko bildutako ordezkari pa-
lestinar eta israeldarrei.

Bere misioa «oso garrantzi-
tsua» zela eta Israelek laguntze-
ko «ahal zuen guztia» egingo
zuela esan zion Sharonek Zinni-
ri atzo egindako bileran. Era be-
rean, indarkeria eteteko urra-
tsak egitea PANeko presidente
Jasser Arafati zegokiola berre-

tsi zuen Sharonen. AEBetako
estatu idazkari Colin Powellek
ere gogor egin zuen lider pale-
stinarraren aurka igandean,
atentatuak bere «sinesgarrita-
suna urratzen» ari zirela nabar-
menduta.

PANek ere Ekialde Hurbilean
gelditzeko deia egin zion AEBe-
tako ordezkari bereziari atzo.
Arafat Zinnirekin bildu zen
arratsaldean.

Bestalde, EB Europako Bata-
suneako Atzerri ministroak Bru-
selan bildu ziren atzo Ekialde
Hurbileko gatazkaz eztabaida-
tzeko. Su-etena bermatzeko du-
ten begiraleak bidaltzeko eska-
tu zion PANeko Nazioarteko El-
karlanerako ministro Nabil
Shaatek Hamabostei. Shimon
Peres Israelgo Atzerri ministro-
ak, ordea, aukera hori errefusa-
tu zuen, hori egin baino lehen bi

KONFERENTZIA ISLAMIKOA

Arafat ez da eremu palestinarretatik irteten ausartu

Konferentzia Islamikoko
Erakundeko Atzerri minis-
troak Qatarreko hiriburu Do-
han bildu ziren atzo palesti-
narren egoera aztertzeko.
Jasser Arafat PAN Palestinako
Aginte Nazionalen presi-
dentea, ordea, ez zen bilku-
rara joan. Ekialde Hurbilean
dagoen giro nahasia dela eta
egokiena lider palestinarra
«bere herriaren ondoan gel-
ditzea» dela da hori azaltze-
ko bertsio ofiziala. Beste itu-
rri askoren arabera, ordea,
Gaza eta Zisjordania uzteko
beldur da Arafat, ez baita ziu-
rra Israelek hara berriro sar-
tzen utziko dion.

Hosni Mubarak Egiptoko
presidentek baieztatu egin
zuen teoria hori atzo. Hark
jakinarazi zuenez, Arafati
Dohara joaten utziko ziola
baina itzultzerik izango ez
zuela esan zion Ariel Sharon
Israelgo lehen ministroak
Egiptoko Atzerri ministroari
joan den astean Tel Aviven
egindako bilkuran.

«Herri palestinarra babes-
teko eskura dituzten baliabi-
de guztiak erabiltzeko» eska-
tu zion PANeko presidenteak
herrialde islamiko guztiei,
Saeb Erekat negoziatzaile
palestinarrak Dohako bilera-
ren hasiera ekitaldian iraku-
rritako mezuan.

aldean arteko akordio bat beha-
rezkoa zela argudituta.

PANi erakunde islamikoak
suntsitu eta Intifada eteteko, eta
Israeli *erailketa selektiboak* gel-
ditu, blokeoa kendu, bere inda-
rrak PANen guneetatik atera eta
kokagune gehiago ez eraikitze-
ko deia egin zieten Hamabostek
atzo. EBko Atzerri politikarako
ordezkari Javier Solana Sharon
eta Arafatekin bilduko da gaur.

GERRA AFGANISTANEN

JEROME DELAY / AP

LEHEN MINISTROAREKIN BILDUTA. Hamid Karzai Afganistango gobernuburua hegoaldeko leinuetako kideekin bilduta, atzo Kandaharren.

Iparaldeko Aliantzari sutsuki egin diote aurre Al Kaedakoek Tora Boran

AEBetako soldaduak Washingtonek Kabul en duen enbaxadan dira berriz, 12 urteren ostean

EMAZTEEN PROTESTALDIA

Kabulgo gobernu berriko kideen gehiegikeriak salatu dituzte emakumeek Pakistanen

Kabulgo gobernu berria osatzen duten taldeek iraganen eginiko gehiegikeriak salatu zituzten atzo Pakistanen erbestean diren Afganistango emakumeek. Agintari berriekin emazteen egoera talibanekin izanikoa baino hobea izatea zailtzan jarri zuten protestariek.

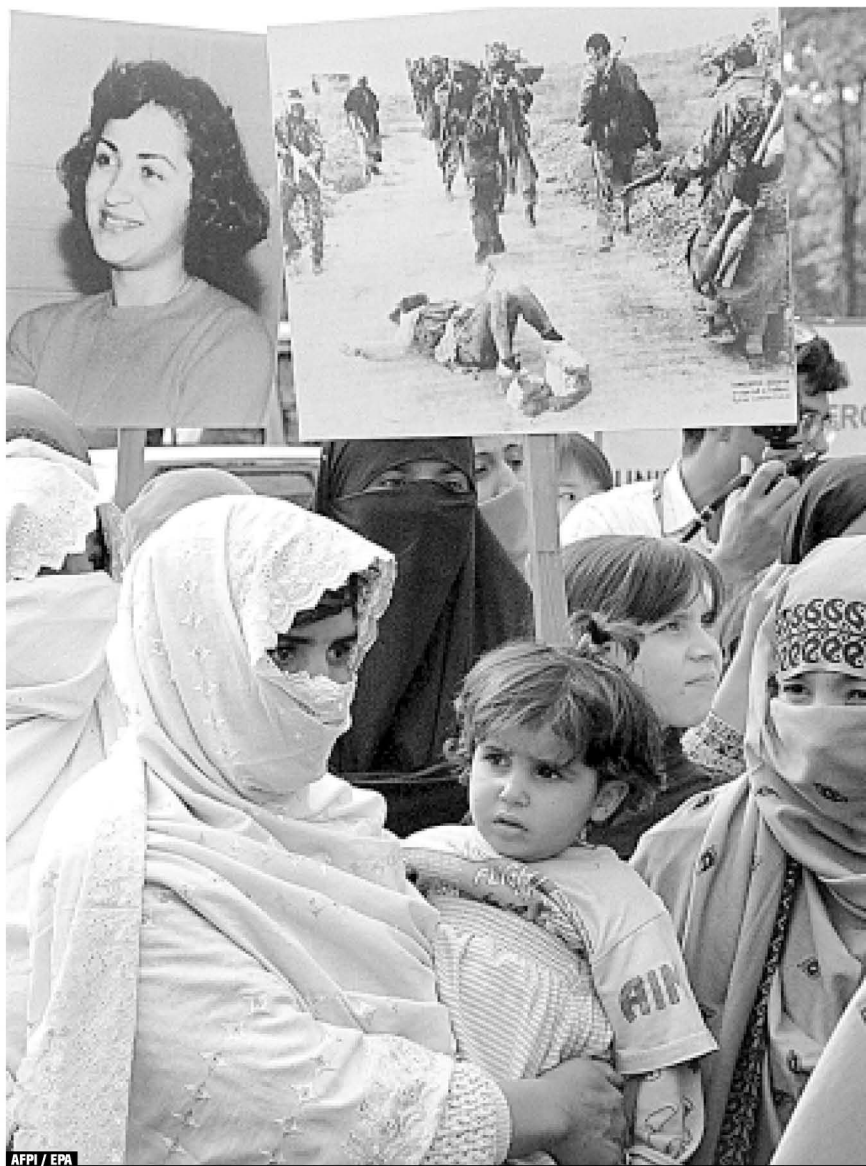
«Iparraldeko Aliantzakoak gure amekin eta alaba gazteekin kriminalak izan ziren» oihukatuz Islamabadeko kaleetan manifestazioa egin zuen emakume talde txiki batek.

Joan den astean Alemanian sinaturiko akordioa dela-eta Kabul en agintari izatekoak diren taldeek 1990eko hamarkadaren hasieran gobernuan zirela emakume eta neska ugari bortxatu zituztela ekarri zuten gogora RAWA Afganistango Emakumeen Erakunde Iraultzaileko kideek.

«Ez dugu uste 1992tik 1996ra egin zituzten krimenak ez dituztela berriz egingo», esan zuen Alia Nazir RAWAko eledunak.

Manifestari gehienek aurpegian estalkia zaramaten arren, ez zen burka-rik ikusi. Emakumeak burutik oinetaraino estaltzen duen burka desagertzeari «Afganistanen emazteen eskubide eta askatasunen aurrerapenaren agerigarri» ez zela esan zuen RAWAko kideak. «Nazioarteak Iparraldeko Aliantzaren zein talibanen izate fanatikoa kontuan hartu behar du. Biak berdina dira», gaineratu zuen.

«Munduak jakin behar du Iparraldeko Aliantzako kideek sei urtetik 70 urtera arteko neskak zein emakumeak erruz bortxatu zituztela. Talibanen pare ibili ziren», eman zuen aditzera RAWA erakundeak ohar baten bidez.

APPI / EPA

EMAKUMEEN PROTESTA. Pakistanen erbesteraturiko Afganistango emazteak Iparraldeko Aliantzaren gehiegikeriak salatzen zituzten txartelak eskutan, atzo.

Erredakzioa | DONOSTIA

Arma arinak eta artilleria erabili-ta erresistentzia sutsua egin zieten atzo Al Kaeda erakundeak kideek Iparraldeko Aliantzako soldaduei, Osama Bin Ladenen taldeak Afganistango ekialdeko Tora Bora mendietan dituen gotorlekuen kontrako erasoaldian.

Hiru frontetan erasoaldia abiatu zuen atzo Iparraldeko Aliantzak lurrazpiko babesleku betetako eskualdearen kontrola eskuratzeko helburuz. Hainbat tokitan Aliantzak aurrera egitea lortu zuen arren, «borrokalari arabiarrek erresistentzia handia» egiten ari zirela esan zuen AIP Afghan Islamic Press berri agentziak.

Bin Ladenen gizonak «Tora Bora eta Uaziri arteko mendi gainetako defentsa posizioetara» atzera egitera behartu zituztela esan zuen Aliantzako komandante Hazrat Alik. «Baliteke Osama ere han izatea. Duela bost egun ikusi zuten, eta preso hartu dugun afganistandar batek ere baieztatu egin digu hori», gaineratu zuen.

«Kobazulo eta segurtasun neurri berriak eratu ditu Osama-k mendion gainetan. Bere kideak ikaragarri gogor ari zaizkigu aurre egiten», adierazi zuen Ali komandanteak.

Iparraldeko Aliantzako eledun baten arabera, Bin Laden 1.000 borrokalariarekin batera ari zen mendietako gotorlekuak defendatzen. Al Kaedako kide batek, berriz, taldea 84 arabiarrek soilik osatzen zutela esan zuen. «Osama hemen ez dagoela Alaren aurrean egiten dut zin», gaineratu zuen.

Bin Ladenen beste bideo bat

Osama Bin Ladenek irailaren 11ko erasoak egin aurretik haien berri bazuela frogatzen duen bideo bat zuela eman zuen aditzera igandean Washingtongo gobernuak.

AEBen arabera, Jalalabadeko etxe batean aurkituriko bideoan irailaren 11ko hegazkinak bahitu zituzten hainbat lagunek ekintza eraso suizida zela ez zekitelako barre egiten agertzen zen Bin Laden. Irudiok «mezu ezkutua izan dezaketelakoan» argitara emango duten edo ez eztabaidatzen ari zirela esan zuen Dick Cheney AEBetako presidenteordeak.

Kabulen, bestalde, Ameriketako Estatu Batuetako militarrek Washingtonek duen enbaxadan sartu ziren atzo egoitza itxi zutenetik 12 urte igaro eta gero. Militarren lana Estatu Departamenduko funtzionarioei segurtasuna ematea izango zela esan zuen Armadako eledun batek, eta tropok nazioarteak bake misioan Afganistanera bi-

BIN LADENEN BIDEOA

«Mezu ezkutua izan dezakeelakoan» zinta zabalduko duten edo ez eztabaidatzen ari direla esan zuen Cheneyk

BAKETZEA

Agintea hartu bezain pronto Kandaharko taldeak armagabetzeko asmoa agertu du gobernuburu berriak

daltzekoa duen indarrarekin zerikusirik ez zutela gehitu.

Sobiet Batasuneko tropak 1989an Afganistandik joan zirenetik itxita izan zen enbaxada. Irailaren bukaeran egoitza diplomatikoari eraso zioten eta hainbat gela erre zituzten AEBen aurkako protestariak.

Kandaharko taldeak armagabetzeko beharra

Afganistango hegoaldeko Kandahar hirian leinu taldeak armagabetzeko asmoa zuela eman zuen aditzera atzo Kabul en agintean den behin-behineko gobernuburu Hamid Karzaik. Karguaren jabe egin bezain pronto —abenduaren 22an, alegia— armagabetzeari ekiteko asmoa agertu zuen Karzaik.

«Herrialdeari egonkortasuna ematekotan, taldeak ezinbestean armaz gabetu behar dira», esan zuen lehen ministro izateko hautatu duten gizonaren eledun batek. «Arazorik larriena segurtasuna da: 20 urtez gerran izan ondoren ez dago justizia sistemarik, militarrek ez dute diziplinarik eta ekonomia zuloan da», esan zuen eledunak.

Talibanek Kandahar ostiralean utzi ondoren, hiria kontrolpean hartu nahi zuten bi talderen arteko borroka eta lapurretak nagusitu ziren. Igandean Kandahar banatzeko ituna egin zuten bi aldeek eta giroa lasaitzen hasi zen.

«Hiria bare-bare dago eta ez dago arpilaketarik», esan zuen astelehenean Gul Agha gobernadore berriaren laguntzaile Khalid Pashtunek. Hainbat lekukoren arabera, halere, tiroketak eta auto lapurretak izan ziren atzo Kandaharren.

Mohamed Zahir Sha Afganistango errege ohiak datoren urteko martxoaren 21ean —*Nowruz* urteberri jaian— Kabulera itzuliko dela iragarri zuen atzo.

Iraken kontrako erasorik ez egiteko eskatu die Kofi Annanek Estatu Batuei

NBEak eta hartako idazkari nagusiak Bakearen Nobel saria jaso dute Norvegiako hiriburuan

Erredakzioa | DONOSTIA

«Terrorismoaren aurkako gerran» Iraken kontra erasorik ez egiteko ohartarazi zien atzo AEB Ameriketako Estatu Batuei Nazio Batuen Erakundeko (NBE) idazkari Nagusi Kofi Annanek.

«Iraki orain erasotzeko edozein saio edo erabaki ez litzateke zuhurra izango, eskualdearen egoera oker dezakeelako», esan zuen Kofi Annanek. Nazio Batuen Erakundeko Segurtasun Kontseiluak halako ekintza bat aztertu beharko lukeela gaineratu zuen Annanek Oslon, Bakearen Nobel saria jaso behar

zuela-eta eskaintako prentsaurrekoan.

‘Mundu antolatuago eta baketsuago baten alde’

NBEk eta Kofi Annan hartako idazkari nagusiak jaso zuten atzo aurtengo Nobel saria, «mundu antolatuago eta baketsuago baten alde» egindako lanagatik. Saria jaso ostean, irailaren 11n AEBen kontra izandako erasoak gogorarazi zituen Annanek. Horren harira, bakea gizabanakoen ondasuna dela nabarmendu zuen eta hori zaintzeko elkarriketa sustatzearen alde agertu zen.

«Suzko ate batetik sartu gara XXI. mendean —esan zuen irailaren 11ko erasoei erreferentzia eginez—, baina elkarriketaren bidez eta gizabanakoenganako ardura hartuz aurre egin ahalko diogu horri», adierazi zuen Kofi Annanek saria jaso osteko hitzaldian.

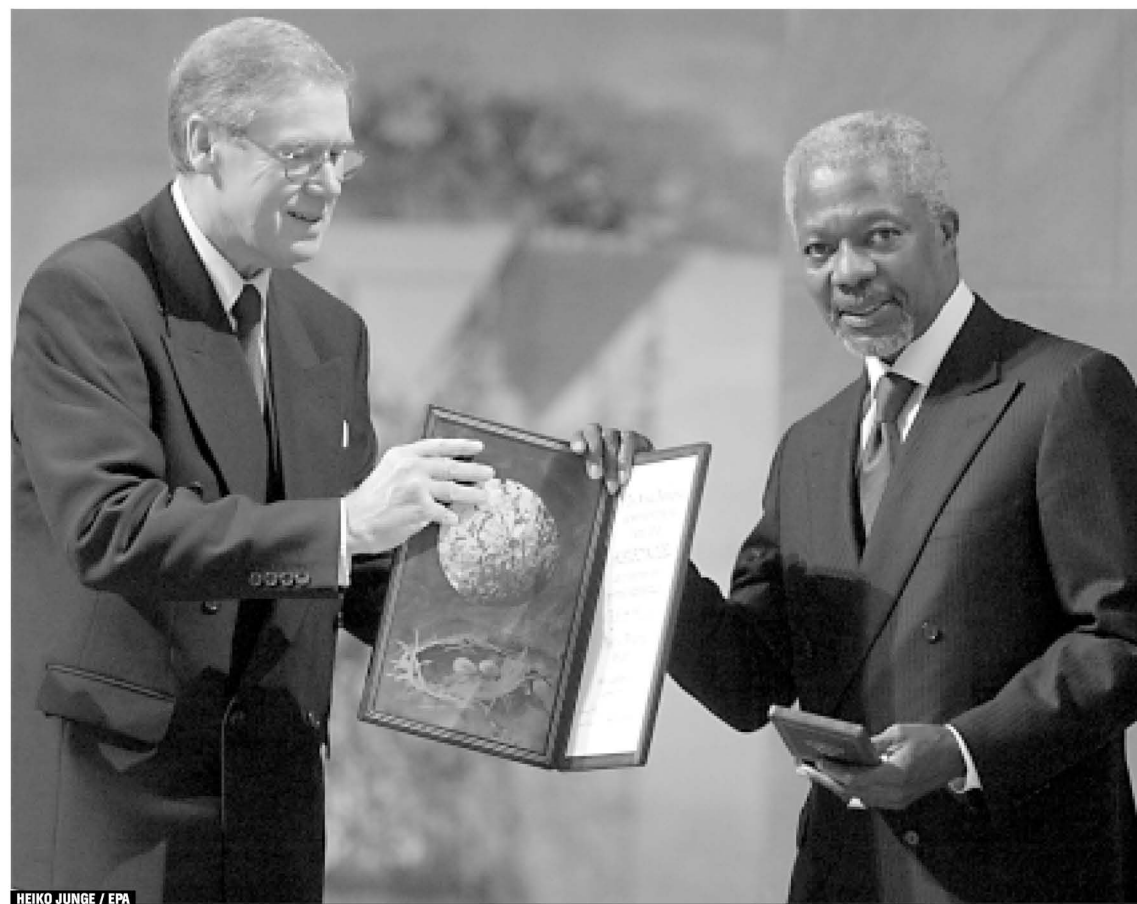
Haren hitzetan, «AEBen kontrako erasoek argi utzi dute bakea gizabanakoen ondasuna dela eta ez estatuen». Hala, subiranotasuna giza eskubideak urratzeko aitzakia gisa erabiltzea gaitzetsi zuen Annanek. Horren harira zera gaineratu zuen: «Genozidioak, hasi, per-

tsiona bakar bat hilez hasten dira».

Afganistango neska jaioberri baten bizimodu latza gogora ekarrita hasi zuen bere hitzaldia. Edozein amak bere seme-alabei eman ohi dien maitasun guztia eta arreta guztia eskainita ere, haur horrek bost urte nekez hartuko dituela esan zuen NBEko idazkari nagusiak. Bizi baldintza gogor horiek, baina, beste lurralde askotan ere dituztela nabarmendu zuen.

Horren inguruan adierazi zuen, «bizimodu duin bat izatea gizabanako guztiek duten eskubidea da; berdin da Europara edo AEBetara iristen diren etorkinak izan, Afganistango emakumeak izan ala Afrikako behartsuak izan. Adibide horrekin Nazio Batuen Erakundearen eginkizuna zein izan behar duen zehaztu zuen Annan idazkari nagusiak: «Gizabanakoarenganako ardura».

Nazio Batuen Erakundea «mende odoltsuena» izan denaren erdi aldera sortu zela adierazi zuen, baina, aitzitik, mende berrian gizakia sakratutzat hartua izango den konfiantza osoa zuela esan zuen. Hala, NBEren lehentasunak zeintzuk izan behar duten ere zehaztu zuen Annanek: «Pobrezia amaitu, arazo, liskar eta gerra egoerak aurreikusi, eta demokraziaren alde lan egin».

SARIA JASOTZEN. Kofi Annan Nazio Batuen Erakundeko idazkari nagusia Bakearen Nobel saria jasotzen Gunnar Berge Osloko Nobel Batzordeko presidentearen eskutik.

URTEURRENA

Ehun urte bete dituzte Nobel sariak

Nobel sarien ekitaldiak ehun urte bete zituen atzo. Aurreneko nobel saria 1901ean banatu zuen Norvegiako Nobel batzordeak, eta orduko hartan Henri Dunant Gurutze Gorriaren sortzailea izan zen saritua.

Ehun urte bete berri dituzten Nobel sarietako bost —bakeari, medikuntzari, literaturari, fisikari eta kimikari dagozkienak—, baina, 1895ean sortu zituen Alfred Nobel izeneko ikertzaile eta enpresa gizonak. Nobel sariak zein

nek banatu behar zituen zehaztuta utzi zuen Alfred Nobelek testamenduan. Suediako Zientzien Akademiaren esku utzi zituen fisikari eta kimikari dagozkien sariak banatzea; medikuntzari dagozkiona, berriz, Karolinskako Institutuaren esku laga zuen, eta Suediako Akademiaren ardurapean literatura Nobel saria. Bakearen Nobel saria zeini eman erabakitzea, berriz, Norvegiako Legebiltzarrak izendatu beharreko batzorde baten esku utzi zuen.

Alfred Nobelen ekimenaren ostean, Suediako Bankuak Ekonomiaren Nobel saria sortu zuen, haren oroimenez. Hala, 60ko hamarkadan banatu zen aurreneko Ekonomiaren Nobel saria.

ESANAK

KOFI ANNAN
(NBEko idazkari nagusia)

«Iraki orain erasotzea ez litzateke zuhurra izango, eskualdearen egoera okertuko lukeelako»

«AEBen kontrako erasoek argi utzi dute bakea gizabanakoen ondasuna dela eta ez estatu edo herriena»

«Suzko ate batetik sartu gara XXI. mendean, baina hitz eginez izango dugu horri aurrea hartzerik»

GERRA AFGANISTANEN

Erredakzioa | DONOSTIA

Armamentu estrategikoen — misilen — kopuruaren murrizteko akordiotik hurbil dira Errusia eta AEB Ameriketako Estatu Batuak, baina Colin Powell AEBetako Estatu idazkariak Moskun egindako bisitaldian atzo ez ziren bat etorri ABM Misil Antibalistikoen Itunari aldaketak egiteko. 1972an Moskurekin sinatutako itun hori eraberritu nahi du Washingtonek, misilen aurkako bere gerizapen sistema indarrean jartzeko. Moskuk, ordea, ez du batere begi onez ikusten ABMren aldatzeko asmoa, nazioarteko oreka estrategikoaren oinarri bezala jotzen baitu.

«Armamentu estrategikoen murrizteko akordio batetik oso hurbil gaude», aditzerat eman zuen Powellek bere bisitaldiaren amaieran Moskun egin zen prentsaurrekoan. «Alabaina, Errusiako agintariei gaur entzundakoen berri eman behar diot George W. Bush presidenteari». AEBetako Estatu idazkariak gaineratu zuenez, «Vladimir Putin presidentearekin bat etorri gara, murrizketa ebazpen hori nolabait gauzatu beharko dela, itun baten bitartez edo beste modu bateara».

Colin Powellekin batera, Igor Ivanov Errusiako Atzerri ministroa izan zen kazetarien aurreko agerraldian, eta azpimarratu zuen estatubatuar eta errusiarren artean armamentu estrategikoen gutxitzeko xedean egindako aurrerapausoak nola edo hala taxutu beharko direla. «Uste dugu egoki litzatekeela konponketa hauek gorpuztuta egotea Bush jauna Errusiarat etorriko den unerako, hots, datorren urtearen erditsurako», erran zuen Ivanovek.

Vladimir Putinek Ameriketako Estatu Batuetara iragan aza-

YURI KADOBNOV / AP

Colin Powell AEBetako Estatu idazkaria eta Vladimir Putin Errusiako presidentea, elkarrekin, Moskun, atzo.

Armamentu estrategikoen gutxitzeko akordiotik hurbil dira Errusia eta AEBak

Colin Powell Estatu Batuetako Estatu idazkariak ez du lortu, haatik, misil antibalistikoen ituna aldatzeko adostasunik Moskun

roan egin zuen bisitaldiaren karietara, George W. Bush iragarri zuen AEBak prest litzatekeela euren armamentu estategi-koak 1.700 eta 2.220 misil tartera gutxitzeko. Gaur egun, AEBek 6.000 misil estrategiko dituzte. Errusiak, berriz, 5.000tik gora, eta kopuru hau 1.500era jaisteko prest dagoela

adierazi zuen, hasiera batean, Putinek.

Geroztik, haatik, Moskuk zehaztu du murrizketa AEBek egindakoaren mailakoa izango litzatekeela. «Argi da, berdintsuak izango diren kopuru gutxitzeak hitzartuko ditugula», zehaztu zuen Powellek, bi aldeak «zenbaki zehatz batetik

oso hurbil» direla azpimarratuta.

Herri «arduragabeez» zaintzea

Armamentu estrategikoen kopurua murrizteko xedean, bat etortzetik hurbil badaude Mosku eta Washington, ez daiteke horrelakorik erran 1972an Errusia eta AEBen artean sinatu

COLIN POWELL

AEBetako Estatu idazkaria

«Armamentua nolabait murriztu behar da; bat etorri gara horretan Putin presidentearekin»

IGOR IVANOV

Errusiako Atzerri ministroa

«Argi da gutxitze kopuru berdintsuak hitzartuko ditugula, eta zenbaki zehatzetik hurbil gara»

zen ABM itunaren berrikustez. «Gure artean ezadostasun bat badago oraindik», aitortu zuen Powellek, eta Ivanovek zehaztu zuen, berriz, bataren eta bestearen jarrerak ez direla aldatu.

ABM defentsa itunak ez dio, gaur egungo moldaeran, esku-biderik ematen Washingtoni misilez babesteko erredola sistema indarrean jartzeko. Bushen presidentetzarako kanpainaren ardatz nagusietatik izan zen egitasmo hau, eta «Estatu arduragabeez» euren aurka egin litzaketen misil erasoez Estatu Batuak gerizatuta izan daitezen da helburua. Washingtonek ez du Errusia sailkatzen «Estatu arduragabe» hauen artean, baina bai, ordea, Irak, Iran edo Ipar Korea.

ABM itunaren kontuan bat etortzerik ez dela izan aitortu arren, Powellek eta Ivanovek agerian utzi dute beste gai nagusien inguruan —hala nola «terrorismoaren aurkako borroka» edo Ekialde Hurbileko gatazka— Moskuren eta Washingtonen arteko jarrerak antzekoak direla. Mosku utzi ostean, Powell Alemaniara jo zuen, eta gaur Paris eta Londrestik igaroko da.

Patxarana,
Etxekoa...?

Argi eduki!

Ostatu eta taberna batzuetan "etxeko patxarana" deitzen duten hori eskainiko dizute, etiketa zein osasun kontrolik gabekoa.

Etxean egin eta bertan hartzeko patxarana errespetatuz, hain estimatua dugun patxarana non egina den jakinarazi beharra dago, etiketa egoki baten bidez.

Patxaranaren osagai, ekoizpen eta kalitatea kontrolatzeko asmoz, Nafarroako Patxaranaren Jatorri Izena Arautzeko Kontseiluak burutzen dituen azterketak, Patxaran gutxi batzuk bakarrik gainditzen dituzte.

Etxetik kanpo, Kontseiluaren zigilua duen patxarana eskatu ezazu beti.

NAFARROAKO
PATXARANA

Nafarroako Patxaranaren J.I. Arautzeko Kontseiluak ekoizle hauen kalitate naturala bermatzen du.

ZOCO

LA
NAVARRA

ALANZA

BAINES

ALAIZ

KOSOVO. Ibrahim Rugovaren Liga Demokratikoak PDK eta AAK alderdi albaniarrekin negoziatzen jarraitzen du

Gobernatzeko akordiorik gabe, Legebiltzarra abian jarri da

Herrialdeko lehendakaria, lehen ministroa eta gobernakideak onartu behar ditu ganberak

Erredakzioa | **DONOSTIA**

Kosovo NBE Nazio Batuen Erakundearen esku gelditu zenetik (duela bi urte), etnia guztietako ordezkariak osatutako lehenengo legebiltzarra abian jarri zen atzo Pristina hiriburuan. Azaroaren 17ko hauteskundeak irabazi arren, Ibrahim Rugova buruzagi albaniar moderatuaren LDK Kosovoko Liga Demokratikoak ez du gehiengo absolutua lortu, ez eta akordiorik ere oraindik beste alderdiren batekin Gobernua osatzeko. Hala ere, negoziatzen jarraitzen du PDK Kosovoko Alderdi Demokratikoarekin eta AAK Kosovoren Etorkizunerako Alderdiarekin —biak albaniarrek dira—.

Legebiltzarraren lehenengo egitekoak herrialdeko lehendakaria, lehen ministroa eta gobernakideak onartzea izango da. Parlamentuko presidente Nexhat Daci (LDK) aukeratu zuten atzo. LDK-k Legebiltzarraren presidentetzan dagozkion bi kideak izendatu zituen, baina PDK-k uko egin zion, NBEk ez zuelako onartu UCK Kosovoren Askapenerako Armada gerilla albaniarreko lehenengo komandante izandako Adem Jashariren senideak bertan izatea. Bere azindari eraso zioten serbiarrekiko borrokan hil zen Jashari, 1998an. Eraso horietan bere familiako kide asko hil ziren, emakumeak eta umeak tartean, eta heroi bihurtu zen.

Hans Haekkerup NBEko Kosovorako misioako buruzagiari «giza eskubideak bortxatzea» egotzi zion Hashim Thaci PDKko buruak —bozetan bigarren alderdia izan zen—, eta bere alderdiak eztabaida aretoa utzi zuen protesta gisa.

Bi serbiar eta beste gutxiengo etnikotako ordezkari bat ere egongo da Legebiltzarreko presidentetzan.

Berdintasuna

NBEko arduradun Hans Haekkeruprek ireki zuen atzo Kosovoko Legebiltzarreko lehen saioa. «Historian lehen aldiz parte hartzen ari gara Legebil-

tzar benetan demokratiko baten irekieran, zeinak Kosovoko herria ordezkatzeko duen», adierazi zuen. «Kosovon etnien arteko adiskidetzeta eta adiskidetze politikoa ezar dadin erantzuleak izango zarete, baita denek eskubide eta betebeharrak izan ditzaten ere», gaineratu zuen.

Nazioarteko Krisi Taldeko Kosovorako zuzendari Peter Palmerren arabera, «kosovorrek herrialdea goberna dezaketela erakutsi behar dute».

VISAR KRVEZIU / AP

Kosovoko Legebiltzarrak atzo izan zuen irekiera saioa.

Alabaina, hauteskudeen ondorioz sortuko diren erakundearen eskumen garrantzitsuenak NBERen esku izango dira,

eta buruzagi albaniarrek ez dute ahalmenik izango helburu duten independentzia aldarrikatzeko.

Ostegunean bilduko da berriro Legebiltzarra, Daci ganberako presidentek jakinarazi zenez.

EDI SHUKRIU | LDK KOSOVOKO LIGA DEMOKRATIKOKO LEGEBILTZARKIDEA

«Erakundearen bidez Kosovo independente izateko gai dela erakutsi behar dugu»

Ainara Mendiola | **DONOSTIA**

Ibrahim Rugova buru duen LDK Kosovoko Liga Demokratikoko lehendakari izateko kidea izan da orain arte Edi Shukriu, eta Atzerri gaietarako arduraduna azken hamar urteetan. Orain legebiltzarkide lanari ekin dio bete-betean. Alderdikideak bat ez datozela onartu arren, bere ustez, Kosovoren etorkizunerako garrantzitsua da autogobernua dela adierazi dio EGUNKARIARI.

■ **Kosovoko Liga Demokratikoak irailaren 17ko hauteskundeak irabazi zituen, baina ez zuen lortu gehiengo osoa, Ibrahim Rugova buruzagiak hasieran iragarri bezala. Zein balorazio egiten duzu emaitzez?**

Joan den urteko tokian tokiko hauteskundearen ondoren, oso garrantzitsua da hauteskunde nazionalak eduki izana. Izan ere, horien bidez erakundeak eraikitzea ezinbesteko aurre baldintza da Kosovoren independentzia lortzeko.

■ **LDK-k gutxienez beste alderdi baten sostengua be-**

JUGOSLAVIA

«Jugoslaviarekiko harremanak ona eta baketsua izan behar du; kide ohiek harekin dutenaren modukoa nahi dugu»

harko du gobernatu ahal izateko. Norekin osatuko duzue koalizioa?

Negoiazioak martxan daude, eta espero dut akordioaren bat lortuko dela Kosovoren etorkizunerako eta prozesu demokratikorako. Alderdikideek ez bezala, nik uste dut autogobernua lortzea dela Kosovoren etorkizunerako gauzarik garrantzitsua.

■ **Rugovak esan zuen independentzia aldarrikatzea izango zela gobernu berriaren lehentasuna, baina Nazio Batuen Erakundeak agindu dio Jugoslaviari dutozen hiru urteetan behintzat ez duela boteririk izango horretarako. Nola lortuko duzue, orduan?**

Garrantzitsua da erakundeak ahalik eta azkarren martxan jartzea, frogatzeko Kosovo gai dela independente izateko.

Nazioarteko komunitateak ez du eragotzi behar kosovor gehienek nahia, eta aldi berean nazioarteko eskubideak dena, alegia: Kosovoren independentzia. Nazioartekoaren helburu nagusia egonkortasuna da, baina baita gurea ere; Kosovoren egonkortasuna bermatu eta Europaren egonkortasunari ekarpena egitea da gure asmoa. Egonkortasun ereduak izan nahi dugu. Horregatik seguru nago gutxiengo guztien eskubideak errespetatuko ditugula.

■ **Povratak koalizio serbiarrek guztira 23 diputatu izango ditu Legebiltzarrean, Nazio Batuek gortetako 10ak barne. Nazioarteko komunitateak presio handia egin du erakundearen gutxiengo guztiak ordezkatzeko. Nola**

koa izango da haien parte-hartzea?

Kosovoko erakundearen gutxiengo guztiek ordezkatzeko egon behar dutela uste dut, beren interesak ordezkatzeko. Serbia edo Belgradekiko harremanei dagokienez, zailagoa izan daiteke irizpide komuna edukitzea. Bizi izan garen garai latzak kontuan hartuta, ez bakarrik azken hamarkadan joan den mende osoan baizik, uste dut prest gaudela elkarlanean aritzeko gutxiengoaren eskubide guztiak errespetatzeko.

■ **Europako Batasuneko Atzerri Politikarako goi komisario Javier Solana Kosovon izan da duela aste batzuk. Kosovok Serbiaren eta Jugoslaviaren barruan jarraitzea nahi du Bruselak. Zein da kosovorrek Serbiarekiko nahi duten harreman mota?**

Jugoslaviarekiko harremanak ona eta baketsua izan behar du; Mazedoniak, Bosnia-Herzegovinak, Kroazia eta Esloveniak, Jugoslavia ohiko herrialdeekin harekin duten harremanaren modukoa nahi dugu.

HITZ BITAN

EUROPAKO BATASUNA. Turkia da eztabaidagaia

Azkar Erantzuteko Indarra abian jartzeko, Greziaren onespina lortu nahian dabil EB

Erredakzioa | DONOSTIA

Europako Batasuneko Atzerri ministroak Greziaren onespina lortu nahian dabilta, Azkar Erantzuteko Indarrari buruzko defentsa egitasmoa bertan behera gera ez dadin. EBk eta Turkiak akordio bat iritsi zuten abenduaren hasieran, baina Greziak begi txarrez ikusten du betidanik etsai izan duen herrialdeak defentsa planean parte hartzea, segurtasuna arriskuan jarriko litzatekeelakoan.

Turkia oztopo bihurtu zen EBren defentsa planerako: ez zizkion erabiltzen utzi nahi bere lurretako NATOren baseak (Turkia NATOko kide da, baina ez EBkoa). Horregatik, negoziatzen

aritu ziren, eta Turkiari kasuko kontsulta egingo zitzaiola erabaki zen. Alabaina, Greziak ez du nahi Turkiak parte hartzea, eta EBk atzerri politika eta defentsan autonomia izan behar duela dio.

60.000 soldadu 2003rako

Europako Batasunean apirilean hasi ziren lehen pausoak ematen 60.000 soldaduz osatutako Europako indarra eratzeke, eta azaroan beste bultzada bat eman zioten egitasmoari. 2003rako soldaduak lanean jarri nahi dituzte. EBren asmoa operazio militarrek aurrera eramateko indar propioa izatea da, Nazio Batuei edota NATOri begira egon gabe.

SHAKH AIVAZOV / AP

Jose Antonio Tremiño eta Francisco Rodríguez enpresa gizonak, zoriotsu, Tbilisiko aireportuan.

GEORGIA

Etxera bidean dira 373 egunez bahituta izan dituzten Espainiako bi enpresa gizonak

Jose Antonio Tremiño eta Francisco Rodríguez Georgiako errepublikan bahituta izan dituzten bi enpresariak Madrilera (Espania) bidean jarri ziren atzo. Tremiñok eta Rodríguezrek 373 egun dituzte bahitzaileen menpe. Denbora ho-

rretan «oso tratu txarra» jaso dutela azaldu zuten atzo bi gizonak Tbilisiko aireportuan (Georgia). Tremiño eta Rodríguez iazko azaroaren 30ean bahitu zituzten, Kalashnikov fusilen mehatxupear, Tbilisiko aireporturako bidean.

adi! **600.000**
b e z e r o k
zure berri izango dute

AUKERATU EUSKALDUNON GIDA KOMERTZIALA

- Euskal Herri osoko hedapena
- Euskaraz
- Erabilgarriago eta erakargarriago
- 80.000 aleko banaketa estrategikoa

- Bi euskarri prezio bakar batean
www.egunkaria.com/gidakomertziala

Ordaintzeko erraztasunak!

Laster bisitatuko zaitugu

Informazio gehiagorako deitu 943 300 222 telefonora
edo e-posta bidez www.publi@egunkaria.com -era

Euskal merkaturako sarbidea

Egunkaria

SAUDI ARABIA

12.000 bat presori amnistia emango die Fahd erregeak

Saudi Arabiako Fahd erregeak 12.000tik gora presori amnistia emango diela jakin zen atzo. Horrela bada, kartzeletako lagunen erdiak inguru irtengo dira kalera. Ali al-Harethi jeneralak, kartzeletako zuzendariak, hango egunkari bati esan zionez, kargu arinenak dituzten presoak Ramadan garaian utziko dituzte aske; asteburua bukatu baino lehen, beraz.

MALI

Genozidioz akusatutako Ruandako sei ofizial ohi hiriburura eraman dituzte, epaia bertan betetzeko

Ruandako Nazioarteko Auzitegi Penalak genozidioan erruduntzat jotako lehen sei presoak Malira eraman zituzten atzo, Bamako hiriburura, bertan beteko baitituzte zigorrak. Jean Kamabanda Ruandako lehen ministro ohia dago tartean.

VENEZUELA

Gobernuak negoziazioei ekitea espero dute enpresariak

Venezuelako Gobernuak «oldarkotasuna alde batera utzi eta elkarriketak hastea» espero dutela agertu zuten atzo enpresariak, hamabi orduko lanuztea egin ostean. Hugo Chavez presidentek enpresariak kontra esandakoak —besteak beste, «burugabe» jokatzeko egotzi zien— salatzeko egin zuten greba.

LOUAI BESHARA / EPA

Siriako lehen ministroa.

SIRIA

Presidenteak kabinete berria osatzeko agindua eman du

Bashar al-Assad Siriako presidenteak kabinete berria osatzeko agindu dio Muhammad Mustafa Miro lehen ministroari (irudikoari), eta badirudi Gobernuak ez diola uko egingo presidentearen nahiari. Kabinete berria osatzeko arrazoia ez dago oso garbi, baina baliteke ekonomia-aren alorreko erreformekin lotuta egotea.

ALAVES. Zaragozan garaipen landua lortu ondoren Manek entrenatutako taldeak goiko postuari eusten dio bigarren jardunaldiz jarraian, Alavesen historian lehenengo aldiz.

Aurrelariaren itzulera

Zaragozaren kontra golaren trenera igo da berriro Navarro, Alavesen zorionerako

JAVIER CEBOLLADA / EFE

AITOR ZABALETA, GOGOAN. Ruben Navarrok Aitor Zabaletari eskaini zion lehen gola. Realak eta Osasunak partida hasi aurretik ere elastiko berdinarekin atera zuten argazkia, ostiralean Athleticen Lezaman bezala.

Jon Rejado | GASTEIZ

Alavesek Lehen Mailako sailkapenaren buruan jarraitzen du bigarren jardunaldiz, Zaragozan lortutako garaipenari esker. Txetxu Rojoren taldearen kontra lortutako hiru puntu horiek, ordea, ez dira partidako irakurketa baikor bakarra; partida bukatu ostean Ruben Navarroken aurpegiari begiratzea baino ez zen behar horretaz jabetzeko. Sallenten (Katalunia) jaiotako aurrelariak bi hilabeteko gol agorraldiari bukaera jarri zion,

eta nola gainera. Bi gol sartu zituen: lehena, borrokaren etekina; bigarrena, oinetan duen kalitatearen erakusgarri. Pabloren erdiraketa neurtua maisutasunez kontrolatu bi aurkariaren artean, eta, baloia loratuz, Zaragozako atezainaren gainetik bidali zuen ate barrura.

Bi golekin lortu zuen zoriontasunak atzoko entrenamenduan irauten zuen arren, Ruben Navarrok ez ditu ahaztu azken bi hilabeteak. Valladoliden kontra sartu zuen azken gola, bederatzigarren jardunaldian,

eta ordutik hona aukerak izan arren ez zuen golik lortu: «Izugarrizko lana egin dut partida guztietan, baina gola lortu ezinik ibili naiz iragan igandea arte», adierazi zuen atzoko entrenamenduan. «Gola sartzen ez nuen jardunaldi bakoitza buruan gorde izan dut, konfiantza izan arren gogorra egiten baitzait golik ez sartzea».

Horregatik dago orain pozik. Golak sartu beharra dauka. Eta horregatik etorri zen Gasteiza. Valentziaren bigarren taldean egin zen jokalarri gisa, baina le-

ESANAK

RUBEN NAVARRO

(Alaveseko aurrelaria)

«Konfiantza handia nuen arren, golik lortzen ez nuen partida bakoitza ezin izan dut burutik kendu»

«Bolada on batean sartzea garrantzitsua izango da niretzat zein taldearentzat»

«Burua argi mantendu behar dugun arren lehen itzulua bukatzen denean goian egon nahiko genuke»

hen taldean ez zuen lekuri izan, eta Numancian bi denboraldiz utzita aritu ondoren, uztailaren 19an Alavesek fitxatu zuen, Celtarekin borrokan jardun ostean. Alavesek egin duen fitxaketa garestienetako bat izan da.

Orain Zaragozan bi gol sartu ondoren gol bolada batean sartzea espero du Ruben Navarrok: «Golak sartzea aurrelariaren ogibidea da, eta bolada batean sartzen bazara askoz errazago ikusten duzu atea». Orain arte lortutako lau golak, ordea, etxetik kanpo lortu ditu, baina Mendizorrotzako zaleen aurrean ere erakutsi nahi du zertarako dagoen. Ez zuen lan erraza Ruben Navarrok Alavesera etorri zenean denboraldi-aurrean, Javi Morenok utzitako lekukoa hartzea, baina gogoz ekin zion Gasteizko taldeak proposatutako erronkari.

Igandeko bi golekin konfiantza handiagoa duela argi dago, etorkizunerako erronkak finkatu baitzituen Ruben Navarrok atzo: «Denboraldi bukaeran UEFAn sailkatzea buruan badugu, gure kontra egingo du; orain arteko lanarekin jarraitu behar dugu», adierazi zuen lanaren eta apaltasunaren bidera itzuliz.

ESPAINIAKO LIGAK

PARTIDAK ETA SAILKAPENAK

LEHEN MAILA

17. JARDUNALDIA

Vila-real	-	Bartzelona
Celta	-	Zaragoza
Alaves	-	Sevilla
Athletic	-	Rayo
Las Palmas	-	Osasuna
Valladolid	-	Tenerife
Real Madril	-	Reala
Betis	-	Mallorca
Malaga	-	Deportivo
Espanyol	-	Valentzia

SAILKAPENA

▲ 1. Alaves	30	+ 10
▲ 2. Deportivo	29	+ 8
▲ 3. Real Madril	29	+ 10
▲ 4. Betis	28	+ 5
■ 5. Athletic	27	+ 2
■ 6. Celta	25	+ 11
7. Bartzelona	24	+ 9
8. Valentzia	23	+ 3
9. Vila-real	22	+ 1
10. Sevilla	21	+ 5
11. Espanyol	21	- 6
12. Valladolid	21	- 9
13. Malaga	20	- 3
14. Zaragoza	10	- 5
15. Las Palmas	19	+ 2
16. Mallorca	19	- 5
17. Osasuna	18	- 8
▼ 18. Tenerife	17	- 8
▼ 19. Reala	15	- 8
▼ 20. Rayo	11	- 14

▲ Txapelkiden Ligara ■ UEFARA ▼ Bigarren A Mailara

BIGARREN A MAILA

19. JARDUNALDIA

Salamanca	-	Recreativo
Levante	-	Sporting
Leganes	-	Badajoz
Ferrol	-	Numancia
Eibar	-	Albacete
Jaen	-	Kordoba
Burgos	-	Elx
Racing	-	Murtzia
Extremadura	-	At. Madril
Xerez	-	Gimnastic
Oviedo	-	Ejido

SAILKAPENA

▲ 1. At. Madril	40	+ 18
▲ 2. Xerez	35	+ 8
▲ 3. Oviedo	29	+ 8
4. Racing	28	+ 8
5. Burgos	28	+ 4
6. Recreativo	28	+ 3
7. Albacete	27	+ 5
8. Badajoz	27	0
9. Salamanca	26	+ 2
10. Elx	25	- 3
11. Ferrol	24	+ 1
12. Sporting	24	+ 1
13. Eibar	22	+ 6
14. Murtzia	22	- 3
15. Numancia	22	- 6
16. Jaen	22	- 8
17. Kordoba	20	- 3
18. Leganes	20	- 6
▼ 19. Extremadura	18	- 6
▼ 20. Levante	16	- 11
▼ 21. Gimnastic	15	- 6
▼ 22. Ejido	12	- 12

▲ Lehen Mailara ▼ Bigarren B Mailara

MENDIZORROTZATIK ■ Jon Rejado

Patata mekanikoa

Holandako selekzioak *Laranja mekanikoa* ezizena eskuratu zuen bezala, Maneren taldea *Patata mekanikoa* deitua izango da orain arteko bidean jarraitzen badu. Ezizenaren lehenengo hitzari buruz ezer gu-txi azaldu behar da, eta bigarrenaren zentzua argia da Maneren taldearen jokoa ikusita.

Pablo Gomezek ondo asko adierazi zuen Zaragozaren kontra irabazi ostean

zertan datzan Gasteizko taldearen jokoa: «Ez da partida polita izan ikusleentzat; Zaragozaren jokoa guztiz gelditu dugu, eta gure aukeraz baliatu gara», adierazi zuen jokalaria gasteiztarak. Hori da, hain zuzen ere, Lehen Mailako sailkapenaren buruan dagoen taldeak egiten duen jokoa sin-tesia.

Manek ondo asko irakatsi dio jokalaria bakoitzari zein den egin behar duen lana,

eta gero banakotasun horiek hartuta talde sendoa egin du. Jokalari bakoitzak bere lana ondo egiten duen bitartean Alaveseko makineriak denbora luzez iraungo du. Aurkaria gelditu, eta aukeraz baliatu. Mekanikoki errepikatzen da eskema hori Alavesek jokatutako partida gehienetan.

Orain arte Manek sortutako *futbola-egiteko-makina*-k oztopo gehienak gainditu ditu, eta atalen bat apurtu denean orde-zko piezak ordura arteko eraginkortasuna mantendu du. Nolanahi ere, Gasteizko za-leek argi izan behar dute mekanika inoiz apurtu daitekeela.

DATUA

Toshackek Espainiako Ligan 450 partida beteko ditu Bernabeun

Datorren larunbatean John Toshackek bere 450. partida zuzenduko du Espainiako Lehen Mailan entrenatzaile gisa. Bitxia bada ere, bi aro desberdinetan berea izan duen taldearen aurka ospa-tuko du 450. neurketa, Real Madril-en aurka hain justu. Real eta Real Madril entre-natzeaz gain, Deportivo ere zuzendu du.

MOTZEAN

OSASUNA-ATHLETIC

Derbia hilaren 23an jokatuko da, 20:00etan

Espainiako Canal Plus telebista kateak ez du amore eman, eta Osasuna-Athletic derbia hilaren 23an, igande-an, jokatuko da, 20:00etan. Jokalari hego amerikarrek Gabon gaua senideekin pasa zezaten partida aurreratzea eskatu zuen Osasunak, baina Canal Plusek egutegia bere egunean klub guztiek onartu zutela argudiatu du.

REALA-OSASUNA

Bihar lagunarteko derbia jokatuko da Zubietan

Realak eta Osasunak lagunarteko partida bat jokatuko dute bihar, 11:00etan, Zubie-tan. Bi taldeetako entrena-tzaileek horrela nahi izan du-te, normalean jokatzen ez duten jokalariei jokatze-ko aukera emateko. Partida ho-rrek bueltakoa ere izango du, baina oraindik zehaztu gabe dago noiz.

REALA

'La Razon'-en aurkako epaiketa atzeratu da

Realak bere egunean *La Ra-son* egunkariaren aurka jarri-tako salaketaren epaiketa atzo zen egitekoa, baina Jus-tiziak astebete atzeratzea erabaki du. Madrilgo egun-kari horrek idatzi zuen, bes-teak beste, abertzaleen aurka Realeko aldagelako giroa pozoitu egin zuela.

Benficak Jankauskas nahi duela diote Portugalen

Jankauskas fitxatzeko Benfi-ca Realarekin harremanetan jarri dela diote Portugalen. Horrek, Kovacevic denbo-raldia amaitu bitartean Rea-lera utzita etortzea ahalbide-ratu dezake —zurrumurruek diotenez—, baina Milanek ere nahi du jokalaria hori, In-zaghi min hartuta baita.

ATHLETIC. Final-zortzirenak Helmantico futbol zelaian bideratzea gura dute jokalariek

Salamanca, hurrengo geltokia

Liga alde batera utzi, eta Espainiako Kopako kanporaketan buru-belarri jarri dira zuri-gorriak

JESUS CARBAJAL / EFE

Santi Ezquerro aurreko kanporaketan, Toledoren aurkako partidari.

Haritz Gallastegi | BILBO

Ligari lehentasuna kendu barik, Espainiako Kopan arreta «be-rezia» ipini du Athletic-ek, den-boraldi honetan, aspaldiko par-tez, itxura ona eman nahi baitu. Azken denboraldiotan abian ja-ri den ereduarekin biziberritu egin da Kopa, eta «ilusio» hori kutxatu egin da Athletic-eko jo-kalari zein zaleengan. «Txapel-keta garrantzitsua da bai gure-tzat, bai eta zaleentzat ere, eta beraz, buru-belarri jardun be-har dugu», adierazi zuen Jose-ba Etxeberriak atzo, Lezaman.

Final-zortzirenetatik aurrera kanporaketa guztiak partida bitara izango direla aintzat har-tuta, aurrera egiteko aukera gehiago izango dutela iritzi dio Elgoibarko aurrelariak. «Zail-tasunak zailtasun, aurrera egi-teko aukera ona dugu», azaldu zuen Etxeberriak.

Kanporaketa gaintzeko au-kerak handiak dituztela pentsatu arren, Salamanca kanporatzea ez da lan erraza izango. Balta-sar Sanchez entrenatzaileak zu-zentzen duen taldea Bigarren A Mailako talderik indartsuene-takoa da, eta beraz, adi egon beharko dira, bihar, Helmanti-con eta astebete geroago San Mamesen jokatuko diren nor-gehiagoketan. «Gaur egun aur-kari guztiak dira gogorak. Edo-zein taldek mendeen hartu zai-tzakeela erakutsi da. Ez dugu ahaztu behar, gainera, urte as-ko ez direla Salamancak Lehe-hengo Mailan jokatzen zuela», azpimarratu zuen Santi Ezque-rrak.

Aurrelari kalagorritarra ha-sierako hamaikakora itzuliko da Salamancaren aurka. Liga hasiera makala egin ostean, pixkanaka bere mailarik onena berreskuratzen ari da. Bihar, egun duten sasoi puntua apro-

ESANAK

SANTI EZQUERRO

(Athleticeko jokalaria)

«Konfiantzaz zelairatu behar gara kanporaketa Helmantikon bideratu ahal izateko»

«Otsaila bitartean asteazkeneko partida izatea dugu helburu»

JOSEBA ETXEBERRIA

(Athleticeko jokalaria)

«Zailtasunak zailtasun, aurrera egiteko aukera ona dugu»

betxatu eta kanporaketa eraba-kita uzten saiatuko dira zuri-go-riak. «Geure asmoa emaitza ona lortzea da. Konfiantzaz eta ziur zelairatu behar dugu kan-poraketa bideratu ahal izate-ko», esan zuen Ezquerrok.

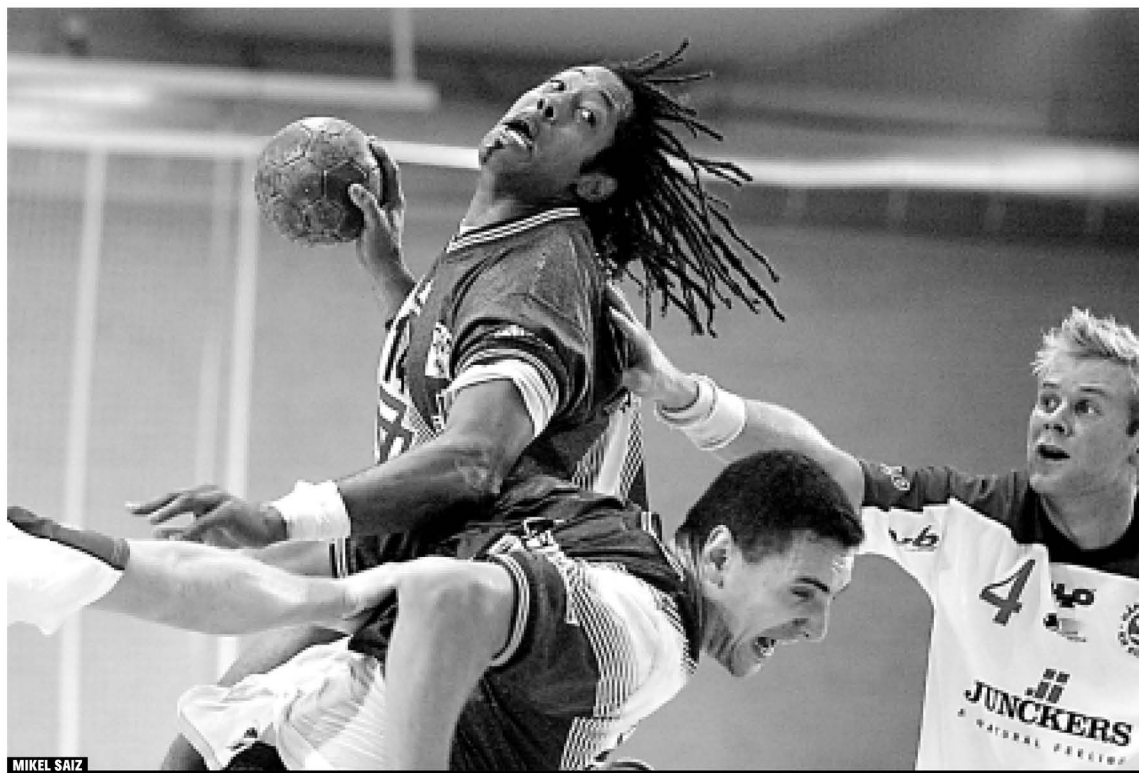
«Ligan jokatzen ez dutenentzako aukera»

Espainiako Kopan aurrera egi-teak berez duen garrantziaz gain, beste arrazoi batzuk dire-la eta txapelketa «seriotasu-nez» hartu behar da Ezquerro-ren ustez. Izan ere, titulu bat lortzeko aukera izateaz ez eze, Ligan minutu asko jokatzen ez duten taldekideek euren maila erakusteko parada edukiko dute. «Lehiaketa honetan ja-rraitzea ona da guztiontzat. Es-pero dezagun otsaila bitartean azteazkeneko neurketak joka-tzea», nabarmendu zuen. Izan ere, otsaila bitartean jokatuko dira final-zortzirenak, final-laurdenak eta finalerdiak.

Kultura Sailak diruz lagundutako egunkaria

PORTLAND. Iaz ere itzuliko partida etxetik kanpo jokatu zutela gogoratu du entrenatzaileak

MIKEL SAIZ

Jackson Richardson, Portlandek eta Koldingek Iruñean jokatu partidan.

Ekisoainek ez dio aparteko garrantzirik ematen multzoko lider ez izateari

Ziurrenik Kroaziako Metkovic izango du aurkari Europako Kopako final-laurdenetan

Erredakzioa | IRUÑEA

Lisboatik ekarri bi puntuek A Multzoko lehen postua eman-go zietelakoan ziren nafarrak, baina Koldingek Cetinjeko kantxa gogorrean irabazi zuen ezustean, eta orain danimarkarrek dituzte lider amaitzeko aukera guztiak, azken jardunaldian Sporting hartuko baitute etxean. Nafarrek lehen postua

nahi zuten, final-laurdenetan itzuliko partida etxean jokatu ahal izateko baina, helburua bete ez duten arren, ez daude oso kezkatuak. «Helburu nagusia final-laurdenetara iristea zen, eta hori lortu dugu», esan du Portlandeko entrenatzaile Ekisoainek. «Beti komeni da bigarren partida etxean jokatzeko, baina iaz ere kanpoan jokatu behar izan genuen,

eta azkenean txapeldunak izan ginen», arrazoitu du. Gauzak horrela, Portlandek B Multzoko lehenaren aurka jokatu du final-laurdenetan. Une honetan, Kroaziako Metkovic Jambo da postu horretan, RIK Goteborgekin puntuetara berdinduta. Biek etxean jokatu dute azken jardunaldian, eta lukete irabazteko arazorik izan behar. Hori bai, baliteke kroaziarrek zein suediarrek irabazteko ahalegin handirik ez egitea —iaz Kielek egin bezala—, Portland ez baita aurkaririk desiratuena.

TXAP. LIGA

A MUL.	Pt	J	I	B	G	A	K
1. Portland *	7	5	3	1	1	149	133
2. Kolding IF	7	5	3	1	1	126	119
3. Cetinje	2	4	1	0	3	91	98
4. S. Lisboa	2	4	1	0	3	100	116

Emaizak:

S. Lisboa 28-31 Portland

Cetinje 23-28 Kolding IF

Seigarren jardunaldia (12/15-16):

Kolding IF - S. Lisboa

Portland - Lovcen Cetinje

B MUL.	Pt	J	I	B	G	A	K
1. Metkovic	8	5	4	0	1	131	115
2. Goteborg	8	5	4	0	1	132	121
3. Sandefjord	4	5	2	0	3	138	129
4. H. Rishon	0	5	0	0	5	121	157

Emaizak:

Metkovic 28-23 H. Rishon

Sandefjord 24-32 RIK Goteborg

Seigarren jardunaldia (12/15-16):

RIK Goteborg - H. Rishon

Metkovic - Sandefjord

C MUL.	Pt	J	I	B	G	A	K
1. Celje	10	5	5	0	0	146	129
2. Ademar	6	5	3	0	2	147	129
3. Karvina	4	5	2	0	3	139	146
4. CSKA M.	0	5	0	0	5	123	151

Emaizak:

Ademar 31-25 Karvina

Celje 28-26 CSKA Mosku

Seigarren jardunaldia (12/15-16):

Ademar Leon - Celje

CSKA Mosku - Karvina

D MUL.	Pt	J	I	B	G	A	K
1. F. Veszprem	10	5	5	0	0	135	105
2. Magdeburg	6	5	2	2	1	137	119
3. Chambéry	3	5	1	1	3	119	142
4. Skopje	1	5	0	1	4	120	145

Emaizak:

Magdeburg 31-23 Chambéry

F. Veszprem 27-22 Skopje

Seigarren jardunaldia (12/15-16):

Skopje - Chambéry

Magdeburg - Fotex Veszprem

* A Multzoan, Portland behin-behineko liderra da, Koldingek baino gol alde orokor hobeak duelako, baina puntutan berdinduz gero Kolding izango da lehena, bien arteko gol aldean nagusi baita.

TXIRRINDULARITZA

EPOa atzemateko Frantziako metodoaren alde agertu da Verbruggen

Erredakzioa | DONOSTIA

Txirrindularitzaren Nazioarteko Batasuneko (UCI) presidente Hein Verbruggen, EPOa atzemateko Frantziako metodoaren alde agertu da *L'Equipe* kirol egunkariari egindako adierazpenetan. Nazioarteko Batzorde Olinpiarrek (NBO) eta Dopinaren Aurkako Nazioarteko Agentziak Salt Lake Cityko Neguko Jokoetan erabiliko duten analisi bikoitza, odol eta gernu analisiak, txirrindularitzan ezin direla aplikatu uste du. «Oso garestia da eta mantxoezia Frantziako Tourra bezalako proba batean erabiltzeko», esan zuen.

Verbruggenek positibo eman zuten Juan Llaneras eta Massimo Strazzer errugabeak direla baieztatu zuen. «Kontranalisiak garbi adierazten dute akatsen bat egon zela eta bi ziklistak errugabeak direla. Azalpenak eskatu dizkiogu Chatenay-Malabriko laborategiari, guri ere horrelako akatsak ematen digutelako», gaineratu zuen.

Italiako poliziak Giroan aurkitu zituen RSR 13 oxigenoa garraiatzaileak ez direla kontsumitzen uste du Verbruggenek. «Hori oraindik ez dago merkatuan, baina hala eta guztiz ere, ez du EPOaren eraginkortasunik», gaineratu zuen.

www.Egunkaria.com/agenda

Zure aisialdirako gida

Eguneko agenda osatzeko behar duzun informazio guztia:

Antzerkia

Irteerak

Bideoak

Bertsolaritza

Zinema

Ikastaroak

Mahai-inguruak

Dantza

Lehiaketak

Festak

Erakusketak

Musika

MIARRITZE. Larunbatean Stade Francaisen kontra jokatu du bigarren itzuliko lehen jardunaldiko partida

Itxaropentsu bigarren zatiari begira lehen itzuliko onena izan ondoren

Lapurarrak, partida guztiak irabazteaz gain, entsegugile eta tantogilerik onenak izan dira

Koldo Alduntzin | **DONOSTIA**

Oso kontuan hartzeko adierazpena egin zuen Mickael Lefevre Montaubaneko jokalaria, Miarritze-Montauban partida amaituta: «Nire ustez, Miarritze da ligako talderik beldurgarriena; makina bat da. Jakin dute batzen, eta horri esker, maila bat gaingitu dute». Lefevrek Miarritzen jokatu zuen joan zen sasoia arte, eta aski ongi ezagutzen du Miarritzeren indarra.

Montauban mendean hartuta (37-10), Miarritzek Top 16 Maila Nagusiko (16 talde) onena izaten segitzen du. Hau da: Udazkeneko txapelduna da, lehen multzoko liderra (21 puntu), entsegugilerik onena (21), —Castres eta Perpinya dira bigarren (16)—, eta tanto gehien egin duena (225) —Perpinya eta Castres dira bigarren (204). Azkenik, tanto gutxien hartu duen taldea da (106), eta Montferrand bigarrena (122).

Montaubanen kontrako lehen zatia aipagarria izan zen. Bost eskas gehiago irabazi zituzten miarriztarrek. Horrez gain, eskura jokatzeko dohain apartak erakutsi zituzten, eta hori, zortzi baloi galdu zituztela; egia da gero beste horrenbeste berreskuratu zituztela, eta hori ere dohaina da.

«Partida arriskutsu eta txapelduna zen. Halere, jokalariek ongi bete zuten agindutakoa, eta aski ongi lortu zuten aitzinekoen eta giblekoen koordinaketa, lehen zatian», adierazi

KOLDO ALDUNTZIN
Lagisquet eta Rodriguezek jokalariekin bat egitea lortu dute. Argazkian, entrenamendu batean, Bidarten.

zuen Rodriguez entrenatzaileak. Aitzinera begira, berriz, «Miarritzek lortua du dagoeneko izen bat, eta ondorioz, partida guztiak irabaztera behartuta dago», gaineratu zuen.

Epe laburrean multzoko bi txapeldungairen aurka

Chouchan izan zen larunbateko jokalaririk onenetakoa, bi entsegu eginda, eta orain arteko jardun apartaz haxe dio: «Partida guztiak gogo eta presaketak bertsuarekin hartu izana da giltza, nola etxean hala etxetik at, eta baita gure joko eta erritmoa ezarri izana ere».

TALDEKO ESTATISTIKAK

ENTSEGUGILEAK	PUNTUGILEAK
5- Brusque.	81- Legg.
3- Isaac.	36- Roff.
2- Bernat-Salles	25- Brusque.
Bousses, Cassin,	15- Isaac.
Chouchan.	10- Bernat-Salles,
1- Curnier, Milheres,	Bousses, Cassin,
Morlaes, Bidabe.	Chouchan.

Larunbatean Stade Francaisen aurka jokatu du Parisen (15:00). Stade ahul hasi zen, baina azkenaldian gorantz egin du, eta laugarren da, Miarritzek baino 8 puntu gutxiago dituela. Joan zen sasoiari Miarritzek mendean hartu zuen final-laurdenetan, eta bere zelaian. Bost egun geroago, abenduaren 20an (osteguna), Tolosa txapelduna hartuko du; beraz, bi txapeldungairen kontra epe laburrean.

Staderen aurka ez dute deus galtzeko miarriztarrek, bai ordea, Tolosaren aurka. Okzitaniarrek, gainera, ordainekoaren bila joko dute Miarritzera. Kontuan hartuta bigarren itzulian 21 puntu ukanen dituela jokoan, Miarritzek nahikoa lituzke 14 sailkatzeko. Horietatik 7, gainera, ziurtaturik ditu, galtzeagatik puntu bat jasotzen baita.

Staderen aurka ez dute deus galtzeko miarriztarrek, bai ordea, Tolosaren aurka. Okzitaniarrek, gainera, ordainekoaren bila joko dute Miarritzera. Kontuan hartuta bigarren itzulian 21 puntu ukanen dituela jokoan, Miarritzek nahikoa lituzke 14 sailkatzeko. Horietatik 7, gainera, ziurtaturik ditu, galtzeagatik puntu bat jasotzen baita.

ANALISIA

■ Koldo Alduntzin

Berengan sinestea izan da giltzarria

Sasoiaren Hasieran argi utzi zuten Marcel Martin SAOSe-ko (Kirol Elkarte Anonimoa) lehendakariak, eta Lagisquet eta Rodriguez entrenatzaileek Europako Kopa eta Liga izanen zirela xedeak. Ligari ezin hobeki eman zion hasitako Miarritzek, Stade Francais, Tolosa eta Arroxela mendean hartuta. Gero, huts egin zuen Europako Kopan, Bath (Ing.) eta Edinburgoren (Esk.) aurka galduta. Miarriztarrek dezente nabaritu zuten lehiaren aldaketa, eta uste zen behera egingen zutela. Urriaren 13an, ordea, erakustaldia eman zuten Akitzen, 14-50 irabazita. Garaipe horrekin berriz indarra hartu zuten. Ligako bosgarren garaipena beste talde indartsu baten aurka lortu zuten, Colomiersen aurka.

Europar aitzinera segitzeko xantza guztiak galdu zituzten miarriztarrek gero, Swansea galduta. Beraz, indarrak Ligan jarri behar izan dituzte, eta bai jarri ere, Beziars eta Montauban menderatuta. Entrenatzaileen eta jokalarien arteko komunikazioa eta beren buruengan sinestea izan da lehen itzuliko arrakastaren gakoa. Bestetik, fitxatutako jokalarien erantzuna ere aipagarria izan da; hots, Cassin, Bousses, Ilharregi eta Brusquerena, gehienbat. Gainera, Peyrelongue eta Chouchanen sendotzeak on egin dio taldeari.

EUSKADI. Espainiako Autonomien finalean 12-11 galdu zuen Gaztela-Leonen kontra, Valladoliden, irabaztea merezi bazuen ere

Euskadik Europako Autonomien Txapelketa jokatu du berriro, igandean galdu arren

Koldo Alduntzin | **DONOSTIA**

Gutxienez, gizonezkoen Europako Autonomien arteko txapelketa jokatzeko txartela beregenatu zuen Euskadik, Espainiako Autonomien finala galdu bazuen ere, igandean. Izan ere, finala jokatzeko Europar Autonomien arteko aukera ematen zuen. Euskaldunek hamaikagarren finala jokatu zuten, eta ezin izan zuten zortzigarren txapela jantzi, Gaztela-Leonek 12-11 irabazi baitzion, Valladoliden. Iaz ere, txapelaren atarian geratu zen.

Oskar Astarloa finalean aritu zen, eta Donibane-Lohizungo jokalaria «oso ondo» aritu zirela nabarmendu du. Irabazteko aukera ere izan zutela dio: «Zigor kolpe bat eta entsegua transformaketa gauzatzeko aukerak galdu genituen. Azken hamar minutuak ziztu bizian jokatu genituen, eta entseguak egiteko aukerak sortu genituen eta egin ere bai, baina epaileak oso zorrotz jokatu zuen gurekin».

Gaztela-Leonek «eskarmentu handiko» jokalaria zelairatu

zituela nabarmendu du Elorriokoak, «internazional» askorekin osatutako taldea alegia. Euskaldunen jokoaz haxe dio: «Taldea gaztearekin jokatu genuen, baina primeran moldatu ziren; batez ere, defentsan, baloi asko berreskuratu baikenuen».

Halere, irabaztea falta zitzailela aitortu du: «Betikoa gertatu zitzaigun, ondo jokatu, baina irabaztea falta». Astarloa ez zegoen ados hedabideren batek idatzitakoarekin: «Euskadi ez dago ahul baten batek esan duen bezala, eta erakutsi dugu».

KOLDO ALDUNTZIN
Astarloa (zutik) Euskadi-Cote D'Argent partidari, Donostian.

ESKU-HUSKA. Beotibarren jokatuko dute berriz finalerako txartela, heldu den astelehenean

Muruamendiarazek hirugarren partida behartu du, Medina ezustean harrapatuz

Lehenengo partida piloteoan galdu zuela gogoratuta, erasora jokatu zuen atzokoa Tolosan

MURUAMENDIARAZ 22 MEDINA 10

Iraupena: 35 minutu.

Pilotakadak: 195.

Saketik: Muruamendiarazek 6 eta falta bat (bi aldiz pasa).

Medinak 2 eta faltarik ez.

Pasak: Muruamendiarazek bat ere ez. Medinak bat.

Markagailua: 7-0, 7-1, 10-1, 10-2, 12-2, 13-3, 13-4, 14-6, 15-6, 18-6, 18-10 eta 22-10.

Bestelakoak: Sarrera polita Tolosako Beotibarren. Hiru partidako funtzioa izan zen, eta hiru partidetan xingola beltzarekin aritu ziren pilotariak, atzo kotxe istripu batean hil zen Javier Erostarbe pilotari ohiairen oroimenez.

Enekoitz Telleria | **TOLOSA**

Fernando *Momo* Medinak joan den astelehenean emandako erakustaldiaren peskizan hurbildu zen atzo jendea Tolosako Beotibarrera. Atzelari mexikarraren jokatzeko moduak, haren estilo bitxiak eta, aldi berean, freskoak, harridura eragiten du pilotazaleen artean, eta nabaritzen da hori frontoian. Atzo, ordea, mexikarraren jokoaz tantaka baino ez zuten gozatu. Benetako erakustaldia eman zuena, Iker Muruamendiaraz izan zen. Aurreneko partidua piloteo luzean galdu zuela gogoratuta, taktikaz erabat aldatzea erabaki zuen atzokorako. Bete-betea asmatu zuen.

Medina hotz-hotzean harrapatu zuen Muruamendiarazen itxuraldaketak. Patxadaz hasi zen hura lehenengo partidari pilotatzen ongi nagusitu zela jakitun, baina konturatzerako 7-0 ari zen galtzen. Ongi sakatu eta gantxo zein dejadaz tantoa amaitzen zuen Muruamendiarazek. 1,94 metroko mexikarra, abilezia mugitzen da aurreko koadroetan, duen garaierarako, baina asko behartu zuen atzo kontrarioak. Ez zuen asmatzen erauntsiari nola eutsi.

Lehen tantoa egin eta bere pilota atera zuenean —lurrean ikaragarri zebilen gehigikeria bat—, saiatu zen kontrarioari lan egin arazten, lau t'erdiko arrastoaz harantzago. Baina erasoan aritu ez zenetan, defentsa ikusgarria erakutsi zuen Muruamendiarazek. Bere buroa estu ikusi zuenetan, beti asmatu zuen erritmoa apurtu eta tantoa amaitzen. Sotamanoz eta bi paretaz gauza bitxiak eskaini zituen mexikarrak, baina korrika eta presaka, urduri, aritu zen gehienetan. Merezimendu osoz, partida ederra eginda, lortu du Bergarako aurrelariak hirugarren partida behartzea. Heldu den astelehenean, Beotibarren ariko dira berriro.

Badiola III.a-Etxaniz II.ak ere hirugarren partida beharko dute

Larunbat gauean Azkoitian jokatuako partidari behartu zuen Iban Etxanizek 2. Mailako Lau t'erdiko txapelketa horretako

GARI GARAIALDE

Fernando Medina, sakatzen. Atzo, amore eman behar izan zuen.

finalerdietako hirugarren partida, Andoni Badiola *Badiola III.a* mendean hartuta (19-22). Finalerdietako lehenengoa Lekeitik aurrelariak irabazi zuen (22-17), baina bere herriarren aurrean jokatuak bigarrena, 75

minutuko norgehiagoka gogoraren ostean, Etxanizek atera zuen aurrera. Hirugarren partida erabakigarria, Eibarko Astelenen jokatu dute heldu den igandean. Finala, hilaren 21erako dago iragarrita, Donostian.

PALA. Beldarrainekin ariko da, abenduaren 22an

Garmak lortu du 2. Mailako finalean aritzeko txartela

E. I. | **DONOSTIA**

Buruz Buruko 2. Mailako Txapelketako finala jokatzeko txartela lortu zuen atzo Garmak Bilboko Deportivo pilotalekuan. Casado nafarrari egundoko jipoia eman zion (35-15), eta Julen Beldarrainen kontra jokatu du final nagusia, abenduaren 22an, Bilboko Deportivo bertan —Insausti eta Danielen arteko Lehen Mailako finala ere egun horretarako dago iragarrita—.

Atzoko finalerdiak, 8nako berdinketa arte bakarrik iraun

zuen, hortik aurrera, jaun eta jabe izan zen Garma. Sakearekin min handia egin zuen (11 tanto) eta piloteoan ere askoz hobeto asmatu zuen kontrarioaren aldean.

Atzoko jaialdiko aurreneko partida, zesta-puntakoa, Alberdi II.a-Gotiak irabazi zuten Etxalus-Felixen kontra (23-30). Alberdi izan zen lau puntisten artean onena. Jaialdiko bigarrenen, berriz, Unda I.ak egin zuen partida ederra eta, Garrido lagun hartuta, Urkia eta Beldarrain hartu zituen mendean (38-45).

TRINKETA. Biscouby kanporatu zuen Istillartek

Etxeto eta Istillarte aurrera Superprestige Txapelketan

E. I. | **DONOSTIA**

Erabakita gelditu ziren atzo, Donibane Garaziko Garat trinketea, aurtengo Superprestige txapelketako final-laurdenak: Ozafrain-Istillarte batetik, eta Mayte-Etxeto bestetik. Heldu den astelehenean jokatu dira bi norgehiagokak.

Atzo, Thierry Etxeto eta Jean Claude Istillarte izan ziren final-laurdenetako txartela lortu zutenak. Etxetok, inolako arazorik gabe hartu zuen mendean Patrick Ezkurra urruñarra (40-20). Lehen tantoetan baino ez

zion eutsi galtzaileak irabazleari. Hortik aurrera, erabateko nagusitasuna izan zen Etxetorena, eta ez zion inolako aukerarik eman Ezkurrari, aurreko koadroetan nahastu zezan.

Donibane Garaziko beste partidari —300 ikusle baino gehiago bildu ziren atzo ere—, ezustekoa eman zuen Istillartek Biscouby faboritoari irabazita (38-40). Ia partida osoa aurretik egin zuen Biscoubyk (36-31 ere bai), baina ez zuen inoiz amore eman Istillartek. 38na berdintzea lortu zuen lehenengo, eta partida irabazi ondoren.

ERREMONTEA

Etokizuneko Pilotarien Torneoko finala Euskalen geldituko da gaur erabakita

Zeberio III.a-Badiola eta Larrea-Etxeberria III.ak jokatu dute gaur Huarteko Euskal Jai Berri pilotalekuan Etokizuneko Pilotarien Torneoko bigarren finalerdia. Joan den ostegunean, Agirresarobe-Aizpurua II.ak lortu zuten jokoan zegoen aurreneko txartela Zalakain eta Zestau III.ari irabazita (40-36), eta gaur jakingo dute haiek zein bikoteri kontra jokatu duten final nagusia —hilaren 15erako dago iragarritan, Hernaniko Galarreta pilotalekuan—. Torneoko partida horren aurretik jokatu den estelarra ere ez da badaezpadakoa. Ezkurra txapeladuna, Urkorekin, Altuna II.a-Eizagirreren kontra.

JAIALDIK

IGANDEKO EMAITZAK EIBAR.

Titin III.a-Auxkin 18; Olaiola I.a-Pascual 22.

Lehen Mailako Lau t'erdikoak: Beloki 6;

Eugi 22. Koka-Albizuri 13;

Baleztena-Apeztegia 22.

AZKOITIA.

2. Mailako Lau t'erdikoak: Badiola III.a 19;

Etxaniz II.a 22. Otaegi-Errandonea III.a 19;

Galarza V.a-Txikito IX.a 22.

BERNEDO.

Oiaga-Gorriti 16; OarArteta-Zubiaga 22.

Errandonea II.a-Fuertes 20; Ayo-Elola 22.

LA PUEBLA DE ARGANZON.

Ariznabarreta-Aldazabal IV.a 15;

Esnañ-Gabari 22.

GALARRETA.

Zalakain-Gaztelu 35;

Matxin III.a-Reklusa 28. Matxin-Iriarte 40;

Elizalde-A. Lekunberri 39.

Agirresarobe-Txikuri 40;

Bereziartua-Auzmendi 37. Iribarren-Urko 30;

Sarasua-Zestau III.a 29.

ATZOKO EMAITZAK TOLOSA.

Arbizu-Bengoetxea V.a 18;

Azpiroz-Galarza VI.a 16. *2. Mailako Lau t'erdikoak:* Muruamendiaraz 22; Medina 10.

Tirapu-Peñagarikano 22;

Berasaluze VIII.a-Armendariz 20.

DEPORTIVO.

Etxalus-Felix 23; Alberdi II.a-Goitia 30.

Urkia-Beldarrain 38; Unda I.a-Garrido 45.

2. Mailako Txapelketa: Garma 35;

Casado 15.

DONIBANE GARAZI.

Superprestige Txapelketa: Etxeto 40;

Ezkurra 20. Biscouby 38; Istillarte 40.

GAURKO PARTIDAK EUSKAL. 16:00.

Ziganda-Reklusa / Martinez-Astibia.

Ezkurra-Urko / Altuna II.a-Eizagirre.

Etokizuneko Pilotarien Torneoa:

Zeberio III.a-Badiola /

Larrea-Etxeberria III.a.

Matxin-Auzmendi / Iñigo-Urreta II.a.

HITZ BITAN

Zorigaiztoa amaitu ote da?

FUTBOLA. Belauneko lesioek eraginda, Ronaldok 25 hilabete egin ditu golik sartu gabe. Igandean, bere itzuleran, amaitu egin zen lehorta hori

Ekaitz Agirre | DONOSTIA

Igandea. Brescia-Inter Milan aurrez aurre Italiako Ligako 13. jardunaldian. Hector Cuperrek Ronaldo hasierako hamaikakoan zelairatu zuen, denboraldian bigarren goz, Vierirekin aurrealdeko bikotea osatuz. Brasildarrak partidako aurreneko gola sartu zuen, 19. minutuan, eta Interren garaipena bideratu (1-3). Golak esanahi berezia zuen Ronaldorentzat, bi urte baino gehiago egin baititu partida ofizialean golik sartu gabe. 1999ko azaroaren 21ean Inter-Lecce partidaren sartu zuen gol hura Ronaldok. Interrek 6-0 irabazi zuen; brasildarrak bosgarrena egin zuen, penaltiz, baina zortzi minutu geroago lesionatu egin zen eskuineko belaunean.

«Munduko gizonik zoriontsuena naiz, eta gola laguntza eman didaten guztiei eskaini nahi diet», esan zuen brasildarrak irribarretsu igandeko partidara amaituta. Ez da gutxiagorako. Bere kirol jardunaren bolada ilunena ahanzi nahi du aurretzean Ronaldok, eta, 2002ko Munduko Txapelketa jokatzeko, dituenak eta bi emateko prest azaldu da: «Azkeneko urteak ahaztu nahi ditut. Galdutako denbora berreskuratu eta lehengoa izateko lan egingo dut».

Aurkariak ere poztu egin dira Ronaldoren golarekin

Izan ere, jokalaria gutxi edukidute Ronaldo Nazario de Lima brasildarrak adinako zoritxarra azken urteetan. Belauneko arazoak 1996an hasi zitzaizkion. Urte hartako otsailean egin zio-

ten lehen ebakuntza eskuin belaunean, lotailu bat hautsi ostean. 1998ko uztaillean tendinitisa aurkitu zioten ezker belaunean, eta bi hilabete geroago eskuinekoan. 1999ko azaroaren 21ean, Lecceren aurka, eskuin belauneko lotailua hautsi zuen, bigarren, eta 2000ko apirilaren 12an bueltatu zen jokora, baina lotailu berbera hautsi zitzaion, beste behin. Igandeko golak zorigaiztotik irteteko balioko al dio Ronaldori?

Interreko zaleak biziki poztu ziren Ronaldoren golarekin, baina ez ziren bakarrak izan. Bresciako zaleek kiroltasunez txalotu zuten brasildarraren gola, eta Nesta Lazioko kapitainak honako hau esan zuen euren partidara amaituta: «Gure garaipenak baino gehiago poztu nau Ronaldoren golak».

MAX SOLINAS / AP

Ronaldo, igandean Bresciari sartutako gola ospatzen.

HITZ ETA PITZ

LANCE ARMSTRONG

(US Postal taldeko ziklista)

«Frantziako Tourrean hartuko dituzten segurtasun neurriak biziki kezkatzen naute»

CATHY FREEMAN

(400 metroetako korrikalaria)

«Martxoan itzuliko naiz lehiaketara, Melbournen. Gogotsu entrenatzen ari naiz, ilusio handiarekin»

JAVIER IRURETAGOiena

(Deportivoko entrenatzailea)

«L'Hospitaletoko presidentea Jesus Gil baino famatuagoa egingo da»

KIROL ESKALADA. Munduko Kopa hamargarren amaitu du azpeitiarrak

MIREN SAEZ

Leire Agirre bosgarren sailkatu da Birminghamen

Munduko Kopako azkeneko proba jokatu da asteburuan, Birminghamen (Ingalaterra), eta Leire Agirre bosgarren sailkatu zen. Ondorioz, Munduko Kopa hamargarren postuan amaitu du eskalatzaile azpeitiarrak. Iaz Munichen lortutako laugarren postua da Leire Agirreren onena Munduko Kopako probetan.

ESKUBALOIA

Emakumezkoen Munduko Txapelketako final-zortzirenak jokatu dira gaur

Lehen fasea amaituta, Munduko Eskubaloia Txapelketa fase erabakigarrian sartu da Italian. Gaur hasiko dira final-zortzirenetako kanporaketak, partida bakarrera. Zortzi kanporaketak honako hauek izango dira: Austria-Eslovenia, Espainia-Frantzia, Danimarka-Angola, Brasil-Jugoslavia, Suedia-Holanda, Norvegia-Hego Korea, Txina-Hungaria eta Errusia-Italia. Partida irabazten duten selekzioek final-laurdenetarako txartela lortuko dute. Danimarka, Suedia, Errusia eta Norvegia dira orain arteko partida guztiak irabazi dituzten selekzioak.

ATLETISMOA

EHUk antolatuta, Herri Lasterketa jokatu da abenduaren 16an

Euskal Herriko Unibertsitateak (EHU) UPV/EHUko I. Herri Lasterketa antolatu du abenduaren 16rako Donostian. Parte-hartzaileek 12 kilometroko ibilbidea osatu beharko dute, Gipuzkoako campusetik abiatu eta Kontxan amaituta. Izena emateko epea abenduaren 14an bukatuko da.

ATLETISMOA

Javier Condek irabazi du Lau Zubietako krosa

Javier Condek irabazi zuen, igandean, Lau Zubietako krosa. Proban parte hartu zuten 420 korrikarietako 12 kilometroko ibilbidea gora-beheratsua osatu zuten, eta Condek 40:25eko denbora egin zuen. Fernando Zuloaga eta Jose Bizkarrondo helmugaratu ziren ondoren. Emakumeetan Maider Fernandezek irabazi zuen.

SASKIBALOIA

Lakersi aurre egiteko talde sendoena dela erakutsi du Sacramentok, Stojakovic eta Webber buru direla

Sacramento Kingsek denboraldiko hamaseigarren garaipena lortu zuen atzo, Miami Heati 95-88 irabazita. Lesiotik osatuta, Chris Webberrek 18 puntu sartu zituen itzuleran, baina Peja Stojakovic izan zen partidako onena, 23 punturekin. Sacramentok 16 partida irabazi ditu eta 5 galdu denboraldia hasi zenetik. Jardunaldiko izarretako bat Vince Carter izan zen, 42 puntu sartuta. Bere taldeak, Toronto Raptorsek, ordea, galdu egin zuen, Phoenix Suns aurka.

OSASUNA. 38

Gabonen Ebola birusak jota hamar lagun hil direla baieztatu du OMEk

Iaz Ugandan gaixotasun horren eraginez 224 pertsona hil zirenez geroztik ezagutu den lehen izurria da

AZPIEGITURAK. 45

Kursaalen aurtengo kontzertuetan izandako jendetzak soberan gainditu ditu aurreikusitakoak

ZINEMA. 43

Zinema klasikoaren bederatzi film erakutsiko ditu Arte Eder museoak

Stanley Kubrick, John Ford, Victor Erice eta beste hainbaten lanak ikus ahal izango dira, etzitik urtarilaren 12a arte

200.000tik gora lagun izan dira aurten Durangoko azokan; jende uholdea bestetan baino orekatuagoa izan da

Erakuslechio sendotua

OSASUNA. Sukar hemorragiko mota hilgarria berriz agertu dela baieztatu dute medikuek

Hamar lagun hil dira berriki Gabonen Ebola birusak jota

Kongoko Errepublika Demokratikoan birusaren agerraldirik ez dagoela zehaztu du OMEk

Juanma Sarasola | DONOSTIA

Osasunaren Munduko Erakundeak (OME) atzo jakinarazi zuenez, Gabonen Ebola birusa harzara agertu da. 11 pertsona kutsatu eta horietatik hamar hil egin dira. Bestalde, Kongoko Errepublika Demokratikoan kasurik izan ez dela egiaztatu dute.

Iragan urtean, Ugandan, 224 pertsona hil zirenetik ezagututako lehenbiziko izurria da Gabongoa. OMEko eledun Gregory Hartlek jakinarazi zuenez, zientzialari talde batek Francivillen egindako azterketek egiaztatu dute Ebola aldaerari dagozkiena Ogue Ivindo probintzian (Gabon) atzemandako sukar hemorragikoko 11 kasuak. Kutsatutako hamar lagun hil direla ere adierazi zuen Hartlek.

Bien bitartean, Kongoko Errepublika Demokratikoan us-tez Ebola birusak kutsatutako pertsonak aztertu ondoren iker-tzaileek ondorioztatu dute gai-xo horiek ez daudela Ebola birusak jota. Aitzitik, beste sukar hemorragiko mota batek jota daude. Zentzu horretan zera adierazi zuen atzo Hartlek: «Erabat ezberdina den sukar bati dagozkie kasu horiek; bali-teke gripea izate».

Gabonen birusaren kutsape-na saiheste aldera OMEk osasun langileei maskarak eta esku-larruak banatuko dizkie. OMEko iturrien arabera, hildakoen artean ez dago osasun langile-rik.

Hildako primateen kopuru handiak piztu du alarma

Oraingo Ebola birusaren ager-penaz Gabongo Ogue Ivindo es-kualdean primateen heriotzek ohartarazi dute. Itxura batean, ezohiko heriotza kopurua izan da. Birusak primateak nahiz gi-zakiak gogor erasaten dituenaz medikuak erne dabil-tza.

Ebola birusa 1976an erregis-tratu zuten lehen aldikotz. Izena lehen agerraldia izandako toki-tik hartu zuten zientzialariek: Kongoko Errepublika Demo-kratikoko ipar-mendebaldeko Ebola ibaitik, hain zuzen ere.

Kongoko Errepublika Demo-kratikoan oraingo kasuak Ebo-lari dagozkiola baztertuta, ber-tan 1976tik hona 17 pertsona zendu dira Ebolaren ondorioz, guziak Dekese herrian.

AP
Ebola birusaren irudi mikroskopiko bat.

BIRUSAREN EZAGARRIAK

Zehaztu gabeko jatorria duen arrisku handiko birusa

Ebola birusa arrunt arriskutsua da, eta kutsabi-de ugari ditu, batik bat jariakinen bidez igor-tzen da. Oraindik ez dago berariazko trata-mendurik, eta eriak tratatzeko segurtasun neu-rrri hertsia hartzea funtsezkoa da.

KUTSAPENA. Ebola birusa kutsatzeko harreman zuzena behar da. Hauek dira kutsabideak: gai-xotutako pertsonen odola, jariakinak, organoak eta semena. Semen bidezko kutsaketa eria sen-datu eta zazpi astera ere gertatzen ahal da. Be-rebat, kutsatutako txinpantze eri edota hilak ukitzea ere kutsatzeko modua izan daiteke, Bo-li Kostan eta Gabonen gertatu bezala.

INKUBAZIOA. Birusak bi eta 21 egun artean be-har ditu inkubatzeko.

SINTOMAK. Hasierako sintomak bat bateko su-karra, ahulezia, giharretako, buruko eta ezta-rriko minak dira. Jarraian goitikatzeta, behe-ra-koa, legena, giltzurrunetako eta gibelako dis-funtzioak, eta barneko nahiz kanpoko odol jarioak gertatzen ahal dira.

DIAGNOSIA. Laborategi berezietan odol laginen probak egiten dituzte, eta birusaren antígeno espe-zifikoa eta geneak atzematea lortu dute. Halaber, birusa laborategian isolatzea erdietsi dute. Nolanahi ere proba horiek ez daude edo-noren esku, ez behintzat merkaturatzeko mo-duan. Proben arriskua oso handia denez txoil baldintza berezietan egiten dituzte.

TERAPIA. Ez dago tratamendu edo txerto espe-zifikorik Ebola sukar hemorragikoaren aurka. Kasu larrietan eriek artatze intentsiboa behar dute, maiz deshidratatzen baitira eta benabar-neko injekzioak behar izaten baitituzte.

HERIOTZA-TASA. Kasuen %70-90ean hilgarria da.

GAIXOEN BAKARTZEA. Birusak kutsatutakoengan edota kutsapenaren susmopean direnengan bakartze hertsian egin behar da artatzea. Eri-eteetako langile guziei gaitzaren gaineko infor-mazio zehatza eman behar zaie, baita segur-tasun neurriez ere. Hiltzen diren eriak berehala ehortzi edota erraustu behar dira.

SORTZE-EREMUA. Ebolaren eremu naturala Afri-kako eta Asiako oihanetan dagoela uste dute zientzialariek, baina identifikatzeko dago. Gai-tzaren hastapena azaltzeko hainbat hipotesi planteatu dira. Sorburutzat landare birus bat eta karraskari batzuk jo izan dituzte; guziak ere egiaztatu gabe, ordea. Laborategian egindako behaketetan ikusi dutenez bertan Ebola birusa kutsatu zaien saguzaharrak ez dira hiltzen. Hortik ondorioztatu dute agian saguzaharrek birusa oihan tropikaletan bizirik mantentzeko papera joka dezaketela. Primate ez gizatiarrak gizakien kutsatze iturri izan diren arren, iker-tzaileek ez dituzte sorburu orokortzat jotzen. Primateak zein gizakiak eremu naturalek edo-ta bertatik sortutako kutsapen kate baten bidez kutsatu dira. Dena den, Ebolaren jatorriaren gaineko misterioa ez da argitu oraindik.

ZIENTZIA

2001eko Nobel sariak banatu dituzte Stockholmen

Erredakzioa | DONOSTIA

Atzo, Alfred Nobelen he-riotzaren urteurrenean, berak abiatutako Nobel sariak eman zituzten Sue-diako hiriburuan. Besteak beste, Medikuntza eta Fi-siologia, Kimika eta Fisika sariak banatu zituzten.

Aurtengo aldian ekital-diak ohi baino egun gehia-go iraun du, Nobel sarien 100. urtemuga betetzen baita. Hala, abenduaren 4an hasi eta hilaren 14a bitartean iraungo dute os-pakizunek.

Zientzia alorrean hone-la banatu dira aurren sa-riak: Medikuntza eta Fi-siologia saria Leland Har-well, Paul Nurse eta Tim Huntentzat izan da, min-biziaren kontrako tera-piak garatzen laguntzeko ziklo zelularren gaineko lanengatik.

Fisika saria Eric Corne-llek, Wolfgang Ketterlek eta Carl E. Wiemannek ja-so dute, Albert Einsteinek planteatutako hipotesi bat frogatzeagatik.

Kimika arloan, aldiz, William Knowles, Ryoji Noyori eta Barry Shar-pless izan dira sarituak. Botiken nahigabeko on-dorioak gutxitzeko erre-akzio kimikoak aztertze-a-gatik eman diete saria.

OSASUNA

Gorputzetik landa organoak bizirik atxikitzeko metodo berria lortu dute

Erredakzioa | DONOSTIA

AEBetan metodo berri bat ondu dute giza orga-noak gorputzetik kanpo denbora gehiago bizirik mantentzeko. Transplan-teetarako oso baliagarri-tzat jo dute sendagileek.

Pittsburgheko Uniber-tsitateko ikertzaileek giza bihotz bat 12 orduz gorputzetik at taupa-taupa atxikitzea lortu dute duela gutxi. Horretarako POPS edo Organoak Babesteko Sistema Eramangarri bat erabili dute. Metodo be-rriak transplanteetan bizi haboro salba ditzakeela diote medikuek.

IZARRAREN HAUTSA

Inaki Irazabalbeitia ■ ZIBNTZI DIBULGATZAILEA

Sasien gaineretik eta azpitik: zientzia

Aurreko astean egunkarietan leitu nuen notizia. Telebista-lehiaketa batean Nazioarteko Espazio-estazioan egonaldia egitea izango omen da sari nagusia. Hasiera batean letra larriei baino ez nien jaramon egin. Xelebrekeria otu zitzaidan. Garrantzia handirik ez nion eman, telezaborraren beste urrats bat, harik eta letra xehea irakurtzen hasi nintzen arte.

Izan ere, sasizientzia onartzearen saria teknologia aurreratuenaz gozatzea da.

Badabil hor zehar von Daniken izeneko austriar batek bultzatutako sasiteoria, non azaltzen baita gure planetak zibilizazio estralurtarren bisitak izan dituela eta harreman horien ondorioz gure arbasoek piramideak, Nazcako irudiak eta beste lan arkeologiko batzuk egin zituztela. Ideiak horrek ez du ez bururik ezta buztanik ere, baina hedapen handia izan du. Telebista-lehiaketa horretan bada, lehiakideak estralurtarren 'froga' omen diren toki

horietan lehiatuko dira ideia horien aitzakian.

Xelebrekeria baino gehiago iruditzen zait auzia. Ezinegona eragin dit. Barrabaskeria iruditzen zait. Espazio-entzia errusiarrak arazo ekonomiko larriak ditu. *Soiuz* ontzietako hiru eserlekuetako bat espazio-turistei alokatzea zilegi iruditzen zait. Zutabe honetan bertan txalotu nuen Dennis Titoren bidaia. Alta bada, tokiz kanpo dago, ene aburuz, sasizientzia oinarritutako lehiaketa baten irabazleari ohore hori izateko aukera ematea, haizearen beharrik ez du-

ten sasizientziei hauspoz eragitea da eta. Zientzia eta teknologiaren aitzindari-ritzan ari den erakunde batek tentu handiagotz ibili beharko luke. Akatsa kontontzeko beta dute oraindik, hala ere. Duintasunaren izenean, alajaina!

Geurera etorrita, benetako zientziaz gozatzeko parada izango dugu datorren ostegunean Eibarko Armeria Eskolako Areto Nagusian arratsaldeko 4z gero. Stephen Jay Gould-ek, paleontologo eta zientzia dibulgatzaile handiak, EIEk eta Elhuyarrek antolatutako 'Prosa Zientifikoa' izeneko jardunaldien sarre-hitzaldia egingo du. Aukera baduzue, ez ezazue galdu, eboluzioaren teoriaren berrirakurketa aitzinatu duen gizonaren hitzak mereziko dute eta.

IKERKUNTZA. Epilepsia osatzeko erabilia da tresna, taupada-markagailu baten antzekoa

Kirurgia bidez depresioari aurre egin dakiokeela frogatzen ari dira

Garunean tresna bat jartzean datza ebakuntza, eta arazoak sor ditzake

Erredakzioa | **DONOSTIA**

Depresioa ohiko osasun arazoa bihurtzen ari da, eta milaka zientzialari ari dira mundu zabalean haren aurkako sendagaiak eta tratamenduak ikeritzen. Batez ere botikak eskaintzen zaizkie gaixoei. Kirurgia bidez konponbidea ere hel daitekeela diote, ordea, zenbait ikertzailek. Esaterako, epilepsia-ari aurre egiteko arrunt erabilia den ebakuntza mota bat erabilgarria izan daitekeela esaten ari dira igaro urteotan. Beren ustea erdi ustela ez dela azaltzeko, gainera, zientzialari talde bik ikerketa bat aurkeztu dute, Ameriketako Estatu Batuetako neuropsikologo urteroko bilan, Hawaiiin.

Ikerketan aztertuko ebakuntzak garuneko nerbio bagoan gailu bat ezartzean datza. Taupada-markagailu antzeko bat da. Zientzialariek orain urte bi gailu hori garunean ezarritako 60 lagun ikertu dituzte. Guztiak depresio nahikoa latzak jotako pertsonak ziren, botikekin sendatzen zailak. Kasu horien artean arinenetan emaitza onak eman ditu ebakuntzak, %60ri mesede egin die. Kasurik larrienenetan, ordea, ez du emaitza biko-rik eman.

DATUA

Emakumeen laurdena, gizonezkoen %12. Gaitz hedatua da egun depresioa, mundu zabalean. Ohikoa. Ohikoegia. Emakumeen laurdena erasan dezake bizi-tzako uneren batean, eta gizasemeen %12.

Oraindik ez dago argi taupada-markagailua depresioak tratatzeko erabilgarria izango den. Gailua egiten duen enpresa —Cyberonics— ikertzen ari da. Orain zehazki nazioarte mailan ikerketa handi bat egiten ari dira, etorkizunera begira nola jokatuko erabakitzeke.

Eragozpenak, ugari bezain handiak

Nolanahi ere, ezin uka, eragozpen ugari ikusten zaizkio kirurgia mota honi, berehala depresioak osatzeko erabiltzen has-teko. Garunean ebakuntza bat egitean datza, eta nahigabeko ondorioak izan ditzake. Larri-giak. Gailua, gainera, ezarri ez-kero, betiko geratuko da gaixo-aren garunean. Horregatik zen-bait aditu oso uzkur agertu dira ebakuntza hori erabiltzeko au-

ALBERTO PELLASCHIAR / AP
Emakume bat negarrez.

keraren aurrean, eta soilik kasu oso jakin batzuetan erabili be-harko litzatekeela diote.

Gailuak bihotza gaixo dagoe-nean jarri ohi diren taupada-markagailuen antz handia du. Zati bi ditu: elektrodo bat eta bateria. Bateria ez doa garune-an, baizik eta bularraldean. Elektrodoa, berriz, nerbio bago-

ra heltzen da, eta bateriak ema-ten dion indarrari esker kitzika-tu egiten du.

Etenik gabea izaten da kitzi-katzea. Gailuak 30 segundoko eztanda txikiak eragiten ditu nerbio bagoan, eta horiexek di-ra hain justu depresioak jota da-goena hobeto sentiarazten du-tena.

LAGURAEAN

KLONAZIOA

Arratoi eme baten enbrioia lortu du klonazio bidez Frantziako enpresa batek

Frantziako GenOway enpre-sako arduradunek aditzera eman dutenez arratoi eme baten enbrioia lortu dute klonazio bidez. Aditzera eman dutenez ernakuntza sistema ohikoaren bidez lor-tzen diren enbrioiekin alde-ratuz ez du ezberdintasunik. Orain enbrioi horretatik ze-lula-amak lortu nahi dituzte.

ESPAZIOA

Ebakuntzak nola egin ikasten ari dira astronautak

Gero eta denbora gehiago egiten dute astronautek es-pazioan beren misioetan. Horietan larrialdi egoeretan aurki daitezke maiz, eta zer egin jakiteko kirurgia esko-lak ematen ari zaie NASA as-tronautei. Oinarritzko eba-kuntza zenbait nola egiten diren irakatsi nahi die. Diote-nez batez ere gizakia Marte-ra helduko den egunean pentsatzen ari dira.

IKERKUNTZA

Estresak bihotzekoak izateko arriskua handitzen du, batez ere pertsona gazteetan

Italiako kardiologo talde ba-tek ikerketa egin du stresak bihotzeko gaitzetan nola eragiten duen ikusteko. Argi ikusi dute stresak jotako pertsona gazteek bihotzekoa izateko arriskua handitzen duela. Norbere burua gogo-rregi hartuta dabilzan per-tsonen lasaia ibiltzeko aholkatu diete.

Asteartea, 2001-12- 11

51. astea ■ 348 egun igaro dira ■ 17 egun falta dira

esaera

Gazte zaharrean ez dago gizona

datuak

jakingarria

18

Hemezortzi pinguino espezie daude. Eta horiek denak antzekoak diren arren, euren artean desberdintasun nabarmenak dituzte.

45

Munduan ezagutzen den pinguinorik txikiena *Eudyptula minor* espeziekoa da, eta 45 zentimetrotako luzera dauka.

1,20

Munduko pinguinorik handienak, enperadore motakoak, 1,20 metro ditu.

telefonoak

Hegoaldetik Iparraldera hots egiteko: 00-335 aurrezenbakia. Iparraldetik Hegoaldera: 00-34

IPARRALDEA	
Kostaldeko ospitalea	59443355
SAMU	15/59633333
Pozoitze kasuetan	56.96.40.80
Suhiltzaileak	18
Suhiltzaileak BAMen	59635555
Polizia	17
Baionako Suprefetura	59590919
Elektrika-gas arazoak	14/59521018
Errepideetako berri	56963333
Kontseilu Orokorra	59257840
Miarritzeko aireportua	59239066
SNCFko trenbideak	59555050
Laborantza Gambera	59295043
Ordua telefonoz	3699
Meteo agiria (grabatua)	59220330
Meteo zerbitzuak	59238415
Baiona Taxi	59594848

HEGOALDEA	
SOS Deiak	112
Udalzaingoa	092
Polizia Nazionala	091
Ordua telefonoz	093
Telefono argibideak	1003

ARABA	
Suhiltzaileak	945161163
Gurutze Gorria	945222222
DYA	945281020

Errepideetako informazioa	945222058	Renfe	944238633
Ertzaintza-Arkaute	945282000	EuskoTren	902543210
Minioiak	945135500	Bizkaia irratii taxiak	944162222
Guardia Zibila	945256100	Radio Taxi	944448888
Txagorritxuko Ospitalea	945007000	Tele Taxi	944442333
Santiagoako O. Orokorra	945007600	Naturgas	902- 123456 / 900- 400523
Ospitale Militarra	945136577	Alkoholiko Anonimoak	944150751
Poliklinika	945140900	Hiesari aurre egiteko	
Arana Erietxea	945282800	Hiritar Elkarte, T-4	944221240
'Naa. S. Esperanza' klinika	945252500		
Asepeveo klinika	945274655/66		
Araba klinika	945142100	DYA	943464622
Forondako aireportua	945163591	Gurutze Gorria	943222222
Gasteizko Renfe geltokia	945230202	Itsasoko Gurutze Gorria	943272222
Autobus geltokia	945258400	Ospitale Probintziala	943006000
Radio Taxi	945273500	Erresidentzia	943007000
Elbarrituentzako taxiak	608870144	Gurutze Gorria (Donostia)	943214600

BIZKAIA	
Diputazioko suhiltzaileak	949422800
Bilboko suhiltzaileak	944233000
Gurutze Gorria	944222222
DYA	944319200
Ertzaintza	944441444
Larrialdiak (Osakidetza)	944007474
Basurtuko ospitalea	944006099
Galdakaoko erietxea	944007000
Santa Marina	944006900
Gurutzetako ospitalea	946006000
Sondikako aireportua	944869301

Renfe	944238633
EuskoTren	902543210
Bizkaia irratii taxiak	944162222
Radio Taxi	944448888
Tele Taxi	944442333
Naturgas	902- 123456 / 900- 400523
Alkoholiko Anonimoak	944150751
Hiesari aurre egiteko	
Hiritar Elkarte, T-4	944221240

GIPUZKOA	
DYA	943464622
Gurutze Gorria	943222222
Itsasoko Gurutze Gorria	943272222
Ospitale Probintziala	943006000
Erresidentzia	943007000
Gurutze Gorria (Donostia)	943214600
Gurutze Gorria (Irun)	943611203
Poliklinika	943462200
Debagoieneko erietxea	943035300
Zumarragako ospitalea	943035000
Bidasoako ospitalea	943007700
Mendaroko ospitalea	943032800
Amarako ospitalea	943007400
Ertzaintza	943288888
Guardia Zibila	943211100
Hondarribiko aireportua	943642240
Renfeko geltokia	943283599
EuskoTren	902543210
Taxi Autonomoak	943471717

Radio-taxi Donosti	943454535
Radio-taxi Santa Clara	943464646
Parada taxiak	943278825
Sanz Agirrezabala taxiak	943466757
Donosti Gas	943450200
Tolosagasa	943650782
Gas Hernani	943330928
Informazio sexuala	943320444
Donostiako suhiltzaileak	080
Gipuzkoako suhiltzaileak	943482112
Hiesari Aurrehartzeko eta Kontrolatzeko Egitasmoa	943006464

NAFARROA	
SOS Deiak/Foruzaingoa	112
Iruñeko suhiltzaileak	948222222
DYA	948171717
Gurutze Gorria	088
Errepideetako informazioa	948237000
Guardia Zibila	948427500
Eguneko Psikiatri O.	948273812/61
Nafarroako Ospitalea	948422100
Bideko Ama Birjina O.	948429400
Noaingo aireportua	948168700
Iruñeko Autobus geltokia	948223854
Renfeko geltokia	948130202
Radio Taxi	948221212
Teletaxi	948232300

DUELA 10 URTE

Erresuma Batua Maastrichteko Hitzarmena sinatzeko oztopo

Politika Sozialaren inguruko desadostasunek blokeatuta utzi zuten, atzo hamar urte, Maastrichteko goi bilera. Batasun Politikorako hitzarmena eztabaidatzen segitu zuten gauean Europako Komunitateko agintariak. Blokeoa-ren eragile nagusia Erresuma Batua izan zen. Izan ere, Erresuma Batuak ez zuen nahi Europako Komunitateak britainiarren politika soziala zuzentzea. Atzo hamar urte jakin zenez, bestalde, Erandioko herritik alde egiteko bost milioi pezeta eman zizkion Udalak Arriaga auzoko ijito familia bakoitzari. Atzo hamar urte Erandion eginiko udalbatzan onartu zen hori. Osasuna futbol taldeak, horretaz gain, Amsterdamgo Ajaxen kontra jokatu zuen gaur hamar urte, UEFA txapelketako kanporaketa batean.

efemerideak

Dirua egin zuten Oñatin

1875. urteko abenduaren 11n karlistak Oñatin dirua egiten hasi ziren: zaleen artean egun guztiz famatua den Oñatiko duroa ateraz zen. Bost eta hamar zentimoko txanponak ziren. Carlos erregegaiaren irudia dute alde batean, eta *Real Casa de Moneda Oñate 1875* hitzak bestean. Euskal Herriko txanpon gehienak Nafarroan egin ziren.

928. Antso I.a Gartzes erregea hil zen.

1834. Damaso Iturralde idazlea jaio zen, Bordelen.

SANTUAK.

Damaso, Antxo, Eutikio.

horoskopoa

Uxue Agirre

ARIES martxoak 21 - apirilak 20

Zein ondo zauden zure mundutxo politean murgildurik. Pozik bizi nahi duenarentzat ez dago modu hoberik. Baina, aizu, hankak lurrean!

TAURUS apirilak 21 - maiatzak 20

Aspaldion serio zaudе, inori hitzik egin gabe. Realaren jarraitzaile izatearen ondorio al da hori?

GEMINI maiatzak 21 - ekainak 20

Oso gustura joaten zara ume txikien ondora, baina aspertu egiten zara hamar minutu haiekin egon ostean.

CANCER ekainak 21 - uztailak 20

Dena geroko uztea ez da pertsona finei dagokiena. Eta, gainera, hasitako gauzak bukatu egin behar izaten direla ikasi beharko duzu!

LEO uztailak 21 - abuztuak 23

Ez izan zalantzarik! Baiezkoa eman eta egunak ekarriko dizkizun gauza onez gozatu. Alderdi horretan baduzu zer ikusia eta!

VIRGO abuztuak 24 - irailak 23

Ariketak, soinketa, sei kilometro lasterka... Ispiluan begiratzuz gero, ez duzu zeure burua ezagutu ere egingo!

LIBRA irailak 24 - urriak 23

Herrimina, herrimina... Azkenaldian, bederen, ez duzu horrelakorik izango! Atzoko afariak ase al zintuen?

SCORPIUS urriak 24 - azaroak 23

Berriro ere igandeak! Hori ere ospatu beharra dago: trago batzuk, bertsokak, irribarreak, begiak...

SAGITTARIUS azaroak 24 - abenduak 23

Lanetik kanpo lanari buruz aritzen zara hizketan. Ahaztu ezazu hara bueltatu arte, arren.

CAPRICORNUS abenduak 24 - urtarrilak 20

Azkenaldian hainbeste afari eta parranda... Noiz, baina, horrelakoak herrian bertan? Kapitalizatu egingo zara!

AQUARIUS urtarrilak 21 - otsailak 18

Asteburu guztietan duzu zer egina. Honako honetan jai zenuela eta majo ateratu diozu etekina. Logurarik ez?

PISCIS otsailak 19 - martxoak 20

Hori da hori umore ona. Hori da hori patxada. Hego haizea dabilenean gehiagi alaitzen zara.

farmaziak

ARABA

GASTEIZ. 09.00-22.00: AGIRRE, Voluntaria Entrega kalea, 40. F.Z. ELIZEGI, Santa Barbara plaza, 1. VILLACORTA, Legutianonko atea, 3. Gaeuz: GONZALO-BILBAO, Posta kalea, 34.

LAUDIO. Gau eta egun: EGIA, Zumalakarregi kalea, 13.

AMURRIO, ARTZINIEGA, AIARA, URDUÑA. Gau eta egun: PEREDA, Landako kalea, 26 (Amurrio).

BIZKAIA

BILBO. 09.00-22.00: AMAYUELAS, Ondarroa kalea, 16. BARZENA, Berastegi kalea, 1. BEITIA-COBO, Rondoko kalea (San Inazio). CAÑAS, Juan Garai kalea, 2. DE LA PEÑA, Ikastalde kalea, 2 (Zorroza). EREÑO, Aita Donosti kalea, 3 (Basurtu). Gaeuz: ARMESTO, Miguel Unamuno plaza (Zazpikaleak). UGARTE, Errexalde Zumardia, 37.

ARRATIA. Gau eta egun: ZAMALLOA, Askatasun kalea, 15 (Areatza).

BARAKALDO. Egunez: RICO, Herriko plaza, 14. Gaeuz: RUCO, Muguruza kalea, 2.

BASAURI. Gau eta egun: FERNANDEZ ANDRES, Katalunia kalea, 52.

BERMEO, MUNDAKA. Gau eta egun: MUNIOZGUREN, Askatasun Bidea, 15 (Bermeo).

DURANGALDEA. Gau eta egun: IRIGOIEN, Bizente Kapanaga kalea, 3 (Iurreta).

ERANDIO-TXORIHERRI. 09.00-22.00 RAMON-DIAZ, Etxegorri kalea, 3. Astrabudua (Erandio).

GERNIKA, BUSTURIA, FORUA. Gau eta egun: DOMINGUEZ, Don Tello kale.a 7 (Gernika).

GETXO. Gau eta egun: ABERASTURI, Maidagan kalea, 19.

LEIOA. 09.00-22.00: SAN ANDRES, Larramendi plaza, 2.

LEKEITIO-EA. Gau eta egun: ARRIETA, San Kristobal plaza (Lekeitio).

MEATZALDEA. Gau eta egun: SESMA, Meatzariaren etorbidea, 10 (Abanto).

MUNGIALDEA. Gau eta egun: ESPINAR, Ariz bidea, 11 (Mungia).

ONDARROA, MARKINA, BERRIATUA. Gau eta egun: BONET, Iturribarri kaela, 18 (Ondarroa).

PORTUGALETE, SANTURTZI, SESTAO. 09.00-22.00: GOIENETXEA, Abatxolo kalea, 19.

(Portugalete). BULLAIN, Antonio Alzaga etorbidea, 8 (Santurtzi). EGUZKIZA, Via Galindo kalea, 7 (Sestao).

Gaeuz: RUEDA, J. M. Barandiaran, 26 (Santurtzi).

URIBE-KOSTA. Gau eta egun: IRUSTA, Aitz-Gaine kalea, 1 (Berango).

ZALLA, GUENES, BALMASEDA. Gaeuz: BASAURI, Herriko plaza (Sodupe).

ZORNOTZA. Gau eta egun: GUARROTXENA, Jauregizar auzoa, 1.

GIPUZKOA

DONOSTIA. 09.00-22.00: URRETABIZKAIA, San Marzial kalea, 17. OTAEGI, Tolosa etorbidea, 27. BEITIA, Peña y Goñi kalea, 9 (Gros). ZULAIKA, Txirrita Bertsolariaren kalea. Gaeuz: ARETIO-LAORDEN, Askatasun etorbidea, 32.

ANDOAIN. Gau eta egun: DIAZ, Kale Nagusia, 19. Gaeuz: SAGASTIBERRI, Urbieta kalea, 7 (Hernani).

ARRASATE. Gau eta egun: CORCUERA, M. Aranbarri kalea, 1.

AZKOITIA, AZPEITIA. Egunez: ASEGINOLAZA, Goiko kalea, 2 (Azpeitia). Gau eta egun: JAEN, Ibai-Ondo kalea, 28 (Azkoitia).

BEASAIN, ORDIZIA. Egunez: URBIZU, Kale Nagusia, 8 (Beasain). Gaeuz: ARRIOLA, Plaza Nagusia, 10 (Ordizia).

BERGARA. Gau eta egun: MOZOS, San Pedro kalea, 4.

DEBA, MUTRIKU. Gau eta egun: BARRERA, Lersundi kalea, 20 (Deba).

EIBAR, ERMUA. Gau eta egun: LEKUNBERRI, Otaola kalea, 3 (Eibar).

ELGOIBAR, SORALUZE, MENDARO. Gau eta egun: ETXEBERRIA, Santa Ana kalea, 1 (Elgoibar).

ERRENTERIA, LEZO, PASAIA. Egunez: ETXEBESTE, Markola etorbidea, 18 (Aretxabeleta).

Gaeuz: URRACA, Donostia kalea, 3 (Errenteria).

ESKORIATZA, GATZAGA. Gau eta egun: ITURRALDE, Mitarte kalea, 18 (Aretxabeleta).

HERNANI, URNIETA. Gau eta egun: SAGASTIBERRI, Urbieta kalea, 7 (Hernani).

HONDARRIBIA. Gau eta egun: ERAUSKIN, San Pedro kalea, 28.

IRUN. Gau eta egun: GARCIA, Bartolome Urdinso kalea, 17 (Urantzu/San Migel).

LASARTE-ORIA, USURBIL. Egunez: URBISTONDO, San Frantzisko kalea, 1 (Lasarte).

Gaeuz: SAGASTIBERRI, Urbieta kalea, 7 (Hernani).

OIARTZUN. Gau eta egun: AGIRREZABALAGA, Arrazkularre kalea.

OÑATI. Gau eta egun: GARATE, Kale Barria, 42.

TOLOSA. Gau eta egun: OLARREAGA, Korreo kalea, 2.

URRETXU, ZUMARRAGA, LEGAZPI. Gau eta egun: SARRIA, Iparragire kalea, 1 (Zumarraga).

ZARAUTZ, ORIO, AIA. Gau eta egun: BARRENETXEA, Gipuzkoa kalea, 17 (Zarauz).

VILLABONA, ANOETA, IURUA, ASTEASU, ZIZURKIL. Gau eta egun: OLARREAGA, Korreo kalea, 2 (Tolosa).

ZESTOA, ZUMAIA, GETARIA. Gau eta egun: FULDAIN, Elkano kalea, 1 (Getaria).

NAFARROA

IRUÑERRIA. 09.00-22.00: LORCA, Gaztelu plaza, 25. ALDANA, Pedro I kalea, 12 (Iturrama). GUTIERREZ-PURROI, Maiteminduen pasealekua, 31 (Arrotapea). ORMAZABAL, Ferial plaza, 9 (Uharte). MARTINKORENA, Udaletxea, 7 (Barañain). Gaeuz: ALDANA, Pedro I kalea, 12 (Iturrama). GUTIERREZ-PURROI, Maiteminduen pasealekua, 31 (Arrotapea). MARTINKORENA, Udaletxea, 7 (Barañain).

Oharra: Frantziako legeei segituz, segurtasun neurriengatik Ipar Euskal Herriko guardiako farmazien izenak ematea debekatutrik dago. Guardiako farmazia batera joateko herriko edo eskualdeko polizi etxera deitu beharra dago derrigorrez.

han-hemen

Erotismoz girotutako eleberriekin arrakasta lortu du apaiz brasildar batek

Edmilson Ribeiro apaiz brasildarrak idazteko zaletasuna dauka. Azkenaldian haren eleberriak asko saldu dira Brasilen. Erotismoa eta hilketak dira Ribeiroren liburuen ardatza. Zeresana eman dute apaizaren liburuek, batik bat bere ingurunean, apaiz munduan. Ribeirok berak *Veja* aldizkariari jakinarazi dionez, «sexuari buruz idazteko ez dago esperientziarik eduki beharrik; intuizioa nahikoa da».

Kevin Spacey, txantxetarako gogoarekin Los Angelesen

The Shipping News filmaren estreinaldian izan zen Kevin Spacey aktore nagusia, Los Angelesen; txantxetarako gogo handiarekin aurkeztu zen, argazkian ikusten denez. Argazkian lurrean etzanda ageri da; eta hari begira, Lasse Hallström filmeko zuzendaria, Robert Nelson Jacobs ekoizlea eta Scott Glenn eta Rhys Ifans aktoreak filmeko aktoreak.

Gaiztoarena egitea nahiago, hatsa duenari musu ematea baino

Mexikoko aktore Marcela Pezetek esan duenez, nahiago du aukeran «foiletoietan-eta gaiztoarena egitea, hatsa daukaten gizon lerdenei musu ematea baino». Telesail askotan parte hartu izan du Marcela Pezetek aktore mexikarrak, eta, berak dioenez, ahoan hatsa duten aktore askori eman izan dio musuren bat edo beste. «Nirekin lan egiten dutenei ahoa eta gorputza garbitzeko esaten diet».

Bin Ladenen amak ez du onartzen semearen jokabidea

Osama Bin Laden saudiabiarraren ama elkarriketatu du Saudi Arabiako *Al Madina* egunkariak. Elkarriketa horretan esan duenez, semearen jokaera zenbait ez zaizkio gehiegi gustatu, baina, hala ere, ez dago haserre bere semearekin. Bin Ladenek «noizbait bide egokia» aurkituko duen esperantzaz badaukala dio haren amak aipatutako elkarriketa horretan. «Ondo egongo ahal da behintzat...».

hilberriak

(Juan Antonio Madariaga
Euskal Preso Politikoaren aita)

*Ez nau izutzen negu burbilak
uda betezko beroan
dakidalako irauten duela
orainak ere geroan*

**Andoni
Madariaga
Oli**

BERMEOKO ETXERAT

Bermeo, 2001eko abenduaren 11

*Izar berri bat piztutzeroa doa
Euskal Herriko zeru gainean*

**ARANJUEZ-KO
EUSKAL PRESOKO POLITIKOEN
KOLEKTIBOAREN IZENEAN**

**Andoni
Madariaga
Oli**

2001eko abenduaren 11

*2001eko abenduaren 10ean hil zen,
82 urte zituela.*

– Goian bego –

Haren emaztea: Maria Erezuma Elorriaga; seme-alabak: Gabriel, Juan Antonio eta Itxaso; ezkon seme-alabak: Bego Martinez, Gotzone Ajuria eta Juan Antonio Hernandez; bilobak: Abraham, Aitor eta Amaia; anai-arrebak, ezkon anai-arrebak, ilobak eta gainerako ahaideak.

Otoitz bat eskatzen dizuete haren arimaren alde, eta arren etor zaitezte Gaur, HILAK 11, arratsaldeko SEIETAN, gorpua bertan dela Bermeoko SANTA MARIA parrokian egingo diren hileta elizkizunetara. Aldez aurretik, mila esker.

Beila: Bermeoko Zulueta tanatorioko 1. aretoan.
Helbidea: Arene auzoa, Gibeles baserria.

Bermeo, 2001eko abenduaren 11

(Kartzelan dagoen
Juan Antonio Madariagaren aita)

*Bizkaiko bazter batean
Bermio partian,
gizon bat bizi zan
baserri batian
goizian sartzen zan
tabernako atian
ez zauen alde egiten
biharamon artian!*

**Andoni
Madariaga
Oli**

BERMEOKO A.A.B.

Bermeo, 2001eko abenduaren 11

(Kartzelan dagoen
Juan Antonio Madariagaren aita)

*Itzali ez den itzala
gure barnean
biziko dan argia da*

**Andoni
Madariaga
Oli**

**BERMEOKO
GAZTE ASANBLADA**

Bermeo, 2001eko abenduaren 11

(Kartzelan dagoen
Juan Antonio Madariagaren aita)

*Jaio behin
alai bizi
borrokan beti
bil inoiz ez!*

**Andoni
Madariaga
Oli**

BERMEOKO SEGI

Bermeo, 2001eko abenduaren 11

ESKELAK

Gaueko 9ak arte hartzen dira

(0034) 943 300 222

**Aitor
Pantzeska
Ortiz de
Pinedo
Fano
JAUNA**

*Logroñon, hilaren 9an, bil zen, igandearekin,
69 urte zituela, Elizakoak eta Aita Santuaren
bedeinkapena hartu ondoren.*

– Goian bego –

Haren emaztea: Alicia Rojas Gil; seme-alabak: Aitor, Nerea eta Leire; ezkon seme-alabak: Yolanda Trabudua eta Luis Alcalde; bilobak: Milia, Garazi, Loiola, Itxaso eta Amaia; ezkon anai-arrebak, ilobak, lehengusuak eta gainerako ahaideak.

Haren heriotzaren berri eman eta otoitz bat eskatzen dizuete haren arimaren alde, eta etor zaitezte egingo diren hileta elizkizun guztietara. Aldez aurretik mila esker.

ELIZKIZUNAK:
Gorpu-eramatea: familiartean egingo da.
Hileta eta meza:
asteartean, arratsaldeko zortzietan, Bilboko Nuestra Señora de los Reyes y San Fernando parrokian.
Ostegunetan, hilak 13, arratsaldeko
BOST ETA ERDIETAN meza bat izango da
Logroño Corazón de María parrokian.
Larunbatean, hilak 15, arratsaldeko SEIETAN, meza izango da Ibarrangeluko San Andres parrokian.

Bilbo, 2001eko abenduaren 11

– Goian bego –

Haren emaztea: Maria Pilar Azkona; seme-alabak: Javier eta Maria; ama: Maria Arratibel; anai-arrebak eta koinatu-koinatak: Jesus Mari eta Beatriz Urkia, Puri eta Antonio Odriozola, Jose Luis, Agustin eta Arantza Leunda, Maximo Juaristi eta Ixi Elgarresta; ilobak, lehengusuak eta gainerako ahaideak.

Otoitz bat eskatzen dizuete haren arimaren alde, eta arren etor zaitezte Gaur, HILAK 11, arratsaldeko ZAZPIETAN, Zumarragako ANDRA MARIA ZERURATZEAREN parrokian egingo diren hileta elizkizunetara. Aldez aurretik, mila esker.

*Gurekin da betiko
zure oroimena
gurekin betiko
zure irri eta kemena*

**Javier
Erostarbe
Arratibel**

Zumarraga, 2001eko abenduaren 11

DURANGOKO AZOKA. Antolatzaileen datuen arabera, iazko jende kopurua aise gainditu du aurtengo ekitaldiak

Azoka normalizaziorako bidean sartu dela diote Gerediaga elkarteak

Gehien saldutako liburuen artean Joseba Sarrionandiaren 'Lagun izoztua' eta 'Harry Potter' nabarmendu dira

Estibalitz Ezkerra | BILBO

Bost eguneko zalapartaren ostean, pixkanaka-pixkanaka ari dira Durango eta bere inguruak lasaitasuna berreskuratzen. Hain zuzen, igandean atea itxi zituen Liburu eta Disko Azokaren balorazioa egiteko orduan, lasaitasun hitza zerabilten Gerediaga elkarteak. Aurten inoiz baino jende gehiago bildu da Durangora —Udaltzaingoa-ren arabera, 200.000 eta 225.000 pertsona artean—, baina bisitarien joan-etorria eguneko askoz orekatuagoa izan dela eta horrek giroari lagundu egin diola azaldu zuten. «Apurka-apurka, normalizazioaren esparrua irabazten goaz, edo, behintzat, itxura hori eman dugu aurten», esan zuen Gerediagako presidente Antton Mari Aldekoa-Otalorak.

Azken urteetako lorpenen artean, ekitaldiak publiko zabala-go bat erakartzeko gaitasuna erakutsi duela azpimarratu zuen Aldekoa-Otalorak. «Durangoko azoka erakusleio bat da. Badira nobedadeak ikustera datozen irakurle eta entzule finak, baina baita azokaren aitzakiarekin lagunekin elkartzera datozenak ere. Eta azken horiek, normalean liburu dendetara joateko ohiturarik ez badute ere, zer edo zer erosten dute azokan». Hala ere, Durangon salmentak onak izatea pozgarria bada ere, horrekin ez dutela konformatu behar adierazi zuen. Nabarmendu zituen beste puntuetako bat zibergunearen eta haur eta gazteei zuzenduriko txokoaren arrakasta izan zen.

Eraikin berriari begira

Datorren urteko azoka «trantsiziokoa» izango dela azaldu zuen Aldekoa-Otalorak. Hain zuzen, datorren urtean bertan hasiko dira eraikin berriko obrak, eta 2003ko azoka jasotzeko prest egongo da. Baina obrak orain arte karpak bete duen orubean izango direnez, 2002ko azoka non kokatuko den argitu gabe daukate Gerediagakoek. «Ziur aski hemendik gertu izango da, baina, egia esateko, oraindik ez daukagu ezer zehazturik», esan zuen Aldekoa-Otalorak. Udalak antolaturiko lehiaketara aurkeztu diren proiektuen maketak

PABLO S. QUIZA

Durangoko Azokak 200.000 bisitaritik gora izan ditu, udaltzaiek esan dutenez.

ALDAKETAK

Proposamenei irekita

«Antolatzaileok jakin badakigu azoka honek oraindik zer hobetu baduela». Azken urteetan azokak hartu duen tamaina dela eta, asko dira ekitaldiari bere burua definitzeko eskatzen diotenak. Gerediaga elkarteak gauzak ahalik eta ondoena egiten ahalegintzen dela esan zuen balorazio egunean Antton Mari Aldekoa-Otalorak,

baina besteen proposamenak eta iradokizunak ederki eskertuko lituzketela azaldu zuen. Adibidez, hobetu beharrekoen artean idazle eta musikariaren parte-hartzea aipatu zuen. «Bertan izan ditugu haietariko asko beren lanak saltzen edo sinatzen, baina, hori baino gehiago, haien topaguneak eratu nahiko genituzke. Hau da, egileen eta irakurle zein entzuleen arteko harremana sustatu», azaldu zuen Gerediagako presidenteak.

ikusi ahal izan dira Durangoko karpapean. Horietatik bat aukeratu beharko dute erakundeek, eta aste honetan bertan emago dute irabazlearen berri.

'Lagun izoztua' saldu da gehien

«Badakit kazetariak liburu zein diskorik salduenen zerrenda jasotzeko helburuarekin zotoztele balorazioa entzutera, baina aurten, propaganda saio oro saihesteko asmoz, datuak eman beharrean sarean jartzea erabaki dugu», esan zuen Aldekoa-Otalorak. Hala ere, Gerediagako kideak azokako libururik salduena Joseba Sarrionandiaren *Lagun izoztua* izan dela baieztatu zuen. Iñaki Mendigurenek euskaraturiko *Harry Potter* eta Jon Arretxeren *Larunbatak* obrek ere harrera ona eduki dute, aurrekoaren moduan Elkar argitaletxeak horiek ere. Susari dagokionez, Kirmen Uriberen *Bitartean heldu eskutik* poema liburua eta Jon Alonsoren *Euskal Karma* daude salduenen artean. Gauza bera esan daiteke Ramon Saizarbitoren *Gorde nazazu lurpean* eta Ixiar Rozasen *Sartu, korrontea dabil* liburuei buruz Ereinen kasuan.

Txalapartan, berriz, La Polla taldeko abeslari Evaristoren *Por los hijos lo que sea* izan da ezuste-etako bat, baita Paulo Coelhoen *Alkimista* eta Juan Martin Elxpuruk euskaraturiko *Filosofia apaingelan* ere. Alberdaniak, Anjel Lertxundiren *Mentura dugun artean* eta Koldo Mitxelena gure artean zein Aurelia Arko txaren *Septentrio* daude arraskatsuenen artean. Pamielak kaleraturiko Jon Alonsoren *Agur, Darwin, Igelaren Poloniako lautada izoztuak*, Gatuzainen *Gazte idealistak* eta EUSKALDUNON EGUNKARIAREN *Estilo Liburua* laneak osatzen dute azokako zerrenda.

Musika arloan, Gaztelupeko Hotsak-en Mikel Urdangarin eta Bingen Mendizabalen *Bar puerto* eta Joseba Tapiaren *Agur Intxorta maite*, Metak-en Ruper Ordorikaren *Hurrengo goizean* eta Etsaiak-en *Kaos*, Gorren Ken 7-ren *Atzo da bihar*, Zabaltzen-en Kepa Junkeraren *Maren*, Oihukan *Hertzainak* bilduma, eta Elkarlanean-en Oskorriren *Vizcayatik... Bizkaia* eta Xabier Leteren *200 urtez bertotan* nabarmendu dira.

ZINEMA. Obren ondorioz jarduerarik gabe egon ostean, indarberriturik itzuli da zerbitzua

Arte Eder museoak martxan jarriko du zinemateka aste honetan

Orain egile filmak ez ezik zinemaren teoria eta teknika izango ditu aztergai zerbitzuak

Estibalitz Ezkerra | BILBO

Berriztaketa lanen ondorioz, Bilboko Arte Eder museoaren zinemateka zerbitzuak bere programazioa eten egin behar izan zuen denbora batez. 1982ko urtarrilaren 2tik pinakoteka filmak eskaintzen hasi zenetik hona, asko dira zinematekaz baliatu diren pertsonak, dela Arte Ederretako, kazetari-tzako zein ikus-entzunezko ikasleak dela publiko arrunta. Eta atzo museoko zuzendariorde eta zinematekaren ardura-dun Jose Julian Bakedanok azaldu zuen bezala, haietako batzuk gerora zinemagile handi bihurtu dira. Aro berri baten atarian, film interesgarriak ematen hasiko dazinemateka berriro. Hain zuzen, lehen saioa ostegun honetan bertan izango da arratsaldeko seietatik aurrera. Dena den, zenbait aldaketa aurkeztuko ditu oraingoan: kokaleku gisa areto zabalagoa edukitzeaz gain, zikloek zinemaren teoriari arreta berezia eskainiko diote. Era berean, emanaldiak bi egunetan izatetik hirutara igaroko dira: ostegun, ostiral eta larunbatak.

Zinema klasikotik gaur egungo joeretara

«Zinema klasikoaren inguruan zegoen hutsunea betetzeko asmoarekin sortu genuen zinemateka. Aretotetan zaila izaten da halako lanak aurkitzea, eta formula horrekin ikuslearen esku-rajartzen ditugu», zioen Bakedanok. Denborarekin, ordea, lan klasikoak ez ezik zirkuitu komertzialetik kanpo geratzen ziren hainbat lan garaikide berreskuratzeari ekin zion zinematekak. «Azken urteetan egile zikloetan oinarritu gara batik bat, eta politika horrekin jarraitzeko asmoa daukagu». Hala ere, teoria mailan zer hobetu zegoela ikusirik, printzipio horiei uko egin gabe zinemaren oinarritzko tekniken inguruan egiteko proposatu zion Arte Eder museoko zuzendari Miguel Zugazak Bakedanori. Zuzendariordeari ideia ona iruditu zitzaion, eta elementu biak (egile zinemagintza eta teknika) uztartuko zituen egitaraua diseinatu zuen.

Gauzak horrela, argiak zinema duen garrantzia aztertuko da *Argiaren sorrera* lehen zikloan, eta haren ondotik etorriko

EGUNKARIA
Fiedrich Wilhelm Murnauren *Egungaria* filma *Argiaren sorrera* zikloan aztertuko dute.

EGUNKARIA
Stanley Kubricken *2001: espazioko odisea* filmeko irudi bat.

direnek zinemagintzaren gain-rako esparruak landuko dituzte: *Eremu-sakoneratik plano sekuentzia*, *Muntaia*, *Dekoratutik zinema fantastikora*, *Gidoia generoaren oinarria*, *Dokumentala*, *Poesiako zinema eta prosako zinema aurrez aurre* eta *Nouvelle vague* eta bere garaikideak. Ziklo bakoitzean gaiarekin zerikusia duen film sorta eskainiko du Arte Eder museoak zinematekak. Bestalde, saio bakoitzean bisitariak obren inguruan idatzi diren artikuluen liburuxka bat jasoko du dohainik.

Hain zuzen, *Argiaren sorrera* ren barruan argiaren erabileran nabarmendu ziren zazpi zuzendariren lanak egongo dira ikusgai: Murnauren *Egungaria* eta

Azken gizona, Fritz Langen *Hiru argiak*, Griffithen *Lirio puskatuak* (Besteren errua), Victor Sjostromen *Gurditxo fantasma*, John Forden *Bai berdea zela nire harana!*, Stanley Kubricken *Barry Lindon* eta *2001: Espazioko odisea*, eta Victor Ericeren *Erlauntzaren espiritua*.

Maisulanak

Egungaria Murnauk Estatu Batuetan filmatu zuen lehendabiziko lana izan zen, eta 20. hamarkadan zinemagintzak eman zuen harribitxietako bat da. Bertan familia baten gorabeherak kontatu zituen. *Azken gizona*, aldiz, zahartzaroari buruzko gogoeta lan bat da. *Hiru argiak* ekin alemaniar espresionismo-

ZIKLOKO FILMAK

'*Egungaria*' (1927, F. W. Murnau)
'*Hiru argiak*' (1921, Fritz Lang)
'*Lirio hautsiak*' (1919, D. W. Griffith)
'*Gurditxo fantasma*' (1920, V. Sjostrom)
'*Azken gizona*' (1924, F. W. Murnau)
'*Bai berdea zela...*' (1941, J. Ford)
'*Barry Lindon*' (1975, Stanley Kubrick)
'*Erlauntzaren espiritua*' (1973, V. Erice)
'*2001*' (1968, Stanley Kubrick)

aren ibilbidea markatu zuen Fritz Lange. Hura osatzeko hainbat iturritatik edan zuen zuzendariak, pinturatik eta Andersen eta Grimm anaien ipuinetatik batik bat. Griffithek, ordea, Shakespearearen antzezlan batetik abiatuz egituratu zuen *Lirio puskatuak*, intrigaz eta indarkeriaz beteriko filma.

80 urte geroago indarrean dirauen itsaso gainean lasterka doan gurditxoaren irudia da Sjostromen *Gurditxo fantasma* ren magikotasuna ondoen definitzen duena. 1957an Ingmar Bergmanek *Marrubi Basatiak* filmarekin omendu nahi izan zuen lan hura. Forden *Bai berdea zela nire harana!*, berriz, klasikoetan klasikoena da. Huw protagonistaren haurtzaroko mundua irudi bikainez islatu zuen Fordek bertan. Ericeren *Erlauntzaren espiritua* eta Kubricken *Barry Lindon* zein *2001: Espazioko odisea* film bikainek osatzen dute argiaren trataerari zuzenduriko zikloa.

HISTORIA

Jauregiberri eta Goihenetxeren omenaldien hitzaldiak argitaratuak

Erredakzioa | BAIONA

Eusko Ikaskuntzak 1999ko urriaren 2an Eugene Goihenetxeri (1915-1989) Uztaritzen egin gorazarrea liburu batean bildu du. Egun hartan hogeitak adituk eskaintako mintzaldietarik hamalau dira Lankidetzan bilduman. Era berean, iazko uztailaren 22an, Maulen egin Maddalen Jauregiberriren (1884-1977) omenaldi egunean entzun mintzaldiak irakur ahal dira bilduma berean.

Euskara, frantsesa eta gaztelera hizkuntzen artean banatuak dira idatziak. Bi omenduek erein haziak aipatzeaz gain, geroztik egin ikerken berri ematen dute argitaratu bildumek.

Bi erreferentzien hazitik

Eugene Goihenetxeri dagokion bilduman Ricardo Cierbideren 1283ko testu baten bidez Nafarroako antroponimia irakur daiteke erdaraz. Ikerketa horretatik, Haritzelhar euskaltzain buruaren *Goienetxe et le bulletin du Musée Basque* mintzadira (*Goienetxe et Euskal Museoaren aldizkaria*) eramaten du liburuak. Artetik, Xipri Arbelbidek Kaliforniako *Euskal Herria* deitu euskarazko lehen astekariak egin ikerketa ere aurki daiteke. Horrez gain, Maité Lafourcade historialariak Lapurdiko feudalismoa berriz hartzen du frantsesez.

Goihenetxeren ertzean, Jauregiberriren bizia aipatu nahi izan dute. «Bere bizitza luzean, Euskararen garrantzia bakarrik berrogeitamar urtetan senditu zuen irakasle aloztarrak. Hortik antzina, jo eta su euskara eta Euskal Herriarentzat lanean aritu zen» esan zuen Jean-Claude Larronde historialariak. Liburuan, bizitza berezi hori berriz marrazten dute. Bertan, Jauregiberri sortu *Begiraleak* Iparraldeko emazte abertzaleen lehen mugimendua ikertzen du Isabelle de Ajuriagerrak. Halaber, Battittu Coyo-sek zuberotarrez eta batuz egin mintzaldia irakur daiteke.

ARTEA. Bere ibilbideko lan esanguratsuenen lagin bat erakutsi du euskarri digitalean

Florentziako biurtekoan ikusi ahal dira Natxo Zenborainen artelanak

New Yorkeko Angel Orensanz Fundazioaren eskutik aurkeztu du obra artista iruindarrak

Eduarne Elizondo | **IRUÑEA**

Natxo Zenborain artista polifazetikoa Florentziako Arte Garaikideko Nazioarteko Biurtekoan da, bere ibilbideko obra esanguratsuenen lagin batekin. New Yorkeko Angel Orensanz Fundazioak aukeratu du egile nafarraren lana Florentzian egoteko. Hainbat lan egin ditu Zenborainek fundazio horrekin, eta harreman horretatik sortu zaio artistari Italian egoteko aukera.

Bihurtekoa ostiralean hasi zen eta 16a bitarte izanen da zabalik. 50 herritik goiti dira Italian ekimen horretan parte hartzen. Artistek euren lanak erakusteko ez ezik, arte garaikideaz eta sormenaz mintzatu eta eztabaida egin dezaten balio du.

Natxo Zenboraini dagokionez, bere ibilbideko lan esanguratsueni so egin die artistak Florentziara eramateko. CD-Rom batean bildu ditu lan horiek. Izan ere, ordenagailua eta Internet bilakatu dira aspaldion Zenborainen lan tresna nagusi artearen esparruan. Gainera, euskarri digitalean egindako instalazio bat, hainbat fotokalkografia eta diapositibak eraman ditu Florentziara.

Lan horiek, eta beste asko, Natxo Zenborainen galeria pribatu bilakatu den bere webgunean aurki daitezke: www.terra.es/personal/19zen.z helbidean.

Edozein joeratik at garatu du bere ibilbidea Natxo Zenborainek, eta, emaitza, lan guztiz pertsonala da. Ordenagailuak baliatuz, teknologia berriak eta arterik tradizionalena uztartzen jakin du iruindarrak, lan berezi eta originalak sortuz. Finean, jolas eta esperimendu gisa planteatzen ditu Zenborainek bere obrak.

JOXE LACALLE

Natxo Zenborain artistak euskarri berrietan erakutsiko du bere lana.

Lan horretan errealitatearen manipulazioa ageri da behin eta berriro. Irudi errealak ordenagailuan sartu eta unibertso berria sortzen du Zenborainek. Irudiak, egoerak, formak baliatzen ditu unibertso hori elikatzeke. «Nire proposamenetan kanpotik ez dago ezer; nire barrutik sortzen dira osoki nire lanak; nire barrutik zerbait ezberdina bilatzen saiatzen naiz», erran du egileak bere sormen lanari buruz.

Erakunde publikoek laguntza eskasa arteari

Nafarroako agintari publikoen «ardura ezaz» nekatuta, Interneten aurkitu du Natxo Zenborainek lan egiteko behar duen askatasuna eta euskarri horretan egin ditu bere azken erakusketak, tartean *Rural, psico* izenburukoa. Arco-n ere, *Viaje al subconsciente* izenburuko bere obra hautatu zuten azken ekitaldian, Art Net sailean parte hartzeko. «Iruñea hiri aspegarri eta gatzgabea da, kulturari dagokionez. Hogeitik gora proiektu eta instalazio ditut etxean, hemen ezin gauzatu izan ditudanak», salatu du.

Nafarroan artista batek aurrea egitea «oso zaila» dela uste du Zenborainek, besteak beste, erakunde publikoen laguntza oso eskasa delako. Oraingoan ere New Yorketik hautatu dute bere obra Florentziara joateko, eta Nafarroako Gobernutik ekimen hori dela eta jaso duen laguntza «nahikoa ez» dela erran du artistak.

LITERATURA

Paul Austerren ustez AEBk nazioarteko politika berrikusi behar du

Efe | **BARTZELONA**

Paul Auster idazle estatu-batuarrak munduko diktadurak ezabatzeko eskatzen du, «jendeak bortxakeriara jo ez dezan», bere ustez horretara bultzatzen baitu demokraziarik ezak. Joan den irailaren 11n New Yorken jazo ziren erasoen harira egin zituen adierazpen horiek, Bartzelonan. Galiziako ikasleek eman zioten saria jaso aurretik esan zituen hitz horiek.

Austerren arabera Afganistanen gerra eragin duen atentatu horien ondotik AEBk bere nazioarteko politika berrikusi behar du. Iraileko eraso horiek, ustekabeko gertaerak, «munduko errealitatea» direla zioen. Milaka hildako eragin zituzten Dorre Bikien kontrako atentatuak ekintza kriminalak eta «mundua uleratzeko era ziniko eta faltsua» izan arren, gizakien ekintzak ongira eramaten gaituela pentsatzea ere faltsua dela uste du idazleak. «Aingeruak eta deabruak gara aldi berean», gaineratu zuen.

AEBren aurpegi ezkutu agertzearen, New Yorkeko irrati batera entzuleek bidalitako narrazioen bilduma kaleratuko du martxoan. Bi urtetan bidali dituzten 5.000 lane-tik 200 aukeratu ditu. «XX. mende osoaren berri ematen dute», dio.

Durangoko Azoka 2001

URTERO EUSKAL KULTURARI EGIN, URTERO BBK AZOKAREKIN.
ZATOZ AZOKAKO BBKREN DENDARA, HANTXE ELKARTUKO GARA.

bbk²

www.bbk.es

BEZERO ARRETA:
Edozein zalantzatarako
943300222

ORDUTEGIA:
09:00/13:30 - 16:00/17:30
Astelehenetik ostiralera

H A R P I D E D U N A R E N

txokoa

943 30 41 81 - htxokoa@egunkaria.com

ASTELEHENETIK OSTIRALERAHAUETAKO EDOZEIN ESKAINTZA GUSTUKO BADUZUE,
DEI EZAZUE GURE TELEFONORA, EGUNEKO 24 ORDUETAN

HIK HASI

'Jolasean' bideoa**10 bideo DOAN**

Serapio kaskagorrrak baloia kendu die plazan zebiltzan haurrei. Laster ahaztuko zaizkie penak! Pirritx eta Porrotxekin amona Josefinaren baserrira joango baitira egun pasa. Abenturaz beteriko bidean, 22 jolasetan ibiliko dira Euskal Herriko lagun ezagunekin. Serapio beti zelatan izango dute. Hik Hasi-k ateratako bideo zoragarri honen hamar ale ditugu. **Zozketaren emaitza, abenduaren 15ean.**

1(SAKATU ZURE
AUKERA BADA)

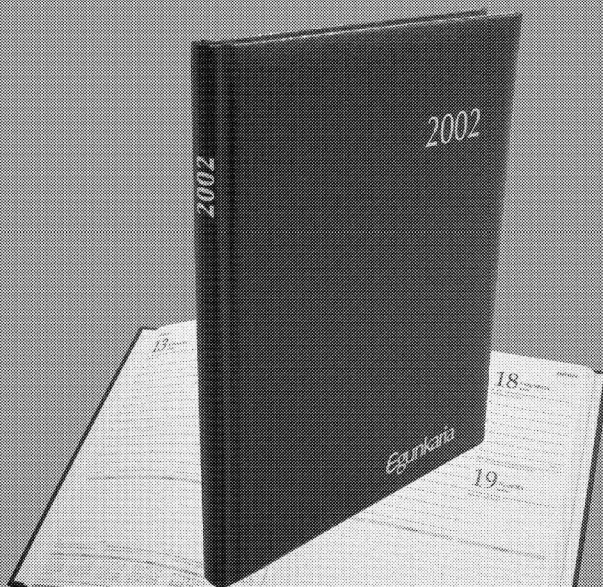
BILBOKO ARTE EDERRETAKO MUSEOA

**Emakume
Inpresionistak**

20 sarrera DOAN

Bilboko Arte Ederretako Museoa, BBK fundazioaren laguntzaz, berriro ere ateak irekiak ditu azaroaren 10az geroz. **Azaroaren 13tik aurrera Mujeres Inpresionistas erakusketa dago ikusgai.** Erakusketa honetan Mary Cassatt (1845-1926), Marie Braquemond (1841-1916), Berthe Morisot (1841-1895) eta Eva Gonzalesen (1849-1893) lanak ikusteko aukera dago.

Hogei sarrera zotz egingo ditugu.

Zozketaren emaitza, abenduaren 15ean.**2**(SAKATU ZURE
AUKERA BADA)

AGENDA 2002

EGUNKARIA

**10 agenda
DOAN**

Urtero legeaz, hona EGUNKARIAK ateratako 2002ko Agenda. Agenda honetan **interesezko telefonoak aurkituko dituzu, Euskal Herriko errepide eta gunen turistikoaren mapa, hiru urteko egutegia, Euskal Herriko herrien arteko distantziak kilometroetan...** Azken batean, lantokian, etxean edo ikastetxean erabilgarri gertatuko zaizun agenda duzu honako hau. Hamar ale zotz egingo ditugu. **Zozkearen emaitza, abenduaren 15ean.**

3(SAKATU ZURE
AUKERA BADA)

RUPER ORDORIKA

**Kafe Antzokia
(Bilbo)**

**6 sarrera
DOAN**

Hurrengo Goizean disko berriarekin dabil Ruper. Bere 12. lan hori egiteko, maila handiko musikarien laguntza izan du. Luxuzko taldea Ben Morderrek (gitarra), Fernando Saundersenek (baxuak) eta Kenny Wollsenek (bateriak) osatzen dute. Sei sarrera ditugu **Kafe Antzokian abenduaren 14an iluntzeko 22:00etan** izango den emanaldirako. **Zozketaren emaitza, abenduaren 13an.**

4(SAKATU ZURE
AUKERA BADA)

Orain, inoiz baino abantaila gehiago harpidedunentzat

Egunkaria

KURSAALAREN BALORAZIOA. Collegium Japan orkestra eta Michael Nyman 2002an

Aurreikuspen guztiak gaindituta bukatuko du Kursaalet 2001. urtea

Aurtengo 28 kontzertuetan sarreren %90 saldu dira, eta guztira 44.000 lagun bildu dira Ainhoa Oartzabal | **DONOSTIA**

Pozik azaldu ziren atzo eguerdian Kursaal Fundazioko ordezkariak 2001. urtearen balorazio bileraren osteko agerraldira. Izan ere, gainditu egin dituzte aurtengo emanaldien, jende kopuruaren eta diru sarreren aurreikuspenak: «Azkenean, 28 kontzertu antolatu ditugu; aurreikusi baino sei gehiago», adierazi zuen Jose Miguel Aierza Kursaal Fundazioaren gerenteak. Lehiatilan uste baino diru gehiago lortu dutelako eskaini dituzte emanaldi berriak. Hain zuzen, saio bakoitzean sarreren %90 saldu da, eta urtearen buruan 40.000 laguntik gora izan dira Kursaaletan. «Ametsa bete zaigu», azaldu zuen Jose Antonio Etxenike Fundazioaren programazioaren koordinatzaileak, «oraingo erronka kopuru hori mantentzea da» zioen. Aurten 272 milioi pezetako (11 milioi libera inguru) aurrekontuaren %30a bildu da lehiatilan; gainerako %70a Fundazioa osatzen duten enpresa pribatuek eta erakunde publikoek jarri dute. Datorren urteko aurrekontuaren zenbatekoa berdin banatuko dute. 2002ko diru kopurua, ordea, %8 handitu dute; 293 milioi pezeta (12 mila libera inguru), alegia. Kontzertu kopurua, berriz, aurtengo bera izango da: 28.

Gazteak erakarri nahi

2001eko kontzertuen 15 musika klasikokoak izan dira, eta

2001eko programazioan eskaini duten *Xirula magikoa* operaren emanaldiaren irudi bat.

DATUA**Sei kontzertu gehiago jende kopuru altuari esker**

Kursaal Fundazioaren 2001eko ekitaldietara 44.000 lagun inguru joan dira. Hala, eta lehiatilan uste baino diru gehiago bildu dutelako, urte hasieran aurreikusitako kontzertu kopurua (22) handitu egin dute; azkenean, 28 antolatu dituzte.

gainerako 13ak bestelako musikenak. «Klasikoen emanaldietara jende gaztea erakartzea da etorkizuneko lana», esan zuen Etxenikek kontzertu horietara batik bat jende nagusia joaten delako. Halaber, Gipuzkoatik jende gehiago etortzen ez delako «kezkatutik» agertu ziren. Hain zuzen, ikus-entzuleen %90 Donostiakoa da.

2002ko kontzertu aipagarrienak

Programazioaren koordinatzaileak 2002. urtean eskainiko di-

tuzten zenbait kontzerturen berri eman zuen atzokoan. Hala ere, oraindik programazioa osatzen ari direla zehaztu nahi izan zuen.

Urtarrilean bertan The Comediansen emanaldia izango dela iragarri zuen. Hil berean Koloniako Orkestra Sinfonikoaren saioa antolatu dute musika klasikoaren kontzertuen baitan. Martxoan kontzertu handi bat izango dela azpimarratu zuen: hain zuzen ere, Tokioko Collegium Japan orkestrak Bachen *Pasioa San Mateoren arabera* eskainiko duela. Bestelako musika motei dagokienean, Pat Metheny eta Michael Nymanen kontzertuak azpimarratu zituen, eta Senegalgo, Habanako eta Mozambikeko taldeek Kubo txikian eskainiko dituzten emanaldiak aipatu.

MUSIKA**Errusiarrak nagusitu ziren Arrasateko akordeoi lehiaketan**Erredakzioa | **DONOSTIA**

Iragan astean izandako Nazioarteko IX. Arrasate Hiria akordeoi lehiaketan errusiarrak izan ziren irabazle nagusiak. Mikhail Burlakov 23 urteko gaztea izan zen ekitaldi honetako irabazlea, berak jaso zuen Xabier Zubizarreta Arrasateko alkatearen esku-tik brontzezko dragoia eta milioi erdiko saria.

Bigarren saria jaso zuen errusiarra, Kirill Chtibine 21 urteko mutila izan zen. Informatika 68 sari berria ere berak jaso zuen, Ramon Lazkanoren *Aztarna* obra berak interpretatu baitzuen hobekien.

Lehenengo bien antzerira, hirugarren saria ere Errusiara joan zen Konstantin Ischenkoren esku-tik.

Hiru errusiar hauek gain, beste sei lehiakidek ere hartu zuten parte, eta epaimahaiaren esanetan, kalitate handiko emanaldiak eskaini zituzten parte hartzaile guztiek. Hori ikusirik, epaimahaiak beste bi sari eman zituen, bata Ukraniako Yevgeny Altudin-ek jaso zuen eta bestea, Edurne Garcia irundarrak.

Haur eta gazteek ere euren sariak jaso zituzten

Arrasaten egin zen nazioarteko akordeoi sariketan haur eta gazteen arteko lehia ere egon zen. Infantiletan Estitxu Pinatxo izan zen lehen saria esku-ratu zuena. Juniorretan berriz, Naiara de la Puentera eman zioten saririk garrantzitsuenak eta senior mailan berriz, Javier Arozena izan zen garaile nagusia.

XX. Mendearen argi-itxalak <i>PELLO SALABURU</i> SAIAKERA SAILA	Mentura dugun artean <i>ANJEL LERTXUNDI</i> SAIAKERA SAILA	Koldo Mitxelena gure artean SAIAKERA SAILA
Septentrio <i>AURELIA ARKOTXA</i> NARRAZIO SAILA	Jostorratza eta haria <i>YOLANDA ARRIETA</i> OSTIRAL SAILA	Bakarriketan <i>HAINBAT IDAZLE UMOREZKO SOLAS BAKARTIAN</i> NARRAZIO SAILA
Thailandiako noodle izugarriak <i>JAVI CILLERO</i> OSINBERDE SAILA	Harria mundu, mundua harri <i>IÑAKI PERURENA</i> ZERBERRI SAILA	Hitzak eta giltzak <i>IÑIGO ARANBARRI</i> ZERBERRI SAILA

ALBERANIA

Egunkariarekin ZINEMARA**250 pta-ko
DESKONTUA****WARNER
LUSOMUNDO
SOGECABLE
ZINEMAK**

Entregatu kupoi hau WARNER LUSOMUNDO zineman.
Astelehenetik ostiralera 250 pta-ko deskontua zine sarreretan.

KRITIKA MUSIKA

Jesus Mari Begoña

LABURREAN

INIGO AZKONA

Jose Ruiz, Franco Vasallo, Antonello Allemandi eta Susan Neves, entsegu batean.

Bezpera onak

'I Vespri siciliani'

Egilea: Giuseppe Verdi. **Ekoizpena:** Erromako Operaren Antzokia. **Abeslari nagusiak:** Susan Neves, Franco Vasallo, Janez Lotritz.

Abesbatzak: Donostiako Easo Abesbatza eta Bilboko Operako Koroa. **Orkestra:** Szeged-eko Orkestra Sinfonikoa. **Zuzendaria:** Antonello Allemandi. **Eszena zuzendaria:** Federico Tiezzi.

Lekua: Euskalduna jauregia.

Eguna: Abenduaren 8a.

Bilbotar bezpera ikusgarriak gozatu eta gero, injustua iruditu zaigu hainbat urtetan Verdiren lanak pairatu zuen bazterketak operazale zirkuituetan. Egia da pasarte batzuen artean dagoen desoreka, baina OLBERen emaldian gertatu bezala tentsio eta erritmoarekin jokatz gero 1855ean eginiko melodrama ziztu bizian igarotzen dela onartu beharra dago, hiru ordu eta erdi iraun arren. Zergatik? Oso ongi nahasturik dagoelako ikuskizun teatrala musikalarekin, eta kontuan harturik, gainera, hasierako kardeldegitik

erori zirela lauretatik hiru abeslari... Ondo ateratzearen meritua osagai guztietan datza, baina maisu kontzertatzailearena izan da, ardurarik handiena, hau da, Antonello Allemandirena, hain zuzen. Beraren eskue-tan Szeged-eko Orkestra Sinfonikoa ondo jo zuen —*piccolo*aren agudo desafinatuak kenduta—, koru indartuek ondo abestu ere —Bilboko Operaren koruko eta Donostiako Easo Abesbatzako kantariak osatua— gizonezkoen denbora-pasa txikiak ilundu bazuten ere horien jarduna.

Ahotsak maila onean

Susan Neves soprano estatubatuarak kantaldi erregularra egin zuen Elenaren rolean. Hasierakoan, tesitura zabal eta dramatikoa *coloratu*-rekin eman zuen, agudoetan ondo, baina, arnasketaren arazoa sumatu genion *Coraggio*-ren azkenean, *calante* samar. Baina geroago gorantz joan zen kartzel-

lako duan edo azken boleroan. Janez Lotritz-ek Arrigoren rola oso ongi antzeztu eta abestu zuen. Horretarako, liriko spin-toaren ahotsarekin, entrega, agudoak eta kantu zuzena eskaini zizkigun —esaldien buka-er biribilagoen faltan. Colombara baxuak, iraultzailearen rolean, ahots tinbratuaren bidez pisua eta musikaltasuna erakutsi zituen. Vasallo baritonoak, Monforte rolean, zuzen abestu zuen, batzuetan ederrago —zati lirikoetan— dramatikoetan baino. Gainontzeko partikinoek orokorrean ondo bete zuten bere eginbehar laburrak maila onerako lagunduz.

Tiezzi-ren eszenografiak barroko estilo arkitektonikoan kokatu gintuzten modu ederrean, bizantziar edo islamiar dekorazio tantekin, Sizilia birrinduaren adreiluen aztarna grisak edo arropak eta argiztaketa aproposak... Balio handiko kokapena opera serio eta kartoizko melodramarentzat egokitutakoa.

HISTORIA

Aiarako bailararen historia eta geografiari buruzko liburua kaleratu du Arabako Foru Aldundiak

Arabako Aiara harana ikuspuntu anitzetatik aztertu dute *La tierra de Ayala* Arabako Foru Aldundiak kaleratu berri duen liburuan. Iaz Gasteizen egindako Ikerketa Historikoak jardunaldietan eztabaidatu eta aztertutakoa bildu dute bertan. Ernesto Garciak koordinaturik, Aiarako historia, geografia eta biztanleei buruzko xehetasunak jaso dituzte, Erdi Arotik aurrerakoak. Garciak adierazitakoaren arabera, «Arabaren historia ezagutzeko ezinbesteko kontsulta liburua da».

LITERATURA

Euskal Editoreen Elkarte Zuzendaritza Batzordeak heste lau urte egingo ditu

Euskal Editoreen Elkartek azken lau urteetan izan duen Zuzendaritza Batzordeak heste lau urte egitea onartu du aho batez, joan den abenduaren 5ean Durangoko Azokan egindako Batzar Nagusian. Presidentetzak Alberdania argitaletxearen esku jarraituko du, presidenteordetzak Elkarlaneanen esku, eta batzordekideak Erein, Ibaizabal eta Txalaparta dira.

LITERATURA

Kirmen Uribe izango da bihar 'Literatur Jazza' ekitaldiko protagonista, Kalderapekon

Literatur Jazzak, hilean behin Kalderapekok hartzen duen ekitaldiak, Kirmen Uribe idazlea izango du protagonista bihar. Kaleratu berri duen *Bitartean heldu eskutik* poema liburu-ko pasarteak irakurriko ditu, eta poemei musika jartzen Libitun jazz taldeko musikariak egongo dira, Jeronimo Martin pianista, Jon Piris kontrabaxua eta Iñaki Jaio bateria jotzailea.

ANTZERKIA

Toni Alba umoristak 'La sombra' ikuskizuna aurkeztuko du gaur Bilbon

Toni Albak umorezko *La sombra* obra eskainiko du gaurtik larunbatera bitartean Bilboko Aiala antzokian. Aktore eta pertsonaia ezagunak ordezkatzan dituztenei buruzko ikuskizuna da. Mick Jagger, Luciano Pavarotti eta hainbat ezagun ordezkatzeko dituen profesionala izango da Alba. Berak idatzia da testua, eta Els Joglarseko Jordi Purtik zuzendu.

ZINEMA

'Intimacy' Patrice Cherearen filmak Louis-Delluc 2001 saria jaso du

Jeaunet Cherearen *Intimacy* filmak eskuratu du Louis Delluc sari prestigiozkoa, Gilles Jacob Canesko Zinemaldiko presidentek zuzentzen duen epaimahaiak aho batez hala erabakita. Iaz Claude Chabrolek irabazi zuen.

MUSIKA

Ricardo Requejok Aita Donostiaren preludioak interpretatuko ditu gaur Gasteizen

Gasteizko Caja Vital Kutxaren aretoan joko du gaur Ricardo Requejo pianista irundarrak, eta Aita Donostiaren *21 preludios vascos* obra sorta interpretatuko du. Errezitaldian joko dituen obren diskua grabatu berri du.

IRAGARKI MERKEAK

943 300 222

33 x 33 mm

33 x 33 mm

70 x 33 mm
2 MODULO
(Edizio orokorra)

Egun: 6.000
Astea (6 egun): 4.600
2 aste (12 egun): 4.200
Hilabetea (24 egun): 3.000

33 x 33 mm
MODULO
(Iparraldea)

Eguna: 84 l.
Astea (6 egun): 73 l.
2 aste (12 egun): 61 l.
Hilabetea (24 egun): 46 l.

33 x 33
MODULO
(Araba-Nafarroa)

Eguna: 2.200
Astea (6 egun): 1.900
2 aste (12 egun): 1.600
Hilabetea (24 egun): 1.200

33 x 33 mm

33 x 33
MODULO
(Edizio orokorra)

Eguna: 3.000
Astea (6 egun): 2.300
2 aste (12 egun): 2.100
Hilabetea (24 egun): 1.500

OSTIELA! ALDIZKARIAREN 24. ALEA KALEAN!

"Ez don/k amaitu" ez-ohizko produkzioa! *Aparteko ale ateporala:*

* AGUSTIN XAHOREn "AITORREN LEGENDA" lehenbizikoz euskaraz! (Andoni Eskisabel itzultzaile).
* HUGO PRATTEn "CORTO MALTESE Irlandan", Jon Aranoren eskutik.

* TXEMA GARZIA-BIANAREN, e.a.-en 6 IPUIN LIZUNKOI
* I:SHED MUSIKA TALDEAREN "IT'S MY HOUSE" CDa

Merke-merke, 1.000 pezeta/ 6 eurotan salgai E.H. osoko liburutegietan eta kioskoetan. Urteko harpidetz (4 ale) 1.600 pzta (ale "atzeratuak" erdi-prezioan). Eska ezazu Ordiziako 131 p.k.-ra edo deitu (edo idatzi) 943-161835 tfno./faxera. ostiela@autovia.com www.ostiela.com (berritua)

errezeta

Babarrun zuri berriak

Osagaiak (zortzi lagunentzat): **ba-****barrun zuri berriak (kilo bat), olio****a (2 koilarakada), tipula bat, porru****bat, lau baratzuri ale, tomate saltsa,****barazki salda, piper berde bat.**

Zartagin batean gorritu tipula, porrua, pipperra eta baratzuria, guztia ongi txikitu eta gero. Gero, irabiagailuarekin xehatu,

eta gorde. Kazola batean babarrunak jarrri, eta urarekin estali. Irakiten hastean moteldu sua, gatza eman, eta estali ia erabat taparekin. Egosten hasten direnean, bota kazolara olioa, eta 10 minutu pasatu eta gero, irabiagailuarekin egindako saltsa gehitu. Gatza eman berriz, baina ez mugitu potxak sukaldeko koilararekin, kazolari buelta emanez baizik. Utzi su motelean gehiago egosten, eta saltsa lotitu egingo da.

EGUNKARIA

musika

BILBO. **Opera.** Bihar, arratsaldeko 20:00etan, Verdiren 'I Vespri Siciliani' lana, Euskalduna jauregian.

Anje Duhalde. Bihar, 'Lagun artean kantari' ikuskizunarekin, gaurko eta atzoko kantuak berreskuratuz, Kafe Antzokian, 22:00etatik aurrera.

'Lagun artean kantari'. Bihar, Kafe Antzokian, arratsaldeko 20:00etan, Anje Duhalderekin.

Ruper Ordorika. Abenduaren 14an, 22:00etan, Kafe Antzokian, *Hurrengo goizean* diskoaren aurkezpena.

DONOSTIA. **The Johnny Thompson Singers.** Abenduaren 14an, arratsaldeko 20:30ean, Kursaal Auditoriumean.

The Nothern Kentucky Brotherhood Singers. Abenduaren 15ean, arratsaldeko 20:30ean, Kursaal Auditoriumean.

Rev. Timothy Wright & The New York Concert Choir. Abenduaren 16an, arratsaldeko 20:30ean, Kursaal Auditoriumean.

Kawa, Euritan Blai. Abenduaren 14an, arratsaldeko 20:30ean, Lugaritz kultur etxean.

Jorge Sanchez, Eva Niño. Abenduaren 14an, Okendo kultur etxean, arratsaldeko 20:00etan.

IRUÑEA. **4 Itzal.** Bihar, gaueko 21:00etan, Txantrea auzoko Akelarre tabernan.

Sagarroi. Abenduaren 15ean, Akelarre tabernan, 20:30ean.

MAULE. **Javier Muguruza.** Abenduaren 14an, Zinka ostatuan, arratsaldeko 20:00etan.

antzerkia

DONOSTIA. **"Underground".** Abenduaren 15ean eta 16an, Markeliñeren eskutik, Egia kultur etxean, arratsaldeko 20:00etan.

'Abere kantariak'. Abenduaren 15ean, eguerdiko 12:00etan, Amara kultur etxean.

'Badum mundua'. Abenduaren 15ean, arratsaldeko 18:00etan, Lugaritz kultur etxean.

EIBAR. **Takolo, Pirritx, eta Porrotx.** Abenduaren 15ean, arratsaldeko 16:30ean eta 18:30ean, unibertsitateko antzokian, *Aupa Kintxo* azken lana taularatuko dute.

GASTEIZ. **'Glob Glob'.** Bihar, Gaztetxean, arratsaldeko 19:30ean, globalizazioaren inguruko antzezlana.

GETXO. **Takolo, Pirritx eta**

hitzaldia

'Anorexia eta bulimia'. Gaur, Donostiako Ikasbide elkartean (20:00etan).

EDURNE KOCH

Neska gazte bat gerria neurtzen.

Anorexia eta bulimia gaitzez mintzatuko dira Donostian

Batik bat nerabezaroan dauden neska gazteei eragiten dieten bi gaixotasuni buruz ariko dira gaur Donostiako Ikasbide elkartean: anorexiari eta bulimiari buruz. Egungo gizarteak sustatzen duen gorputz eredua izan nahian zenbait gaztek izaten dituzten gaixotasun larriez mintzatu-ko dira Akabe elkarteko kideak, 20:00etan hasita.

Porrotx. Abenduaren 14an, arratsaldeko 19:00etan, Areetako geltokiko plazan, *Aupa Kintxo* azken lana taularatuko dute.

'Hacia una nueva mujer'.

Abenduaren 14an, Getxo antzokian, 19:00etan, Talia taldearen eskutik.

'Kontularien kluba'. Abenduaren 14an, arratsaldeko 19:00etan, Algortako kultur etxean.

hitzaldiak

ANDOAIN. **'Euroari buruzko hitzaldia'.** Gaur, Urigaingo kultur etxean, arratsaldeko 19:00etan, Aitor Beldarrainen eskutik.

ARRASATE. **'...Eta Santamasetan nola jantziko zara'.** Bihar, Ekin emakumeak erakundearen elkartean, arratsaldeko 19:30ean.

'Energia berriztagarriak gaur eta hemen'. Bihar, hilak 12, Monterron kultur etxean, arratsaldeko 19:00etan, Jokin Aldazabal hizlariarekin.

BILBO. **'Republica Dominica, lo que el turismo no ve'.** Bihar, arratsaldeko 18:30ean, Ingeneritza Eskolan.

DONOSTIA. **'Anorexia eta bulimia'.** Gaur, Ikasbide Elkartean, 20:00etan, AKABE Elkarteko kideekin.

'Homeopatia: alergiak eta asma'. Bihar, asteazkena, arratsaldeko 20:00etan, Ikasbide Elkartean, Andelmo Barandiaran sendagilearekin.

EIBAR. **'Nunca es tarde para aprender'.** Gaur, Untzaga Guztion Etxea elkartean.

GALDAKAO. **'Herri-euskararen balioa etorkizunean'.** Gaur, arratsaldeko 19:30ean, Torrezabal kultur etxean, Juan Manuel Etxeberriaren eskutik.

GASTEIZ. **'Mexiko, Martxa Zapatista izan eta gero'.** Gaur, arratsaldeko 19:30ean, hitzaldi-diaporama emanaldia, gaztetxean.

'Palestina: Raices del conflicto y situacion actual'. Abenduaren 13an, Filologia Fakultateko gradu aretoan, Thamer El Birrawiren eskutik, eguerdiko 12:00etan.

'El integrismo islamico y la responsabilidad de occidente'. Abenduaren 13an, arratsaldeko 19:30ean, Gaztetxean, Thamer El Birrawi eta Gabirel Ezkurdiaren eskutik.

OÑATI. **Eskola porrotaren prebentzioa.** Gaur, 14:45etatik 16:15etara, Garoa aretoan, Amaia Alday sikologoaren eskutik.

Nerabezarako elikaduraren transtornoak. Bihar, arratsaldeko 18:30ean, Garoa aretoan, Edurne Rojo sikologoa eta Garbiñe Aguirre ACABEko lehendakariaren eskutik.

ZARAUTZ. **Elkarri-ren Bake Konferentzia.** Gaur, 20:00etan, Euskadiko Kutxaren aretoan.

ikus-entzunezkoak

DONOSTIA. **'Bat batean azken uda' filma (1959, AEB).** Bihar, Antzoki Zaharrean, arratsaldeko 20:15ean, *Nosferatu: Joseph Mankiewicz* zikloaren barruan.

Film laburren emanaldia eta ondorengo solasaldia. Abenduaren 13an, arratsaldeko 20:15ean, Larrotxene kultur etxean.

'Los siete samurais' (Akira Kurosawa, 1954). Abenduaren 15ean, Ernest Lluch kultur etxean, 17:00etan, jatorrizko bertsioa izango da, gaztelaniazko azpittituloekin.

GASTEIZ. **'El negocio rosa' dokumentala.** Bihar, arratsaldeko 20:00etan, Lesgaytegian.

'Venezuela, iraultza isilaren taupadak' diaporama. Abenduaren 14an, Gaztetxean, arratsaldeko 20:30ean.

'La mafia en La Habana' filma. Abenduaren 16an, arratsaldeko 19:30ean, Gaztetxean. ondoren solasaldia izango da.

bestelakoak

BAIONA. Eskulan merkatua. 16ra arte, Mattin megadendan, eltze, larru, zur, bitxi, etabar salgai.

BILBO. **Kirmen Uribe Literatur Jazz ekitaldian.** Bihar, arratsaldeko 20:15ean, Kalderapeko kulturgunean.

DONOSTIA. **'Donostiako Arriada' diskoaren aurkezpena.** Gaur, hilak 11, La Union Artesana Elkartean, goizeko 11:00etan.

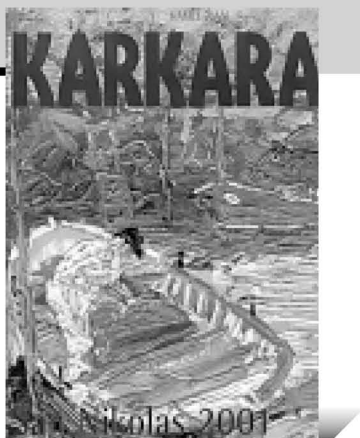
'Urre eta zilarrezkoak' ipuin kontaketa. Bihar, Loiola kultur etxean, arratsaldeko 18:00etan.

Literatur solasaldia gaztelaniaz. Abenduaren 13an, Loiola kultur etxean, arratsaldeko 19:30ean. **Kiki, Koko, Moko eta Flax pailazoak.** Abenduaren 15ean, arratsaldeko 17:00etan, Casares kultur etxean.

argitalpena

'Karkara' aldizkariak elkarrikketa
egin dio Kamel Zianiri

Kamel Ziani korrikalariaren aburuz, bere etorkizuna maratoian dago. Halaxe esan dio Orio eta Aiako aldizkari *Karkara*-ri. Kamel Zianik bere kirol etorkizuna izan du hizpide elkarrikketan. Horrez gain, beste arlo batzuetako galderei ere erantzun die; esaterako, marokoartzat baino gehiago bere burua berberetzat jotzen duela esan du.

Argitaratzailea: **Karkara taldea**

landarea

'Ctenante pilosa' edo 'Golden mosaic'

Etxe askotan aurki daiteke landare hau. Oro har, erdi-itzelean egotea komeni zaio. Izan ere, eguzkiak koloreak ahultzen dizkio. Dena den, neguan argitasuna behar du. Epeleko landarea da *Golden mosaic*-a, gutxienez 15 gradu behar baititu osasuntsu ibiltzeko. Lurrari beti heze edukitzeko moduan ugari ureztatu, baina ito gabe. Lurra ez dadila urez ase.

Jakoba Errekondo (Elhuyar)

GASTEIZ. Festa kubatarra: musika, erakusketak, mojitoa, etabar. Abenduaren 15ean, Gaztetxean, gaueko 22.30ean.
'Medicus Mundiren bidezko merkatua'. Abenduaren 16a arte, San Prudencio aretoan.
GETXO. Betizu telesailaren grabazioa. Bihar, arratsaldeko 17.00etan, Areetako geltokian.
TOLOSA. Eskulangintza azoka. Abenduaren 15 eta 16an, Feria lekuan.

erakusketak

ARRASATE. 'Energia gela'. Monterron kultur etxean, abenduaren 20a arte.
BAIONA. 'Gure irratia 20 urte'. Gure Irratiaren egoitzan, abenduaren 30a bitartean.
BILBO. 'Habla en Cristiano' erakusketa. Sabino Arana Kultur Elkargoaren Euskal Abertzaletasunaren Museoak antolaturiko erakusketa urtarrilaren 6a arte.
BURLATA. 'Erraldoiak'. Abenduaren 16a arte iraunen du.
DONOSTIA. 'On egin dagizula' bitxi diseinatzaileen lanak. Abenduaren 11 arte, Istra dendan, Kursaallean.
'Ez al dira ba guztiak haurrak?'. Amnesty International erakundearen egoitzan ikusgai. Abenduaren 19a arte.
'Ironia' erakusketa. Abenduan, Koldo Mitxelena kulturgunean. Astelehenetan eta jai egunetan itxita egoten da.
Martuteneko presoen eskulan erakusketa. Abenduaren 15a arte, Kultur Etxean, astelehenetik ostiralera 17.00etatik 20.30era, eta larunbatetan 10.00etatik 13.00etara.
GERNIKA. Joakin Gamizen argazki mundua. Abenduaren 18a arte ikusgai, Euskal Herria museoan.
IBARRA. 'Kazetaritzako argazkigintzaren mende oso bat'. Abenduaren 17a arte, Benito Izagurre kultur etxean, goizeko 10.00etatik 13.00etara, eta 15.30etik gaueko 21.00etara zabalik egongo da.
IZPURA. 'Kantuketan'. Faustin Bentaberri aretoan, abenduaren 19a arte izango da ikusgai.
LEGAZPI. 'Eskulanak: Iratzarri

hitzaldia

'Mexiko, Martxa Zapatista izan eta gero'. Gaur, Gasteizko Gaztetxean (19.30ean).

EZLNren martxaren ondorioak Mexikon

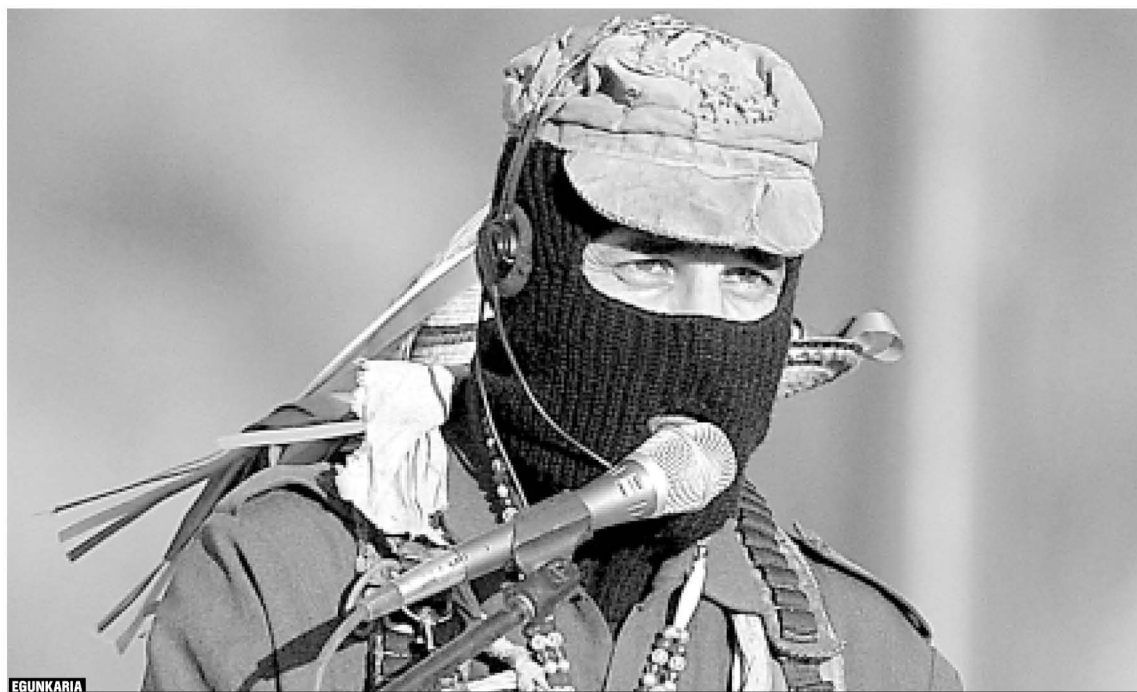
Xabier Martin | DONOSTIA

Gasteizko Gaztetxea mundu zabalar begira izanen da aste honetan. Izan ere, nazioarteko gaiak ardatz dituzten hitzaldiak eta bestelako ekitaldiak antolatu dituzte bertako arduradunek.

Gaur, Mexikori buruz ariko dira Komite Internazionalistak taldeko hiru ordezkari, arratsaldeko 19.30ean hasita. Horieta-ko bat Edu Zelaia izango da. «Asmoa historia apur bat eginez aurten izan den Martxa Zapatista testuinguruan azaltzea da», esan dio EGUNKARIARI Zelaia.

Nolako egoera du Mexikok egun, aurtengo udako Martxa Zapatista arrakastatsuen ondoren? Galdera horri erantzuten saiatuko dira gaur Komite Internazionalistetako hiru kideak. Horretarako, baliagarria izango zaie Mexikon bertan egon izana, Martxa Zapatistaren lekukotasuna emango baitute.

Edu Zelaia ez da oso bakoirra martxaren lorpenaz hitz egi-

EZLNko Marcos komandanteordea, jendaurrean hizketan, Martxa Zapatista egin zen sasoi.

ten duenean: «Helburu propagandistikoak ondo baino hobeto lortu ziren; helburu praktiko-
ei buruz, berriz, bestelakoa esan behar da». Zelaia azaldu duenez, «indigenentzat eginda-

ko legea hutsik dago». Egoera horretan EZLNk hartuko duen bidea da, Zelaia ustez, etorkizunaren gakoa: «Mexikar batzuek uste dute EZLN gehi-
go eragin behar zuela politikoki,

udako jende mugimenduaren ostean. Besteek, aldiz, EZLNren oraingo estrategia defendatzen dute, alegia, gutxi hitz egin jendaurrean, eta bitartean herriaren heziketaren alde lan egin».

Etxeoandre Elkarteko Kideen lanak'. Abenduaren 14a arte, Kultur Etxean. Astelehenetik ostiralera 17.30etik 20.30era.

OIARTZUN. 'Oarsoaldea atzo, gaur eta bihar'. Abenduaren 20a arte, astelehenetik larunbatera, 10.00etatik 13.00etara, eta 16.00etatik 20.00etara, argazki zaharren eta egitasmoen azalpena. Udal areto nagusian.

ikastaroak

ARRASATE. Perkusio afrikarra. Ikastaroa abenduaren 10 eta 17an eta urtarrilaren 7, 14 eta 21ean izango da Gazteluondon. Izen emateko deitu telefono honetara: 943798025.
BERGARA. Yoga ikastaroa. Parte hartzeko interesa zenbat jende duen

jakin nahiko luke Udalak. Horregatik izena emateko gogoia duena, pasa dadila lehenbailehen udaletxeko Gizarte Ongizate zerbitzuetik edo dei dezala 943779125 telefonora.

BILBO. Tango ikastaroak. Tangoaren oinarriko pausoak ikasteko, Garua elkartearen eskutik. Uda garaian, Cafe Boulevard-eko lehenengo solairuan, ostiralero eta hileroko lehen larunbatetan, 23.00etatik aurrera.

DONOSTIA. Hitano ikastaroa. Abenduaren 11, 12, 13 eta 18 eta 20an, 19.00etatik 21.00etara, Ipar Haizea auzo elkartearen lokaletan, Intxaurren Plazara Goaz euskara taldeak antolatuta.

HERNANI. Idazkuntza ikastaroa. Dobera euskara elkarteak antolatuta, urtariletik

ekainera egingo da. Matrikulazio epea berri, abenduaren 10etik urtarrilaren 10a arte egongo da irekita, Dobera euskara elkartearen informazio gehiago: 943332799.

IRUÑEA. Eguzki Irrati librean parte hartzeko deialdia. Irratian kolaboratu edo parte hartu nahi duten guztiak. Astelehenetik ostegunera, 19.00etatik 21.00etara Nabarrerian kaleko 6. atariko 1. etxebizitzan galdetu.

PASAIA. Alkartasuna txiki dantza taldearen ikastaroa. Izena eman nahi duzuen guztiok Pasai Antxoko eskola publikoetako 3. solairura joan behar duzue.

lehiaketak

BERGARA. Amodiozko Gutunen

X. Berrigara Lehiaketa. Lanak eta egilearen datuak honako helbide honetara bidali beharko dira, urtarrilaren 9a baino lehen: Amodiozko Gutunen X. Berrigara Lehiaketa. Jardun elkarte, Errotalde jauregia z/g. 20570 Bergara.
BILBO. Inauterietako Kartelak. Barrainuako Kultur Etxean aurkeztu ahal izango dira kartelak, abenduaren 21a arte.
ERMUA. Ermuko inauterietako kartel lehiaketa. Kartel guztiak, 2002ko Inauterietan leloa duen batean entregatu beharko dira, datorren urteko urtarrilaren 21ean. Sari bakarra, 75.000 pezetakoa da. Kartelak edozein teknikaz egin daitezke, 45x30 eta 65x40 neurriekin.
ERRETERIA. Erreterian Hiria 2001 ipuin lehiaketa.

Gaztelaniaz zein euskaraz bidal daitezke lanak. Hiru folio (makina) baino gehiago, baina zortzi baino gutxiago. Ereintza kultur elkartera bidali, Juan de Olazabal, 23, 301 posta kutxara, Erreterian Hiria ipuin lehiaketara. Jasotzeko epea, urriaren 31tik abenduaren 15a arte. Lehen saria 100.000 pezetakoa izango da.
VIII. Argazki lehiaketa. Gaia librea da, eta argazkiak hilaren 14a baino lehen aurkeztu beharko dira, Udaletxean.
Gabonetako ipuinen lehiaketa. Jubilatuen elkarteak antolatu du txapelketa, eta gabonekin erlazioatutako ipuinak aurkeztu beharko dituzte parte hartu nahi duten guztiak. Gabonetako istorioak bidaltzeko epea abenduaren 14an amaituko da.

hiriburuetako filmak

● Txarra ★ Eskasa ★★ Balekoa ★★★ Ona ★★★★ Bikaina

AMELIE. Frantzia, 2001. Zuz.: Jean-Pierre Jeunet. Akt.: Audrey Tautou, Mathieu Kassovitz, Yolande Moreau. 120 min.

★★★★ Parisen girotutako istorio bat da. Amelie tabernako zerbitzari gazte bat da. Ongia egiten saiatzen da, eta bihotz onez jokatu nahi du. Baina neskaren ekintzek, ezustean, haren kontra bihurtuko dira, eta bizitza sentimental hankaz gora jarriko zaio. Sentimendu handiz eginiko filma da. **Gasteiz (Mikeldi, Guridi), Bilbo (Avenida, Ideales), Donostia (Astoria, Bretxa), Iruñea (Golem Yamaguchi).**

ATLANTIS. AEB, 2001. Zuz.: Gary Trousdale, Kirk Wise. Marrazki bizidunak. 95 min. ★★★ Milo Thatch kartografoa bere aitonak urte luzez eginiko ikerketan jarraitzeko asmotan da. Atlantisko zibilizazioa aurkitu nahian. Shepherdren egunerokoari esker Atlantisko bidea topatuko dute Milok eta bere lagunek. Disneyren azkeneko lanak

sekulako efektu bereziak ditu. **Gasteiz (Yelmo Gorbeia, Ster), Donostia (Bretxa, Warner), Iruñea (Carlos III, Golem Baiona).**

EL HADA IGNORANTE. Italia, 2001. Zuz.: Ferzan Ozpetek. Akt.: Stefano Accorsi, Margherita Buy, Serra Yilmaz. 106 min. ★★★★★ Massimo auto istripuz hiltzen deanean, Antonia alarguna lur jota geldituko da. Haren depresioa amaituko da senarrak beste harreman bat bazuela jakiten duenean. Harreman hori beste gizon batekin zuen, Accorsirekin. Gizon hori ezagutuko du Antoniak, eta bien artean adiskidetasuna sortuko da. Erroman girotutako istorioa da. **Gasteiz (Guridi), Bilbo (Multi), Donostia (Principe).**

EL MOSQUETERO. AEB, 2001. Zuz.: Peter Hyams. Akt.: Justin Chambers, Mena Suvari, Stephen Rea, Tim Roth, Catherine De- neuve. 105 min.

★★ D’ Artagnanek bere gurasoak hiltzen ikusi zituen haurra zenean. Hamalau urte pasa dira, eta abentura bila joango da Parisera. Beste hiru ezpatarirekin batera Riche-lieu gaiztoari aurre egin beharko dio. D’ Ar-tagnanen ezpata borrokak oraingoan *Ma-trix* estiloko efektu bereziekin grabatuak daude, oso ikusgarriak izango dira, beraz. **Gasteiz (Guridi, Mikeldi, Ster, Yelmo Gorbeia), Bilbo (Ideales), Donostia (Astoria, Garbera, Warner), Iruñea (Principe).**

EN CONSTRUCCION. Espainia, 2001. Zuz.: Jose Luis Guerin. ★★★★★ Egonarria da zinemagile saikaezin horren bertute handienetakoa. Hiru urtez jarraitu du Bartzelonako txinatar auzoa zelakoaren bihotzean altxatu duten eraikin baten eraikuntza prozesua. Lan honek oso harrera ona izan zuen Donostiako Zinemaldian. **Gasteiz (Florida), Donostia (Trueba), Bilbo (Multi).**

HARRY POTTER Y LA PIEDRA FI- LOSOFAL. Erresuma Batua-AEB, 2001. Zuz.: Chris Columbus. Akt.: Daniel Radcliffe, Richard Harris. 152 min. ★★★ Harry 10 urteko umezurtza da, izeba-osabekin bizi dena. 11 urte betetzen ditue-nean, Hogwarts Magia Eskolan onartu du-tela dioen gutun bat jasoko du. Bere gura-soak magoak zirela jakingo du, eta Lord Voldemort gaiztoari aurre eginaz hil zirela. Magia Eskolan gauza harrigarriak ikasiko ditu eta abentura ugari bizi, Ron eta Her-mione lagunekin. **Gasteiz (Guridi, Mikeldi, Ster, Yelmo Gorbeia), Bilbo (Avenida, Mikeldi, Capitol, Ideales), Donostia (Astoria, Bretxa, Garbera, Warner), Iruñea (Principe, Golem Baiona), Baiona (Bauvan).**

JUANA LA LOCA. Esp. 2001. Zuz.: Vi-cente Aranda. Akt.: Pilar Lopez de Ayala, Da-niele Liotti, Rosana Pastor. 117 min. ★★ Juanak nerabezaroan Flandriara joan

beharko du. Errege-erregina Katolikoek eta Maximiliano enperadoreak haren eta Feli-peren arteko ezkontza hitzartu dute. Hasie-ratik maitasuna sortzen da bien artean, bai-na hurrengo urteetan Gaztelako erregin kargua hartu beharko du Juanak, gogoz kontra, eta geroztik Feliperen maitasuna etengabe itzaltzen doala sentituko du. **Gas-teiz (Florida, Yelmo Gorbeia), Bilbo (Mikeldi), Donostia (Astoria), Iruñea (Golem Yamagu-chi).**

KANDAHAR. Iran-Frantzia, 2001. Zuz.: Mohsen Makhmalbaf. Akt.: Niloufar Pazira, Hasan Tantai. 85 min. ★★★★★ Filmeko pertsonai nagusia Kana-dan errefuxiaturik dagoen kazetari afganis-tandarra da. Lan honetan argi asko erakus-ten da Afganistanen emakumeen bizi bal-dintzak nolakoak diren, kazetariak Afganistanera itzultzeko beharra bultzatu-ta, bere herrialdera egingo baitu bidai-a.

Gasteiz (Florida, Yelmo Gorbeia), Bilbo (Mul-ti), Donostia (Principe), Iruñea (Golem Yama-guchi)

LA MALDICION DEL ESCORPION DE JADE. AEB, 2001. Zuz.: Woody Allen. Akt.: Woody Allen, Helent Hunt, Dan Aykroyd, wallace Shawn, Chalize Theron. 103 min. ★★★★★ New Yorken 1940an kokatuta dago; C W Briggs (Woody Allen), aseguru ikertzailea da eta bere ogibidean onena dela frogatzen saiatzen da, Betty Ann (He-lent Hunt) bere enpresako langilearen au-rrean. Jadeko Eskorpioia erabiliz, Voltan mago maltzurra, Briggsen borondatearen jabe bihurtuko da. **Bilbo (Multi), Donostia (Principe), Iruñea (Carlos III, Golem Yamagu-chi), Baiona (Bauvan, l’Atalante).**

LA ZONA GRIS. AEB, 2001. Zuz.: Tim Bla-ke Nelson. Akt.: David Arquette, Steve Bus-cemi, Harvey Keitel, Mira Sorvino. 108 min.

aretoak

Araba

GASTEIZ

FLORIDA

(945 23 19 40)

El hijo de la novia: 12.30 - 17.30 - 20.00 - 22.30.

En construccion: 17.30 - 20.00 - 22.30.

El caso Pinochet: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Sin noticias de Dios: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Kandahar: 17.30 - 20.00 - 22.30.

La zona gris: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Juana la loca: 17.30 - 20.00 - 22.30.

GURIDI

(945 23 19 40)

Harry Potter: 16.45 - 19.30 - 22.30.

Ni una palabra: 17.00 - 19.45 - 22.30.

El mosquetero: 17.00 - 19.45 - 22.30.

Amelie: 17.00 - 19.45 - 22.30.

El hada ignorante: 17.30.

Spy game: 17.30 - 20.00 - 22.30.

American pie 2: 17.30 - 20.00 - 22.30.

MIKELDI MULTIPLEX

(945 26 72 73)

American pie 2: 17.15 - 20.00 - 22.30.

Spy game: 17.15 - 20.00 - 22.30.

Harry Potter: 17.00 - 19.45 - 22.30 .

Amelie: 17.15 - 20.00 - 22.30.

Ni una palabra: 17.30 - 20.15 - 22.45.

La inglesa y del duque: 17.30 - 20.15 - 22.45.

Scary movie 2: 17.30 - 22.45.

El mosquetero: 18.15.

Moulin rouge: 17.30 - 20.15 - 22.45.

STER ZINEMAK

(945 18 90 00)

Harry Potter: 16.00 - 19.00 - 22.00.

Spy game: 16.05 - 18.25 - 20.45 - 23.00.

American pie 2: 16.10 - 18.20 - 20.30 - 22.40.

Ni una palabra: 16.15 - 18.30 - 20.50 - 23.05.

El mosquetero: 16.20 - 18.35 - 20.40 - 22.50.

Atlantis: 16.35 - 18.45 - 20.55 - 22.45.

Yamakasi: 16.25 - 16.40 - 20.35 - 22.30.

Moulin rouge: 20.00 - 22.25.

YELMO GORBEIA

Juana la loca: 15.35 - 17.50 - 20.20 - 22.40.

Yamakasi: 16.30 - 18.30 - 20.35 - 22.35.

Atlantis: 15.30 - 17.30 - 19.30 - 21.50.

El mosquetero: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Una rubia muy legal: 15.55 - 17.55 - 19.50.

Kandahar: 21.50.

American pie 2: 15.45 - 17.50 - 20.00 - 22.15.

Ni una palabra: 15.45 - 18.00 - 20.30 - 22.50.

Sin noticias de Dios: 17.05 - 19.35 - 22.00.

Harry Potter: 15.30 - 18.30 - 21.30.

La zona gris: 16.10 - 18.20 - 20.25 - 22.40.

Los otros: 16.00 - 18.20 - 20.25 - 22.30.

Lucia y el sexo: 22.40.

Scary movie 2: 16.45 - 18.45 - 20.45 - 22.40.

AGURAIN

HARRESI

(608 90 16 70)

Ez dago emanaldirik.

Bizkaia

BILBO

AVENIDA

(94 431 0310)

Tumba abierta (JBA): 11.30 - 14.30.

Amelie: 17.00 - 19.45.

La pianista: 22.00.

Harry Potter: 11.30 - 15.00 - 18.00 - 21.00.

Training day: 11.15 - 14.15 - 17.15 - 22.15.

Alaska.de: 20.15.

Buñuel y la mesa del rey Salomon: 11.30 - 14.30

Zona gris: 17.30 - 20.15 - 22.30.

El hijo de la novia: 11.30 - 14.30 - 17.00 - 19.45 - 22.15.

Ladron de sueños: 11.30 - 14.30.

Yamakasi: 17.30 - 20.15 - 22.30.

CAPITOL

(94 431 03 10)

Harry Potter: 16.30 - 19.30 - 22.30.

American pie 2: 17.00 - 20.00 - 22.30.

Spy game: 16.45 - 19.45 - 22.30.

Sin noticias de Dios: 17.00 - 19.45 - 22.30.

IDEALES

(94 4310310)

American pie 2: 17.15 - 20.00 - 22.30.

Spy game: 17.00 - 20.00 - 22.30.

El hijo de la novia: 17.00 - 19.45 - 22.30.

El mosquetero: 17.15 - 20.00 - 22.30.

Harry Potter: 16.30 - 19.30 - 22.30.

Ni una palabra: 17.00 - 20.00 - 22.30.

Amelie: 17.00 - 19.45 - 22.30.

La zona gris: 17.15 - 20.00 - 22.30.

MIKELDI

(94 431 0310)

Harry Potter: 16.45 - 19.45 - 22.30.

American pie 2: 17.15 - 20.00 - 22.30.

Juana la loca: 17.15 - 19.45 - 22.30.

Ni una palabra: 17.15 - 20.00 - 22.30.

MULTI

(94 431 03 10)

Los niños de Rusia: 17.30 - 19.45 - 22.30.

El voto es secreto (JBA): 17.30.

La maldicion del escorpion de Jade: 20.00 - 22.30.

El hada ignorante: 17.30 - 19.45 - 22.30.

Nueve reinas: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Kandahar: 17.30 - 19.45 - 22.30.

Pinochet: 17.30 - 20.00 - 22.30.

En construccion: 17.15 - 19.45 - 22.15.

American pie 2: 17.30 - 20.00 - 22.30.

BARAKALDO

MAX CENTER

(94 431 03 10)

Spy game: 16.45 - 19.30 - 22.30.

Los malditos vampiros del desierto: 17.15 - 20.15 - 22.30.

Harry Potter: 16.30 - 19.30 - 22.30.

Los otros: 17.15 - 20.15 - 22.30.

Sin noticias de Dios: 16.45 - 19.30 - 22.30.

Scary movie 2: 16.45 - 19.30.

El mosquetero: 16.45 - 19.30 - 22.30.

American pie 2: 17.00 - 19.30 - 22.30.

Una rubia muy legal: 17.00 - 19.30 - 22.30.

Ni una palabra: 16.45 - 19.30 - 22.30 .

Training day: 16.45 - 19.30 - 22.30 .

BASAURI

ANTZOKIA

La pianista: 20.00.

BILBONDO

(94 431 0310)

Ni una palabra: 17.00 - 19.45 - 22.30.

Spy game: 17.00 - 19.45 - 22.30.

El mosquetero: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30.

Amelie: 19.45 - 22.30.

Una rubia muy legal: 17.15 - 20.00.

Training day: 17.00 - 22.30.

Sin noticias de Dios: 17.00 - 19.45 - 22.30.

American pie 2: 17.15 - 20.00 - 22.30.

‘AMELIE’

Zinematik zoriontsu ateratzeko filma

Jean-Pierre Jeunet zuzendari frantziarraren komedia eder honek sekulako arrakasta lortu du es-treinatutako herrialdeetan. Audrey Tatouk jokatzten du protagonistaren rola: Amelie irudimen han-diko neska, erromantikoa, ametsen mundu batean bizi dena. Aste ugari darama zinema aretoetan.

Gasteiz (Mikeldi, Guridi) **Bilbo** (Avenida, Ideales) **Donostia** (Astoria, Bretxa) **Iruñea** (Golem Yamaguchi)

estreinaldiak

El caso Pinochet dokumentaleko irudi bat.

EL CASO PINOCHET. Txile, 2001. Zuz.: Patricio Guzman. Dokumentala. Augusto Pinochet diktadorea atxilotu bitarteko gertakariak kontatzen dira doku-mental interesgarri honetan. Londresen epaiketaren zain egon zen uneak berres-kuratzten ditu Patricio Guzmanek, baita Txilen azkeneko urteetan izandako egoera ere. **Gasteiz (Florida), Bilbo (Multi).**

SPY GAME. AEB, 2001. Zuz.: Tony Scott. Akt.: Robert Redford, Brad Pitt, Catherine McCormack, Stephen Dillane. Txinako Gobernuak Tom Bishop CIAko agentea hiltzera kondenatu du, espioitzaga-tik. Bere itxaropen bakarra Nathan Muir da, lanbideaz guztia erakutsi zion gizona. CIA ez du ezer egingo Bishop salbatzeko, baina Muir iritsiko da bere aspaldiko lan-kidea laguntzeko asmoz. **Gasteiz (Guridi, Mikeldi, Ster), Bilbo (Capitol, Ideales), Ba-rakaldo (Max Center), Basauri (Bilbondo), Getxo (Lauren), Donostia (Astoria, Bretxa, Garbera), Irun (Txingudi), Usurbil (Lauren), Iruñea (Carlos III, Golem Baiona), Tütera (Cinemax).**

AMERICAN PIE 2. AEB, 2001. Zuz.: J.B.Rogers. Akt.: Eugene Levy, Molly Cheek, Chris Owen, Eli Marienthal, Lisa Arturo. 104 min. Estatu Batuetako unibertsitateetan girotutako komediek arrakasta izaten dute pu-bliko gaztearen artean. *American Pie* 2 horren adibide argia da. Gazteen arteko sexu-harreman zailak eta bitxiak ez dira falta film honetan, aurreko film originalean gertatzen zen antzera. Umorea eta elkarriketa bakunak dira lan honen ardatza. **Gasteiz (Guridi, Mikeldi, Ster, Yelmo Gorbeia), Donostia (Bretxa, Garbera, Warner Luso-mundo), Irun (Txingudi), Usurbil (Lauren), Bilbo (Capitol, Mikeldi, Ideales, Multi), Ba-rakaldo (Max Center), Basauri (Bilbondo), Leioa (Artea), Santurtzi (Serantes), Iruñea (Olite, Golem Baiona), Lizarra (Los Llanos).**

HARRY POTTER. Erresuma Batua-AEB, 2001. Zuz.: Chris Columbus. Akt.: Damiel Radcliffe, Ruper Grint, Emma Watson, Richard Harris. 152 min. Harry 10 urteko umezurtza da, izeba-osabekin bizi dena. 11 urte betetzen dituene-an, Hogwarts Magia Eskolan onartu dutela dioen gutun bat jasoko du. Bere gura-soak magoak zirela jakingo du, eta Lord Voldemort gaiztoari aurre eginaz hil zirela. Magia Eskolan gauza harrigarriak ikasiko ditu eta abentura ugari bizi, Ron eta Her-mione lagunekin. **Baiona (Vauban), Miarritze (Royal).**

LE SORTILEGE DU ESCORPION DE JADE. AEB, 2001. Zuz.: Woody Allen. Akt.: Woody Allen, Helent Hunt, Dan Aykroyd, wallace Shawn, Chalize Theron, David Ogden. 103 min. New Yorken, 1940an; C W Briggs (Woody Allen) aseguru ikertzailea da, eta bere ogibidean onena dela frogatzen saiatzen da, Betty Ann (Helent Hunt) bere enpre-sako langilearen aurrean. Jadeko Eskorpioia erabiliz, Voltan magoa Briggsen bor-dondearen jabe bihurtuko da. **Baiona (Vauban, l'Atalante).**

BEASAIN

USURBE

Ez dago emanaldirik.

BERGARA

NOVEDADES

Ez dago emanaldirik.

EIBAR

UNTZAGA

Harry Potter: 19.30 - 22.15.

RIALTO

Trining day: 19.30 - 22.15.

ELGOIBAR

HERRIKO ANTZOKIA

Ez dago emanaldirik.

ERREENTERIA

ON BIDE

Ez dago emanaldirik.

HERNANI

BITERI

Ez dago emanaldirik.

IRUN

TXINGUDI

Harry Potter: 16.00 - 19.00 - 22.00.

Yamakasi: 16.00 - 20.00.

Una rubia muy legal: 18.00 - 22.00.

batuaren arima irabaztea izango da. Ze-ruak 50eko hamarkadako kantari eder bat bidaliko du (Manyren emaztea), eta Infer-nuak zerbitzari bat (Manyren lehengusua). **Gasteiz (Florida, Yelmo Gorbeia), Bilbo (Capi-tol), Donostia (Astoria, Principe), Iruñea (Oli-te, Golem Baiona).**

TRAINING DAY. AEB, 2001. Zuz.: Antoine Fuqua. Akt.: Denzel Washington, Ethan Haw-ke, Scott Glenn, Tom Berenger.

★★ Denzel Washington pertsonaia gaizto eta ilun batean sartzen da (Alonzo polizia). Los Angelesko auzo arrikutsuenetan giro-tutako *thriller* poliziala da. 24 orduan Jake gazteak Alonzo lankidearen metodo ziki-nak ezagutuko ditu. **Bilbo (Avenida), Donos-tia (Garbera, Warner Lusomundo).**

UNA RUBIA MUY LEGAL. AEB, 2001. Zuz.: Robert Luketic. Akt.: Reese Withersp-o-n, Luke Wilson, Selma Blair. 95 m.

El mosquetero: 11.30 - 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.
Harry Potter: 11.30 - 16.15 - 19.15 - 22.15.
Atlantis: 11.30 - 16.25 - 18.30 - 20.35.
La maldicion del escorpion de Jade: 22.45.
Spy game: 16.45 - 19.30 - 22.30.
American pie 2: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

VILLABONA

GUREA

Ez dago emanaldirik.

ZARAUTZ

MODELO

Ni una palabra: 19.30 - 22.15.

ZUMAIA

AITA MARI

Ez dago emanaldirik.

ZUMARRAGA

ZELAI ARIZTI

Scarie movie 2: 17.30 - 22.15.

Lapurdi

BAIONA

L'ATALANTE

(05 59 55 76 63)

Le sortilege du scorpion de Jade: 14.00 - 18.15 - 22.30.

The pledge: 20.15.

L'anglaise et le duc: 16.00.

VAUBAN

(08 36 68 04 45)

Harry potter: 14.00 - 17.00 - 20.00.

Le sortilege du scorpion de Jade: 14.00 - 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00.

Atlantide: 14.00 - 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00.

The one: 16.00 - 22.00.

Change-moi ma vie: 14.00 - 16.00 - 20.00 - 22.00.

Tanguy: 14.00 - 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00.

Ma femme est une actrice: 14.00 - 18.00 - 20.00.

HENDAIA

LES VARIETES

Moulin rouge: 21.00.

MIARRITZE

ROYAL

(08 36 68 04 45)

Harry Potter: 15.00 - 20.30.

Atlantide: 15.00 - 20.30.

Tanguy: 15.00 - 20.30.

Nafarroa

IRUÑEA

CARLOS III

(948 24 44 42)

Spy game: 17.30 - 20.00 - 22.45.

Atlantis: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Ni una palabra: 17.30 - 20.00 - 22.45.

La maldicion del escorpion de Jade: 17.30 - 20.15 - 22.45.

Moulin rouge: 17.30 - 20.00 - 22.45.

GOLEM (BAIONA)

American pie 2: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30.

★★ Elle Woods ohiko ilehori ederra da, es-kolako egutegiko modeloa eta bere frater-nitateko burua. Mutil perfektoreakin maite-minduta dago, baina mutilak ez du nahiko berarekin harremanik izan. Komedía atse-gina da. **Gasteiz (Yelmo Gorbeia), Donostia (Bretxa, Warner Lusomundo), Iruñea (Golem Baiona).**

YAMAKASI. Frantzia, 2001. Zuz.: Ariel Zeitoun, Julien Seri. Akt.: Malik Diouf, Cháu Belle Dinh, Williams Belle, Charles Perriere. 90 min.

★★ Frantziako kaleetan hazitako ninja gaz-te batzuen abentura harrigarriak kontatzen dira film honetan. Eguneru entrenatzen dira, gaueko iluntasunaren babesean, eta haien afizioa filosofia bihurtzen da. Adiski-detasuna, ohorea eta ausardia dira haien balioak. **Gasteiz (Ster, Yelmo Gorbeia), Bilbo (Avenida), Donostia (Bretxa, Garbera), Iru-ñea (Olite).**

Spy game: 17.15 - 20.00 - 22.30.
Harry Potter: 16.45 - 19.45 - 22.30.
Sin noticias de Dios: 17.15 -20.00 -22.30.
Atlantis: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30.
Ni una palabra: 20.30 - 22.30.
Una rubia muy legal: 17.15.

GOLEM (YAMAGUCHI)

Kandahar: 16.30 - 20.30 - 22.30.

Kandahar (JBA): 18.30.

El hijo de la novia: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Solo mía: 18.30 - 22.30.

Amelie: 17.30 - 20.00 - 22.30.

La maldicion del escorpion Jade:16.30-20.30.

Juana la loca: 17.30 - 20.00 - 22.30.

OLITE

American pie 2: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Yamakasi: 17.30.

Sin noticias de Dios: 17.30 - 20.00 - 22.30.

La zona gris: 20.00 - 22.30.

PRINCIPE

(948 24 54 00)

Harry Potter: 16.30 - 19.30 - 22.30.

El mosquetero: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Los otros: 17.30 - 20.00 - 22.30.

ETXARRI ARANATZ

UDAL ZINEMA

Ez dago emanaldirik.

LEITZA

HERRI ZINEMA

Ez dago emanaldirik.

LIZARRA

LOS LLANOS

American pie 2: 17.30 - 20.15 - 22.45.

Harry Potter: 16.45 - 19.45 - 22.45.

Ni una palabra: 20.30 - 22.45.

TUTERA

CINEMAX

(948 82 28 91)

Ni una palabra: 18.00 - 20.15 - 22.30.

Harry Potter: 19.00 - 22.00.

Spay game: 18.00 - 20.20 - 22.40.

Atlantis: 18.10 - 20.00 - 22.00.

Juana la loca: 18.15 - 20.30 - 22.45.

Yamakasi: 18.30 - 20.30.

Una rubia muy legal: 22.20.

El mosquetero: 18.15 - 20.15 - 22.15.

Sin noticias de Dios: 18.00 - 20.20 - 22.30.

Nafarroa Beherea

DONAPALEU

SAINT LOUIS

American Pie 2: 21.00.

DONIBANE-GARAZI

LE VAUBAN

Le velo de Christian Lambert: 21.00.

Zuberoa

MAULE

MAULE BAITHA

The pledge: 21.00.

Le journal de Bridget Jones: 21.00.

Harry Potter: 16.30 - 19.30 - 22.30.

DURANGO

ZUGAZA

The score: 19.00 - 22.00.

ELORRIO

ARRIOLA

Ez dago emanaldirik.

ERMUA

ERMUA

Ez dago emanaldirik.

GALDAKAO

TORREZABAL KULTUR ETXEA

Ez dago emanaldirik.

GERNIKA

ELAI ALAI

Ez dago emanaldirik.

GETXO

AREETAKO GRAN CINEMA

Harry Potter: 17.00 - 19.45 - 22.30.

LAUREN

Atlantis: 11.30 - 16.00 - 18.15 - 20.30.

Training day: 22.30.

Scary movie 2: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30.

La maldicion del escorpion de Jade: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Un rubia muy legal: 16.00 - 18.20 - 20.30 - 22.45.

Intacto: 16.10 - 18.20 - 20.30 - 22.40.

Moulin rouge: 16.15 - 19.15 - 22.15.

El mosquetero: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Ni una palabra: 16.30 - 19.30 - 22.30.

Spy game: 16.30 - 19.30 - 22.30.

Harry Potter: 16.15 - 19.15 - 22.15.

LEIOA

CINES ARTEA

Harry Potter: 16.00 - 17.00 - 19.00 - 20.30 - 22.00.

American pie 2: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Altantis: 16.00 - 18.00 - 20.15 - 22.15.

Sin noticias de Dios: 16.30 - 19.30 - 22.15.

Ni una palabra: 16.45 - 19.30 - 22.00.

Juego de espías: 16.30 - 19.15 - 22.15.

LEKEITIO

IKUSGARRI

Ez dago emanaldirik.

ONDARROA

BIDE ONERA

Ez dago emanaldirik.

PORTUGALETE

JAVA

Harry Potter: 17.00 - 19.45 - 22.30.

SANTURTZI

SERANTES

(94 420 58 06)

Harry Potter: 17.00 - 19.45 - 22.30.

American pie 2: 17.30 - 20.00 - 22.30

El mosquetero: 17.15 - 19.45.

Una rubia muy legal: 22.15.

ZORNOTZA

ZORNOTZA ARETOA

Ez dago emanaldirik.

NI UNA PALABRA. AEB, 2001. Zuz.: Gary Fleder. Akt.: Michael Douglas, Brittany Murphy, Sean Bean, Famke Janssen. 113 min.

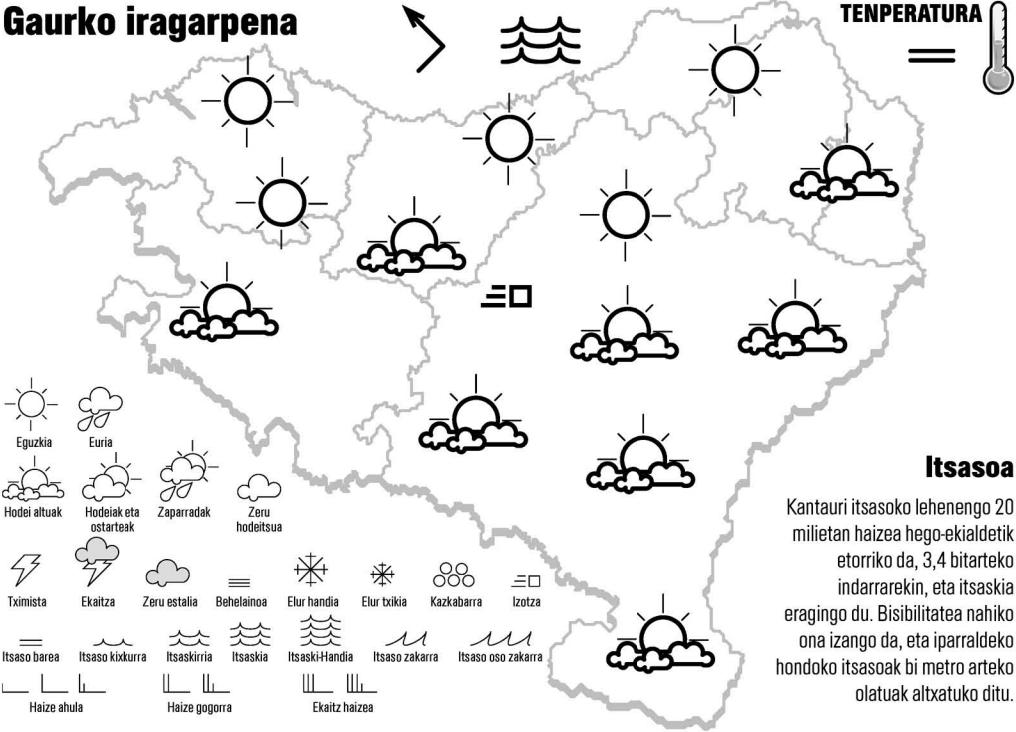
★★ Nathan Conrad psikiatra lasai bizi da, egun batean 8 urteko alaba bahitzen dioten arte. Bahiketa Elisabeth emakume gaixo baten burutazioa izan da. Emakume hori urteetan *shock* egoeran egon da. Andrew Klavanan eleberri batean dago oinarrituta. **Gasteiz (Guridi, Mikeldi, Ster, Yelmo Gor-beia), Bilbo (Mikeldi, Ideales), Donostia (As-toria, Bretxa, Garbera, Warner Lusomundo), Iruñea (Carlos III, Golem Baiona).**

eguraldia

Jon Albisu

Gaurko iragarpena

Eguzkia eta hodei altuak

Aroak ez du aldaketarik izango. Goiz-goizetik lanbroa izango da kostaldean, eta behe lainoa barnealdeko haran eta ibarretan, eta mendialdean ere bai. Orduak aurrera egin ahala, urdinguak ugartuz joango dira, eta goizean bertan hodei altuak nagusituko dira. Hego-ekialdeko haizearekin, tenperaturak bere hartan segituko du.

Antizikloi indartsuaren erdigunea Britainia Handiko uharteetan kokatuko da, eta haizeak nagusiki mendebaldetik joko du. Eguraldiak, dena dela, berdintu segituko du. Eguerdi alderako eguraldi eguzkitsua izango dugu. Hala ere, hodei gehiago izango da ipar partean mendi inguruetan. Tenperaturak behera egingo du.

Aldaketa nabaria izango du aroak. Goizetik ipar-ekialdeko haizea iritsiko da, eta hodei trinko ugari ailegatuko da Euskal Herrira. Frantziatik datorren fronte hotza Pirinioetara ailegatuko da, eta zaparradak botako ditu bertan. Iparraldean eta mendi inguruetan, zeru hodeitsua eta zaparradak tarteka.

Eguzkia

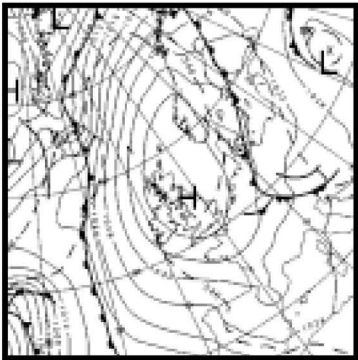
Sortu 08:26
Gorde 17:47

Ilargia

ILBETE Abenduak 30
ILBEHERA Urtarriak 6
ILBERRI Abenduak 14
ILGORA Abenduak 22

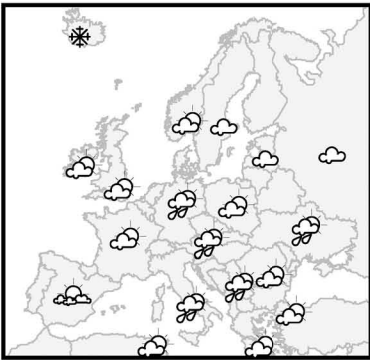
Itsasaldiak

ITSASGORA Ordua 01:37 / 14:05
Metroak 3,62 / 3,82
ITSASBEHERA Ordua 07:32 / 20:04
Metroak 0,92 / 0,72

Isobara mapa

Isobara mapak gaur arratsaldeko 13:00etarako erakusten duenez, Britainia Handiko uharteetan kokatuko da antizikloi sendo eta indartsua. Horrek baldintzatuko du Euskal Herriko eguraldia. Presio altuak eta egonkortasun atmosferiko handia izango ditugu; azken finean, harresiarena ondo baino hobeto betetzen segituko du antizikloiak. Beraz, Atlantikotik gerturatzen diren fronte kateei Bizkaiko Golkora eta Finisterrera gerturatzea eragozteaz gain, ahuldu eta desbideratu egingo ditu fronte horiek.

Europa gaur

Europako egoera atmosferikoak ezaugarri bat du denen gainetik: aldakortasuna. Atmosferako goi geruzetan diren aire masek topo egiteak sortzen du, neurri batean, egongaitzasun hori. Beraz, leku batetik bestera giroa asko aldatzen da. Elurra dugu nagusi, beste behin, Islandian. Iberiako Penintsulan, berriz, eguzkia eta hodei altuak ditugu.

Temperaturak

EUSKAL HERRIA	↕	↗
Baiona	6	15
Bilbo	3	16
Donibane-Garazi	4	14
Donostia	6	16
Gasteiz	1	13
Iruñea	2	15
Maule	4	12

EUROPA	↕	↗
Amsterdam	2	9
Atenas	3	8
Berlin	2	4
Bratislava	1	5
Brusela	2	4
Budapest	3	7
Dublin	2	9
Erroma	8	16
Frankfurt	1	4
Geneva	3	5
Helsinki	1	3
Kopenhage	5	6
Lisboa	8	14
Londres	2	6
Madril	2	12
Mosku	11	15
Oslo	3	4
Paris	1	4
Praga	2	5
Stockholm	1	3
Varsovia	7	11
Viena	2	5
Zurich	2	4

MUNDUA	↕	↗
Beirut	16	24
Buenos Aires	12	22
Bogota	7	17
Caracas	15	25
Chicago	11	16
Habana	22	27
Kairo	11	20
Las Paz	8	19
Los Angeles	9	25
Manila	24	32
Miami	21	28
Mexiko	7	22
New Delhi	7	16
New York	2	5
Pekin	1	6
Rabat	18	22
Rio de Janeiro	21	32
Tokio	7	12
Santo Domingo	21	28
Santiago	14	32
Sao Paulo	16	27
Washington	5	9

denbora-pasa

LUMA

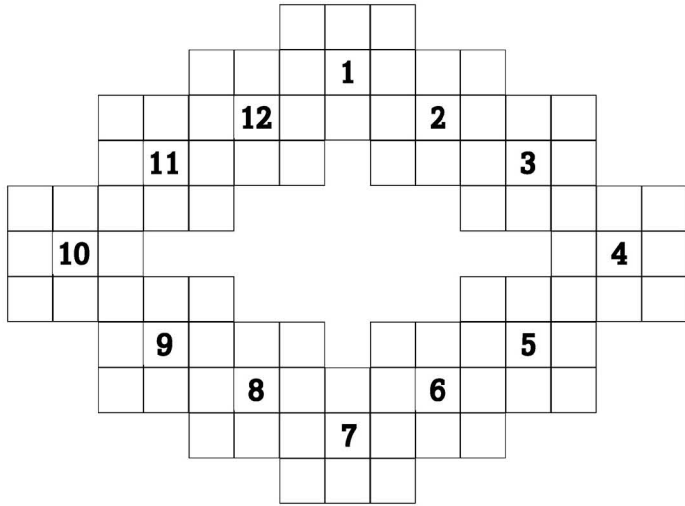
Hitz gezidunak

	Metal garestia	Deitura	Zelaia
	Izena	Arrantza-gunea	
	Beharra		
	Musika nota		
Ibarrak, bailarak	Diru truk eman		
Hegazti mota	Lasaitu		
Jainko egiptoarra	Röntgen	Kontso-nantea	Gai itsaskorra
Gutun-zorro	Istu	Ohorezko hitz	
Nerai		Igarobide	
Zenbaki bakoiti		4. eta 1. bokalak	
	Zintzoak		
	Iodoa		
Barazki mota		Musika nota	

Zortziko txikian

Erantzun guztiak zortzi letrakoak dira eta zenbaki bakoitzaren inguruan kokatu behar. Hitzak ordu orratzen arabera bideratu behar dira, betiere zenbakiaren gaineko lauki txikitik abiatuta.

- 1.- Araudi
- 2.- Mailegua
- 3.- Hego
- 4.- Molusku mota
- 5.- Oso handi
- 6.- Potolo
- 7.- Kanpotik etorritakoa
- 8.- Arbola mota
- 9.- Maitasunak
- 10.- Jarduerak
- 11.- Indartu
- 12.- Eraikuntza materiala

Aurreko Soluzioak

Ezker-eskuin: 1. Lar. Guk. 2. AB. Garo. 3. I. Egiak. 4. Non. LKI. 5. Olatu. L. 6. Tara. Dd. 7. Uka. Nau.

Goitik behera: 1. Lainotu. 2. Ab. Olak. 3. R. Enara. 4. Gg. Ta. 5. Gailu. N. 6. Urak. Da. 7. Kokildu.

E5011

txoritxoari mokoka

Amagoia Iban

Iváren komikiak ikusten

Iváren *Historias de la puta mili* ezagututa joan den igandeko *Línea 900* saioko *Historias de la última mili* atala ikusteak, ezin barre gazi-gozoa besterik eragin. Espainian derrigorrezko soldaduskari akabera eman eta armada profesionalari leku egitea erabaki dutenez, derrigorrezko soldadutza egin duten azken kintoen bizimodu agertu ziguten La 2ko saio horretan herenegun. «Kontzientzia eragozleek ez dakite zer ari diren galtzen. Hau da hau bizitza! Lo egiteko toki bat badugu; jaten

ROBIN TOWNSEND

Espainiako Armadan derrigorrezko soldaduska egin duten azken kintoetako batzuk, banderaren zina egiten.

ematen dizute; ikasi egiten duzu; eta, gainera, ongi pasatzen duzu!». Horrela azaltzen zuen soldaduetako batek bere esperientzia. «Eman balak niri, eman balak!», zioen geroago, esku bakoitzean fusil bana zuela. Ofizial batek esana: «Beraiek hau espero dute, pelikuletan hezitzaile gogorrek ikustera ohituak baitaude». Pelikula bat. Espero ez bezalakoa askorentzat: «Damu dut hona etorri izana». «Etsaia ikusten al duk soldadua? Ba, egin tiro!». Eta soldadua, balarik gabe, tiro onomatopeikoak botatzen: «Danba! Danba!». Mafaldaren koadrilakoak ziruditen. Baina ez. Iváren komikietakoa bezalakoxea zen. Baina errealitatea.

MANU LEGINETXE KAZETARIA ETA IDAZLEA

Duela 60 urte Gernikan jaiotako kazetari honek ibilbide luzea du nazioarteko kazetaritzan. Afganistan eta Pakistan arteko mugan, berriemaile gisa egin zituen aste batzuk eta dokumental bat egiteko aukera ere izan zuen: *Verdad inocente*.

Urtzi Urkizu | DONOSTIA

Datorren astean emango dute ETBn 41 minutuko iraupena duen *Verdad inocente* dokumentala. Peshawarreko errefuxiatu guzietan zeuden haurren marrazkiak dira lanaren haria. Eta marrazki horien erakusketa Bilboko Rekalde aretoan izango da abenduaren 19tik aurrera. Leginetxek berak *Recordad Manhattan* liburua argitaratu berri du, egungo nazioarteko egoeraren klabe batzuk ematen dituena.

■ Zein talde izan zineten Peshawar hirian dokumentala egiten?

Ni berriemaile gisa nengoen Pakistanen, urrian. Denbora gutxian eman genuen han zegoenaren berri. Baina egun batean neska bat marrazki bat egiten ari zela ikusi nuen. Gerturatu nintzen eta bonbardaketa bat zegoen marrazkian. Interpretariak esan zidan neska hura Afganistandik zetorrela eta bonbardaketak ikusi zituela. Orduan bururatu zitzaidan dokumentala egitea, Jose Ramon Plazarekin hitz egin ondoren. Bera izan da ekoizlea. Errealizadorea Fermin Ayo da, errealizadore laguntzailea Eider Plaza eta gidoia Oskar Epelderena da.

■ Haur horien begirada hunkigarria da. Dokumental bat egiteko aproposagoa beste zenbait eduki baino, ezta?

Guri mota guztietako irudiak eskaini zizkiguten, hilotzak, odola, eta beste tragedia batzuk. Baina konturatu ginen kazetari batek baino hobeto isla dezaketela gerraren errealitatea haurrek euren marrazkiekin. Pintura eta papera eraman genuen errefuxiatu gunera eta nahi zutena marrazteko eskatu genien. Ez nien esan zer marraztu behar zuten, hori gidatutako prozesua

ANDER GILLENEA

«Haurrek gerra guk baino hobeto konta dezakete»

izango baitzen, artifiziala. Denetarik eskaini ziguten marrazkietan, inozentziarekin, baina oso modu zuzenean eta benekotasunarekin. Batean talibanak euren ama jipoitzen, beste an AEBetako hegazkinak euren herria suntsitzen...

■ Afganistango zinemagile baten laguntza izan duzue.

Bai. Musar Rasmanish zuzendariak bost urte zeramatzen filmik egin gabe, bere herrian zinema debekatua zegoelako. Lan egiteko arrarekin zegoen eta ekoizpen honetan parte hartzea proposatu genion. Bere semea ak-

torea da eta biek osatzen dute dokumentalaren zati garrantzitsu eta eder bat.

■ Zer iritzi duzu Afganistango gerran hedabideek jokatu duten paperaz?

Batetik esan dezaket lagun batek lehengoan komentatzen zidana, inoiz ez dela gerra baten berri hain gaizki eman. Bestetik, bi aro aipatuko nituzke. Iparraldeko Aliantza Kabulera sartu zen arte, non «hodei ilun» bat baino ez zegoen. Hau da, alde bakoitzak berea kontatzen zuen, nahi zuen bezala. Telebista aurkezle batzuek ejerzitoan par-

te hartuko balute bezala jokatu. Eta Kabulén Iparraldeko Aliantza sartzean, kazetariak iristen dira bertara. Hamar kazetari hil dituzte eta egoera nahiko korapilatsua da handik aurrera.

■ Asko idatzi duzu nazioarteko gatazketaz. Liburuak ere ugari argitaratu dituzu. 'Recordad Manhattan' da azkenekoa. Zer kontatzen duzu bertan?

Urte hauetan guztietan ibili naizen herrialdeetan ikusi dudaren zati bat islatu nahi izan dut. Afganistanen, esaterako, duela

MUSAR RASMANISH

«Zuzendari horrek urteak zeramatzen zinematik egin ezin zuela eta gurekin aritu zen»

GERRA HEDABIDEETAN

«Lagun batek dioenez inoiz ez da gerra baten berri hain gaizki eman»

SOS LAIA

Erreportari bakartia

Belendiztar-arratzuar-gernikar hau Deustuko Unibertsitatetik bota zutenetik hara eta hona ibili da. Molde zaharreko erreportarien moduan, Vietnamen, Iranen, Nikaraguan, Bosnian... EGUNKARIAN duela urte pare bat bere buruaz esandakoak ondo laburtzen du Leginetxeren izaera: «Bakardadea gustatzen zait. Horregatik aukeratu dut barnealdeko herri bat, hemen bakarrik barruko bizitza duena bizi daitekeelako».

urte asko izan nintzen eta bizi zuten egoera ikaragarria zen. Hainbeste urte daramate gerran, gehiegizkoa dela deritzot.

■ Dokumentalek lehen baino gehiago bereganatzen al dute jendearen arreta?

Nik ez dakit zer gertatzen ari den azkenaldian dokumentalekin. Jendea erotu egin dela dirudi. Jaime Caminoren *Los niños de Rusia* bezalako lanak zinema aretoetan egotea harritzeko modukoa da. Niri ere lan hau pantaila handian jartzea proposatu didate. Ez dakit moda bat izango den edo zer.

gaurko filmak

La chica del trébol	★
Zuz.: Sergio Gírico. 85m. Esp-Ita. 1963. 11:00 La2	
Una chica afortunada	★
Zuz.: John Fawcett. 91m. AEB. 2001. 16:30 T5	
Sabata	★★
Zuz.: Frank Kramer. 107m. 1970. 18:05 ETB2	
Central do Brasil	★★★
Zuz.: Walter Salles. 105m. Fran-Brasil. 1997. 20:50 F2	
Les diamants sont éternels	★★
Zuz.: Guy Hamilton. 120m. EB. 1971. 20:55 TF1	
El club de las primeras esposas	★
Zuz.: Hugh Wilson. 93m. AEB. 1996. 22:15 ETB2	
Marea roja	★
Zuz.: Tony Scott. 111m. AEB. 1995. 22:00 T5	
Ella nunca se niega	★★
Zuz.: Bob Rafelson. 100m. AEB. 1992. 23:30 La2	
La Collectionneuse	★
Zuz.: Eric Rohmer. 90m. Fran. 1967. 23:40 F3	
Dolce farniente	★
Zuz.: Nae Caranfil. 105m. Fran-Ita. 1998. 01:05 F2	
Relato criminal	★★★
Zuz.: Joseph H. Lewis. 85m. AEB. 1949. 02:45 La2	
● ★ ★ ★ ★ ★	
Txarra	Eskasa
Balekoa	Ona
Bikaina	

LA CHICA DEL TREBOL
★ **La 2 - 11:00**

Zuz.: Sergio Gírico. Akt.: Rocio Durcal, Rafael Alonso. 85m. 1963.

Goizean emango duten film bakarra Rocio Durcal abeslari eta aktorea nabarmentzeko sortutako film zaharkitu sortut hau da. Rocio gaztea jatorri xumeko emakumea da; goi mailakoen artean bizitzzea amesten du eta helburua lortuko du, baina laster ohartuko da zoriontasuna etxekoekin eta betiko lagunekin soilik lor dezakeela.

LES DIAMANTS SONT ETERNELS
★★ **TF1 - 20:55**

Zuz.: Guy Hamilton. Akt.: Sean Connery, Jill St. John. 120m. EB. 1971.

Sean Connery aktore ospetsuak, film honekin, James Bond agentearen rola berreskuratu zuen, zenbait urtez bestelako pertsonaiak antzeztu ondoren. 007 agentearen rola jokatu duten hamaika

Central do Brasil fima.

Bakardadea, bazterketa eta itxaropena batzen direnean

CENTRAL DO BRASIL ★★★ **F2 - 20:50**

Zuz.: Walter Salles. Akt.: Fernanda Montenegro, Marília Pêra. 105m. 1997.

Walter Salles brasildarrak arrakasta handiz estreinatutako drama hunkigarri eder eta ikusgarri hau gomendatu nahi dizuet, gaurko luxuzko aukera baita, dudarik gabe. Egungo istorio gogor, triste eta aldi berean itxaropentsua, kalean bakarrik eta nora ezean dabilen mutil txiro baten eta hura bezain bakarrik dagoen emakume helduaren arteko adiskidantza mintzo da. Kolorearen erabilera bereziak irudi hunkigarriok are ikusgarriagoak egiten ditu. Antzezpenak, halaber, benetan miresteakoak dira eta, pertsonaien sinesgarritasunari esker, ikus-entzuleek malkoak erraz isuriko dituzte, ziu-rrenik. Oso gozagarria da.

aktoreen artean erakargarriena izanik, haren parte-hartzea iragartzea nahikoa izan zen ikusle pila aretoetara erakartzeko. Protagonista emakume lirainez inguratuta azaltzen da, noski, saileko atal guztietan bezala. Bonden abentura hau nahikoa entretenigarria da, zaharkitu samarra geratu bada ere.

MAREA ROJA
★ **T5 - 22:00**

Zuz.: Tony Scott. Akt.: Denzel Washington, Gene Hackman. 111m. AEB. 1995.

Abenturako film komertzial garestia da, kalitate aldetik pobre samarra eta argumentu aldetik ez oso interesgarria. Denzel Washington eta Gene Hackman dira protagonistak. Bestalde, istorioa efektu ikusgarriez jositako

Ane Muñoz

irudiez apaindua dago eta horrek arindu egiten du filma. Tony Scott zuzendariaren lan gehientsuetan bezala, horixe bera da zinta honen elementu erakargarriena: efektu eta aktore garestiak, alegia.

EL CLUB DE LAS PRIMERAS ESPOSAS

★ **ETB2 - 22:15**

Zuz.: Hugh Wilson. Akt.: Bette Midler, Goldie Hawn, Diane Keaton. 98m. 1996.

Komedia ero eta basati samar honek urrezko hiru emakume komiko biltzen ditu. Diane Keaton mires-tua hain gogokoak ez ditudan Bette Midler eta Goldie Hawn eroekin azaltzen da. Txikitan elkarrekin ikasitako hiru emakume egoera bertsuan bizi dira orain. Horrek aspal-dian galdutako elkartasuna berpiztea eragingo du. Izar protagonistak atsegin ez dituzuenek ez ezazue ikusi, filmak haiek luzitzea baizik ez baitu bilatzen.

ELLA NUNCA SE NIEGA

★★ **La 2 - 23:30**

Zuz.: Bob Rafelson. Akt.: Jack Nicholson, Ellen Barkin. 100m. AEB. 1992.

Bob Rafelsonen filmografia desorekatuaren barnean kaskarretakotzat dut filma, nahiz eta Jack Nicholson, Harry Dean Stanton eta Ellen Barkin erakargarriak biltzen dituen. Are gehiago, esan dezaket filmak duen elementu aipagarri bakarra haien parte-hartzea dela. Bestalde, komedia erromantiko arina da, eta bikote baten harremana kontatzen duen, grazia gutxirekin. Abeslari batek eta zakur zaindари batek osatzen dute bikote hori.

irratia

EUSKADI IRRATIA. Amnesty International elkarteak abian jarri duen arma merkatuaren inguruan hitz egingo dute goizeko 09:30ean *Goizean behin* irratsaioan. 10:00etan, Ramon Agirreren gogoetak entzun ondotik, Interneteko tarte helduko da; bertan UEUK kaleratutako software katalogoaz arituko dira. Ondoren, burusoil izateaz hitz egingo dute. 11:00etan, Elgeta trikitilariari buruz Koldo Izagirrek kaleratu duen liburua aurkeztuko dute, Iker Goenaga trikitilariaren laguntzaz. Eguraldiaren berri emango dute eguerdian, ohi bezala. Jarraian, *argia* hitzaz arituko dira hizketan. Eta *soinu kaja* lehiaketa izango

da ondoren. Arratsaldeko 18:00etan, *Lauretan babel* saioan, Eneko Acero surflaria elkarriketatuko dute. UNICEFek 55 urte betetzen dituela-eta zorionak eman-go diote. Eta, asteartero bezala, Agustin Unzurrunzaga, Jose Mari Agirre eta Iker Nabaskues solaskideak bilduko dituzte (17:30ean).

RADIO EUSKADI. PSOEko Juan Fernando Lopez Aguilar elkarriketatuko dute gaur goizean *Boulevard* irratsaioan. *En profundidad* eztabaida saioan Argentinako krisialdi ekonomikoaz arituko dira.

ETB-1
07:05: Betimu. 07:25: Betizu. Sherezade printzesa. Hartz txiki. Yogi hartza. Montana. 08:55: Herri musika sorta. 09:15: E-klipse@. 10:15: Jaun ta jabe. 11:05: Benta berri. 11:30: 64. 12:00: Elkartasunaren bideak. 12:30: Bibaide. Antzinako hilobiak: hilen mintzoa. 13:25: Iparraldearen orena. Iparraldeko albistegia. 13:35: Betizu. 14:00: Gaur Egun. Albistegia. 14:40: Bertatik bertara. Andoni Aizpuruk aurkeztutako saioa. 15:05: Goenkale. Telesaila. 15:40: Bosteko familia. Telesaila. 16:30: Bidaide. Itsasoko otsoak. 17:25: Hasiberriak. Telesaila. 17:45: E-klipse@. 18:15: Betizu. Gadget inspektorea. Shin chan. Rocket power. 19:45: Betimu. 20:28: Gaur egun. Albistegia. 20:55: Bertatik bertara. 21:25: Futbola: Errege kopa. Hospital - Deportivo. 23:20: Sorginen laratza. 00:15: Firin faran. 01:15: Bakarrik edo... 03:15: Giza aberea. 04:00: Bertatik bertara. 04:25: Esanak esan. 04:55: Elkartasunaren bideak. 05:20: Euskal Herriak. 05:55: Ikusgela. 06:50: Herri musika sorta.
ETB-2
07:05: Del pais de los vascos. 07:35: Europa Europa. 08:00: Cafe co-media. 09:30: El punto. Gonbidatua: Aitor Beldarain. 10:00: Forum. Gonbidatua: Gonzalo Corcostegui. 10:45: Clasicos en serie. Starsky y Hutch. La casa de la pradera. Pacific blue. 13:25: Euskadi directo (EAEn) 13:25: Navarra directo (Nafarroan). 13:50: El principe de Bel Air. 14:15: Date el bote. 14:58: Teleberri. Albistegia. 15:45: Lo que faltaba. 18:05: Zinema: Sabata Zuz.: Frank Kramer. Akt.: Lee Van Cleef, William Berger. 1970. 20:00: Esta es mi gente. 20:58: Teleberri. Albistegia. 21:45: La noche de... (22:15) El club de las primeras esposas Zuz.: Hugh Wilson. Akt.: Bette Midler, Goldie Hawn. 1996. 00:15: Mundo hoy. <i>Juego fuerte y sucio.</i> 01:10: Pasados de vueltas 01:25: Shasta. 02:25: Medias de seda. 03:25: Esta es mi gente. 04:15: Lo que faltaba. 06:10: Forum. 06:40: Cronica sentimental.

TVE1
06:00: Canal 24 horas. 07:30: Telediario matinal. Los desayunos de TVE. Luis Mariñas, Isabel Duran, eta Consuelo Sanchez Vicentek aurkeztutako saioa. 10:15: Pobre diablo. Telesaila. 11:30: Saber vivir. Manuel Torreiglesiasek aurkeztutako magazina. 12:45: Así son las cosas. Manuel Gimenezek aurkeztutako saioa. 14:00: Informativo Territorial. Albistegia. 14:30: Corazón de Otoño. Anne Igaritburuk aurkeztutako saioa. 15:00: Telediario 1 Albistegia. 16:00: Eguraldia. 16:05: El secreto. Telesaila. 16:40: Cuando seas mia. Telesaila. 18:45: El precio justo. Guillermo Romerok aurkeztutako lehiaketa saioa. 20:00: Gente. Sonia Ferrerrek eta Pepa Buenok aurkeztutako saioa. 21:00: Telediario 2. Albistegia. 21:55: Eguraldia. 22:00: Gala FAO. 01:30: Telediario 3. Albistegia 02:00: Mision especial. Telesaila. 03:00: Canal 24 horas.

A3
06:15: La ley de Los Angeles. 07:00: Ana de las tejas verdes. Telesaila. 07:30: Club Megatrix. Ace aventura. Chicho terremoto. Marsupilami. 09:15: Especial informativo. 09:30: El primer cafe. 10:30: De buena mañana. Magazina. 13:25: Informativos territoriales. 13:30: Nada es para siempre. 14:00: Sabrina. Telesaila. 14:30: La niñera. Telesaila. 15:00: Noticias 1. Albistegia. 16:00: Yo soy Betty, la fea. Telesaila. 17:00: Sabor a tí. Ana Rosa Quinanak eta Antonio Hidalgok aurkeztutako magazina. 19:00: El diario de Patricia. 20:00: Pasapalabra. Lehiaketa. 21:00: Noticias 2. Albistegia 22:00: Compañeros. Telesaila. 23:35: Especial informativo. Bin Laden: la conexion española. 00:35: Curvas peligrosas. 02:00: Noticias 3. Albistegia. 02:30: Televienta. 04:40: Repeticion de programas.

LA 2	TF1
06:30: Los pueblos. 07:00: That's english. 07:30: TPH club. Doraemon, el gato cosmico. Tweenies. Peanuts. Arthur. 09:30: Aquí hay trabajo. 10:00: TV. Educativa. 11:00: Zinema. La chica del trebol Zuz.: Sergio Grieco. Akt.: Rocio Durcal, Rafael Alonso. 1963. 13:00: TPH club. 15:15: Saber y ganar. 15:45: Grandes documentales. <i>Sahara: El baile de la Jinni.</i> <i>Fragmentos del mundo: Junto al rio.</i> 17:25: A su salud. 18:10: En busca de Carmen Sandiego. 18:40: Todo va sobre ruedas. 19:10: Lois y Clark. 20:00: Informativo territorial. 20:30: Infelices para siempre. 21:00: ¡A saco! 21:30: Operación triunfo. 22:00: La 2. Noticias. Albistegia. 22:25: Eguraldia. 22:30: En portada. 23:30: Zinema. Ella nunca se niega Zuz. Bob Rafelson. Akt.: Jack Nicholson. 1992. 01:15: La mandragora. 01:45: Conciertos de Radio-3. 02:15: A ciencia cierta. 03:00: Zinema. Relato criminal Zuz. Joseph H. Lewis. Akt.: Glenn Ford. 1949. 03:50: Teledeporte.	05:45: Paradis d'enfer. Telesaila. 06:10: Secrets. Foiletoia. 06:35: TF1 info. 06:40: TFI jeunesse. 08:25: Eguraldia. 08:30: Téléshopping. 09:20: Allô quiz. 10:25: Star academy. 11:05: Pour l'amour du risque. Telesaila. 11:55: Tac o tac TV. 12:05: Attention a la marche! 12:50: A vrai dire. 13:00: Albistegia. 13:50: Les feux de l'amour. Foiletoia. 14:40: Perry Mason. Telesaila. 16:25: Alerte a Malibu. Telesaila. 17:20: Melrose place Telesaila. 18:15: Star academy. 18:55: Le bigdil. 20:00: Albistegia. Eguraldia. 20:55: Zinema. Les diamants sont éternels Zuz.: Guy Hamilton. Akt.: Sean Connery, Jill St. John. 1971. 23:05: Columbo. Telesaila. 00:50: Les coulisses de l'économie. 01:40: Star academy. 02:15: Reportages. 02:40: Tres chasse. Dokumentala. 03:35: Histoires naturelles. 04:25: 30 millions d'amis. 04:50: Musique. 05:10: Les Coups d'humour.

T5	M6
06:30: Informativos Telecinco. Albistegia 09:25: La mirada critica. Montserrat Dominguezek aurkeztutako saioa. 11:00: Dia a dia. Mre Teresa Camposek aurkeztutako saioa. 14:30: Informativos Telecinco. Albistegia. 15:30: Al salir de clase. Telesaila. 16:30: Zinema. Una chica afortunada Zuz. John Fawcett. Akt.: Elisha Cuthbert, Sherry Miller. 2001. 18:30: Historias de hoy. Paloma Ferrek eta Diana Nogueirak aurkeztutako magazina. 19:45: Esencia de poder. Telesaila. 20:30: Informativos Telecinco. Albistegia. 21:30: El informal. 22:00: Zinema. Marea roja Zuz.: Tony Scott. Akt.: Denzel Washington, Gene Hackman. 1995. 00:30: Crónicas maricianas. Javier Sardak aurkeztutako saioa. 02:00: Informativos Telecinco. Albistegia 02:30: Infocomerciales. 05:15: La línea de la vida. 05:45: Infocomerciales. 06:00: Nocturnos.	06:00: M6 music. 07:00: Morning live. 09:15: M6 boutique. 09:55: M comme musique. 11:54: Six minutes midi. 12:05: Ma sorciere bien-aimee. Telesaila. 12:35: La petite maison dans la prairie. Telesaila. 13:35: Telefilma. Amour interdit Zuz.: Georg Kameniski. Akt.: Simone Thomalla. 1988. 15:10: Médecins d'urgences. Telesaila. 16:10: Agence Acapulco. Telesaila. 16:55: M6 music. 17:30: Le pire du morning. 17:55: Le flic de Shanghai. Telesaila. 18:55: Charmend. Telesaila. 19:54: Six Minutes. Eguraldia. 20:05: Madame est servie. Telesaila. 20:40: Camera café. 20:50: Secrets d'actualite. Magazina. 22:55: Telefilma. Crime sans témoin Zuz.: Thierry Binisti. Akt.: Thibault de Montalembert. 00:35: Polstergeist, les aventuriers du surnaturel. 02:05: M6 music. 05:05: Roy hargrove. 05:35: Fan de.

gaur zer

Globalizazioaz hitz egingo dute gaur arratsaldean

Nerea Iriartek aurkeztzen duen *Bertatik bertara* magazinean hainbat gairi buruz mintzatuko dira gaur. Batetik, hiriburuetako erakusleiho-ei begiratu bat emango diete, etxe batzuek jantzien merkaturia monopolizatzen dutela egiaztatzeko. Bestetik, Leire Zorrozuaz kazetariak globalizazioari buruzko erreportaia interesgarria osatu du.

Europako Batasunean sartzekotan diren herrialdeak aztergai

En portada saioan *La Europa que viene* dokumentalaren bigarren zatia emango dute gaur gauean. Europako Batasunean herrialde batzuk sartzekotan dira. Gaur Estonia, Letonia, Lituania, Errumania, Turkia, Bulgaria, Txipre eta Malta herrialdeetako egoeraz hitz egingo dute. Euroaren etorreraz ere mintzatuko dira lan berean.

Toulouse-Lautrecen heriotzaren mendeurrena gogoratuko dute

Rafael Herrero zuzentzen duen *La mandragora* kultur saioan Henri Toulouse-Lautrec pintore frantziarraz hitz egingo dute, haren heriotzaren mendeurrenean. Saio berean jazz musikaz arituko dira, Ben Sidran piano joleari eginiko elkarrizketaren bidez eta Emociona Jazz Madrilgo zikloaren berri emanez. Amaitzeko, *DeARTE* galeria azokari buruzko erreportaia emango dute.

ELKARRIZKETAK		
Luis Goytisolo (idazlea)	Los desayunos de TVE	TVE1 - 09:10
Nicolas Redondo Terreros	El primer café	A3 - 09:30
Aitor Beldarrain (Ausbank)	El punto...	ETB2 - 09:30

FRANCE 2	FRANCE 3
06:00: Les Z'Amours. 06:30: Télématin. Journaux. 08:35: Des jours et des vies. 09:05: Amour, gloire et beauté. 09:30: C'est au programme. 11:00: Flash info. 11:05: Motus. 11:40: Les Z'Amours. 12:15: CD'Aujourd'hui. 12:20: Pyramide. 13:00: Albistegia. Eguraldia. 13:50: Inspecteur Derrick. 14:55: Un cas pour deux. 16:00: Mort suspecte. Telesaila. 16:55: Des chiffres et des lettres. 17:25: Qui est qui? 18:05: 70's show. Telesaila. 18:30: Friends. Telesaila. 18:55: On a tout essayé. 19:50: Un gars, une fille. Telesaila. 19:55: Les jours euros. 20:00: Albistegia. Eguraldia. 20:50: Zinema. Central do Brasil Zuz.: Walter Salles. Akt.: Fernanda Montenegro, Marília Pera. 1997. 22:40: Y'a un début à tout. Magazina. 00:45: Albistegia. 01:05: Zinema. Dolce farniente Zuz.: Nae Caranfil. Akt.: François Cluzet. 1998. 02:55: Chanter la vie. 03:45: 24 heures d'info. 04:00: Les Egouts d'une gran ville. 04:20: Les documents du dimanche.	06:00: Euronews. 07:00: MNK. Arthur. Mona le Vampire. Bob le bricoleur. Petit Ours. Les Aventures d'une mouche. 08:50: Un jour en France. 09:25: La croisière s'amuse. 11:05: La vie a deux. Magazina. 11:35: Bon appetit, bien sur. Magazina. 11:55: Les jours euros. 12:00: Le 12-14. Eguraldia. 13:50: Keno. 13:55: C'est mon choix. Magazina. 14:50: Le magazine du senat. 15:00: Assemblée nationale. 16:05: Saga-cites. 16:35: MNK. 17:35: A toi l'actu@! 17:50: C'est pas sorcier. 18:15: Un livre, un jour. 18:20: Questions pour un champion. 18:45: La sante d'abord. 18:50: Le 19-20. 20:10: Tout le sport. 20:20: La vie a deux. 20:50: C'est mon choix. Magazina. 23:05: Eguraldia. 23:15: Soir 3. 23:40: Zinema. La Collectionneuse Zuz.: Eric Rohmer. Akt.: Patrick Bauchau, Haydee Politoff. 1967. 01:05: Libre court. 01:25: Toute la musique qu'ils aiment. 02:05: Amaiera.

CANAL + [e]
05:58: Zinema: Shampoo. 07:55: CNN+. Noticias. 08:20: ACB+. 08:50: La semana digital. 09:10: Lo + plus. 10:00: Zinema: El pequeño ladrón. 11:04: Zinema: El club de la lucha. 13:18: Piezas. Copy Shop. 13:30: Los 40 principales. 14:00: Más deporte. 14:55: CNN+. Noticias. 15:00: La cruda realidad. 15:30: Lo + plus. 16:30: Zinema: El Bola. 17:54: Zinema: Chinatown. 20:00: Más deporte. 21:00: Seinfeld. 21:30: CNN+. Noticias. 21:52: Las noticias del guñol. 22:00: National Geographic en canal +. 22:58: Zinema: Juan de Arco, de Luc Besson. 01:30: NBA en accion. 02:00: NBA. 05:00: Zinema: Plenilunio.
CANAL + [f]
05:45: Telefilma: Nostradamus. 07:10: Le journal de l'emploi. 07:15: Teletubbies. 07:40: Burger quiz. 08:15: Les guignols de l'info. 08:20: Le zapping. 08:30: Zinema: Une vie a deux. 10:00: Le monde des tenebres. 10:45: Zinema: En quête des soeurs papin. 12:25: Les guignols de l'info. 12:35: Gildas et vous. 13:30: Le grande course. 14:00: Zinema: Les blessures assassines. 15:30: Zinema: Blondine. 16:30: Zinema: L'oeuvre de dieu, la part du diable. 18:35: Agrippine. 19:00: Coffe passe a l'euro. 19:10: Albistegia. 19:25: + de cinema. 19:40: + de sport. 19:55: Les guignols de l'info. 20:05: Burgeer quiz. 20:45: Jamel en scène. 22:15: Zinema: L'enfer du dimanche. 00:50: Zinema: Furia. 02:25: Amerikar futbola. 04:40: Les superstars du catch.
LA CINQ
05:45: Les amphis de la cinquième. 06:40: Anglais, méthode Victor. 07:05: Les explorateurs du pôle nord. 08:00: Debout les zouzous. 08:45: Les maternelles. 10:05: Le monde tribal. 10:30: Ubik. 11:05: Ulysse l'obstine. 12:05: Midi les zouzous. 12:50: Rispotes. 13:45: Le journal de la santé. 14:05: Le chômage a une histoire. 15:05: Yachting. Dokumentala. 16:00: Au-dela d'angkor, menace sur les tresors cambodgiens. Dokumentala. 17:05: Le Maître des génies. Dokumentala. 17:35: 100% question. 18:05: C dans l'air. Magazina.
ARTE
19:00: Archimede. 19:45: Arte Info. 20:15: Histoires de familles. 20:40: Une gloire amere. Dokumentala. 21:40: Special Etats-Unis, trois mois apres. 21:55: Unis, nous vaicrons. Dokumentala. 22:45: Special Etats-Unis, trois mois apres. 23:00: Telefilma: Les enfants du Karoo. 00:35: L'homme sur son ile.

zakilixut

© Olariagak

Asier Iturriagaetxebarria | DURANGO

ATZEKOZ AURRERA

Biharamun gozoa

Liburu eta Disko Azoka amaituta egon arren, mugimendu handia zegoen atzo Landakoko karpan

Igande arratsean amaitu zen Durangoko Liburu eta Disko Azoka, baina horrek ez du esan nahi Landakoko jarritako karpan lasaitasuna zegoenik. Argitaletxeetako eta diskeetako arduradunek ez zuten denbora alferrik galdu. Azoka itxi eta ordu bira, erakusleku guztiak hustu, eta eguneroko lanera itzuli ziren. Antolatzaileak eta karpa kentzen zebiltzan langileak egunotan milaka liburu eta disko hartu dituen karpan zeuden atzo eguerdian.

Gerediaga elkarteko kide Jon Irazabalek azaldu zigunez, jaiegun hartzen dute urtero atzoko eguna. «Hala ere, beti daude zereginak. Lehenengo eta behin karparen inguruan botata geratu diren paperak-eta batu egin behar ditugu. Auzokoek ez daukate Azokaren eragina zertan sufritu».

Behingoagatik bada ere, lasai-lasai ibil zitekeen erakuslekuaren artean. Ez zegoen azkenengo bost egunetako burrundarik, ezta jendetzarik ere. Hala ere, karpa kentzen ari diren beharginen zaratak une oro entzun zitezkeen. Irazabalek zioenez, langileak hortxe izango dira beste zazpi edo hamar egunez. «Lehenengo, barruko standak kendu behar dira, gero zorua, eta ondoren karpa. Egun batzuk behar izango dira horretarako».

Gerediagako kideak aitortu zigunez, nekatuta baina gustura zegoen Azoka ondo amaitu dela ikusita. «Poztasun handia sentitzen duzu, dena ondo joan dela ikustean». Azaldu zigunez, aurtun lasaiago ibili dira Gerediagakoak. «Inoiz baino lehenago hasi ginen Azoka antolatzen: ekainean edo uztailen. Horrek

XOUSE SIMAL

Nahikoa lan ematen du sortutako zaborra jasotzeak; gustuko lana, hala ere, asteburuaren ostean.

lasaiago ibiltzeko aukera eskaini digu».

Datorren urteko Azoka gogoan

Aurtengo azoka herenegun amaitu bazen ere, Gerediaga elkartekoek gogoan daukate datorren urtekoa. Oraindik ez dago zehaztuta Durangoko zein lekutan jarriko duten karpa. «Udalarekin batu behar gara laster. Leku bi ditugu gogoan;

horietako bat hemendik oso hurbil. Horrelako gauzeekin gertatzen den bezala, gauzatxo batzuk konpondu behar izango dira Udalarekin», esan zigun Irazabalek. 2002koa izango da Liburu eta Disko Azoka karpa baten azpian egingo den azkeneko urtea, hemendik urte bi barru Durangoko Biltzarren Jauregiak hartuko duelako azoka.

Karpa ingurua hasi da eguneroko itxura hartzen, eta baita Durango bera ere. Atzo ez zegoen autorik espaloietan, eta tabernariak nahiko lan izan zuten asteburu luzean hustutako hozkailuak betetzen. «Ordain kutxak bete egin ditugu, baina lasaitu ederra hartu dut eguneroko bezeroak ikustean», agertu zigun irribarretsu tabernari batek.

SESTAO

Eguneko zentroa zabalduko dabe 2003an Balmaseda Kondea plazan

Ricardo Ansotegik, Bizkaiko Foru Aldundiko Gizartekintza diputauak, eta Juan Maria Saenz de Buruagak, Bilbao Bizkaia Kutzako zuzendariordeak, atzo sinatu eben hitzarmenari esker, adinduentzako eguneko zentroa irekiko dabe 2003ko hirugarren hiruhilekoan Sestaon.

Balmaseda Kondea plazan dagoan Berria eraikina barritatuko dabe horretarako. Bertan, Sestao eta inguruetako laurogei pertsonentzako tokia egongo da.

Sestaoko erdialdeko Balmaseda Kondea plazan dagoen eraikinak 1.675 metro koadro eukiko dituan arren, 1.200 baino ez ditu hartuko eguneko zentroak. Izan be, behealdean eta beste hiru solairutan egongo diran instalazioez ganera, lehenengo solairuan jubilauek etxea ipini gura dabe.

2

BERANGO

Udalak 604 milioi pezetako aurrekontuak onartu dauz

Berangoko Udalak 604 milioi pezetako aurrekontuak onartu dauz 2002rako, joan dan astean udaletxean izandako azken udalbatzarrean. Aurrekontuak EAJren eta EAren aldeko botoei esker onartu ebezan. Batasunak eta sozialistek, barriz, aurkako botoa emon eben.

Aurrekontuen zati handia inbertsinoetarako erabiliko dabe. Hain zuzen be, inbertsinorik handiena Kultur Etxeak instalazino barriak zabaldu daizan erabiliko dabe. Izan be, Santa Ana auzoan kultur gune barria egokitu gura dabe, elizearen ondoko kultur etxea txiki geratu dalako. Berangon gero eta jente gehiago bizi da, eta kultur eskaerea bete ahal izateko instalazino barriak premiazkoak dirala uste dabe herriko agintariek.

4

BATZAR NAGUSIAK. Aurrekontuak

Batasunak dino foru aurrekontuek «eskumako eredua» finkatzen dabela

Batasuna taldeak osoko zuzenketea egingo deutso Foru Aldundiak Bizkaiko Batzar Nagusiei aurkeztu deuten aurrekontu proiektuari. EAJk eta EAK proposatu dituen aurrekontuekin gaur egun nagusitzen dabilen «egituratze politikoari eusten deuten eta eraikuntza nazionala alboratzen dauen eskumako eredua» finkatzen dala uste dabe Batasunakoek. Sabin del Bado Batasunako batzarkideak adierazo ebanez, Bizkaiko

Eraikuntza nazionala baztertu egin dala uste dabe

Nagusien kontroletik kanpo iztea da. Horretarako zuzenbide pribatuak alkarteak eta enpresa publikoak erabilten dirala salatzen dute Batasunatik.

Foru Aldundiak atzera egin dau, eta alboratu egin ditu Euskal Herriarrok taldearekin 2000an hartu zituan bideak. Batasunako batzarkideen esanetan, foru agintarien asmoa aurrekontua gero eta gehiago Batzar

2

GIZARTE EKINTZEA. Nagusien omenez

JOSU ETXEBARRIESTE

Adinaren mugen ganeko artea

2.000 edadetu alkartu ziran, atzo, Bilboko Nazinoarteko Azokan eratutako bazkari eta dantzaldian. Nagusiok alkarren artean ezagutzeko aukerea euki eben, Foru Aldundiko Gizartekintza sailak euren omenez antolaturiko jaialdiari esker. Ospakizunean, Hirugarren Adinaren alde eginiko lana dala eta Bizkaiko bost

edadetu saritu zituen. Ganera, nagusien ahalmen artistikoak be saritu zituen, literatura, margolaritza, argazkilaritza eta maketazinoak lehiaketetako sariak bananduz. Goiko irudian, Manuel-Octavio Del Olmo bilbotarra, kolorezko argazki sailkapeneko irabazlea, Josu Bergarak emoniko agiria jasoten.

8

SESTAO. Berria eraikina barriztetako, 270 milioi ipiniko ditue Bizkaiko Foru Aldundiak eta Bilbao Bizkaia Kutxak

Kepa Ugarte |

Ricardo Ansotegi Bizkaiko Foru Aldundiko Gizartekintza diputauak eta Juan Maria Saenz de Buruaga Bilbao Bizkaia Kutxako zuzendariordeak atzo sinatu eben hitzarmenari esker, adinuentzako eguneko zentroa irekiko dabe 2003ko hirugarren hiruhilekoan Sestaon. Balmaseda Kondea plazan dagoan Berria eraikina barriztauko dabe horretarako. Bertan, laurogei pertsonentzako tokia egongo da. Ganera, lehenengo solairuan jubilauntzako etxea ipiniko dau Sestaoko Udalak.

Bi erakundeen arteko alkarlaren bidez, «behar daben edadetuei laguntzea emoteko zerbitzuak» ipini gura dituela Bizkaian adierazo eban Ricardo Ansotegi Gizartekintza diputauak. Izan be, Bilbao Bizkaia Kutxak eta Bizkaiko Foru Aldundiak izenpetutako akordioei esker, Deustuan eta Portugaleten eguneko zentro bana inauguratu dabe; eta Sestaokoarekin batera, beste hiru ipiniko ditue Zorrotzan, Leioan eta Bilboko San Adrian auzunean.

Lehenengo solairuan jubilaunen etxea ipiniko dau Udalak

Sestaoko erdialdeko Balmaseda Kondea plazan dagoen eraikinak 1.675 metro koadro eukiko dituan arren, 1.200 baino ez ditu hartuko eguneko zentroak. Izan be, behealdean eta beste hiru solairutan egongo diran instalazioez ganera, lehenengo solairuan jubilaunen etxea ipini gura dabe. Toki hori udalari lagateko hartu-emonetan dabilzala aitortu eban Ansotegik. Hain zuzen, «jubilaunen etxeak kudeatzeko eskumena Udalarena» dala generatu eban dipu-

Eguneko zentroa zabalduko dabe 2003an Sestaoko Balmaseda Kondea plazan

Instalazino barrietan laurogei gaixorentzako tokia egongo da

EGUNKARIA

Unidade bi eukiko ditu eguneko zentroak, bata alzheimerdunentzat eta bestea ezindu fisikoenentzat.

tauak. Holan, jubilaunen etxe barria, Cueton dagoenarekin batera, Udalaren ardurapean egongo litzateke.

Eguneko zentro barrian egongo diran Sestaoko eta inguruko herrietako laurogei adinduk erdi bana egongo dira unidade bitan banatuta: psikiatriari unidatean, batez be, alzheimerra eta antzeko de-

mentziak daukiezan gaixoak egongo dira; bestean, gaixotasun edota minusbalotasun fisiko bat dala-eta euren kabuz baliatzeko gauza ez diran gaixoak hartuko ditu.

Eguneko zentroen bidez, gaixoei ez eze, familiakoei be laguntzea emon gura deusiela adierazo eban Ansotegik. Izan be, holako instalazioen helbu-

rua «gaixoen eta familiakoen bizitza kalidadea hobetzea» dala generatu eban Gizartekintza diputauak. «Astelehenetik ostiralera bederatzi orduko zerbitzua eskaintzen deusien arren, ez dogu gaixoa bere eguneroko bizitzatik aldendu gura. Zerbitzuak egunekoak dira bakarrik», azaldu dau Ansotegik. Edadetuak euren kabuz baliat-

RICARDO ANSOTEGI

Gizartekintza diputaua

«Gaixoen eta euren familiakoen bizitza kalidadea hobetzea da eguneko zentroen helburua»

«Ez dogu gaixoa bere eguneroko bizitzatik aldendu gura. Emoten ditugun zerbitzuak egunekoak dira bakarrik»

tzeko laguntza programak gartzen ditue eguneko zentroetan. Horrezaz ganera, familiakoei aholkuak emoten deusiez, euren be adituekin batera gaixoei laguntzeko. Izan be, gaixoak egoitzetan sartzea atzeratu gura dabe instalazino honeen bidez.

Gizartekintza Sailaren arabera, 1.888 gaixorentzako tokia egin beharko dabe Bizkaian, horreetatik 586 Ezkerraldearako. Hori dala eta, Portugaletekoa eta Sestaokoaz ganera, Muskizen be beste zentro bat zabaldu gura dabe. Sestaokoari jagokonez, Bizkaiko Bideak enpresak, lehiaketa publiko bidez, udan erabagi ebanez, Tecnei etxea arduratuko da proiektua eta obrak egiteaz. 2003ko udazkenean inaugurauko ditue instalazinoak, Bizkaiko Bideak enpresak, lehiaketa bidez, zentroaren kudeaketea esleitu ostean. Izan be, Sestaoko eta inguruko herrietako 25 lagun lan egin ahalko dabe bertan. 270 milioi pezetako balioa izango dabe obrek: 190 Foru Aldundiak jarriko ditu eta 80 BBKk.

INGURUMENA. Bizkaiko Foru Aldundiak eta Gamepro enpresek bideojolasa sortu dabe ingurumenari errespetua indartzeko

I. Olabarri |

Uri hondakin solidoen berreskuratzeak daukan garrantzia nabarmendu gura izan eban barriro be Maria Esther Solabarrieta Ingurumen diputauak. *Reciclator* bideojolasaren aurkezpen ekitaldia izan zan horretarako aprobetxau eban momentua. Izan be, Bizkaiko Foru Aldunditik gazteenakana ailegetako modu egokia dala pentsau dabe. Gamepro enpresea izan da jolasa garatu dauen enpresea.

Bideojolaseko protagonista Recí umea da. Kalean ikusten dauen zabor eta hondakin piloiak etsita dauka. Holan dagoela zuhaitz baten enborretik behera jausten da. Han *Reciclator*

‘Reciclator’ bideojolasaz birziklapenaren garrantziaz jabetuarazo gura ditue gazteak

bihurtzen da eta zabor guztiak batzea izango da bere beharra.

Lau maila desbardin igaro beharko ditu *Reciclator*-ek. Lehenengo mailan hondakin organikoak hartu beharko ditu, eta jagoken edukiontzira sartu. Bigarren mailan papera eta kartoiak be bereiztu beharko ditu. Hirugarrenean eta kaugarrenean ontziak eta beira be kontuan hartu beharko ditu bideojolaseko protagonisteak.

Hondakinak bereiztea eta edukiontzi egokian sartzea ez da izango eragozpen bakarra.

Etsai batzuk be eukiko ditu *Reciclator*rek. Horreek be, zenbat eta maila gehiago igaro orduan eta arriskutsuagoak izango dira.

Bideojolasak, balioak eta jokabideak zabaltzeko tresnea

Maria Esther Solabarrieta Ingurumen diputauak adierazo ebanez, «merkatuan ez dago *Reciclator* moduko jolasik. Jolasa barrizaila da».

Helburu garbi batek bultzatu dau Ingurumen arloa bideojolasa ataratera. «Bideojolasak tresna oso garrantzitsua dira

umeen hezkuntzan eta, horregaitik, balio jakin batzuk eta jokabide jakin batzuk zabaltzeko be balio leike».

Balio horreek zabaltzeko ahalgin hori adin tarte jakin batera bideratuko dabela be aitatu eban Solabarrieta. «*Reciclator* PC ordenagailuentzat sortutako jolasa da, sei eta hamasei urte bitarteko ume eta gazteei zuzendutakoa. Horreek protagonista dira birziklapen prozesuetan Bizkaiko biztanle guztien %10 edo %15 diralako, eguneroko bizitzaren alderdi askotan batez bestekoak baino inplikazino maila altuagoa erakutsi dabelako eta etorkizuneko ingurumenari lotutako jokabide eraginkorrak ekarriko dituelako».

M. E. SOLABARRIETA

Ingurumen diputaua

«Ingurumenari lotutako gaietan 6 eta 16 urte bitartekoek inplikazino altuagoa erakutsi dabe»

BATZAR NAGUSIAK. Osoko zuzenketea egingo deusie foru kontuen proposamenari

Batasunaren ustez, foru aurrekontuek «eskumako eredia» finkatzen dabe

Enpresa publikoak inbertsinoa batzarkideen kontroletik kanpo izteko erabilten dala dinoe

Iñigo Bilbao

Batasuna taldeak osoko zuzen-keta egingo deusoz Diputazioak Batzar Nagusiei aurkeztu deusien aurrekontu proiektuari. Ezker abertzaleko taldearen ustez, kontuen ganeko proposamenak argi izten dau foru gobernuko alderdiek —EAJk eta EAK— «eskumako eredia» bultzaten dabela, «gaur egun nagusi dan egituratze politikoari eus-ten deusan, eta eraikuntza nazionala bazter baten izten dauen eskumako eredia, hain zuzen», nabarmendu eban, atzo, Sabin del Bado Batasuna taldeko bozeroaleak.

Del Badok azaldu ebanez, Diputazioak «atzerat egin dau», eta bazter baten itxi ditu 2000 urtean, orduko EH taldearekin berbatutako beharreko ildoak. Gizarte arazoetan eta euskera alorrean egin ziran aurrerapausoak gelditu, eta PSE-EE taldearekin barriro be hartu-emonean hasteko lehenagoko asmoei eutsi deusie agintari jeltzaleek.

Minduta dagoz Batasunako batzarkideak, eurekin ezer berbatzeko izan ziran zailtasunak gogoan dituela, «batez be Bizkai Buru Batzarraren aldetik», zehaztu eban Del Badok, ez jakelako onargarria iruditzen sozialistekin akordioa lortzeko orain erakutsi daben gogoak.

Batasunak prentsaurrekoa emon eban, atzo goizean, aurrekontuen ganeko proposamenari taldeko batzarkideek egiten dutsezan kritikak argitzeko. Agerraldian egon ziran, ganera, Jon Fano eta Txema Piko batzarkideak. Hilaren 20an amaitzen da proiektuaren zuzenketa aurkezteko epea, eta ordu-rako osoko zuzenketea ez eze, Batasunak atalik atal hainbat zuzenketa partzial be aurkeztuko deusoz proposamenari.

Batzarren kontroletik kanpo

Sarrera eta gastuen ganeko azalpenekin hasi aurretik, Del Badok foru agintarien jarrerea kritikau eban, aurrekontua gero eta gehiago Batzar Nagusien kontroletik kanpo izten dagozako, eta, azaldu ebanez, Gernikan onartu zanarekin «gura daben» egiten dabelako. Salaketea argitzeko, Del Badok gogoratu eban Batzar Nagusietan onartu ziran kopuruak kopuru, Diputazioak gastuak igon dituala, dirutzak mogidu

dituala sail batetik bestera, eta onartu ziran kopuru batzuk ez dituela bete. Udalbiltzari emon beharreko diruak dira, Batasunakoen eritxiz, «jarduera ilun» horren adibiderik garbiena.

Kontrol barik geratzen diran dirutzak foru erakundeek, zuzenbide pribauko alkarteek eta, batez be, enpresa publikoek kudeatzen dituen kopuruak aitatu zituan Del Badok, danetara, urtero, 30.000 milioi pezeta baino gehiago bide horretik kudeatzen dira eta.

Aurrekontuaren zenbakiei jagokenez, osterat, Diputazioak emondako datuak ez dira oso zehatzak, Del Badoren esanetan. Ogasun diputauak datoren urterako %3ko igoerea iragarri eban arren, egiazko datua %0,59 baino ez dala izango azpimarratu eban Batasunakoak.

SABIN DEL BADO

Batasunako bozeroalea

«Foru Aldundiak gura dauena egiten dau Batzar Nagusietan zehazten eta finkatzen diran diru kopuruekin»

Hori, argitu eban, «ekonomia esaten daben bezain ondo ez doan seinale da, beste barik».

Atalik atal gastetako izango dirua zenbatekoa izango dan ikusteko, lehenengo eta behin Espainiako gobenuari kupoa-ren bidez emon behar jakona (83.395 milioi pezeta, baliabideen %12,17), Jaurilaritzaren-tzako izango dana (440.830 milioi, %58,46), eta udalen artean banatu beharko dana (80.608 milioi, %11,71) kendu beharko dala azaldu eban Del Badok. Ondorioz, Aldundiak 151.306 milioi pezeta izango ditu, dirua-ren %19,99, inbertsinoetarako.

Kupoaren bidez Estatuari ordaindu beharko jakona «gehiegizkoa» dala pentsetan dabe Batasunako batzarkideek, ia-ia udalen finantzaketarako erabiliko danaren parekoa dalako.

KRITIKA

Eredu bat zehazten daben zenbakiak

ONINTZA ENBEITA

Errepide gehiago egiteko diru larregi erabiliko dala uste dabe Batasuna taldekoek.

Herri zorrak behera egin dauela esan dabe foru agintariek. Batasunak, barriz, hori «guzurra dala» dino, eta zorrak Aldundiak berak egin beharrean, enpresa publikoen bidez egiten dala salatu dau. Dinoenez, kontuen proposamenak «eredu atzerakoi» baten adibide dira.

HERRI LANAK. Inbertsinorik handiena, 12.500 milioi, gastuen %45, errepideak egiteko izango dala nabarmendu eban Batasunak. Trafikoa kontrolpean jarteko baino gehiago, arazoa areagotzeko izango dalakoan dago. Super Hegoa proiektua dala eta, aurtengo aurrekontuetan Errepide Plana aldatzeko egoan dirua desagertu egin da. Del Badoren ustez, «trikimailuren» baten atzetik dabilzala erakusten dau horrek, «batzarkideon kontroletik ihes egiteko».

GASTU SOZIALAK. Ahalegina onartu arren, horra bideratuko diran 45.000 milioiak atzerapausoa izango dirala esan eban, kopuruaren %33,9 dalako, eta eurekin %34,11 berbatu ebelako. Haurtzaindegia edo erresidentziak egiteko, diru gitxi gorde dala esan eban.

EUSKERIA. Euskerea sustatzeko diruak gora egingo dauen arren, kopurua, batenaz beste, txikiago izango dala zehaztu eban Del Badok. 780 milioi pezeta horreek, inbertsinoen %0,5 izango dira, lehenago izan zan %0,6 baino txikiagoa, beraz. Batasunarentzat «kezkarria» da joera hori, kopurua Nafarroan UPNko gobernuak emoten dauenaren parekoa dalako.

INGURUMENA. Garbiker enpresearentzat gordeko diran 219 milioi pezeta horreek Batasunak gustoko ez dauen Zabalgardi labearekin aurrera egiteko asmoa dagoela erakusten dabe.

GALDAKAO

Olentzeroren inguruan, 50 ekitaldi inguru antolatu dauz Udalak

Erredakzioa

Galdakaoko Udaleko Hezkuntza eta Euskera arloak Olentzeroren inguruan hainbat ekitaldiko egitaraua gertatu dau Gabonetarako. Danetara, 50 ekitaldi izango dira sasoi horretako aisialdia betetzeaz arduratuko diranak. Egitaraua abenduaren 15ean hasi eta 28an amaituko dala iragarri dabe Udaletik.

Euskal Liburu eta Disko Azokeagaz hasiko dira ekitaldiak eta unerik garrantzitsuena Kepa Junkeraren kontzertua izango da abenduaren 28an. Kontzertu hori kiroldegian izango da eta sarre-rak han bertan hartu ahal izango dabez gura dabenek, 15etik aurrera.

Jolazabal umeentzako parkea hirugarren urtez zabalduko dabela be jakinarazo dabe Udaletik. Egitarau guztia gertatzea 11,5 milioi pezeta kostau jake.

BARAKALDO

Gabonetako egitarauaren aurrekontua 22 milioi pezetakoa izango da

Erredakzioa

Barakaldoko Udalak Gabon inguruko egunetarako gertatu dauen egitaraua 22 milioi pezeta ingurukoa izango dala aurreratu dabe. Horren barruan sartuko da, besteak beste, Los Caños musika taldeak emongo dauen kontzertua.

Abenduaren 22an hasi eta urtarrilaren 6ra arte iraungo dauen egitaraua hiru lekutan garatuko dabela aitatu dabe: Barakaldoko frontoian, Ansioko landan eta Barakaldo antzokian.

Ansion esate baterako zirku eskolea, zoologikoa eta eski pista ipiniko ditue. Barakaldo antzokian, beste alde batetik umeei zuzendutako zinema zirkloa bat egongo da. PPTik umeentzako parke baten faltea salatu dabe.

BERANGO. Eusko Alderdi Jeltzalearen eta Eusko Alkartasunaren botoakaz onartu dabez

604 milioi pezeta onartu dabez aurrekontuetan, zati handia inbertsinoetarako

Santa Ana auzoan Kultur Etxeko instalazino barriak zabaldu gura dabez, eta horretarako 33 milioi pezeta erabiliko dabez

VERONICA MUÑOZ

Auzokoen preminak beteteko Kultur Etxeko egoitza txiki geratu dala eta, egoitza handitzeko obrak egingo ditue.

Veronica Muñoz |

Berangoko Udalak 604 milioi pezetako aurrekontuak onartu dauz 2002. urterako, joan dan astean udaletxean izandako azken udalbatzarrean. Aurrekontuak EAJren eta EAren aldeko botoei esker onartu ebezan. Batasunak eta sozialistek, barriz, aurkako botoa emon eben.

Aurrekontuen zati handia inbertsinoetarako erabiliko dabe. Hain zuzen be inbertsinorik handiena Kultur Etxeak instalazino barriak zabaldu daizan erabiliko dabe. Izan be, Santa Ana auzoan kultur gune barria egoitu gura dabe, elizearen ondoko kultur etxea txiki geratu dalako auzokoen preminak era egokian bete ahal izateko.

Gero eta biztanle gehiago

Berangon gero eta jente gehiago bizi da, eta kultur eskaerea bete ahal izateko instalazino barriak preminazkoak dirala uste dabe herriko agintariak. Hain zuzen be, Udalak 33 milioi pezeta inbertiduko dauz datorren urtean Santa Anako eraikin bat barritzetako. Erakin horretan kultur eskaintzarako gune barria egokituko dabe, tailerrak egiteko instalazinoak, gazteen-

tzako ludotekea eta erabilera anitzeko gela batzuk beste zerbitzu batzuen artean.

Horrezaz ganera, Kurtzes auzoko igogailua konpontzeko beharrak egin gura dabez, eta horretarako 10 milioi pezeta erabiliko dira. Igogailua egoera txarrean dago, eta auzokoek eskotan eskatu dabe Udalak egoera konpondu daian.

9 milioi pezeta Otxandategiko espaloiak atontzeko

Beste bederatzi milioi pezeta onartu dabez azken udalbatzarrean, Simon Otxandategi kaleko espaloiak behar dan moduan atondu ahal izateko. Eta bost milioi pezeta izango dira udalerri osoko barandilak aldatzeko proiekturako. Orain aste gitxi hasi ziran lanok Sabino Arana kalean, eta udalerri osoko eskudelak aldatu gura dabez datozan hileotan.

Onartutako aurrekontuetan, besteak beste, euskerea sustatzeko zatia be onartu dabe. Hain zuzen be, hizkuntzearen aldeko egitasmoetan 17 milioi pezeta erabiliko dabez datorren urtean. Euskerearen erabilera sustatzeko, eta baita hizkuntza ikasi gura dabeneztat laguntzak emoteko.

Enplegua sustatzeko programetan, barriz, sei milioi pezeta inguru gastauko dabez, Behargintza zentrorako, besteak beste. Eta antzeko kopurua onartu dabe Berangoko Andren Alkarteko zentroa atontzeko.

Azkenik, datorren urteko aurrekontuetan be 2.300.000 pezeta sartu dabez Udalbiltzarako. Berangoko sozialistak ez egozan ados azken erabagi horregaz, eta horrexegaitik ez ebezan onartu gura 2002. urterako aurrekontuak.

LAGUNAEAN

GETXO

Eguerditik aurrera kultur etxea itxita egongo da

Getxoko Kultur Etxeko beharginek batzar berezia egingo dabe gaur eguerdian. Hori dala eta, 11:30etik aurrera Areeta, Algorta eta Andra Mariko instalazino guztiak zarratuko dabez.

Gabonak dirala eta, ordutegi berezia izango dau Turismo Bulegoak

Turismo Bulegoak ordutegi berezia izango dau Gabonetan. Abenduan egunero zabalduko dabe bulegoa, hilaren 25ean izan ezik. Abenduaren 24an eta 31n goizean zabalduko dabe, 9:30etik 14:30etara, eta ganerako egunetan goizean eta arrastian. Urtarrilean be egunero zabalduko dabe, hilaren 1ean eta 6an izan ezik.

SOPELA

Ander Deuna kalea itxita, beharrak dirala eta

Autoek ezin izango dabe Ander Deuna kaletik igaro datozan egunotan. Izan be, Sopedako kalea itxita egongo da trafikorako, gaueko 22:00etatik goizaldeko 6:00etara bitartean, inguruen egiten dabilzan beharrak dirala eta. Fibra optikoa sartzeko lanak egiten dagoz udalerrian, eta agintariak azaldu dabenez, gitxienez, aste osoan ibiliko dira beharreak egiten Ander Deuna kalean.

Menopausia aztergai izango da arrastion

Lurdes Lavado Gomen psikologoak menopausiaren ganean egingo dau berba, arrastion, Itzartu taldeko egoitzan. Andren alkarreak gertau dau berbaldia, eta horren ostean eztabaidarako unea eukiko dau gura daue-nak. Ekitaldia 18:30ean izango da, alkarreko egoitzan, eta sarrerea doan da.

Bizkaierearen ganean hausnar egingo dabe Sopedako institutuan

Zeintzuk dira bizkaiera ez irakastearen kalteak? izenburuko berbaldia emongo dau Juan Luis Goikoetxeak, arrastiko 17:00etatik aurrera, Sopedako institutuan. Uribe Kostako Mankomunidadeko Euskera Zerbitzuak gertau dau berbaldia, Bizkaiera eta irakaskuntzearen inguruan antolatutako jardunaldien barruan.

LEIOA. Zapatuan inaugurauko dabe, eta gura dauenak ikusi ahal izango dau jaiegunok amaitu bitartean

475. urteurrena hartu dabe gaitzat Txomin Arestikoek Gabonetako jaiotzea egiteko

V.M. |

Asko eta asko dira azken sasoi honetan Leioako urteurrena ospatzeko antolatu dabezan ekitaldiak. Udalak gertaturiko egitaraua orain gitxi amaitu zan hain zuzen be. Orain, eta Gabonak aprobetxauta, Txomin Aresti herri eskolako gurasoen alkarreak jaiotza berezia egin gura izan dau, Leioa Erandiotik banatu zanetik 475 urte igaro diran urtean.

Izan be, ohizko jaiotzeaz ganera Leioako eraikin esangura-

tsuen maketak ipini dabez eskolakoek jaiotzan. Besteak beste Artatza jauregia, Mendibilekoa, Errotazahar eta Leioako udaltxearen maketak egin dabez, leioarrei erakusteko. Azken asteotan beharrean ibili dira alkarreko gurasoak eta baita ikasle batzuk be, eta emaitzea ederra izan da. Jaiotzea datorren zapatuan, abenduaren 15ean inaugurauko dabe, eskolan bertan, eta zabalik egongo da Gabonak igaro arte. Gura dauenak bisitau ahal izango dau, eskolako ordutegian.

VERONICA MUÑOZ

Leioako eraikin esanguratsuen maketak ipini dabez jaiotzan.

BERMEO. Lehenengo berbaldia gaur arratsaldean eskainiko dabe

ONINTZA ENBEITA

Kontsumo ohituren eta elikadura kontrolen barri hartuko dabe bermeotarrek.

Kontsumo ohituren ganeko jardundaldiak egingo dabez

Herritarren eritxia kontuan hartuko dabela esan dabe antolatzaileek

Onintza Enbeita |

Gaur arratsaldeko 18:00etan hasiko dira Bermeoko elikadurearen eta kontsumoaren ganeko lehenengo jardunaldiak. Bihar arratsaldeko 19:00etan izango da bigarren berbaldia. Bai bata bai bestea Nestor Basterretxea kultur aretoan izango dira.

Jardunaldietan hainbat jentek parte hartuko dau, baina Kontsumitzaileen Informaziorako Udal Bulegoak herritarren eritxia entzun gura dau.

Berbaldietan Aftosa Sukarra, Behi Eroen gatxa eta antzerako beste arazo batzuen barri emongo jake bermeotarrei. Helburu nagusia herritarrek arazo horreen aurrean hartzen diran kontrolen barri izatea da.

Dana dala, kontsumitzaileek arazoen eta neurrien ganean daukien eritxia emoteko aukeare izango dabe.

Izen handiko adituak

Hizlairen artean, Juan Badiola Zaragozako unibertsidadeko doktorea egongo da. Enzefalopatia Espongiformeen Erreferentzia Saileko kidea da Badiola, eta gaur arratsaldean azalduko deusie bermeotarrei zer dan Behi Eroen gaixoa.

Beragaz batera, Bizkaiko Abeltzainen alkarteko lehendakari Rafael Delgado eta Paul Nicholson EHNE sindikatuko kidea izango dira. Lehenengoak okela banatzaileen ikuspegia jakinarazoko dau, eta bigarrenak abelbatzaintza eta nekazaritza ekologikoaren ganean berba

egingo dau. Gaiak azaldu ostean, eztabaida eta itaunetarako tarte itxiko da. Moderatzaileak Kontxi Gabantxo Bermeoko zinegotzia izango da. Gero, gaurko ekitaldia amaitzeko bertoko produktuak emongo dira jentek probau daizan.

Bihar arratsaldean, barriz, Rodrigo Garcia Azurmendi Eusko Jaurlaritzako kontsumo arduraduna, Paco Dehesa Euskal Herriko albaitarien eskolako lehendakaria, Juan Karlos Erkoreka izen bereko supermerkatuen kudeatzailea, Koldo Nagaskues Euskadiko Kontsumitzaileen Antolaketa alkarteko kidea eta German Muruagediaran Kalitatea taldekoaren txandea izango da. Mahai inguruarren ostean, alkateak itxiko dauz jardunaldiak.

Beruala alkarateak ehun milioitik gorako aurrekontua egin dau datorren urterako

O.E. |

Beruala S.A. Bermeoko alde zaharra sustatzeko enpresek 137 milioiko aurrekontua kalkulau dau 2002rako. Aurton, orubeen erregistroa egiteari ekin deusio alkarateak, eta datorren urtean erregistrautako orube batzuk erosiko dauz. Horretarako, 20 milioi erabiliko dabez.

Erositako orubeak zein jausen dagozan etxeak hainbat

lastarren konpontzen ahalegintzen da Beruala. Talakoe-txea kaleko hemeretzigarrenean dagoen eraikuntzea kanpotik eta barrutik konponduko dabe. Zer edo zer aurrerago, kale bereko bigarrenean, eraikuntza barria eregiko dabe. Ertzila kaleko hamargarrenean aurton hasitako eraikina amaituko dabe, eta Arostegoko kaleko hirugarrenean hainbat konponketa egiteko-tan dagoz. Obra horretarako

67 milioi inguru beharko dauz Berualak, eta beste 3 milioi obra txikiatarako gorde dauz.

Herritarrei hainbat diru laguntza emoten deusiez Berualak alde zaharrak gero eta itxura hobea izan daian. Eskariak gora egin dabela ikusita, 20 milioi bideratuko dabez euren etxeetan konponketak egiten dabezan herritarrei laguntzeko. Beti be, alde zaharraren itxurea apurtzen ez badabe.

GERNIKA-LUMO. Astelehenetako plazea

Konpotak garesti egongo dira Gabonetan, madarien salneurria jaisten ez bada

O.E. |

Ez dago ia piper eta tomate-rik Gernikako plazan. Orain, Gabonetako elikagaiak ikusten dira gehien. Gabon bueltan estimazino handia izaten dabe gabon madariak. Halandabe, aurton, garesti be garesti heldu dira plazara konpoterako madariak. Atzo, 2000 pezeta eskatu ebezan kilo bakoitxeko. Karakolek, barriz, euren jarraitzen dabe: 1.800 eta 2.000 pezetaren artean kilo.

Osterantzean ez dago bape barrikuntzarik plazan. Letxugea joan zan asteleheneko salneurri berean saldu zan: 80 pezetan bakoitxa. Tomateek be, bardin eusten deusie: 200 pezetatik 450 pezetara bitartean, kilo.

Azelgeak ez dau zirkinik be egiten. Kiloa 125 pezetan saldu zan atzo be. Intxaurrak 600 pezetaraino igonda dagoz, eta espinakak be salnaurri horretantxe saltzen dira.

Erreteroko piper askorik ez da geratzen, baina dagozan kilo 250 eta 350 pezetaren artean ibili zan atzo. Piper sikuen sientua, oster, 2.000 pezetan dabil. Dana dala, 1.500ean emon beharra be izan dabe baten batzuk.

Kiwiak bere salneurriari eusten deusio ogerlekoren bat gora behera. 90 eta 300 pezeta bitartean saldu zan atzo, kiwi kiloa tamainuaren arabera. Indabeak, gora-behera batzukaz, baina, 800 pezetan dirau.

GERNIKA-LUMO

Elai Alai dantzari taldeak zapatu iluntzean aurkeztuko dau 'Urtaroak' izeneko diskoa

Elai Alai dantzari taldeak 75 urte beteko dauz datorren urtean. Hori ospatzeko, hainbat ekitaldi antolatu dabez dantzariak, eta diskoa grabau dabe. Grabazinoan Marijesietako kantari taldeak, Erretereriako Gaz teak txistularien alkarateak eta auzo bereko Abots Eder abesbatzeak parte hartu dabe beste batzuen artean. Zapatu iluntzeko 20:00etan, aurkeztuko dabe diskoa Elai Alai aretoan.

AJANGIZ

Barikuko bertso afarira joan gura dabenek zabalik daukiez izena emoteko zerrendak

Ajangizko Udalak ohiko lekuetan ipini dauz barikuko bertso afarirako izena emoteko zerrendak. Mikel Mendizabal, Xabier Zeberio eta Anjel Mari Peñagarikanok egingo dabe bertsotan elizaldeko txokoan. Abenduaren 20an Patziku Perurena egongo da Kanpantxuko txokoan. Idazleak *Koloreak euskal usadioan* izenburuko berbaldia eskainiko dau. Gai horren ganeko interesa daukien guztiek joan ahal izango dabe Kanpantxuko txokora berbaldia entzuten.

BERMEO

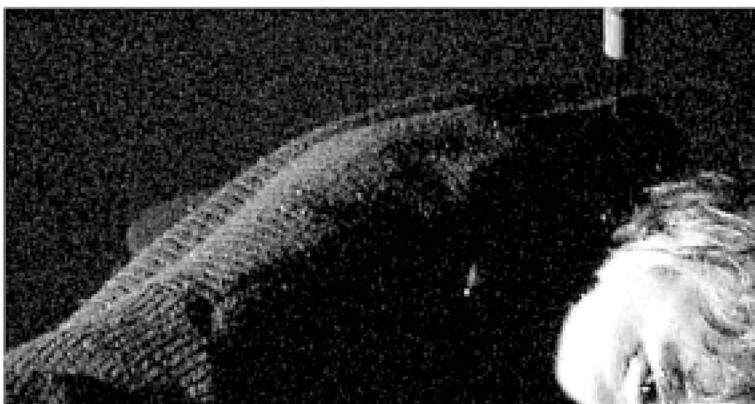
Umeentzako ipuin konteta saioa izango da barikuan Joxemiel Barandiaran udal liburutegian

Ohiulari Klown taldearen ipuinak entzuteko aukerea izango dabe Bermeoko txikienean, barikuan. Arratsaldeko 18:00etan hasiko da ipuin kontetea udal liburutegian, eta herriko ume guztientzat egongo dira ateak zabalik.

VII. Bermeoko Hiria arku tiro txapelketea jokatu da domekan, Areneko kiroldegian

Datorren domekan, abenduaren 16an, VII. Bermeoko Hiria arku tiro txapelketea jokatu da Bermeon. Goizeko 10:00etan hasiko da lehiaketea, eta kirol horretan zaleak diran guztiek izango dabe parte hartzeko aukerea. Zapatuan, abenduaren 15ean, saskibalo partiduak izango dira Arenen. Arratsaldeko 18:30ean, Bermeo eta Indaya-Kukuiaga taldeak sartuko dira kantxan, alkarren kontra lehiatzeko. Abenduan, ohiko kultur ekintzak ezeze, kirol ekitaldi piloa egingo dira Bermeon Kirol Patronatuak antolatuta. 29an, esate baterako, esku pelota partiduak izango dira Artzan.

OLEE PRODUKZIÑOIK

Goiko argazkian, Minutu bat=10 minutu OLEE Produkziñoik-en bideoko fotograma batzuk.

Antzarra ondarrutarrentzat

SORMENEZKO BIDEORIK ONENA. Aurtengo Lekeitioko Euskal Zinema eta Bideo Bilerako «Zidarrezko Antzarra» OLEE Produkziñoik ondarrutar etxeak eroan dau

Nekane Akarregi |

Baina ez da benetako antzarra izan, zidarrezkoa baino. OLEE Produkziñoik ondarrutar etxeak Euskal Zine eta Bideo Bilerako «Zidarrezko Antzarra» saria lortu dau *Minutu bat=10 minutu* film laburragaz.

OLEEkoak ez egozan sariaren zain. «Guretzat, saria baino Lekeitiok eskaintzen dauen leihoa da eskertzeoagoo, kalea atarateko emoten dauen aukerea. Horregaitik aurkeztu izan gara: badakigulako bertan jenteak gure beharrak ikusiko dituala, eta hori edozein sortzailek eskertzen dau», dino taldeko kide Izaskun Artetxek.

Ez da lehenengo aldia OLEE Lekeitioko lehiaketara aurkezteko dana. 1995ean, OLEEko Josu Eizagirrek bideo saria eskuratu eban *Ludica Demencia* beharragaz. 1996an, OLEE Produkziñoik sortu, eta, 1997an, labur luzea aurkeztu eben: *2984*, *Anabasa Eremua*. Hurrengo urtean, 1998an, Piztiak rock taldearen bideo-kliparen txandea izan zan.

Saria lortzeak be badauka, baina, meritua. Irabazteak morala altzetan ei dau. «Sekulako gorakadea da, gauza barriak egiteko gogoa daukazu... Pentsau, biharamonerako beste lau proiektu barrigaz ibili ginan buruan», dino Artetxek. «Dana dala, garrantzitsuena da guk ondo pasetan dogula holakoak egiten. Dibertigarria izan da,

eta gauza sinpleak erabili ditugu, bilatutakoak-eta», argitu dau.

OLEEEn proiektu honetan, taldekoak ez diran beste laguntzaile batzuk be izan ditue beharrean. «Inguruko lagunak dira, zinema edo irudi zaletasuna daukienak. Beti izan ditugu lagunak bueltan, eskerrak, eta ideiak eta ekarpenak geroago eta errazago eskuratzen ditugu eurekin».

Eskatu eta egin. Horren arrazoiak emon ditu OLEE taldeko kide Josu Eizagirrek. «Gaur egun, jenteak gero eta bildur gixiagotso teknika barriei. Kalidade aldetik, ganera, onena

eskaintzen ahalegindu gara, teknika barrien laguntzeagaz».

Minutu bat=10 minutu

Saritutako beharra azaldu dabe. «10 ideia dira, danak behar bakar baten batuta. Ideia bakotxa minutu batekoa da. Aurkezpen bat dauka hasieran, eta historia

KALIDADEA

«Kalidaderik onena eskaintzen ahalegindu gara, teknika barrien laguntzeagaz», dinoe OLEEkoek

bakotxa amaitzen danean, «irudi-rafaga» bat sartu da aurkezpenagaz zerikusia daukana. Horrek 10 ipuinen arteko loturari eusten deutso», azaldu dau Josu Eizagirrek.

Azpiegitura barriak daukiez: postproduktzinorako ordenagailua, kamarak... «OLEE sortu zanetik, teknologia aldatzen joan da, guk nahi baino abiada arinagoan». Derrigorrezkoa, beraz, teknologia barrietera egokitzea. «OLEEen erabilten ikasi behar genduzanez, bakotxak istorio bat egitea pentsau genduan, minutu bakarrekooa, baina dan-dana norberak egin da», dino Yolanda Eizagirrek.

BIDEO LEHIAKETAK

Jenteagana heltzeko preminea

Lekeitiokora ez eze, Bilbo, Miarriz eta Gasteizeko lehiaketetara be aurkeztu dira OLEEkoak. Iruñean be bota ditue euren beharrak, Karrikiri kultur taldeak aurkeztuta. Beharrak Espainiako lehiaketetan be emon izan ditue. «Huelvako Isla Antillako lehiaketarako sailkatu ginan. Bertan egon ginan egun bian», gogoratu dabe.

Baina zeozer irabazi ahala, beharren kopiak egiten gastetan dabe dirua. «Anabasagaz jakin genduan zer zan lehiaketen mundua, eta danetara bialtzen hasi ginan. Aurkezteko aukerak falta ez badira be, sailkapen bat gauditu behar da, eta gure beharrak ez badira finalera ailegitan, ez ditu inork ikusten, epaileek izan ezik. Izan be, edonora aurkeztuta be, gure asmoa ez

da irabaztea: Gure nahia jenteagana heltzea da, gure beharrak erakustea», dinoe. Egindako behar batzuk emoteko eskubideak saldu izan deutsiez ETBri, urte birako. «Zoritxarrez, goizaldean botaten ditue, eta ez dira jente askogana ailegetan».

Behar sarituaren aurkezpenagaz berba egiteran, Ondarroan gauza txikiak botateko aukerarik ez ei dago. «Botatearren bota leitekez, jakina, baina ez dago areto egokirik. Horretarako, herriko zine bakarrera jo behar dogu, eta harek ahoa zabaldu orduko 50.000 pezeta kobretan deutsu, errentan hartzeagaitik. Film labur bat botateko, ez dau merezi zinea hartzea». Halandabe, OLEEkoek ez dabe baztertzen euren beharrak kaleratzeko ideia. «Beharbada, Udal Erakusketa Aretoa eskatu, bertan bota geure pelikulak eta, ganera, PACK-OLEE Gabonetarako oparitzat saltzen ipini... Ze begintzen jatzu?». Ez da idea txarra.

ONDARROA

Zaldupe Udal Kiroldegiak 55 milioi pezetako defizita dauka

Lore Bengoetxea |

Ondarroako Udalak kiroldegiko tasak onartu ditu datorren urterako. Ogasun batzordeburu Andoni Argoitiak jakitera eman dauenez, kiroldegia 55 milioi pezetako defizita dauka, «amortizazioak kontuan hartu barik». Prezio igoerea Batasunaren aldeko botoekin onartu zan, EA-k kontra egin eban, eta EAJ eta PP abestenidu egin ziran,

Urteko tasen artean, 2002an familia abonugaitik 118,60 euro ordaindu behar izango ditue ondarrutarrek, 73,75 banakako abonugaitik, 67,35 euro behar barik dagozan familiek, 33 euro pentsionodunek eta 44,85 euro 1987an eta gero jaioek, ikasleek eta langabeek.

Ikastaroek jagokenez, igeri ikastaroak 16,70 eurotik 7,50 eurora artean kobrauko jakez abonauei, eta 26,80 eurotik 21 euro artean abonauta ez dagozanei. Soinketa eskolakaitik 14 euro eta 6 euro bitartean emon beharko ditue abonauek, eta 22,50etik 16,70 euro bitartean ez-abonauek.

Abonau bakoek, sarrea ordaindu behar dabe kiroldegiko azpiegitura erabilteko. Datorren urtean, euro bat laga beharko dabe takillan 1987 eta ondorengo urteetan jaiotakoek, eta 1,25 euro urte hori baino lehenagokoek.

AGENDEA

LEKEITIO

Alkartasun kanpaina: Lekeitioko Sahara plataformak Gabonetako alkartasun kanpaina antolatu dau. Itxi jostailuak abenduaren 21 baino lehen, ikastetxeetan, edo abenduaren 26tik urtarriaren 6ra, Barandiaran aretoan. Jateko kanpainaren barruan, indabak, garbantzoak eta dilistik eskatu ditue. Itxi dendetan, abenduaren 22rako. Epe bardina dago botikak farmazietan lagateko.

ONDARROA

Jardunaldiak: Ondarroako Talde Antimilitaristak, Udalen Gazte batzordearen laguntzeagaz, nazioarteko ordenu barriaren ganeko jardunaldiak antolatu ditu. Gaur, *Golkoko gerratik Afganistaneko gerrara 1990-2001* gaia aztertuko dabe, arratsaldeko 19:30etik aurrera, Kultur Etxeko berbaldi aretoan.

ABADIÑO. Udalak 2002rako ordenantza fiskalak onartu dauz

Tasak eta zergak %3 igongo dabez datorren urtean

Zaborraren ganeko zergea %5 igotea proposatu dau Gobernu Taldeak, baina ez da onartu

Aitziber Basauri

Datorren urterako ordanantza fiskalak onartu dauz Abadiñoako Udalak. Horreen arabera, zergek eta tasek %3 igongo dabe 2002an. Gobernu Taldeak zaborraren ganeko tasea %5 igotea proposatu dau; halandabe, azkenean, Batasunak eta Abadiñoako Independienteek eskatutako %3ko igoerea berbatu dau udalbatzarrek.

Zaborraren zerbitzuak igoera nabarmena izan dau; eta Abadiñoako Udalak Durangaldeko Mankomunidadean presinoa egin behar dauela uste dau Alk. «Zerbitzua eskaini ahal izateko tasak %3 igoteagaz ados gagoz, gainontzeko zergak moduan. Halandabe, geratzen dan zatia- ren ardurea Udalak hartu daiala

gura dogu», dino Antonio Serrano Alko zinegotziak. Horregaz bat egin dau Batasunak be.

PSE-EE, arduratuta agertu da etorkizunean zer gertatuko ete dan, %5 igon ezean. «Igaz be asko igon genduan tasea eta ez geuntsan kostuari aurre egin».

Garestitu egin dan zerbitzuari aurre egin gura deutsu EAJK

Durangaldeko Mankomunidadeak eskainitako zerbitzuari aurre egiteko proposatu dau %5eko igoerea EAJK. «Ahalegin txiki bat egin beharrean gagoz», dino Jabier Uriarte alkateak. Dana dala, Alk nabarmendu dau itxaroten ez zan superabita egon dala aurten. «Zerbitzu horri aurre egiteko erabili leiteke diru hori. Zerbitzuaren igoera horrek guztiak herritarra- kan eragin ez daian lortuko dogu».

Zaborraren zerbitzua zelan dagoen arautua, horixe da arazoa, Alren ustean. «Mankomunidadeak be eskuak lotuta daukaz, kostu eta tarifa zehatzak emoten deusiez. Horren ganean arrete- a lortu behar da».

Alkatearen esanetan, halandabe, zerbitzu bat eskaintzeak kostu bat dauka eta hori erabil-

tzaileak ordaindu behar dau. «Behar dan moduan kobrau dalako daukagu superabita. Mankomunidadeak diru bat eskatzen deusku; eta erabiltzaileak horixe ordaindu beharko leuke, zerbitzua asko garestitu arren».

Batasunaren ustean, barriz, %3ko igoerea gain hartu leiteke. «Egoerea aztertu behar da. Defizitarioa izan leiteke eta Udalari kalte egin leikio. Baina, kalte bera egiten deutsu aurrekonturik ez eukiteak», dino.

Eraikuntza, instalazio eta lanen ganeko zergeak eta baimen urbanistikoen ganekoak be %3 igongo dau. Atal barria sartu dabe, ganera. Atentau, erabilera publiko edo desastre naturalen eraginez sortutako kalteei aurre egiteko; %0,001, ordainduko da. Ur saneamentu, estolderia zein frontoi- en eta futbol zelaia- ren mantenurako zergak be %3 igongo dabez.

Udaleko gune publikoen erabilerearen ganeko zergeak be gora egin dau. Batasunak eskatu dau tasa horreek kobrau daiezala: «Badoak dagozan arren askotan ez dira ordaintzen. Bardin gertetan da toki publikoa hartzen daben batzukaz».

BERRIZ. Berbaldiarekin hasiko ditue, gaur

Adinduendako jardunaldiak eratu ditue egunotarako Nagusien Egoitzan

A. B.

Adinduendako hainbat ekitaldi eratu ditue egunotarako Berrizen. Izan be, *Adindun pertsona milaurteko barriaren aurrean* leloarekin Hirugarren Adinaren Jardunaldiak gertatu ditue Nagusien Egoitzan.

Gaur berton zabalduko ditue jardunaldiak berbaldi batekin, arrastiko 17:00etan. *Adindun pertsona milaurteko barriaren aurrean* izenburupean berbaldia izango dabe ekitaldira batu daitezane- k. Hizlari Mirian Erleaga Zuzenbidean lizentziadunak jardungo dau.

Bihar, beste alde batetik, euroaren ganean berba egi-

teko aukerea izango da, Berrizko Nagusien Egoitzan. Izan be, *Ongietorri Euro* berbaldia eskainiko dabe Eurobizkaia- ko kideek. Hitzordua 17:00etan izango da, bihar be bai.

Miramon Kutxaespaziora bisitea egiteko aukerea

Eguenean be izango dabe ekitaldia pertsona adinduek. Arrastiko 17:00etan, txokolatadea banatuko dabe- eta, hurreratutako guztien artean. Azkenik, barikuan, jardunaldiak agurtu aurretik, Miramon Kutxaespaziora bisitea egiteko aukerea izango dabe. Arrastiko 15:00etan urtengo dabe, antolatzaileek adierazo dabenez.

LABURREAN

DURANGO

Euskadi Iturriaren ontzia jarriko dabe, epe laburrean

Askatasuna Etorbidean —Alluitz eta Aitxiki kaleek bat egiten daben biribilgunean— eregiko daben Euskadi Iturriaren ontzia eta arketa- k jarriko ditue egitasmoa onartu barri dabe. Guztira, 6,6 milioi pezeta erabiliko dabez. Gero, iturrirako ura zirkuitu zarratuagaz jarri, eta ze iturburu eta ze intentsidade izango daben erabagiko dabe. Zatik gatzena dala dino Pilar Ardanza alkateak. Uri sarreran jarriko dabe Euskadi Iturria, eta 22 milioi erabiliko dabez.

ELORRIO

Arriola Kultur Aretoan argiteria jarriko 3,5 milioi erabiliko ditue

Arriola Kultur Aretorako argi barriak erosiko ditu Elorrioko Udalak. Holan, Arriolak beharrezko ekipamentu tekniko guztia eukiko dau, alkate Niko Morenok adierazotakoaren arabera. «Arriolaren jarduneko eskenatokiak premi- nazkoak dituan gai guztiak eukiko ditu». Argiteria jarriko beharrak Prolighting enpresek eroango ditu aurrera, eta 3,5 milioi pezeta erabiliko ditu, udal ardura- dun nagusiak azaldu daue- nez.

ELORRIO. Joan dan barikutik San Juan kurutzearen alboan dago iturria

AITZIBER BASAURI

San Juan Iturria «bere lekuan» da barriro be

Elorrioko Alde Zaharreko San Juan kalera bueltau dabe San Juan Iturria. «Bere lekura bueltau dogu iturria. San Juan kalea guztiz atontzeko lurra al- tzau zanean lekuz aldatu eben iturria. Orduan be, beharrak amaituta barriro bere tokira bueltatzea zan asmoa; halandabe, urteetan ez da mogidu», dino Niko Moreno alkateak. Orain artean San Juan

auzoan egon da alde barria baina. Alkatearen berbetan, ez egoan ondo. «Herritarrek be halan esan deuskue hainbaten. Itxaro baino gehiago luzatu arren, bere lekura bueltau dogu; San Juan Iturria be bertan dago, ganera». Zemendiaren 23an hasi ziran lanak eta iragan astetik leku barria dauka iturri- ri. Lanotan milioi bat pezeta erabili ditue.

AGENDA

ZORNOTZA

Erakusketa: bosteko 01 pintura eta eskultura erakusketak ikusi leiteke Zornotza Aretoan. Xabier Agirre, Baroja Collet, Adrian Ferreño, Isabel Garay eta Ricardo Tojaren lanak batzen dira bertan. bosteko 01 Mungiako Torrebillela kultur etxeak, Arrigorriagoko eta Getxoko Kultur Etxeak eta Basauriko Ariz Torreak, Zornotza Aretoagaz batera eratzen dabe.

DURANGO

Erakusketa: Jokin Aizpuruaren arte lanak ikusi leitekez Beitu Art Gallery-n. Natura eta gizakien jokabidea ardatz, hainbat pintura eta serigrafia lanek osotzen dabe, besteak beste, erakusketa. Abenduaren 16ra artean izango da zabalik. **Ikastaroa:** Oroimena suspertzeko

II. mailako ikastaroa hasiko da, gaur, Mikeldi GEKUI udal zerbitzuak eratuta. Hilaren 13, 14, 18 eta 20an izango dau jarraipena. Nagusi Egoitzan, 2. solairuan emongo dabe eskolaorduek 16:30etatik 18:00etara. Doan da ikastaroa.

Erakusketa: Pablo Astarloa eta Fray Pedro Astarloa anaien ganeko erakusketa ikusi leiteke Arte eta Historia Museoan. Erakusketa datorren urtarilaren 27ra artean izango dabe zabalik.

Erakusketa: Rafa Iraetaren eskutik *Mexiko* argazki erakusketa ikusi leiteke Berbaro taberanan. Erakusketa datorren urtarilaren 6ra artean dago zabalik.

ELORRIO

Berbaldia: Elkarrik antolatuta *Bake konferentzia* berbaldia eskainiko dabe gaur, Arriola Kultur Aretoan. Berbaldia 19:30ean hasiko da.

LABURREAN

GIZARTEA

Afganistan eta Palestinako guden aurkako jardunaldia

Bilboko Elizbarrutiak Afganistan eta Palestinako guden aurkako otoi, hausnarketa eta alkartasun jardunaldia antolatu dau, datorren bari-kurako, Santiagoko Katedra-lan. Afganistan eta Palesti-nako gudetako giza eskubi-deen urraketak salatu gura ditu elizbarrutiak. Carmelo Etxenagusia gotzain lagun-tzaileak zuzenduko dau, ra-madamaren amaieareekin batera egingo dan ekimena.

BILBO

Umezaroaren aldeko udalen biltzarra, bihar

Bilbon egingo dabe, bihar, umezaroaren eta gaztetasu-naren aldeko udalen biga-rren biltzarra. Nazinoarteko ikuspuntutik abiatuta, *Ciuda-des amigas/Alcaldes defenso-res de la infancia* mogimen-duaren barruan kokatuko dira, batzarra. «Uriak eta udalerriak umeentzako inguru osasungarriak bihurtzea» izangi dau helburu jardunaldia, antolatzaileen berbetan.

Ura kenduko dabe, bihar, uriko zenbait gunetan

Bilboko udalak ura moztuko dau bihar arratsaldeko 16.00etatik goizaldeko 03.00etara arte Prim kalean, Zabalbiden, Iturribiden, Ma-llonako Galtzadetan, Santo Domingo Guzman auzune-an, Fika, Solokoetxe eta Sor-kunde kaleetan eta Santutxu auzo guztian (Bolueta-raino). Udal teknikariek sarean egin beharreko konponketek era-gingo dabe ur moztea.

EKONOMIA

Enpresen gizarte ardurea aztertuko dabe

Novia Salcedo Fundazioak, Bizkaiko Foru Aldundiak eta Europako Batasunak eratu-ta, *Enpresen Gizarte Ardurea* izenburuko mintegian ehun-dik gora enpresarik hartuko dabe parte. Antolatzaileen berbetan, «gizarte ardura ereduaren zabalkundea en-presarien artean bultzatzeaz batera», garapen eusgarria eta eusgarritasun edukien ganean jardungo dabe, aita-tutako enpresariok.

JOSU ETXEBARRIOSTE

BI MILA LAGUNENTZAKO BAZKARIA. Bizkai guzitik etorritako 2.000 edadetu alkartu ziran atzo Nazinoarteko Azokako jaialdian.

Hasier Rekondo | **BILBO**

Viktor Txakartegik hamalau urte daroaz bere adinekoen bizitzearen kalidadea hobetzeko ahalegine-tan. Lekeitioko Jubilauen Al-karteko presidentek azken ha-malau urteotan eginiko lanaren emaitzea jaso eban, atzo, Bilbo-ko Nazinoarteko Azokan Biz-kaiko Foru Aldundiak eratutako omenaldian. Gizartekintza sai-lak omenduriko bost nagusieta-ko bat da Txakartegi. «Neuk be ez dakit zergaitik emon deusten saria, gustora egiten dot lan eta». Bere eritxian, behar beha-rezkoa da, herri txikietan batez be, eguneko zentro gehiago eregitia. «Gero eta zahar gehia-go gagoz, etxeetan ezin gara egon, ailegetan da momentu bat nonora joan behar garana».

Txakartegiz ganera, Juan Bautista Gutierrez Sestaoko Hirugarren Adineko Zentroko presidentea, Jose Agirretxu Mungiako Danontzat alkarteko burua eta Cristina Conde Otxarkoaga-Txurdinagako Ju-bilauen Alkarteko idazkaria sa-ritu zituan Foru Aldundiak.

Bizkaiko hirugarren adin guz-tiaren izenean jaso zituen sa-riok, Josu Bergara ahaldun na-gusiaren eta Ricardo Ansotegi Gizartekintza diputauaren es-kutik. «Nagusiek, gizarte zerbi-tzuak eukiteaz ganera, telealar-mea edo eguneko zentroak esa-terako, jaia be merezi dabe,

JOSU ETXEBARRIOSTE

SARITUAK. Viktor Txakartegi lekeitiarra Diputazioak emoniko saria jasoten, Bergara eta Ansotegiren begiradapean.

VIKTOR TXAKARTEGI

Lekeitioko jubilauren presidentea

«Gure herrietan eguneko zentroak behar dira. Ez dot saria merezi, gustora egiten dot lan eta»

horrexegaitik eratu dogu hiru-garren urtez bazkaria eta dan-tzaldia», esan eban Ricardo An-sotegik.

Makailoa eta txahal ragouta

Hirurogei urtetik gorako 2.000 lagun batu ziran bazkaltzeko eta dantzatzeko Nazinoarteko Azokan. Gizartekintza sailak makailuz prestaturiko boloba-na, txahal ragouta eta tarte-a es-kaini eutsen nagusioi. Ostean, dantzarako txandea ailegau zan.

«Hirugarren urtez gatoz Or-tuellatik, hainbeste lagunentzat ezin da kristoren menua pres-tau baina dantzan egiteko go-goz gagoz», dino, animatuta, 74 urteko Jesusa Pardo Ortuellako Jubilauen Alkarteko lehenda-kari ordeak.

Jaialdiaren aurretik Foru Al-dundiak urtean zehar antolatu-tako literatur, maketa, pintura eta argazkilaritza sariak banan-du zituen. Sarituen artean, Ma-nuel Octavio Del Olmo 71 urte-ko argazkilari bilbotarra. «Oso pozik nago, urteko lanaren emaitzea dalako saria».

Nagusien jai nagusia

OMENALDIA. 2.000 edadetu batu ziran, bazkaltzeko eta dantzatzeko, Bilboko Nazinoarteko Azokan